

การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

โดย

นายอนุวัตร อินทนचितจ้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

โดย
นายอนุวัตร อินทนชิตจ้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE EVALUATION OF CURRICULUM MANAGEMENT OF
INSTITUTE OF VOCATIONAL EDUCATION CENTRAL REGION

By
MR. Anuwat INTANACHITJUY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2019

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง
โดย	อนวัตร อินทนชิตจ้อย
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัจนอมศักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา)

57252804 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุณภิวัตน์

คำสำคัญ : การประเมิน, การบริหารจัดการหลักสูตร, สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

นาย อนุวัตร อินทนิตชัย: การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ 3) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ประชากร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 32 คน ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 คน รวมทั้งสิ้น 78 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นและการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางโดยภาพรวม พบว่า

1.1 ผลการประเมินด้านบริบทโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก

1.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวม พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการโดยภาพรวม พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.4 ผลการประเมินด้านผลผลิตโดยภาพรวม พบว่า นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ จากการสัมภาษณ์พบว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต การบริหารจัดการหลักสูตรโดยภาพรวม มีความสอดคล้องเหมาะสม และน่าพอใจทั้ง 4 ด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

3.1 ผลการประเมินด้านบริบทโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมชัดเจนดี

3.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวม พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีเหมาะสมดี

3.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการโดยภาพรวม พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านโดยเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับดี

3.4 ผลการประเมินด้านผลผลิตโดยภาพรวม พบว่า นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมดี

57252804 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : THE EVALUATION, CURRICULUM MANAGEMENT, INSTITUTE OF VOCATIONAL EDUCATION CENTRAL REGION

MR. ANUWAT INTANACHITJUY : THE EVALUATION OF CURRICULUM MANAGEMENT OF INSTITUTE OF VOCATIONAL EDUCATION CENTRAL REGION THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR VORAKARN SUKSODKITW, Ph.D.

The purposes of this research were to 1) to know the evaluation of curriculum management of institute of vocational education central region. 2) to know the evaluation of curriculum management of institute of vocational education central region according to attitude of experts. 3) to know comparison results the evaluation of curriculum management of institute of vocational education central region with the attitude of experts. The population consisted of director, deputy director, course lecturers, current students, graduates and employers. The instruments used to collect data were non-structured interviews and questionnaires. The statistics for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The findings were as follow:

1. The result of the evaluation of of institute of vocational education central region as a whole found that
 - 1.1 The results of the context evaluation as a whole found that the executives is of the opinion that the curriculum management was appropriate at the highest level. As for the course lecturers is of the opinion that was appropriate at the high level.
 - 1.2 The results of the input evaluation as a whole found that the graduates is of the opinion that the curriculum management was appropriate at the highest level. As for the executives, course lecturers, current students is of the consistent opinions that was appropriate at the high level.
 - 1.3 The results of the process evaluation as a whole found that the graduates is of the opinion that the curriculum management was appropriate at the highest level. As for the executives, course lecturers and current students is of the consistent opinions that was appropriate at the high level.
 - 1.4 evaluation as a whole current students, graduates and employers is of the opinion that the curriculum was appropriate at the highest level. As for the executives and course lecturers is of the opinion that was appropriate at the high level.
2. The result of the evaluation of curriculum management of institute of vocational education central region according to attitude of experts from the interviews, was found in context, input, process and product the curriculum management as a whole with consistent appropriate and satisfying in all aspects.
3. The result of comparison results the evaluation of curriculum management of institute of vocational education central region with the attitude of experts found that
 - 3.1 The results of the context evaluation as a whole found that the executives is of the opinion that the curriculum was appropriate at the highest level. As for the course lecturers is of the opinion that was appropriate at the high level. Which is the consistent with the attitude of all experts. Which have consistent opinions that the curriculum management was appropriate at the good level.
 - 3.2 The results of the input evaluation as a whole found that the graduates is of the opinion that the curriculum management was appropriate at the highest level. As for the executives, course lecturers, current students is of the consistent opinions that was appropriate at the high level. Which all experts is the consistent attitude that was good appropriate.
 - 3.3 The results of the process evaluation as a whole found that the graduates is of the opinion that the curriculum management was appropriate at the highest level. As for the executives, course lecturers and current students is of the consistent opinions that was appropriate at the high level. Which is consistent with attitude of all experts. With the opinion that the curriculum management is suitable at a good level.
 - 3.4 The results of the product evaluation as a whole found that current students, graduates and employers is of the opinion that the curriculum management was appropriate at the highest level. As for the executives and course lecturers is of the opinion that was appropriate at the high level. Which is consistent with attitude of all experts. With the opinion that the curriculum management was good appropriate.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาในการให้คำแนะนำปรึกษาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ซึ่งคอยช่วยเหลือและกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์ ประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ บุญญา ผู้ทรงคุณวุฒิ และ ดร.วีระ ทองประสิทธิ์ ที่กรุณาให้ข้อมูลและคำปรึกษาที่มีคุณค่า ส่งผลให้งานวิจัยฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่เมตตาและกรุณาให้ข้อมูล ให้สัมภาษณ์ ส่งผลให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี และมีข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย ทองประสิทธิ์ ดร.อิสริยา น้อมนำทรัพย์ นายเกษม เขมวารากรณ์ นางสาวนิตยา สงยะริญ ที่เมตตาและกรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาผู้สำเร็จการศึกษาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ ๆ และน้อง ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษารุ่นที่ 12/1 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ และมอบความสำเร็จในครั้งนี้ให้แก่ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างและคอยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการศึกษาแก่ผู้วิจัยอย่างดีตลอดมา จนก่อให้เกิดความสำเร็จได้ในวันนี้

อนุวัตร อินทนิตจ้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉุ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
การประเมินหลักสูตร.....	12
ความหมายของการประเมินหลักสูตร.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร.....	14
จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร.....	16
รูปแบบการประเมินหลักสูตร.....	19

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตีฟเฟิลปีม (CIPP Model).....	28
ระยะเวลาในการประเมินหลักสูตร	42
การบริหารจัดการหลักสูตร	43
ความหมายการบริหารหลักสูตร	43
ความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตร	44
หลักการบริหารจัดการหลักสูตร	46
การวางแผนการใช้หลักสูตร.....	48
การจัดการศึกษา.....	49
ความหมายของการจัดการศึกษา.....	49
การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา.....	55
การอาชีวศึกษา.....	58
ความหมายของการอาชีวศึกษา.....	58
ความสำคัญของการอาชีวศึกษา.....	61
หลักการจัดการอาชีวศึกษา.....	62
ความเป็นมาของสถาบันการอาชีวศึกษา.....	66
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการอาชีวศึกษา.....	70
หลักสูตร.....	73
ความหมายของหลักสูตร	73
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	74
ความสำคัญของหลักสูตร.....	75
การพัฒนาหลักสูตร	76
การนำหลักสูตรไปใช้.....	80
หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง.....	83
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	97

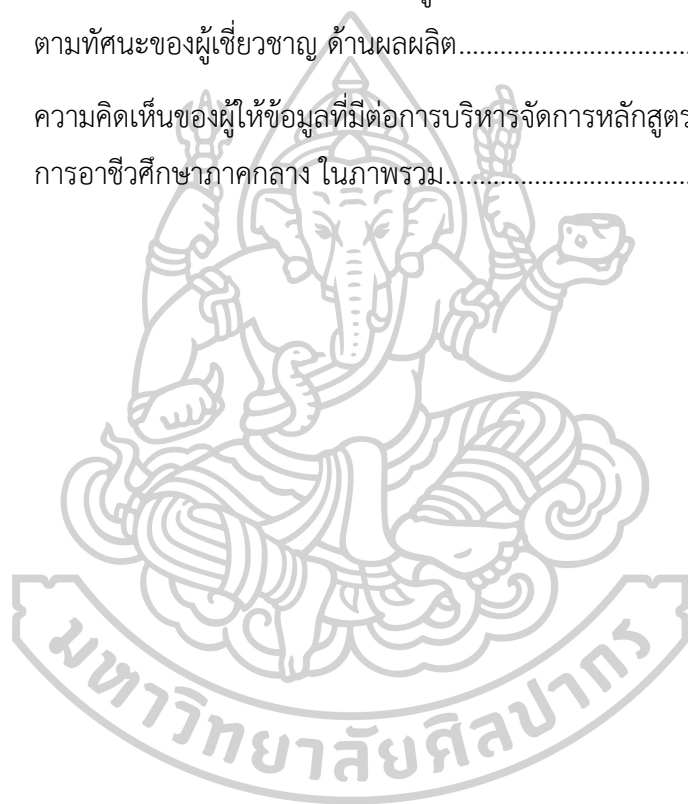
งานวิจัยในประเทศ.....	97
งานวิจัยต่างประเทศ.....	116
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	126
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	126
ระเบียบวิธีวิจัย.....	130
แผนแบบการวิจัย.....	130
ประชากร.....	131
ตัวแปรที่ศึกษา.....	132
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	132
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย.....	134
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	135
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	136
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	142
ตอนที่ 1 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางโดยใช้ รูปแบบการประเมินซิปปี้ (CIPP Model).....	143
1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	143
1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคกลาง.....	152
ตอนที่ 2 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามทัศนะ ของผู้เชี่ยวชาญ.....	192
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังตารางที่ 18.....	201
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	215
สรุปผลการวิจัย.....	215
ตอนที่ 1 ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง.....	216

ตอนที่ 2 ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ.....	219
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ	220
อภิปรายผล	221
1. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง.....	221
2. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะ ของผู้เชี่ยวชาญ.....	229
3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ	235
ข้อเสนอแนะ	240
ข้อเสนอแนะทั่วไป	241
ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	241
รายการอ้างอิง.....	242
ภาคผนวก	250
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ วิจัย.....	251
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย.....	263
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลสัมภาษณ์ และรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	265
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	268
ประวัติผู้เขียน	307

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	การประเมินหลักสูตรเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร.....	40
ตารางที่ 2	วัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตรในแต่ละด้านตามแนวคิดของ CIPP	41
ตารางที่ 3	จำนวนประชากรที่ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ.....	131
ตารางที่ 4	กรอบการประเมินหลักสูตร	137
ตารางที่ 5	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร.....	144
ตารางที่ 6	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ประจำหลักสูตร	145
ตารางที่ 7	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปัจจุบัน.....	146
ตารางที่ 8	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา	148
ตารางที่ 9	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา.....	150
ตารางที่ 10	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านบริบท	153
ตารางที่ 11	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า	162
ตารางที่ 12	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านกระบวนการ.....	172
ตารางที่ 13	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิต	181

ตารางที่ 14	การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริบท.....	192
ตารางที่ 15	การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านปัจจัยนำเข้า.....	195
ตารางที่ 16	การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านกระบวนการ	197
ตารางที่ 17	การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านผลผลิต.....	199
ตารางที่ 18	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม.....	201

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
ภาพที่ 2	ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา.....	23
ภาพที่ 3	รูปแบบการประเมินของ Provus.....	28
ภาพที่ 4	องค์ประกอบหลักของรูปแบบการประเมิน CIPP และความสัมพันธ์กับโครงการ	38
ภาพที่ 5	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	129
ภาพที่ 6	แผนแบบการวิจัย.....	130

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้เป็นพลังในการเสริมสร้างประเทศ โดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ เพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพ การศึกษาของไทยในอนาคตจึงต้องเป็นระบบที่สามารถเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมให้บุคคลมีความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปรับตัวได้กับสภาวะโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ระบุว่า "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข"¹ ความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ เป็นแนวทางแห่งการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏในปัจจุบัน คุณภาพการศึกษาของประชากรไทยโดยเฉลี่ยต่ำลง และมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับอีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน

เพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคกับทุกคน มีการกระจายอำนาจไปสู่ระดับปฏิบัติการ พร้อมกับเน้นด้านการตรวจสอบและมีส่วนร่วมจากทุกองค์กรของสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ จำเป็นจะต้องมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนทางการศึกษาที่ถูกต้อง ต้องมีประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษาทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และ ระดับสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ จะต้องทำความเข้าใจและเห็นภาพรวมของการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบของการศึกษาทุกระดับ และประเภทของการจัดการศึกษาว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือ ควรปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ข้อจำกัดที่เป็นอยู่อย่างไรบ้าง

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 5.

อันจะได้ใช้เป็นสารสนเทศสำหรับเพื่อประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ดีและมี คุณภาพ²

จากความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากร และมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา เพื่อให้มีศักยภาพสามารถที่จะแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ โดยความสำเร็จของการศึกษาจะขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญ ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรจึงเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพตามเป้าหมายหลักสูตรที่กำหนดไว้ ดังนั้นหลักสูตรที่ดีจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการต่าง ๆ

สิ่งที่จะชี้ว่าคุณค่าของหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ นั่น ก็คือการประเมินผลหลักสูตร ซึ่งการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตร เพราะการประเมินจะทำให้ทราบว่า หลักสูตรนั้นเป็นอย่างไร เหมาะกับสภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจหรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมคนให้เหมาะสมกับงานและอาชีพ โดยให้รู้จักที่จะเลือกงานให้ตรงกับความสามารถของตนเอง อีกทั้งยังสามารถใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ โดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้นำหลักสูตรจากส่วนกลางมาดำเนินการจัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับปวช. และ ปวส. ส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้หรือไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เนื่องจากเนื้อหาสาระที่เรียนไม่ตรงกับการใช้งานหรือการปฏิบัติงานจริง ไม่ทันสมัย ไม่ก้าวหน้าทันความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี ตลอดจนขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น โดยการที่จะทำให้หลักสูตรสามารถผลิตผู้จบการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการได้เป็นอย่างดีนั้นจะต้องมีการประเมินหลักสูตรและสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนต่อไป³ ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งในขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อจะใช้ในการตัดสินใจว่าควรจะดำเนินการเป็นระยะ ๆ ต่อไป หรือเพื่อใช้ใน

² วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, **เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552).

³ ชัยยศ ดำรงกิจโกศล, “การพัฒนาระบบการประเมินหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โดยสถานศึกษา,” **วารสารวิชาการศิลปะศาสตร์ประยุกต์** (มกราคม – มิถุนายน 2558): 82.

การหาคำตอบว่าหลักสูตรสำเร็จผลตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ การประเมินผลหลักสูตรยังช่วยให้ทราบแนวโน้มว่าควรจะพัฒนาหลักสูตรไปในทิศทางใด

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสาร เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ในการพร้อมที่จะแข่งขันกับนานาประเทศได้ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาค การพัฒนาให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ตลอดจนพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกันต่อตนเองและสังคม รวมทั้งการพัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงาน เพื่อรองรับการแข่งขันของประเทศ

สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นทุกวัน รวมถึงความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนยุคใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีการประเมินหลักสูตร ภายหลังจากที่ได้ดำเนินการใช้ไปช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับบริบททางสังคมมากขึ้น ซึ่งการประเมินหลักสูตรไม่มีการกำหนดช่วงระยะเวลาตายตัวว่าจะต้องใช้หลักสูตรไปนานเท่าใดจึงจะทำการประเมิน ขึ้นอยู่กับบริบทของการใช้หลักสูตร การประเมินหลักสูตร บางครั้งจะนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตร หรืออาจจะนำไปสู่การยกเลิกการใช้หลักสูตรเดิมแล้วพัฒนาหลักสูตรใหม่ขึ้นมาใช้แทนหลักสูตรเดิมก็ได้

ดังนั้นหลักสูตรที่ดีจะต้องมีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมถึงข้อมูลของสังคม ผู้เรียน กระบวนการเรียนมีจุดมุ่งหมายระบุไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสก้าวหน้า มีรูปแบบจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับโอกาสที่จะเรียนและผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้

จากปัญหาเรื่องแรงงานที่ผลิตจากสถาบันการอาชีวศึกษายังขาดทั้งปริมาณความตรงต่อความต้องการ รวมทั้งคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งแรงงานไทยกำลังประสบปัญหาเรื่องโครงสร้างแรงงานมาก เพราะไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการที่เป็นปัญหา ยืดเยื้อและส่งผลกระทบต่อศักยภาพการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับ วีรวุฒิ วรณศิริ นายกษมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยได้เปิดเผยปัญหาเรื่องโครงสร้างแรงงานเป็นอย่างมาก เพราะไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ประเทศไทย

ขาดแคลนแรงงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ⁴ สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ที่ระบุปัญหาว่าแรงงานที่จบด้านอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2549 แต่กลับเข้าทำงานได้น้อยเมื่อเทียบกับอัตราตำแหน่งงานว่างที่มี เนื่องจากขาดความรู้และทักษะที่องค์กรต้องการ⁵

จากสภาพปัญหาที่ได้กล่าวถึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรในระดับปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เพื่อนำข้อมูลจากผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยยิ่งขึ้น และตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

ปัญหาของการวิจัย

จากแนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัญหาของหลักสูตร สื่อ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล หลักสูตร ช่วงเวลาที่ผ่านมามีหลักสูตรยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายได้ เนื่องจากเนื้อหาของหลักสูตรส่วนมากถูกกำหนดโดยนักวิชาการ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความแตกต่างของท้องถิ่น ยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากชุมชนและสังคม รวมทั้งใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นผลให้มีปัญหาด้านการวัดผลที่เน้นการวัดความรู้ความจำมากกว่าการวัดความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรไว้ดังนี้คือ พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา เปิดโอกาสให้มีการรวมตัวของสถานศึกษาเปิดการเรียนการสอนได้ถึงระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพของนักศึกษา ตั้งแต่ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และนักเทคโนโลยี ซึ่งในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีการจัดหลักสูตรฐานสมรรถนะตอบสนองความต้องการกำลังคนระดับกลาง ในระดับ ปวช. และปวส. จำนวน 6 ประเภทวิชา ได้แก่

⁴ วีรวัฒน์ วรรณศิริ, **เร่งปฏิรูปอาชีวศึกษาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสนองตลาดแรงงานกระทรวงศึกษาธิการ**, เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก www.moe.go.th.

⁵ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, **วิสัยทัศน์อาชีวศึกษาควรมุ่งสู่ “อาชีวะเฉพาะทาง” ระดับโลก**, เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://professorkriengsak.blogspot.com>.

ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชา ศิลปกรรม ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และ ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร ยกเว้นประเภทวิชาเกษตรกรรม ที่มีการแยกดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นเอกเทศ ต่างหาก ซึ่งรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาเฉพาะทาง สำหรับการเปิดหลักสูตรปริญญาตรี สายเทคโนโลยี นั้นเป็นการตอบสนองตามความต้องการกำลังคนระดับนักเทคโนโลยี ซึ่งมีการจัด การศึกษาในระบบทวิภาคีที่เน้นการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ เป็นการเรียนต่อเนื่องจากระดับ ประกาศนียบัตรชั้นสูง อีก 2 ปี โดยเรียนในสถาบันการอาชีวศึกษา 1 ปี และฝึกปฏิบัติงาน ในสถานประกอบการอีก 1 ปี

จากการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีวศึกษา ที่ต้องการปัจจัย คือศักยภาพของผู้เรียน คุณภาพ ครูผู้สอน งบประมาณการลงทุน ตลอดจนอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ ครุภัณฑ์ และวัสดุฝึก ขณะเดียวกัน กระบวนการจัดการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะก็เป็นสิ่งจำเป็นรวมทั้ง การฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ และระบบควบคุมคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนช่างฝีมือ ช่างเทคนิคและนักเทคโนโลยี ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อคุณภาพและสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาสายปฏิบัติการ และผลลัพธ์สุดท้ายคือ ความพึงพอใจของสถานประกอบการ และความเพียงพอต่อความต้องการ กำลังคนของท้องถิ่นและประเทศ⁶

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง
2. เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
3. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

⁶ กระบวนทัศน์ของการพัฒนาการเรียนรู้อาชีวศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/231714>.

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงตั้งข้อคำถามของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง มีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับใดและเป็นอย่างไร
2. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับใดและเป็นอย่างไร
3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องกันหรือไม่และเป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง มีความสอดคล้อง มีความเหมาะสม และมีการนำไปใช้ประโยชน์ได้
2. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้อง มีความเหมาะสม และมีการนำไปใช้ประโยชน์ได้
3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องกัน และมีการนำไปใช้ประโยชน์ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ศิริชัย กาญจนวาสี ได้แสดงหลักปรัชญาแห่งการประเมินว่า เป็นกระบวนการแห่งการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย โดยหลักของการประเมินต้องตรวจสอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และได้กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรไว้ว่า การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อยของตัวหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอันเป็นประโยชน์⁷ ดังเช่น การประเมินหลักสูตร เมื่อนำหลักสูตรไปใช้ควรมีการประเมินหลักสูตรเพื่อพิจารณาว่า หลักสูตรนั้นมีข้อดีหรือข้อบกพร่องประการใดและหลักสูตรที่ใช้อยู่นั้นมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันหรือไม่เพียงใด ในการประเมินหลักสูตรนั้น มีแนวคิดและการประเมินหลายรูปแบบ การจะใช้รูปแบบใดเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตร ว่าต้องการประเมินสิ่งใด

⁷ ศิริชัย กาญจนวาสี, **ทฤษฎีการประเมิน**, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554), 13-21.

การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินของ Daniel L. Stufflebeam ที่มีชื่อว่า ชิปปี้โมเดล (CIPP Model) และ การใช้ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร ซึ่ง CIPP Model เป็นการนำเสนอ แนวคิดการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และสามารถ ประเมินได้ครบทั้งระบบอย่างครบวงจร เพราะเป็นการประเมินตั้งแต่บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต เป็นรูปแบบที่ให้ข้อมูลละเอียดและครอบคลุมในการตัดสินใจที่จะทำการเปลี่ยนแปลง หรือดำเนินการต่อไป จึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในการประเมินและการพัฒนาหลักสูตรในปัจจุบัน รูปแบบการประเมิน ชิปปี้โมเดล (CIPP Model) จะประเมินองค์ประกอบของหลักสูตร 4 ด้าน โดยมี รายละเอียดดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้หลักการและเหตุผลเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย การประเมินสภาพแวดล้อมจะช่วยให้ ผู้พัฒนาหลักสูตรได้รู้ว่าสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีอะไรบ้างสถานการณ์ ที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริงในสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นอย่างไร มีความต้องการหรือปัญหา อะไรบ้างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไข หรือมีโอกาสดูแลสรรพกำลังที่จำเป็นอะไรบ้างที่ยัง ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการศึกษา และสืบเนื่องมาจากปัญหาอะไร โดยที่ประเด็นการประเมินครอบคลุม เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ จุดหมาย และโครงสร้างหลักสูตร

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลมาช่วยในการตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรหรือสรรพกำลังต่าง ๆ ที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุผล ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างไร หรือจะขอความช่วยเหลือด้านทรัพยากรหรือทรัพยากรกำลังจาก แหล่งภายนอกดีหรือไม่ จะใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใดดี ประเด็นการประเมินครอบคลุม เกี่ยวกับงบประมาณ อาคารสถานที่/ คุณลักษณะ/ คุณวุฒิ/ คุณสมบัติ/ ประสบการณ์ของผู้บริหาร ผู้สอน / จำนวน คุณภาพของผู้เรียน/ พื้นฐานความรู้ผู้เรียน สื่อ วัสดุ / อุปกรณ์/ หนังสือตำรา เอกสารหลักสูตร การสนับสนุนส่งเสริมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เวลาและช่วงเวลา

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สืบค้นจุดเด่น จุดอ่อนของรูปแบบการดำเนินงานตามที่คาดหวังเอาไว้ หรือจุดที่ควรพัฒนาของ การดำเนินงานในการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกวิธีการ ต่อไป ฉะนั้นจึงต้องมีการจัดบันทึกผลการประเมิน โดยที่กระบวนการนั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีการ หลาย ๆ วิธี ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการ หลักสูตร การนิเทศ การกำกับติดตาม การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และ การประกันคุณภาพการศึกษา

4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนนั้นเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่คาดหวังเอาไว้มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ สมรรถนะ และคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ รวมทั้งความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ สมรรถนะ จากการเรียนการสอนในหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงได้หรือไม่อย่างไร อาจทำได้โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์สัมพันธกับหลักสูตรอื่นที่มีอยู่ก็ได้ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติ ตลอดจนด้านพฤติกรรม⁸

รูปแบบการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบการประเมินของ Danial L. Stufflebeam เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร เนื่องจากรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านของหลักสูตรอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร การพิจารณาจะพิจารณาใน 4 ด้าน คือ

1. การประเมินบริบท (C: Context Evaluation) เป็นการประเมินความสอดคล้องชัดเจนของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน/สังคม เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างรายวิชา รายวิชาที่เปิดสอน และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (I: Inputs Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยคุณวุฒิอาจารย์ พื้นฐานนักศึกษา และทรัพยากรในการดำเนินการ ตามหลักสูตร ได้แก่ เอกสารตำรา อุปกรณ์การเรียนการสอน สถานที่ และเทคโนโลยีการศึกษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

3. การประเมินกระบวนการ (P: Process Evaluation) เป็นการประเมินความเหมาะสมของ กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร จัดการเรียนการสอน พฤติกรรมของผู้สอน/ผู้เรียน ตลอดจนการบริการต่าง ๆ

4. การประเมินผลผลิต (P: Products Evaluation) เป็นการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิต ในด้านความรู้ ความสามารถ การนำความรู้ในหลักสูตรไปใช้ในการทำงาน ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย⁹

⁸ มาเรียม นิลพันธุ์, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 3-4.

⁹ เรื่องเดียวกัน, 5.

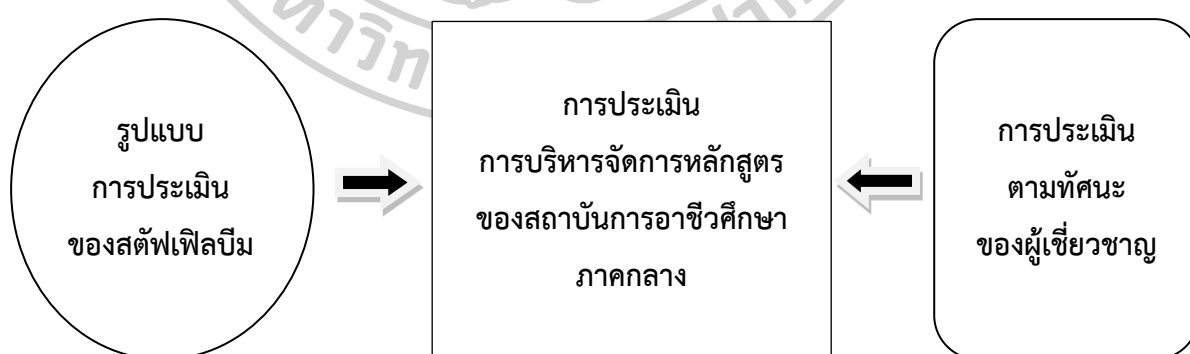
จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กล่าวถึงการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อสนับสนุนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก มีใจความดังนี้

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก

มาตรา 49 ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา

หากพิจารณาตามมาตราทั้งสองด้านบน จะเห็นว่า รูปแบบและเทคนิคการประเมินที่เหมาะสมตามนัยแห่ง พรบ.นี้ น่าจะเป็นการประเมินโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นการประเมินที่เก่าแก่ที่สุดวิธีหนึ่ง มีการใช้อย่างแพร่หลายในวงการการศึกษาเพื่อพิจารณาตัดสินคุณภาพของการศึกษาโดยรวม เช่น คุณภาพสถานศึกษา คุณภาพของหลักสูตร เป็นต้น การประเมินคุณภาพของหลักสูตรจะประเมินโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร โดยใช้วิธีการสังเกตกิจกรรม ตรวจสอบเนื้อหา ผลของหลักสูตรและหลักฐานเกี่ยวข้องอื่น ๆ เก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมเพื่อที่จะประเมินคุณภาพของหลักสูตรต่อไป

จากแนวคิดหลักข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ที่มา: Daniel L. Stufflebeam, "The CIPP Model for Program Evaluation," *Evaluation models : viewpoints on educational and human services evaluation* (Boston: Kluwer-Nijhoff, 1983).

ข้อตกลงเบื้องต้น

เนื่องจากประชากร ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 6 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่ถึง 30 คน ยกเว้นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่มีจำนวน 32 คน ผู้วิจัยจึงอนุโลมคำนวณค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางด้วยสถิติค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกจำนวน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมิน หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งเป็นกระบวนการตรวจสอบความสอดคล้อง ระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่ เป็นจริง เพื่อนำไปสู่ การตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่า และเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการตัดสินใจคุณค่าของการจัดการศึกษา และประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อการปรับปรุง เพิ่มคุณภาพ และประสิทธิผลของงานให้ดียิ่งขึ้น

การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุน เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เริ่มตั้งแต่ การวางแผนใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตร โดยใช้ทรัพยากร การบริหารให้เกิดประโยชน์และประสิทธิผลสูงสุด

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและมีผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรไปแล้วจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ได้แก่ หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

หลักสูตรระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ หมายถึง หลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) หลังจากจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่าที่สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 พัฒนาขึ้นตามกรอบมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐาน สมรรถนะของแต่ละสาขาอาชีพ รวมทั้งความต้องการของตลาดแรงงาน และยุทธศาสตร์ของภูมิภาค โดยมีการจัดการเรียนการสอนภายใต้ความร่วมมือของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 กับสถานประกอบการ

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสาย ปฏิบัติการ ในเขตภาคกลาง รวม 4 จังหวัด คือ นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี และมีผู้ที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการแล้ว คือ วิทยาลัย อาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การประเมินหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร
 - 1.3 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 1.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตร
 - 1.5 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตฟเฟิลบีม (CIPP Model)
 - 1.6 ระยะเวลาในการประเมินหลักสูตร
2. การบริหารจัดการหลักสูตร
 - 2.1 ความหมายการบริหารจัดการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตร
 - 2.3 หลักการบริหารจัดการหลักสูตร
 - 2.4 การวางแผนการใช้หลักสูตร
3. การจัดการศึกษา
 - 3.1 ความหมายของการจัดการศึกษา
 - 3.2 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา
4. การอาชีวศึกษา
 - 4.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา
 - 4.2 ความสำคัญของการอาชีวศึกษา
 - 4.3 หลักการจัดการอาชีวศึกษา
 - 4.4 ความเป็นมาของสถาบันการอาชีวศึกษา
 - 4.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการอาชีวศึกษา

5. หลักสูตร

- 5.1 ความหมายของหลักสูตร
- 5.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
- 5.3 ความสำคัญของหลักสูตร
- 5.4 การพัฒนาหลักสูตร
- 5.5 การนำหลักสูตรไปใช้

6. หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 7.1 งานวิจัยในประเทศ
- 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร (Evaluation) เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อนำมาตัดสินค่าหรือคุณภาพของหลักสูตรนั้น การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของการทำงาน เพื่อให้ทราบว่า การทำงานนั้นได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใด มีปัญหา หรืออุปสรรคใดบ้างจะได้แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาต่อไป

กูด (Good) สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam et al.) ได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้สอดคล้องกันว่า หมายถึง กระบวนการหาข้อมูล เก็บข้อมูล กิจกรรมการเรียนการสอนภายในขอบข่ายของการสอน ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจการวางแผนการจัด โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้นและเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีกว่าเดิม¹⁰ ทั้งนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบและตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ส่วนวิชัย ประสิทธิ์วีฑูมิเวชช์ กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำผลมาใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่องหรือปัญหาและพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร สำหรับสำลี รักสุทธี กล่าวว่า

¹⁰ Carter V. Good, **Dictionary of Education** (New York: Mcgraw-Hill Book Company, 1973), 209.

การประเมินหลักสูตร คือ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการ การจัดทำ ทดลองใช้และผลของการใช้หลักสูตร ตลอดจนการตัดสินคุณค่า คุณภาพ และประสิทธิภาพของหลักสูตร นอกจากนี้ รุจิร ภูสาระ ได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้หลายนัยว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การวัดผลการปฏิบัติของผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในเชิงปริมาณ โดยอาศัยการเปรียบเทียบ พฤติกรรมการปฏิบัติของผู้เรียนกับมาตรฐาน การอธิบายและการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการเลือก วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในเรื่องหลักสูตร¹¹

พิชิต ฤทธิจรรยา ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อจัดหาสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จากความหมายนี้ ลักษณะสำคัญของการประเมินหลักสูตร จึงมีดังนี้ 1) การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร 2) การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการจัดเตรียมสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการบริหารหลักสูตร ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม 3) จุดเน้นที่สำคัญของการประเมินหลักสูตร อยู่ที่การเพิ่มประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness) ของการใช้หลักสูตร ในการจัดเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน¹²

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหาข้อมูลหรือเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการพิจารณาให้คุณค่าของหลักสูตรและนำมาสรุปตัดสินว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมานั้นมีคุณภาพประการใด มีคุณภาพดีหรือไม่ หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ตลอดจนมีส่วนใดต้องปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาอย่างไร

¹¹ มาเรียม นิลพันธ์ุ, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 24-25.

¹² พิชิต ฤทธิจรรยา, “การประเมินหลักสูตร : แนวคิด กระบวนการและการใช้ ผลการประเมิน,” วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 8, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2558): 13-28.

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

ความหมายและองค์ประกอบ

การประเมิน (Evaluation) หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน ดังนั้น การประเมินหลักสูตร จึงเป็นกระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อยของตัวหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการหลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตรและเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตร ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่ผู้ประเมินกำหนดไว้หรือไม่เพียงใด อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

ในการประเมินหลักสูตร จึงควรมีการกำหนดมาตรฐานของหลักสูตร (Standard) ไว้ล่วงหน้า โดย “มาตรฐาน” เป็นคุณลักษณะเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับตัวหลักสูตร การใช้หลักสูตรและผลผลิตของหลักสูตร ซึ่งเป็นลักษณะของความสำเร็จที่คาดหวังไว้ (Expected) สำหรับใช้เป็นระดับคุณภาพในการเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Actual) เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตรนั้น มาตรฐานของหลักสูตรอาจกำหนดขึ้นจากความคิดเห็นร่วมกันของคณาจารย์ในสาขาวิชา หรืออาจกำหนดขึ้นตามมาตรฐานของสถาบันหรือหน่วยงานตรวจประเมินภายนอก

การที่จะได้ข้อมูลแสดงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Actual) จำเป็นต้องมีเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวหลักสูตร การใช้หลักสูตรและผลผลิตของหลักสูตร เช่น แบบวิเคราะห์หลักสูตร แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตร แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตที่จบหลักสูตรแบบสำรวจผู้ใช้บัณฑิต เป็นต้น จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ เมื่อนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับมาตรฐาน จะทำให้สามารถตัดสินคุณภาพของหลักสูตร รวมทั้งจุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตรได้ สำหรับใช้พิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวคิดการประเมินหลักสูตร

ในการประเมินหลักสูตรนั้น ผู้ประเมินสามารถออกแบบการประเมินโดยพิจารณาแนวคิดของการประเมินหลัก ๆ 4 แนวทาง เพื่อเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากแต่ละแนวทางมาประสานเข้าด้วยกันเป็นแนวคิดหลักของการประเมินหลักสูตร ดังนี้

1) การประเมินความก้าวหน้า หรือการประเมินสรุปรวม

(Formative V.S. Summative Evaluation)

การประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) เป็นการประเมินในขณะดำเนินการใช้หลักสูตรหรือเป็นการประเมินระหว่างทาง เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับปรับปรุงกระบวนการบริหารและการใช้หลักสูตร ส่วนการประเมินสรุปรวม (Summative evaluation)

เป็นการประเมินผลสรุปรวมของหลักสูตร หรือการประเมินเมื่อครบวงจรของหลักสูตร เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับตัดสินผลสำเร็จของหลักสูตร

2) การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ หรือ การประเมินอย่างเป็นทางการ

(Informal V.S. Formal Evaluation)

การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ (Informal evaluation) เป็นการประเมินที่ไม่มีแบบแผนที่เคร่งครัด การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามความสะดวก ง่าย ๆ เช่น การพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ สอบถามอย่างไม่มีการโครงสร้าง ไม่มีรูปแบบการวิเคราะห์ที่ชัดเจน ข้อสรุปมักเกิดขึ้นตามความรู้สึกหรือความคิดเห็นส่วนตัว ส่วนการประเมินอย่างเป็นทางการ (Formal evaluation) เป็นการประเมินที่มีระเบียบแบบแผน มีวัตถุประสงค์ การสร้างเครื่องมือ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลตามเกณฑ์หรือมาตรฐาน และการรายงานด้วยลายลักษณ์อักษร

3) การประเมินผลทั้งหมด หรือ การประเมินตามจุดมุ่งหมาย

(Goal-Free V.S. Goal-Based Evaluation)

การประเมินผลทั้งหมด (Goal-Free evaluation) เป็นการประเมินที่ครอบคลุมผลที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมด (total effects) ซึ่งประกอบด้วยผลทางตรง และผลทางอ้อม หรือผลกระทบโดยไม่ได้ยึดติดกับจุดมุ่งหมายเดิมของหลักสูตร ส่วนการประเมินผลตามจุดมุ่งหมาย (Goal – based evaluation) เป็นการประเมินผลตามที่ระบุไว้จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ว่าผลผลิตที่ได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด

4) การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก หรือ การประเมินโดยผู้ประเมินภายใน

(External V.S. Internal Evaluator)

การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก (External evaluator) เป็นการประเมินโดยใช้ผู้ประเมินที่เป็นบุคคลภายนอก ซึ่งไม่ได้อยู่ภายในสังกัดของหน่วยงาน หรือสถาบันนั้น ส่วนใหญ่เป็นนักประเมินที่เชี่ยวชาญจากภายนอกที่เป็นกลาง ส่วนการประเมินโดยผู้ประเมินภายใน (Internal evaluator) เป็นการประเมินโดยใช้ผู้ประเมินที่เป็นบุคคลภายในสังกัดของหน่วยงาน หรือสถาบันนั้น ซึ่งเป็นผู้ประเมินที่อยู่ใกล้ชิดและเห็นกระบวนการใช้หลักสูตรมาโดยตลอด

จากแนวคิดของการประเมินทั้ง 4 แนวทาง ผู้ประเมินสามารถเลือกแนวทางใดแนวทางหนึ่งของแต่ละแนวทาง เพื่อรวมเป็นแนวคิดหลักของการประเมินหลักสูตร แนวคิดของการประเมินหลักสูตรตามแบบประเพณีนิยม จะมีลักษณะของการประเมินเป็นแบบสรุปรวม (Summative) อย่างเป็นทางการ (Formal) ยึดตามจุดมุ่งหมาย (Goal-Based) และประเมินโดยผู้ประเมินภายใน (Internal) อย่างไรก็ตามแนวคิดของการประเมินหลักสูตรที่เป็นทางเลือก ซึ่งแตกต่างจากแบบประเพณีนิยมดังกล่าวอันเกิดจากส่วนผสมของ 4 แนวทางนั้น ยังมีอีกถึง

15 แนวทางเลือกที่ผู้ประเมินสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ของการประเมินหลักสูตร¹³

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรจะต้องครอบคลุมขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรนั้นการประเมินหลักสูตรจึงมีขอบเขตของการประเมินที่กว้าง แต่ละขั้นตอนมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีจุดมุ่งหมายของการประเมินใกล้เคียงกัน ซึ่งมีนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดไว้ ดังนี้

มารุต พัฒนาผล กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรทุกระดับไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ตลอดจนหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ มีลักษณะร่วมกันของจุดมุ่งหมายประการหนึ่ง คือ การตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน โดยมุ่งตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีความรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ ถือว่าเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จสำคัญของหลักสูตร¹⁴

เบเน่ (Beane อ้างถึงใน มารุต พัฒนาผล) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้จนกว่าเราจะรู้ว่า “เรากำลังพยายามไปสู่ความสำเร็จอะไร” ซึ่งความสำเร็จของหลักสูตรคือ “คุณภาพของผู้เรียน” ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร¹⁵

ทาบา (Taba) เสนอแนวคิดว่าการประเมินหลักสูตรกระทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษากระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ซึ่งการประเมินดังกล่าวจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตรและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จุดประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหาสาระ และคุณภาพของผู้บริหาร¹⁶

สิริพร มีผดุง และน้ำฝน กระทบ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร การประเมินผลในลักษณะนี้จึงมักจะดำเนินในช่วงที่การพัฒนาหลักสูตรยังคงดำเนินการอยู่

¹³ ศิริชัย กาญจนวาสี, การประเมินหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ, เข้าถึงเมื่อ 20 พฤษภาคม 2560, เข้าถึงได้จาก www.edu.tsu.ac.th/major/eva/files/journal/scan1.pdf.

¹⁴ มารุต พัฒนาผล, การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์, 2561), 34.

¹⁵ มารุต พัฒนาผล, แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, 2562), 34-35.

¹⁶ Hida Taba, Curriculum Development: Theory and Practice (New York: Harcourt , Brace and World Inc., 1962), 310.

เพื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร เช่น จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา การวัดผล ว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมหรือไม่ สามารถนำมาปฏิบัติในช่วงการนำหลักสูตรไปทดลองใช้หรือในขณะที่มีการใช้หลักสูตรรวมถึงในช่วงที่กระบวนการเรียนการสอนกำลังดำเนินการอยู่ได้มากน้อยเพียงใด มีอุปสรรคอะไร เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงแก้ไของค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร

2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร ซึ่งเป็นการนิเทศกำกับดูแลและการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการประเมินผลในลักษณะนี้จะดำเนินการในขณะที่มีการนำหลักสูตรไปใช้จะได้ช่วยปรับปรุงหลักสูตรให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่า หลักสูตรควรจะมีการใช้ต่อไปหรือว่ายกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงแต่บางส่วนหรือว่ายกเลิกทั้งหมด เนื่องจากการประเมินลักษณะนี้จะดำเนินการหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่งแล้วจึงประเมินผลเพื่อสรุปตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ดี สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด และสนองต่อความต้องการของสังคมมากน้อยเพียงใด

4. เพื่อต้องการทราบถึงคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่า มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษาแล้วหรือไม่อย่างไร โดยการประเมินผลในลักษณะนี้จะดำเนินการในขณะที่มีการนำหลักสูตรไปใช้หรือหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่งก็ได้¹⁷

สุชาติ พิมพ์พันธ์, วุฒิไกร ไชยมาลี และโยธิน มาหา ได้กล่าวถึง การประเมินหลักสูตรว่ามีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อการตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างไร

2. เพื่อการบริหารหลักสูตร อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการหลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตร

3. เพื่ออธิบายและพิจารณาว่าลักษณะของส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรในแง่ต่าง ๆ เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลว่าสอดคล้องต้องกันหรือไม่ และมีจุดเด่น จุดด้อย อย่างไร

¹⁷ สิริพร มีผดุง และน้ำฝน กระมล, “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย ปีการศึกษา 2558” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย, 2558), 15.

4. เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพเหมาะสมกับการนำไปใช้ มีข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง

5. เพื่อตัดสินว่าการบริหารงานด้านวิชาการและบริหารงานด้านหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อหาทางแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ

6. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือ ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากการผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามหลักสูตรว่าเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่

7. เพื่อช่วยในการตัดสินว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือควรปรับปรุงพัฒนาหรือเพื่อยกเลิกการใช้หลักสูตรนั้นหมด¹⁸

สุนีย์ ภูพันธ์ ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่าหลักสูตรนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างไร

2. เพื่ออธิบายและพิจารณาลักษณะของส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรในแง่ต่าง ๆ เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลว่าสอดคล้องกันหรือไม่

3. เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้

4. เพื่อตัดสินว่า การบริหารงานด้านวิชาการและการบริหารด้านหลักสูตรเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่

5. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือ ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากการผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามหลักสูตรว่าเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่

6. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ในหลักสูตร

7. เพื่อช่วยในการตัดสินว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือไม่ หรือควรปรับปรุงพัฒนาในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเพื่อยกเลิกการใช้หลักสูตรนั้นทั้งหมด¹⁹

¹⁸ สุชาติ พิมพ์พันธ์, วุฒิไกร ไชยมาลี และโยธิน มาหา, “การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา พ.ศ. 2555 คณะครุศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา” (งานวิจัยที่ไต่ถามประมาณในแผนงานวิจัยจากคณะครุศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2559), 29-30.

¹⁹ สุนีย์ ภูพันธ์, แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 250.

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร ได้ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ที่พบในองค์ประกอบของหลักสูตร ระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรดูว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ และช่วยในการตัดสินใจว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด
3. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือ ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามหลักสูตรว่าเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่²⁰

รูปแบบการประเมินหลักสูตร

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร มีนักวิชาการซึ่งเชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการประเมินผลได้เสนอแนะรูปแบบไว้หลายแบบด้วยกัน ซึ่งสามารถนำมาศึกษาเพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการในปัจจุบัน โดยรูปแบบของการประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. รูปแบบของการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ ๆ เป็นการประเมินผลก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งกลุ่มนี้จะเสนอรูปแบบที่เด่น ๆ คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบปุยแซงค์ (Puissance Analysis Technique)

2. รูปแบบของการประเมินหลักสูตรในระหว่างหรือหลังการประเมินหลักสูตร ซึ่งสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้เป็น 4 กลุ่มดังนี้

- 2.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่จะประเมินว่าหลักสูตรมีคุณค่าหรือมีผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลักกว่าผลที่ได้รับเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond)

- 2.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย (Goal Free Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่นำความคิดของผู้ประเมินมาเป็นตัวกำหนดความคิดหรือชี้้นำในการประเมิน โดยผู้ประเมินจะประเมินเหตุการณ์ที่เกิดตามสภาพความเป็นจริง มีความเป็นอิสระในการประเมินและต้องไม่มีความลำเอียง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริฟเวน (Michael Scriven)

²⁰ มาเรียม นิลพันธุ์, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 25-26.

2.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้เกณฑ์เป็นหลัก เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (Robert E. Stake)

2.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision-Making Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการทำงานอย่างมีระบบทั้งการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องให้กับผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของพรอวิส (Provus) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของดอริส โกว์ (Doris T. Gow) เป็นต้น²¹

การประเมินหลักสูตรมีขอบเขตต่าง ๆ ที่จะต้องทำการประเมินกว้างขวางมาก ดังนั้นวิธีการประเมินหลักสูตรจึงต้องได้รับการวิเคราะห์และออกแบบให้สามารถที่จะประเมินได้ครบถ้วนในขอบข่ายสาระทั้งหมด รูปแบบต่าง ๆ ที่จะใช้ในการประเมินผลมีอยู่หลายรูปแบบ ผู้มีหน้าที่ในการประเมินผลจำเป็นต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด และสามารถนำรูปแบบต่าง ๆ ไปใช้อย่างถูกต้องตรงตามจุดหมายและลักษณะของขอบข่ายสาระแต่ละอย่าง ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าการประเมินผลของขอบข่ายสาระทั้งหมดของหลักสูตรจำเป็นต้องใช้วิธีการหลายวิธีหรือหลาย ๆ รูปแบบ จึงจะได้ข้อมูลที่มีความเชื่อมั่นในการที่จะนำไปพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณค่าเหมาะสมกับความต้องการของสภาพสังคม โดยรูปแบบการประเมิน มีดังนี้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของปุยแซงส์ (The Puissance Analysis Technique)

ปุยแซงส์เทคนิค เป็นรูปแบบการประเมินผลหลักสูตรวิธีการหนึ่ง โดยการวิเคราะห์หลักสูตรในด้านองค์ประกอบ 3 ส่วนของ Tyler คือ

1. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective)
2. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instruction Activity)
3. การประเมินผล (Assessment Task)

และองค์ประกอบทั้งสามต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและกันดังตารางของปุยแซงส์ เมื่อวิเคราะห์และคิดคำนวณโดยใช้หลักสูตรของปุยแซงส์แล้ว ผลที่ได้รับจะทำให้รู้ว่าคุณภาพของหลักสูตรอยู่ในระดับใด

²¹ สุณีย์ ภูพันธ์, แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 259.

การประเมินผลหลักสูตร จะต้องรวบรวมจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียน การสอน วัสดุการเรียน และเทคนิคการวัดผลต่าง ๆ ของหน่วยย่อย ๆ ทั้งหมดในหลักสูตร เพื่อใส่ลงใน ตารางวิเคราะห์ปุ๋ยผสม (The Puissance Analysis Matrix) ผลการวิเคราะห์จะเป็นตัวเลขชี้ให้เห็น ว่าหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

การประเมินหลักสูตรโดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบปุ๋ยผสมนี้ วอลเบสเซอร์ (Henry Walbessee) ได้นำแนวความคิดของไทเลอร์ (Tyler) เกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างหลักสูตร ซึ่งมีทั้งหมด 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน คือ จุดประสงค์ ประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ หรือที่เรียกความสัมพันธ์นี้ว่า "วงแหวนของไทเลอร์" (Tyler Loop) โดยวอลเบสเซอร์ได้นำองค์ประกอบของทั้ง 3 ส่วนมาวิเคราะห์โดยใช้ตารางวิเคราะห์ของ ปุ๋ยผสม นอกจากนี้วอลเบสเซอร์ยังนำหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของกาเย ซึ่งได้แก่ รูปแบบของการเรียนรู้ (Learning Types) และพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกมาให้เห็นได้ (Performance Classes) มาสร้างเป็นตารางวิเคราะห์ปุ๋ยผสม²²

กาเย (Gagne) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการเรียนรู้และพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ว่ามี 2 มิติ คือ มิติที่ 1 ความรู้ที่ให้แก่ผู้เรียน มี 6 รูปแบบด้วยกันแต่ละรูปแบบจะให้ค่าของความรู้ แตกต่างกันไป ตามลำดับดังนี้

1. ความรู้แบบลูกโซ่ ซึ่งครูจะมุ่งสอนให้ผู้เรียนได้รับความรู้ โดยสอนให้ผู้เรียน สามารถทำอะไรให้เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องไปได้ เช่น การท่อง การบรรยาย
2. ความรู้แบบเชื่อมโยงโดยใช้คำพูด ครูจะมุ่งสอนให้ผู้เรียนรู้จักลำดับขั้นตอน อธิบายเชื่อมโยงด้วยคำพูด เช่น การท่องกลอนใช้คำพูดที่เกี่ยวข้อง
3. ความรู้แบบผสมผสาน ครูมุ่งสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานสิ่งที่เรียนมาได้ ต้องการให้จำแนกแยกแยะ หรือเปรียบเทียบความแตกต่างได้
4. ความรู้แบบความคิดรวบยอด ผู้เรียนที่ได้รับความรู้แบบนี้จะเข้าใจในสิ่งที่ เรียนได้ถูกต้อง คือการรู้วิธีการเข้าใจการเกิดความคิดรวบยอด และสรุปผลได้
5. ความรู้แบบหลักการ ผู้เรียนที่ได้ความรู้ขั้นนี้สามารถจะผสมผสานแนวคิด หลาย ๆ แนวคิดเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดหลักการใหม่ ๆ รู้กฎเกณฑ์ เกิดความสนใจ และสรุปหลักการได้
6. ความรู้แบบแก้ปัญหา ผู้เรียนได้รับความรู้ขั้นนี้จะสามารถใช้ความรู้ใช้แก้ ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

²² มาเรียม นิลพันธ์, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 37.

มิติที่ 2 มิติที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ มีผลมาจากความรู้ที่ได้ทั้ง 6 ชั้น ระดับของพฤติกรรมนี้แบ่งได้เป็น 3 ระดับ 9 ขั้นตอน คือ

ระดับที่ 1 เป็นระดับพฤติกรรมที่ง่ายที่สุด มี 3 ชั้น

1.1 การบอกชื่อ หรือชี้เพื่อแสดงถึงความสามารถที่จำสิ่งที่เรียนได้ การเรียกชื่อสิ่งของได้ ครูชี้แล้วเด็กสามารถบอกชื่อได้

1.2 การเลือกหรือการบอกลักษณะ บอกลักษณะของสิ่งของได้ บอกลักษณะของสัตว์ได้

1.3 การบอกกฎเกณฑ์ บอกกฎเกณฑ์ที่ท่องไว้ได้ เช่น การท่องสูตรคูณ โดยมากแล้วเป็นความรู้ขั้น fact, concept และ principle ซึ่งเป็น Cognitive Domain เป็นส่วนใหญ่

ระดับที่ 2 เป็นระดับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้มีค่าปานกลาง มี 2 ชั้น

2.1 การลำดับ หมายถึง การเรียงลำดับได้ถูกต้อง

2.2 การสาธิต แสดงเป็นตัวอย่าง เช่น การสาธิตการไหว้

ระดับที่ 3 เป็นระดับพฤติกรรมการณ์ทางการเรียนรู้ที่มีค่ามากที่สุด มี 4 ขั้นตอน คือ

3.1 การสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การสร้างรูปแบบ (Model)

3.2 การอธิบายหรือบรรยาย สามารถบรรยายได้ถูกต้องตามกำหนด

3.3 การจำแนกหรือแยกแยะ ให้จำแนกแยกแยะประเภทของสิ่งของได้

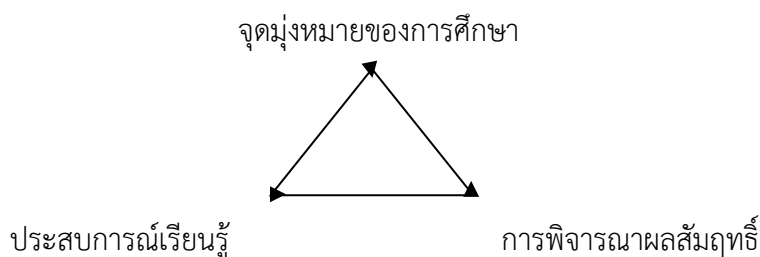
3.4 การประยุกต์ใช้กฎเกณฑ์ คือการเรียนรู้กฎเกณฑ์แล้วนำไปใช้ได้

ตามหลักการเรียนรู้ของกาเย่ความรู้หรือพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ที่ยากหรืออยู่ในอันดับที่สูงมากเท่าใด ก็จะเป็นความรู้หรือพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้มากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นหลักสูตรใดก็ตามที่มุ่งสอนให้ผู้เรียนมีความรู้และแสดงพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ขั้นสูงขึ้นไป หลักสูตรนั้นนับว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพดี²³

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler)

ไทเลอร์ (Tyler) เป็นผู้ที่วางรากฐานการประเมินหลักสูตร โดยเสนอแนะแนวคิดว่าการประเมินหลักสูตรเป็นการเปรียบเทียบว่าพฤติกรรมการณ์ของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ โดยการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของกระบวนการจัดการศึกษา 3 ส่วนคือ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา ประสบการณ์การณ์การเรียนรู้ และการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ดังภาพ

²³ สุนีย์ ภูพันธ์, แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 276-278.

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา

ที่มา: Ralph W. Tyler, *Basic Principles of Curriculum and Instruction* (Chicago: University of Chicago Press, 1968), 116.

จากแผนภาพที่ 2 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษาตามแนวคิดของ ไทเลอร์ ตามแนวคิดนี้ พื้นฐานของการจัดหลักสูตร ก็คือ ผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องสามารถวางจุดหมายที่ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนหรือมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร พยายามจัดประสบการณ์การสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามที่ต้องการ บทบาทของการประเมินหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้นจึงอยู่ที่การดูผลผลิตของหลักสูตรว่าตรงตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ แนวคิดของไทเลอร์จึงยึดความสำเร็จของจุดหมายเป็นหลัก โดยจุดหมายของการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ถือว่าการประเมินผลหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ไทเลอร์มีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือ

1. เพื่อตัดสินว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ประสบความสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบความสำเร็จก็อาจเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป แต่ส่วนใดที่ไม่ประสบความสำเร็จก็ควรปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. เพื่อประเมินค่าความก้าวหน้าทางการศึกษาของกลุ่มประชากรขนาดใหญ่เพื่อให้สาธารณชนได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้อง และเข้าใจปัญหาความต้องการของการศึกษา และเพื่อใช้ข้อมูลนั้นเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายทางการศึกษาที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วย เหตุนี้การประเมินหลักสูตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและของการประเมินคุณค่าของหลักสูตรด้วย²⁴

²⁴ มาเรียม นิลพันธุ์, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 40.

ไทเลอร์ได้จัดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนและการประเมินผลดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายอย่างกว้าง ๆ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal Sources) คือนักเรียน สังคม และเนื้อหาสาระ ส่วนปัจจัยที่กำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย (Goal Sources) คือ จิตวิทยาการเรียนรู้ และปรัชญาการศึกษา
2. กำหนดจุดประสงค์เฉพาะหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งจะเป็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดหลังจากจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำเร็จลง
3. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งเอาไว้
4. เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อที่จะทำให้เนื้อหาหรือประสบการณ์ที่วางไว้ประสบความสำเร็จ
5. ประเมินผลโดยการตัดสินใจด้วยการวัดผลทางการศึกษา หรือทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. หากหลักสูตรไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ก็จะต้องมีการตัดสินใจที่จะยกเลิก หรือปรับปรุงหลักสูตรนั้น แต่ถ้าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ก็อาจจะใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อปรับปรุงการกำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง หรือใช้เป็น ข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของไทเลอร์จะเห็นว่าเป็นการยึดความสำเร็จของผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยอาศัยการวัดพฤติกรรมทั้งก่อนและหลังเรียน (Pre-Post Measurement) และมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ก่อนล่วงหน้าว่าความสำเร็จระดับใดจึงจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งการประเมินผลในลักษณะนี้จึงเป็นการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) มากกว่าการประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation)²⁵

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ แฮมมอนด์ (Hammond)

แฮมมอนด์ (Robert Hammond) เสนอแนะแนวคิดในการประเมินหลักสูตรโดยยึดจุดประสงค์เป็นหลักคล้ายกับแนวคิดของไทเลอร์ แต่แฮมมอนด์ได้เสนอแนวคิดที่ต่างจากไทเลอร์ โดยที่แฮมมอนด์ระบุว่า โครงสร้างสำหรับการประเมินนั้นประกอบด้วยมิติ (Dimensions) ใหญ่ ๆ หลายมิติด้วยกัน ซึ่งในแต่ละมิติก็จะประกอบด้วยตัวแปรสำคัญ ๆ อีกหลายตัวแปร โดยที่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรจะขึ้นอยู่กับการปะทะสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างตัวแปรในมิติต่าง ๆ เหล่านี้ โดยมิติทั้ง 3 ได้แก่ มิติด้านการเรียนการสอน มิติด้านสถาบัน และมิติด้านพฤติกรรม

²⁵ เรื่องเดียวกัน, 41.

1. มิติด้านการสอน ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญ 5 ตัวแปรคือ การจัดชั้นเรียนและตารางสอน คือการจัดครูผู้สอนและนักเรียนให้พบกัน และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งการจัดในส่วนนี้จะต้องคำนึงถึงเวลาและสถานที่ด้วย

เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จะนำมาจัดการเรียนการสอน การจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียนและชั้นเรียนแต่ละระดับ

วิธีการ หมายถึง หลักการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน

สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ หมายถึง สถานที่ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์พิเศษ ห้องปฏิบัติการ วัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ รวมถึงสิ่งที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร และการสอนด้านอื่น

งบประมาณ หมายถึง เงินที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน การซ่อมแซม เงินเดือนครู ค่าจ้างบุคลากรที่จะทำให้งานการใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จ

2. มิติด้านสถาบัน ประกอบด้วยตัวแปรที่ควรคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร 5 ตัวแปร คือ นักเรียน มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตรได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ความสนใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สุขภาพกายและสุขภาพจิต ภูมิหลังทางครอบครัว ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม

ครู มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอน เงินเดือน กิจกรรมที่ทำเวลาว่าง การฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในช่วงระยะเวลา 1-3 ปี และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ผู้บริหาร มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในเวลาประเมินหลักสูตร ได้แก่ อายุ เพศ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร เงินเดือน ลักษณะทางบุคลิกภาพ การฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในช่วงระยะเวลา 1-3 ปี และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ

ผู้เชี่ยวชาญ มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ อายุ เพศ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านลักษณะของการให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือลักษณะทางบุคลิกภาพและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ครอบครัว มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ สถานภาพสมรส ขนาดของครอบครัว รายได้ สถานที่อยู่ การศึกษา การเป็นสมาชิกของสมาคม การโยกย้ายจำนวนบุตรที่อยู่ในโรงเรียนนี้ และจำนวนญาติที่อยู่ร่วมโรงเรียน

ชุมชน มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ สภาพชุมชน จำนวนประชากรการกระจายของอายุประชากร ความเชื่อ (ค่านิยม ประเพณี ศาสนา) ลักษณะทางเศรษฐกิจ สภาพการให้บริการสุขภาพอนามัยและการรับนวัตกรรมเทคโนโลยี

3. มิติด้านพฤติกรรมมีองค์ประกอบของพฤติกรรม 3 ด้าน คือพฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านทักษะ (Psychomotor Domain) และพฤติกรรมด้านเจตคติ (Affective Domain)

แนวความคิดการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ เริ่มด้วยการประเมินหลักสูตรที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ แล้วจึงเริ่มกำหนดทิศทางและกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ขั้นตอนของการประเมินหลักสูตรมีดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน ควรจะเริ่มต้นที่วิชาใดวิชาหนึ่งในหลักสูตร เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ และจำกัดระดับชั้นเรียน
2. กำหนดตัวแปรในมิติการสอนและมิติสถาบันให้ชัดเจน
3. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยระบุถึง 1) พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงว่าประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนด 2) เงื่อนไขของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น 3) เกณฑ์ของพฤติกรรมที่บอกให้รู้ว่านักเรียนประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์มากน้อยเท่าใด
4. ประเมินพฤติกรรมที่ระบุไว้ในจุดประสงค์ ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็น ตัวกำหนดที่พิจารณาหลักสูตรที่ดำเนินการใช้อยู่เพื่อตัดสิน รวมทั้งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร
5. วิเคราะห์ผลภายในองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมแท้จริงที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นผลสะท้อนกลับไปสู่วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ และเป็นการตัดสินว่าผลหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด
6. พิจารณาส่งที่ควรเปลี่ยนแปลงปรับปรุง

แนวคิดในการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ใช้แนวคิดของไทเลอร์เป็นพื้นฐานในการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลในการปรับปรุงจุดประสงค์ของหลักสูตรนั้น แต่แฮมมอนด์ให้แนวทางที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ตัวแปรของมิติด้านการสอนและมิติด้านสถาบันซึ่งอาจมีผลต่อการสำเร็จของหลักสูตรนั้นด้วย²⁶

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (The Stake's Congruence Contingency Model)

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตคเป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยืดหยุ่นเป็นหลัก โดยสเตคได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรและเป็นการบรรยาย ซึ่งเรื่องการบรรยายจะเน้นในสิ่งที่จะถูกประเมินโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการตัดสินคุณค่า สเตคมีจุดมุ่งหมายที่จะประเมินผลหลักสูตรโดยการประเมินส่วนประกอบของการจัดการเรียนการสอนหลาย ๆ ภาคส่วน โดยไม่เพียงแต่พิจารณาเฉพาะผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเท่านั้น

²⁶ เรื่องเดียวกัน, 42-44.

ดังนั้น สเตค จึงเสนอว่าควรมีการพิจารณาข้อมูลเพื่อประเมินผลหลักสูตร 3 ด้าน คือ

1. ด้านสิ่งที่มาก่อน หรือสภาพก่อนเริ่มโครงการ (Antecedent) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดผลจากหลักสูตรและเป็นสิ่งที่มีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตรอยู่แล้วประกอบด้วย 7 หัวข้อ คือ บุคลิก และนิสัยของนักเรียน บุคลิกและนิสัยของครู เนื้อหาในหลักสูตร การเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ การจัดโรงเรียน ลักษณะของชุมชนแวดล้อม

2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน (Instructional Process or Transactions) หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะที่มีการเรียนการสอนระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู ครูกับผู้ปกครอง ฯลฯ เป็นขั้นของการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 5 หัวข้อคือ การสื่อสาร การจัดแบ่งเวลา การลำดับเหตุการณ์ การให้กำลังใจ และบรรยากาศของสิ่งแวดล้อม

3. ด้านผลผลิต หรือผลที่ได้รับจากโครงการ (Outcomes) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 5 หัวข้อคือ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทักษะของนักเรียน ผลที่เกิดขึ้นกับครู และผลที่เกิดขึ้นกับสถาบัน²⁷

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส (Provus' Discrepancy Evaluation Model)

โพรวัส เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินหลักสูตรซึ่งเรียกว่า "การประเมินผลตามความแตกต่างหรือประเมินผลความไม่สอดคล้อง" (Discrepancy Evaluation) ซึ่งจะประเมินหลักสูตรทั้งหมด 5 ส่วน คือ 1) การออกแบบ (Design) 2) ทรัพยากรหรือสิ่งที่เริ่มตั้งไว้เมื่อใช้หลักสูตร (Installation) 3) กระบวนการ (Process) 4) ผลผลิตของหลักสูตร (Products) 5) ค่าใช้จ่ายหรือผลตอบแทน (Cost) ซึ่งในแต่ละส่วนจะมีขั้นตอนการประเมินผลเหมือนกันโดยจะดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้ประเมินจะต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน (Standards - S) ของสิ่งที่ต้องการวัดก่อน เช่น มาตรฐานด้านเนื้อหา เป็นต้น

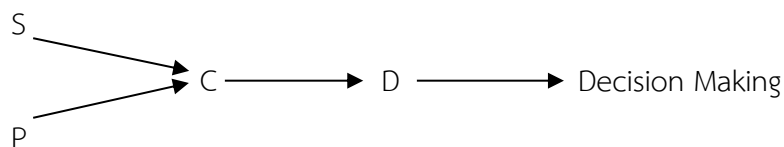
ขั้นที่ 2 ผู้ประเมินต้องทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติจริงของสิ่งที่ต้องการวัด (Performance - P)

ขั้นที่ 3 ผู้ประเมินนำข้อมูลที่รวบรวมได้ในขั้นที่ 2 มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 1 (Compare - C)

ขั้นที่ 4 ผู้ประเมินศึกษาความแตกต่าง หรือความไม่สอดคล้องระหว่างผลการปฏิบัติจริงกับเกณฑ์มาตรฐาน (Discrepancy - D)

ขั้นที่ 5 ผู้ประเมินส่งผลการประเมินไปให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรว่าจะยกเลิกการใช้หลักสูตรที่ประเมิน หรือปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติ หรือเกณฑ์มาตรฐานให้มีคุณภาพดีขึ้น (Decision Making)

²⁷ เรื่องเดียวกัน, 45.

ภาพที่ 3 รูปแบบการประเมินของ Probus

ที่มา: สุนีย์ ภูพันธ์, แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 274.

S = Standard เป็นขั้นแรกของการดำเนินการประเมินหลักสูตร กล่าวคือ ผู้ประเมินผลต้องตั้งสิ่งมาตรฐานที่ต้องการวัดไว้ก่อน

P = Performance หลังจากดำเนินการขั้นแรกเรียบร้อยแล้ว ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติจริง ในสิ่งที่ต้องการวัดมาให้เพียงพอ ข้อมูลที่รวบรวมควรเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ชัดเจน

C = Compare เมื่อตั้งมาตรฐานและรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ก็นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

D = Discrepancy จากการเทียบข้อมูลกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้ประเมินพบว่ามีส่วนว่างอะไรที่เกิดขึ้นกับผลที่คาดหวัง

D = Decision Making ประเมินจะส่งผลประเมินไปให้ผู้ที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

แบบการประเมินผลหลักสูตรของโพรวัสนี้ นับว่าสะดวกแก่ผู้ประเมินหลายประเภท และเป็นกระบวนการที่ส่งให้ถึงผู้บริหารจะตัดสินใจ จะใช้หรือไม่ หรือจะปรับปรุงเพิ่มเติม หรือจะหยิบยกข้อมูลใดข้อมูลหนึ่งมาพิจารณา²⁸

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม (CIPP Model)

รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นการนำตัวอักษรตัวแรกของมิติการประเมิน 4 ด้านมาประกอบกัน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ซึ่งสตัฟเฟิลบีม พัฒนานำเสนอขึ้นโดยมีพื้นฐานมาจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์การกระทำการประเมินโครงการทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่กลางปี 1960 โดยต้องการที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อจำกัดของรูปแบบการประเมินแบบดั้งเดิม อาทิ การออกแบบการทดลองการประเมินอิงวัตถุประสงค์ และการทดสอบมาตรฐาน

²⁸ เรืองเดียวกัน, 45-47.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รูปแบบหรือวิธีการประเมินแบบดั้งเดิมมีข้อจำกัดในเรื่องการศึกษาหาคำตอบเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาในสมัยนั้น จึงทำให้เกิดการพัฒนาารูปแบบการประเมินใหม่ ๆ เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาอย่างรอบด้านหลายแง่มุมมากขึ้น ซึ่งรูปแบบการประเมิน CIPP ก็เป็นหนึ่งในรูปแบบการประเมินอื่น ๆ ที่นักประเมินในยุคนี้ได้พัฒนานำเสนอไว้ โดยรูปแบบการประเมิน CIPP ปรากฏขึ้นเป็นลายลักษณ์ชัดเจนในหนังสือชื่อ Educational Evaluation and Decision Making ซึ่งตีพิมพ์ในปี 1971 และมีการปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งในปี 2007 ในหนังสือชื่อ Evaluation Theory Models and Applications โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินบริบท : Context Evaluation เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้หลักการและเหตุผลมากำหนดจุดมุ่งหมาย การประเมินบริบทจะช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรรู้ว่าสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีอะไรบ้าง สถานการณ์ที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริงในสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นอย่างไร มีความต้องการหรือปัญหาอะไรบ้างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไข มีโอกาสและสรรพกำลังที่จำเป็นอะไรบ้างที่ยังไม่ได้นำมาใช้ในการศึกษา และสืบเนื่องมาจากปัญหาอะไร ฯลฯ ทั้งนี้การประเมินบริบทมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะ

- 1) กำหนดขอบเขตและบรรยายเกี่ยวกับความตั้งใจให้บริการ
- 2) จำแนกผู้รับผลประโยชน์ที่ตั้งใจให้บริการ (หรือกลุ่มเป้าหมาย) และประเมินความต้องการจำเป็นของกลุ่มบุคคลดังกล่าว
- 3) จำแนกปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นบ่อเกิดของความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์หรือกลุ่มเป้าหมายนั้น
- 4) จำแนกความเกี่ยวข้องระหว่างคุณสมบัติที่มีค่าและโอกาสการได้รับทุนอุดหนุนที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายความต้องการจำเป็นนั้น
- 5) จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดเป้าหมายเพื่อมุ่งการปรับปรุง
- 6) ประเมินความชัดเจนและความเหมาะสมเป็นไปได้ของเป้าหมายมุ่งการปรับปรุง
- 7) จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการตัดสินผลลัพธ์ของเป้าหมายมุ่งการปรับปรุงหรือความพยายามในการให้บริการ²⁹

การประเมินบริบทอาจจะประเมินได้ทั้งก่อน ระหว่างหรือแม้กระทั่งหลังการดำเนินโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซง (Intervention) อื่น ๆ (Stufflebeam and Shinkfield) ในกรณีประเมินบริบทก่อนการดำเนินโครงการ องค์กรหรือหน่วยงานสามารถใช้ผลจากการประเมินบริบทเพื่อช่วยในการจัดลำดับความสำคัญและกำหนดเป้าหมายสำหรับโครงการนั้น แต่ถ้าเป็นการประเมิน

²⁹ Daniel L. Stufflebeam et al., *Education Evaluation and Decision Making* (Itasca, Illinois: Peacock Publisher, 1971).

บริบทระหว่าง หรือหลังจากดำเนินโครงการหรือสิ่งแทรกแซงอื่น ๆ องค์กรและหน่วยงานมักจะดำเนินการและจัดทำรายงานการประเมินบริบทควรวรรวไปกับการประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต กรณีนี้การประเมินบริบทจึงมีประโยชน์สำหรับการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายของโครงการและช่วยให้ผู้รับบริการได้ประเมินว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าวมีคุณประโยชน์ตอบสนองหรือเป็นไปตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์หรือไม่เพียงไร³⁰

เทคนิควิธีการที่ใช้ในการประเมินบริบท ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมสารสนเทศอย่างหลากหลายวิธี เพื่อให้ครอบคลุมสมาชิกที่เป็นประชากรเป้าหมายรวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ซึ่งโดยปกติมักเริ่มจากการซักถามผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อช่วยระบุขอบข่ายของการศึกษา หลังจากนั้นนักประเมินอาจจะทำการทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการรับบริการหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการให้บริการ ซึ่งอาจทำได้โดยการทบทวนเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังและการปฏิบัติงานของบุคคล รวมถึงการจัดเวทีรับฟังจากชุมชน การทดสอบและการสัมภาษณ์ผู้รับประโยชน์รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคนอื่น ๆ ในกรณีนี้ผู้รับประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนผู้รับบริการจากโครงการหรือสิ่งแทรกแซงเป็นประชากรที่มีจำนวนมาก นักประเมินอาจใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแล้วสร้างแบบสอบถามหรือแบบสำรวจความต้องการจำเป็นและทำการทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นจำแนกตามกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น หรืออาจศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิภาพทางการเรียนของนักเรียนในกรณีเช่นนี้นักประเมินก็อาจใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาใด ๆ เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ทำการสอบเปรียบเทียบก็ได้³¹

ผลการประเมินบริบทสามารถนำมาใช้ได้อย่างกว้างขวาง ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารสามารถนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้สื่อสารกับสมาชิกในองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน ความต้องการจำเป็น คุณสมบัติที่มีค่าหรือโอกาส และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาขององค์กร แต่สำหรับนักพัฒนาโครงการก็สามารถที่จะนำผลการประเมินบริบทไปใช้เพื่อสนับสนุนขอรับทุนหรือจัดทำสัญญาต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการดังกล่าว ในขณะที่องค์กรให้บริการทางสังคมหรือองค์กรการกุศลอาจใช้สารสนเทศจากผลการประเมินบริบทเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคณะทำงานหรือเพื่อจำแนกจัดลำดับให้ความช่วยเหลือประชากรเป้าหมายสำหรับโรงเรียนนั้นก็อาจใช้การประเมินบริบทเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนและผู้ปกครอง

³⁰ รัตนะ บัวสนธ์, “รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน และถูกต้องในการใช้,” *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย* 5, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2556): 11.

³¹ เรื่องเดียวกัน, 11.

ในการชี้แนะและพัฒนาความก้าวหน้าทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น ในส่วนของนักประเมินก็ต้องใช้ผลการประเมินบริบทเพื่อให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสมและมีความสัมพันธ์กับแผนงานโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ³²

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า : Inputs Evaluation เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลมาช่วยตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างไร โดยจะขอความช่วยเหลือด้านทรัพยากรและสรรพกำลังจากแหล่งภายนอกหรือไม่ จะใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใดดี จุดมุ่งเน้นหลักของการประเมินปัจจัยนำเข้าก็เพื่อช่วยจัดลำดับโครงการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความต้องการจำเป็น โดยการศึกษาและตรวจสอบอย่างถี่ถ้วนเกี่ยวกับความเป็นไปได้หรือแนวทางต่าง ๆ ที่มีศักยภาพมากที่สุดในอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การประเมินปัจจัยนำเข้าจะเป็นตัวบ่งบอกล่วงหน้าถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวหรือประสิทธิผลของความพยายามเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่โครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ต้องการให้เกิด จุดมุ่งเน้นประการที่สองของการประเมินปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางที่เป็นทางเลือกต่าง ๆ และเพราะเหตุใดจึงเลือกแนวทางนั้น ในกรณีเช่นนี้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินปัจจัยนำเข้าจะมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับบ่งบอกให้เห็นถึงความรับผิดชอบ (Accountability) ใด ๆ ของผู้พัฒนาโครงการที่พยายามออกแบบและปรับปรุงงบประมาณใด ๆ ของโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว นอกจากนี้แล้วการประเมินปัจจัยนำเข้าก็จะช่วยจำแนกและจัดลำดับแนวทางที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจได้ใช้เป็นทางเลือกในการดำเนินงานต่อไป โดยสรุป การประเมินปัจจัยนำเข้าก็เพื่อช่วยผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายตอบสนองความต้องการจำเป็นให้แก่ผู้รับประโยชน์ ซึ่งก่อให้เกิดแผนงานที่ปฏิบัติได้จริงและใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการบันทึกและสร้างสำเนิกรับผิดชอบเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพยากรและวิธีการดำเนินงานในแผนงานนั้น ๆ นอกจากนี้แล้วหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการประเมินปัจจัยนำเข้าก็เพื่อช่วยให้ผู้นำโครงการหรือผู้ประเมินหลีกเลี่ยงความสูญเสียเปล่าหรือความสูญเสียใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมหรือโครงการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าถึงทรัพยากรที่จะต้องสูญเสียไป³³

นักประเมินสามารถทำการประเมินปัจจัยนำเข้าได้หลายขั้นตอนโดยไม่จำเป็นต้องกระทำตามลำดับต่อเนื่องกัน อาจเริ่มจากการทบทวนปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ และการตอบสนองความต้องการจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งทำได้ตามขั้นตอนหรือวิธีการต่าง ๆ ได้แก่

- 1) การทบทวนวรรณกรรมหรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) การตรวจเยี่ยมโครงการตัวอย่างหรือ

³² เรื่องเดียวกัน, 12.

³³ เรื่องเดียวกัน, 12.

โครงการที่มีลักษณะคล้ายกัน 3) การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและตัวแทนจากรัฐบาล 4) การสืบค้นสารสนเทศเกี่ยวกับการให้บริการจากแหล่งสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต 5) การทบทวนเอกสารบทความเกี่ยวกับรายงานผู้บริโภคหรือเอกสารอื่น ๆ ที่ตีพิมพ์เรื่องราวที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตและการให้บริการ และ 6) การชี้ชวนให้ผู้ปฏิบัติงานจัดทำข้อเสนอ

นักประเมินอาจจัดสารสนเทศเหล่านี้อย่างเป็นทางการในห้วงวางแผนโดยเฉพาะและจัดกลุ่มที่ศึกษาเฉพาะเพื่อทำการสืบค้นหรือดำเนินการจัดทำแผนสัมมนาโดยตรงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในโครงการ นักประเมินที่ตีพิมพ์สารสนเทศที่มีทั้งหมดเพื่อนำไปสู่การได้มาซึ่งกลยุทธ์ หรือแนวทางการดำเนินงานที่มีแนวโน้มศักยภาพก่อให้เกิดการยอมรับได้ต่อการนำไปใช้ ทั้งนี้อาจจัดลำดับแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวโดยอาศัยหรือพิจารณาจากเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

- 1) ตอบสนองการบรรลุความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์
- 2) ตอบสนองต่อเป้าหมายที่เป็นปัญหาขององค์กร
- 3) ศักยภาพของประสิทธิผล
- 4) ต้นทุนที่ต้องใช้
- 5) สอดคล้องมีอยู่จริงในทางการเมือง
- 6) มีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการ
- 7) มีศักยภาพเพียงพอที่จะก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกพื้นที่หนึ่ง ๆ ³⁴

ต่อจากนั้นนักประเมินสามารถที่จะให้คำแนะนำแก่ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจว่าควรจะเลือกหรือ ค้นหาแนวทางการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร ในกรณีที่จำเป็นต้องค้นหาวัตกรรมหรือแนวทางการดำเนินงานใหม่ ๆ นักประเมินและผู้รับบริการอาจจัดทำเกณฑ์อย่างเป็นทางการเป็นเอกสารชัดเจนที่วัตกรรมนั้น ต้องบรรลุและจัดลำดับข้อเสนอแนวทางต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ต้องการบรรลุซึ่งเลือกไว้แล้ว ในลำดับต่อไป นักประเมินอาจจัดลำดับข้อเสนอหรือแนวทางที่มีศักยภาพแก่การยอมรับได้และชี้แนะแนวทางหรือ คุณลักษณะที่ดีที่สุดให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานว่าควรจะทำเนินการอย่างไร นอกจากนั้นนักประเมินก็อาจทำได้โดยการจัดให้มีการรับฟังเพื่อให้ได้สารสนเทศเพิ่มเติมจากผู้ปฏิบัติหรือผู้บริหารเกี่ยวกับ ข้อเสนอหรือแนวทางต่าง ๆ ที่ดีที่สุดสำหรับเป็นทางเลือกการตัดสินใจให้แก่หน่วยงานองค์กรนั้น ๆ ³⁵

การประเมินปัจจัยนำเข้า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลายกรณี อาทิ ผู้บริหารใช้สำหรับจัดทำข้อเสนอเพื่อขอรับเงินลงทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากคณะกรรมการกำหนดนโยบาย

³⁴ เรื่องเดียวกัน, 13.

³⁵ เรื่องเดียวกัน, 13.

ในหน่วยงานหนึ่ง ๆ ด้านโรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาสามารถใช้สำหรับจัดทำข้อเสนอเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุน แผนงาน โครงการทางการศึกษา ในขณะที่เดียวกันผู้กำหนดนโยบายหรือผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจทางการศึกษาก็ใช้สำหรับการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับความคุ้มค่าหรือประสิทธิผลที่จะได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนหรืองบประมาณที่ต้องจัดสรรให้กับโครงการหรือนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ

3. การประเมินกระบวนการ : Process Evaluation เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นจุดอ่อนของรูปแบบการดำเนินงานตามที่ได้คาดหวังเอาไว้ หรือจุดอ่อนของการดำเนินงานในขั้นการทดลองใช้หลักสูตร เพื่อสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกวิธีการต่อไป ฉะนั้นจึงต้องมีการจัดบันทึกผลการประเมินกระบวนการนั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีการหลาย ๆ อย่างต่าง ๆ กัน เพื่อเป็นการตรวจสอบการนำแผนงานหรือโครงการไปใช้หรือตรวจสอบการดำเนินงานการใช้แผนงาน โครงการ สำหรับวัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการประเมินกระบวนการก็คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้จัดการและผู้ปฏิบัติงานในโครงการนั้น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการว่าเป็นไปตามตารางเวลาที่กำหนดหรือไม่ การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร สำหรับวัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งก็เพื่อชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ในการปรับปรุงการใช้งบประมาณและแนวทางการดำเนินงานของโครงการให้มีความเหมาะสมยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพราะโดยปกติแล้วเมื่อมีการเริ่มต้นการดำเนินงานของโครงการหรือแผนงานผู้ปฏิบัติงานย่อมไม่สามารถที่จะกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดกิจกรรม การใช้บุคลากร รวมทั้งงบประมาณ ดังนั้นการได้รับสารสนเทศจากการประเมินกระบวนการ ก็สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ในโครงการให้สามารถดำเนินการต่อไปและมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ในการประเมินกระบวนการนั้น ควรทำการเปรียบเทียบระหว่างกิจกรรมและค่าใช้จ่ายจริงกับกิจกรรมในแผนงาน โครงการและงบประมาณที่กำหนดไว้ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร รวมทั้งบรรยายให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้และท้ายที่สุดก็ควรจัดทำรายงานที่ผู้ร่วมโครงการหรือผู้ทำการสังเกตได้ตัดสินใจคุณภาพของกระบวนการใช้โครงการ แผนงานดังกล่าว³⁶

นักประเมินกระบวนการจำเป็นต้องดำเนินการค่อนข้างมากในการควบคุม กำกับดูแลและจัดทำเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการหรือตัวแทรกแซง ซึ่งอาจเริ่มจากการทบทวนกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง แผนการปฏิบัติงาน งบประมาณและการประเมินผลหลังของโครงการหรือสิ่งที่แทรกแซงเพื่อที่จะพิจารณาว่ากิจกรรมอะไรที่ควรต้องกำกับในโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว การพิจารณาตัวอย่างที่เป็นไปได้ในการให้บริการกลุ่มผู้รับประโยชน์ การฝึกอบรม

³⁶ เรื่องเดียวกัน, 13-14.

ให้คำปรึกษาทีมผู้ปฏิบัติงาน การจัดประชุมทีมผู้ปฏิบัติงาน การควบคุมกำกับผังงาน (Work flow) การบำรุงรักษาตรวจสอบเครื่องอุปกรณ์การจัดลำดับและแจกจ่ายวัสดุ การควบคุมค่าใช้จ่าย การจัดการสารสนเทศของโครงการเหล่านี้เป็นต้น³⁷

เทคนิควิธีที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการประเมินกระบวนการนั้น นักประเมินควรใช้วิธีการที่จะไม่ก่อให้เกิดการรบกวน (Unobtrusive) แก่ผู้ปฏิบัติงานให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ ตลอดจนแผนงานหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน นักประเมินอาจพิจารณาถึงภาพรวมว่ากิจกรรมหรือการดำเนินงานของโครงการดังกล่าวเป็นอย่างไร โดยการตรวจเยี่ยมและการสังเกตที่ศูนย์ของกิจกรรมนั้น การทบทวนวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง (เช่น แผนปฏิบัติงาน งบประมาณ รายงานบัญชีและระยะเวลาการประชุม) การเข้าร่วมประชุมกับทีมผู้ปฏิบัติงานและการสัมภาษณ์บุคคลหลัก หลังจากนั้นนักประเมินต้องจัดทำรายงานสรุปเกี่ยวกับแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อค้นพบและประเด็นจากการสังเกต ซึ่งนักประเมินควรแสดงให้เห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของกระบวนการอย่างชัดเจนตามที่ได้จากผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งนำเสนอรายงานนี้ในการประชุมทีมผู้ปฏิบัติงาน และเชิญผู้อำนวยการของทีมผู้ปฏิบัติงานให้เป็นผู้ดำเนินการอภิปรายเกี่ยวกับข้อค้นพบซึ่งปรากฏในรายงาน ทีมงานของโครงการอาจจะใช้รายงานเพื่อการตัดสินใจให้เหมาะกับการปฏิบัติงานของตนต่อไป ต่อจากนั้นนักประเมินก็ควรทบทวนเกี่ยวกับแผนงานการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งต่อไป รวมทั้งการจัดทำรายงานตามลำดับ โดยการสอบถามความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากทีมผู้ปฏิบัติงานถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อที่จะให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์มากที่สุดในการจัดประชุมนำเสนอเพื่อรายงานให้กับทีมผู้ปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ซึ่งทีมผู้ปฏิบัติงานก็อาจจะให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินว่าควรจะเป็นอย่างไร เช่น อาจใช้การสังเกต บันทึกการปฏิบัติงานประจำวันของทีมผู้ปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น นอกจากนี้นักประเมินก็ควรจะสอบถามผู้ปฏิบัติงานถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมหรือดีที่สุดสำหรับการใช้ประโยชน์จากรายงานการประเมินช่วงถัดไป³⁸

นักประเมินกระบวนการควรจัดลำดับรายงานโดยพิจารณาว่าจะก่อให้เกิดผลดีที่สุดแก่ทีม ผู้ปฏิบัติงานในการนำไปใช้ในแผนปฏิบัติงานและบูรณาการเข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยรอบโครงการ นักประเมินควรจะต้องบรรยายให้เห็นถึงสิ่งที่เบี่ยงเบนออกไปจากแผนงานที่กำหนดและ ควรชี้ให้เห็นถึงความผันแปรเหล่านี้ว่ามีลักษณะอย่างไรเมื่อพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล หรือสถานที่ที่แตกต่างเบี่ยงเบนไปจากแผนงานนั้น

³⁷ เรื่องเดียวกัน, 14.

³⁸ เรื่องเดียวกัน, 14.

ผลการประเมินกระบวนการนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายกรณี ยกตัวอย่างเช่น สมาชิกในทีมงานใช้สำหรับชี้แนะแนวทางการดำเนินกิจกรรม แก้ไขแผนงานที่เกิดข้อผิดพลาดและจัดทำบันทึกความรับผิดชอบ ผู้จัดการสามารถใช้ตารางในการประเมินกระบวนการที่จัดทำตามปกติเป็นประจำเพื่อให้ทีมผู้ปฏิบัติงานสามารถทำหน้าที่และความรับผิดชอบของตน การประเมินกระบวนการยังช่วยให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องได้เรียนรู้ว่าอะไรคือสิ่งสำคัญที่ต้องทำและอะไรคือต้นทุน ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่ถูกใช้ไปในกรณีที่พวกตนต้องการกระทำในลักษณะที่คล้าย ๆ กันนี้

4. การประเมินผลผลิต : Product Evaluation วัตถุประสงค์หลักของการประเมินผลผลิตคือการตรวจสอบประสิทธิภาพของโครงการ โดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากนั้นใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อตัดสิน นอกจากนี้การประเมินผลผลิตจะต้องประเมินผลลัพธ์ (Outcomes) ที่เกิดขึ้นทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา ทั้งในแง่บวกและแง่ลบเช่นกัน นอกจากนี้ผู้ประเมินมักจะสามารถขยายขอบเขตของการประเมินผลผลิตของพวกเขาไปสู่การประเมินในสิ่งที่เรียกว่าผลลัพธ์ระยะยาวได้อีกด้วย³⁹

การประเมินผลผลิตควรดำเนินการโดยอาศัยการรวบรวมและวิเคราะห์การตัดสินใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการหรือสิ่งที่ได้รับจากการประเมินนั้น ในบางครั้งก็อาจทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโครงการหรือสิ่งที่ได้รับจากการประเมินแบบอื่นซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันและก็มีอยู่บ่อย ๆ ที่ผู้รับบริการจากโครงการต้องการจะรู้ว่าโครงการดังกล่าวได้ผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่และมีประโยชน์คุ้มค่ากับการลงทุนเพียงไร ดังนั้นในทางที่เหมาะสมแล้วนักประเมินที่ดีก็ควรที่จะวิเคราะห์ตีความให้เห็นว่าจุดอ่อนของการใช้โครงการหรือแผนปฏิบัติงานส่วนใดที่เป็นสาเหตุทำให้ได้ผลลัพธ์อ่อนด้อยลงไปด้วย เทคนิควิธีการที่ใช้ประเมินผลผลิตมิได้กำหนดไว้อย่างเป็นทางการแต่แต่นักประเมินอาจต้องใช้เทคนิคหรือวิธีการหลายอย่างเข้ามาช่วยกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาผลลัพธ์ทั้งหมดของสิ่งที่ได้รับจากการประเมินนั้น ๆ รวมทั้งยังต้องช่วยกันตรวจสอบระหว่างกันไปมาเมื่อพบเจอข้อค้นพบที่หลากหลายอีกด้วย⁴⁰

ในการประเมินผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หน้านักประเมิน จำเป็นต้องศึกษาและค้นหาผลลัพธ์ที่มีได้คาดหมายไว้ด้วย ทั้งผลลัพธ์ในเชิงบวกและเชิงลบโดยการรับฟังความคิดเห็นหรือสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสิ่งที่ได้รับการประเมินเพื่อที่จะทำการทดสอบ สมมุติฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์ให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน และค้นหาข้อเท็จจริงอย่างละเอียดเพื่อยืนยัน หรือไม่ยืนยันสมมุติฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ผู้ประเมินอาจใช้

³⁹ เรื่องเดียวกัน, 15.

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน, 15.

กรณีศึกษา โดยการเลือกคนที่มีประสบการณ์จากโครงการหรือหรือสิ่งที่ได้รับการประเมินเพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับผลลัพธ์ของโครงการ หรือผู้ประเมินอาจใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นทางโทรศัพท์ หรือผ่านจดหมายจากกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการรับบริการตามมุมมองของพวกเขาทั้งด้านบวกและด้านลบ นอกจากนี้ผู้ประเมินอาจจะให้ผู้ที่เข้าร่วมโครงการหรือผู้ที่เข้ารับการประเมินทำการเขียนตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการให้บริการและสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานของตนเอง เช่น ผลผลิตของงานที่เพิ่มขึ้น หรือตำแหน่งหน้าที่การงานใหม่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งนักประเมินอาจใช้วิธีการสังเกตเพื่อจำแนกและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มบุคคลโดยการเปรียบเทียบตามรายการตรวจสอบผลลัพธ์กับโครงการให้บริการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับโครงการที่ได้รับการ ประเมินนั้น⁴¹

การจัดทำรายงานข้อค้นพบจากการประเมินผลผลิตอาจทำได้แตกต่างกันไปตามขั้นตอน กล่าวคือ นักประเมินอาจจัดทำรายงานผลผลิตที่เกิดขึ้นในแต่ละวงรอบของโครงการ รายงานดังกล่าวนี้ ควรจะแสดงให้เห็นว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงต่าง ๆ นั้น ได้บรรลุเป้าหมายความต้องการจำเป็นหรือไม่เพียงไร ในขณะที่รายงานเมื่อสิ้นสุดวงรอบทั้งหมดของโครงการ ควรเป็นรายงานที่นำเสนอให้เห็นถึงผลสรุปรวมทั้งหมดของโครงการดังกล่าว ดังนั้นการรายงานผลการประเมินผลผลิตจึงต้องเป็นการสรุปตีความ เพื่อให้เห็นถึงผลสรุปที่ชัดเจนในการตอบสนองต่อความต้องการหรือความจำเป็น ด้านต้นทุนที่ใช้ดำเนินการและผลตอบแทน หรือผลการปฏิบัติทั้งหมดที่ได้รับในแผนงานโครงการนั้น ๆ นอกจากนี้ นักประเมินยังต้องจัดทำรายงานการศึกษาติดตามเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ระยะยาวที่อาจจะเกิดขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้บางกรณีอาจต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์และบูรณาการผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับทั้งหมดเข้าด้วยกันเพื่อเสนอต่อกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคล⁴²

ผลการประเมินผลผลิตนั้น ประชาชนทั่วไปสามารถนำมาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจว่าโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงนั้นมีคุณประโยชน์เพียงพอต่อการนำไปดำเนินการต่อเนื่องต่อไปหรือไม่ หรือควรจะดำเนินการซ้ำอีกหรือควรขยายขอบเขตการนำไปใช้ในสถานการณ์หรือสถานที่อื่น ๆ ต่อไป ในขณะที่เดียวกัน สถาบันและหน่วยงานก็ยังคงใช้สำหรับปรับเปลี่ยนหรือแทนที่แผนการปฏิบัติในการที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลได้มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนและตอบสนองความต้องการจำเป็นของสมาชิกทั้งหมดที่เน้นประชากรเป้าหมาย ผลจากการประเมินผลผลิตมีความสำคัญในทางจิตวิทยาเป็นอย่างมาก เมื่อผลจากการประเมินแสดงให้เห็นถึงความงอกงามที่เกิดขึ้นจากแนวทางที่ชาญฉลาดในการดำเนินโครงการ ผลการประเมินเช่นนี้นับเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมแรงที่ดีสำหรับทั้งทีมปฏิบัติงานในโครงการและผู้รับบริการจากโครงการหรืออาจจะเป็นสิ่ง

⁴¹ เรื่องเดียวกัน, 15.

⁴² เรื่องเดียวกัน, 16.

ทำลาย หรือลดทอนแรงจูงใจก็ได้ ถ้าหากผลที่ได้จากการประเมินผลผลิตนั้น มีความอ่อนด้อยหรือไม่แสดงถึงประโยชน์ใด ๆ ที่ควรจะมีพึงได้รับจากโครงการนั้น ๆ เลย⁴³

ประเด็นสำคัญสุดท้ายที่ต้องพึงระวังในการจัดทำรายงานการประเมินผลผลิตก็คือ นักประเมินไม่ควรเร่งรีบประเมินผลผลิตและจัดทำรายงานสู่สาธารณะอย่างทันทีทันใด เนื่องจากว่าการดำเนินโครงการนั้น ต้องการระยะเวลาพอสมควรที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวงรอบและบรรลุตามความรับผิดชอบ (Accountability) ที่ระบุไว้ ดังนั้นการจัดทำรายงานการประเมินผลผลิตที่ยังไม่ครบกำหนดเวลา (Premature) อย่างเพียงพอ อาจนำไปสู่ความไม่สามารถตัดสินใจได้เกี่ยวกับความต่อเนื่องของโครงการ เพราะเหตุว่าทำให้ไม่พบผลลัพธ์ใด ๆ เกิดขึ้นเลย ทั้งนี้เนื่องจากผลลัพธ์ของโครงการต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการศึกษาติดตาม ดังนั้นถ้าหากการจัดทำรายงานการประเมินผลผลิตสู่สาธารณะได้มีการหน่วงเวลาอย่างสมเหตุสมผลแล้ว นักประเมินอาจจะพบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นภายหลังและมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับใช้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องต่อไป⁴⁴

แต่อย่างไรก็ตามผู้ประเมินสามารถตอบสนองความต้องการของทีมปฏิบัติงานในโครงการได้อย่างเหมาะสมเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการค้นพบหรือการประเมินผลผลิตเป็นระยะ ๆ (Formative Product Evaluation) เพื่อช่วยให้บรรลุความสำเร็จของโครงการโดยการแลกเปลี่ยนการค้นพบกับสมาชิกของโครงการโดยตรง กฎกำปั้นหลัก (Rules of Thumb) สำหรับผู้ประเมินคือ ควรลดความสำคัญของการประเมินผลผลิตของโครงการในระยะแรก ๆ ลง และไม่ควรรีบเร่งในการจัดทำรายงานสู่สาธารณะในระยะเวลายังสั้น ไม่ควรเสนอคำแนะนำจากการประเมินผลผลิตเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทีมปฏิบัติงานได้แลกเปลี่ยนความรู้เท่านั้น แต่ควรแจกจ่ายข้อค้นพบจากการประเมินผลผลิต ให้กับผู้ที่มิสิทธิ์รับทราบภายหลังจากโครงการนั้นมีระยะเวลาพอสมควรแล้ว และถึงกำหนดเวลาที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์แล้ว หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ต้องแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นหรืออาชีพในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำรายงานข้อค้นพบการประเมินผลผลิต ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลผลิตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะแสดงถึงรายงานความรับผิดชอบของสถาบัน หรือหน่วยงานที่ดำเนินโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงใด ๆ ซึ่งเมื่อใดก็ตามที่รายงานนั้นแสดงให้เห็นความมีนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์อย่างเด่นชัด ก็จะถูกนำไปใช้โน้มน้าวชุมชนและหน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุนเพื่อให้เพิ่มเติมงบประมาณและขอรับการสนับสนุน

⁴³ เรื่องเดียวกัน, 16.

⁴⁴ เรื่องเดียวกัน, 16.

ทางการเมืองได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าหากผู้มีอำนาจตัดสินใจว่าสิ่งแทรกแซงหรือโครงการนั้น ๆ ไม่ทำให้ได้ผลตอบแทนที่มีความสำคัญอื่นใดเลยก็จะทำให้ยกเลิกการลงทุนดำเนินการอีกต่อไป⁴⁵

จากมิติการประเมิน 4 ด้านของรูปแบบการประเมิน CIPP สามารถสรุปสาระสำคัญของรูปแบบได้ 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านคุณค่าของรูปแบบ หมายถึง รูปแบบการประเมิน CIPP มีคุณค่าต่อการประเมินอะไรบ้างและเป็นการประเมินที่สัมพันธ์กับมิติใดของรูปแบบ ซึ่งแสดงได้ตามภาพประกอบที่ 4

ภาพที่ 4 องค์ประกอบหลักของรูปแบบการประเมิน CIPP และความสัมพันธ์กับโครงการ
(ปรับจาก Stufflebeam and Shinkfield, 2007: 333)

จากภาพประกอบที่ 4 แสดงให้เห็นวงกลมสำคัญ 3 วง วงในสุดเป็นส่วนที่แสดงถึงคุณค่าร่วมกันของการประเมินในการนำไปใช้กำหนดส่วนต่าง ๆ ในวงกลมที่สองซึ่งเป็นส่วนประกอบของโครงการ ได้แก่ เป้าหมาย แผนงานหรือแผนการปฏิบัติงาน การปฏิบัติหรือการกระทำตามแผนงานและผลลัพธ์ที่ได้ใน 4 ส่วนประกอบของโครงการก็จะสัมพันธ์กับมิติการประเมินทั้ง 4 ด้านของรูปแบบการประเมิน CIPP ซึ่งเป็นวงกลมนอกสุด นั่นคือ การประเมินเพื่อนำมาใช้กำหนดเป้าหมายของโครงการก็คือ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า ก็ใช้สำหรับจัดทำแผนปฏิบัติงาน แต่การปฏิบัติงานหรือการกระทำตามแผนก็ต้องอาศัยการประเมินกระบวนการและท้ายที่สุดหากจะประเมินผลลัพธ์ทั้งหมดของโครงการก็ต้องทำการประเมินผลผลิตนั่นเอง

⁴⁵ เรื่องเดียวกัน, 16-17.

2. บทบาทการประเมินเป็นระยะ ๆ และการประเมินสรุปรวม เนื่องจากรูปแบบการประเมิน CIPP สามารถนำมาใช้ได้ทั้งเป็นการประเมินเป็นระยะ ๆ (Formative Evaluation) และการประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) ดังนั้นวัตถุประสงค์และการใช้ผลการประเมินในมิติ 4 ด้านของรูปแบบการประเมินจึงแตกต่างกัน

ถ้าเป็นการนำรูปแบบการประเมิน CIPP มาใช้ในการประเมินเป็นระยะ ๆ ตามมิติการประเมิน 4 ด้านนั้นเป็นการประเมินที่มุ่งพิจารณาไปข้างหน้าหรือคาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นและนำผลที่ได้ในแต่ละมิติไปใช้เพื่อการชี้แนะแนวทางการตัดสินใจสำหรับดำเนินการในแต่ละเรื่อง ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ จะมีประสิทธิผล ประสิทธิภาพคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ต้องสูญเสียไปเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ในขณะที่ถ้านำรูปแบบการประเมิน CIPP มาใช้ประเมิน สรุปรวมตามมิติการประเมินทั้ง 4 ด้าน ก็เป็นการประเมินที่มุ่งพิจารณาย้อนหลังสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว และนำผลการประเมินในแต่ละมิติที่เกิดขึ้นแล้วไปเปรียบเทียบกับที่ออกแบบกำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อสรุปให้เห็นภาพรวมว่าโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ มีคุณภาพ คุณประโยชน์ มีความแม่นยำ และมีนัยสำคัญเพียงไร

3. ลักษณะสำคัญของการประเมินมิติ 4 ด้านของรูปแบบการประเมิน CIPP การประเมินมิติ 4 ด้านของรูปแบบการประเมิน CIPP มีลักษณะสำคัญแตกต่างกันออกไปทั้งในแง่วัตถุประสงค์และวิธีการประเมินรวมทั้งความสัมพันธ์ของการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง

4. รูปแบบการประเมิน CIPP มีลักษณะเป็นกลยุทธ์เชิงระบบสำหรับการปรับปรุง เนื่องจาก รูปแบบการประเมิน CIPP ในแต่ละมิติของการประเมินจะมีความต่อเนื่องส่งผลต่อกันสำหรับการ ตัดสินใจเปลี่ยนแปลง ปรับแต่งส่วนต่าง ๆ ของโครงการ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ารูปแบบการประเมิน CIPP สามารถนำมาใช้ในฐานะกลยุทธ์เชิงระบบสำหรับการปรับปรุงโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซง⁴⁶

การประเมินหลักสูตรเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร สามารถสรุปแต่ละด้านของการประเมินกับประเภทการตัดสินใจได้ดังนี้

⁴⁶ เรื่องเดียวกัน, 17-21.

ตารางที่ 1 การประเมินหลักสูตรเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร⁴⁷

ประเภทของการประเมิน	ประเภทของการตัดสินใจ	การใช้ประโยชน์จากการประเมิน
C: Context Evaluation (การประเมินบริบท)	Planning Decision (การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน)	- กำหนดหรือเลือกนโยบาย/ เป้าหมาย/ จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร
I: Input Evaluation (การประเมินปัจจัย)	Structuring Decision (การตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงสร้างเพื่อกำหนดวิธีการ)	- กำหนดโครงสร้างการ ดำเนินงาน ทรัพยากรกลยุทธ์ แผนงาน และวิธีการดำเนิน ตามหลักสูตร
P: Process Evaluation (การประเมินกระบวนการ)	Implementing Decision (การตัดสินใจเกี่ยวกับการ ปฏิบัติ)	- ติดตามและกำกับการ ดำเนินงานตามแผน - ปรับปรุง ปรับเปลี่ยน วิธีการ ดำเนินงานให้เหมาะสม - รายงานความก้าวหน้าของ หลักสูตร
P: Product Evaluation (การประเมินผลผลิต)	Recycling Decision (การตัดสินใจเพื่อการทบทวน)	- ยุติ/ลบล้าง - ปรับเปลี่ยน - คงไว้/ชะลอ - ขยาย

การประเมินหลักสูตรสามารถกระทำได้หลายวิธีซึ่งควรเหมาะสมกับสิ่งที่ประเมินและ
ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินหลักสูตร การประเมินหลักสูตรในแต่ละด้านตามแนวคิดของ CIPP
โดยมีรายละเอียดดังนี้

⁴⁷ มาเรียม นิลพันธุ์, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 55.

ตารางที่ 2 วัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตรในแต่ละด้านตามแนวคิดของ CIPP⁴⁸

การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัย	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
1. เพื่อกำหนดบริบท/สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง 2. เพื่อหากลุ่มเป้าหมายและความต้องการของกลุ่ม 3. เพื่อหาเวลาและโอกาสที่ต้องการสนองความต้องการ 4. เพื่อวินิจฉัยปัญหาภายใต้ความต้องการนั้น ๆ เพื่อตัดสินใจว่าวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมของหลักสูตรควรเป็นอะไรโดยวิธีวิเคราะห์ ระบบการสำรวจ การวิจัย/วิเคราะห์/ ตรวจสอบเอกสารการสัมภาษณ์การจัดลำดับคุณภาพการสอบถาม การสนทนา กลุ่ม และวิธี Delphi Technique ความสอดคล้องความคิดเห็นความพึงพอใจความเป็นไปได้	1. เพื่อกำหนดและประเมินสมรรถนะ 2. เพื่อหาทางเลือกยุทธวิธีในการดำเนินการตามหลักสูตร 3. เพื่อกำหนดการออกแบบการดำเนินการตามยุทธวิธี 4. เพื่อกำหนดงบประมาณ 5. เพื่อกำหนดเวลา 6. เพื่อกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตร โดยการจัดลำดับคุณภาพการวิเคราะห์ทรัพยากร การวิจัย/วิเคราะห์/ ตรวจสอบเอกสารการสัมภาษณ์การสอบถามความเหมาะสมความคิดเห็นความเพียงพอความสะดวกในการใช้ความพึงพอใจ	เพื่อหาและคาดคะเน เกี่ยวกับผลจากการดำเนินการตามหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. ขั้นตอนการดำเนินงาน 2. ผลจากการดำเนินงานตามการออกแบบ เพื่อที่จะหาข้อมูลและสารสนเทศในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนงานและกิจกรรมต่าง ๆ 3. เพื่อตัดสินใจกระบวนการ 4. เพื่อตัดสินใจกิจกรรมภายในกระบวนการ โดยการกำกับ (Monitoring) และติดตามเกี่ยวกับศักยภาพการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ และโดยการอธิบายกระบวนการกระทำระดับการปฏิบัติ ความ คิดเห็นความเหมาะสมความเพียงพอความพึงพอใจความสัมพันธ์	1. เพื่อตัดสินผลผลิต 2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3. หาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับบริบท ปัจจัยและกระบวนการ 4. เพื่อแปลความหมายในแง่คุณค่าของข้อ 1 - 3 1. ระบุการปฏิบัติการ/วัดผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ 2. เปรียบเทียบผลของโครงการกับเกณฑ์/มาตรฐาน/ความคาดหวัง 3. ผลเชิงปริมาณและคุณภาพระดับการปฏิบัติความคิดเห็นความเหมาะสมความพึงพอใจ

จากตัวอย่างรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า แต่ละรูปแบบต่างพยายามประเมินสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้มากที่สุด ซึ่งในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) มาเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร เนื่องจากรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุม

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, 57.

องค์ประกอบทุกด้านของหลักสูตรอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร การพิจารณาจะพิจารณาใน 4 ด้าน คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินความสอดคล้องชัดเจนของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริงโครงสร้างรายวิชา รายวิชาที่เปิดสอน และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Inputs Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย อาจารย์ นักศึกษา และทรัพยากรในการดำเนินการตามหลักสูตร ได้แก่ เอกสารตำรา อุปกรณ์การเรียนการสอน สถานที่ เทคโนโลยีทางการศึกษา และงบประมาณในการดำเนินงานจัดการศึกษา

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นจุดอ่อนของรูปแบบการดำเนินงานตามที่คาดหวังเอาไว้ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

4. การประเมินผลผลิต (Products Evaluation) เป็นการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตที่นำความรู้ในหลักสูตรไปใช้ในการทำงาน ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย⁴⁹

ระยะเวลาในการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรควรมีการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้เนื่องจากข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของหลักสูตรอาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยและในระยะต่างกัน เช่น อาจมีสาเหตุมาจากตอนจัดทำ หรือยกร่างหลักสูตรซึ่งทำให้ตัวหลักสูตรไม่มีคุณภาพที่ดี หรือไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป หรืออาจมีสาเหตุมาจากตอนนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตรที่ดีจึงต้องตรวจสอบเป็นระยะเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้

ในช่วงระหว่างที่มีการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรอาจมีการดำเนินการตรวจสอบทุกขั้นตอนของการจัดทำ นับแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายไปจนถึงการกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียน เมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้ว ก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง จึงควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่างและองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรในระยะนี้ ต้องอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตร ทางด้านเนื้อหา ทางด้านวิชาชีพครู ทางด้านการวัดผล เป็นต้น

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, 58.

ระยะที่ 2 การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร

ในขณะที่มีการดำเนินการใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด จะได้สามารถแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เช่น ประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร

หลังจากที่มีการใช้หลักสูตรมาแล้วระยะหนึ่งหรือครบกระบวนการเรียบร้อยแล้วควรประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่ การประเมินองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของหลักสูตรทั้งหมด คือ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม การจัดกระบวนการเรียนการสอน ฯลฯ เพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้น ควรจะดำเนินการใช้ต่อไป หรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือควรจะยกเลิก

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าระยะเวลาในการประเมินหลักสูตร มีความจำเป็นทั้ง 3 ระยะ คือ ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ระหว่างการนำหลักสูตรไปใช้ และหลังการใช้หลักสูตร⁵⁰

การบริหารจัดการหลักสูตร

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร

ความหมายการบริหารหลักสูตร

ชวลิต ชูกำแหง ให้ความหมายของคำว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรมาใช้ การประเมินหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรโดยอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเป็นการบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการบริหารหลักสูตรนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ส่วนใหญ่ในสถานศึกษา ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอน การบริหารหลักสูตรนั้น เป็นระบบของหลักสูตร ซึ่งจะต้องบริหารอย่างเป็นระบบและรวมถึงกระบวนการเรียนการสอนด้วย⁵¹

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, 27-28.

⁵¹ ชวลิต ชูกำแหง, การพัฒนาหลักสูตร (มหาสารคาม: ทีคิวพี จำกัด, 2551), 65.

วัชราวลี วัชรวิวงศ์ ณ อยุธยา ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดการและการดำเนินการ การควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษาตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ในสถาบันศึกษานั้นให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด⁵²

กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึง การบริหารจัดการหลักสูตร (Curriculum Administration) เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมายเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด⁵³

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุน เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เริ่มตั้งแต่การวางแผนใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตร โดยใช้ทรัพยากรการบริหารให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรชี้แจงให้ผู้ที่จะใช้หลักสูตรมีความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร

ความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตร

พินิจ ทิพย์มณี สรุปความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. เป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ระดับต่าง ๆ รวมทั้งเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการที่จะจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อาคาร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาของรัฐบาลให้แก่โรงเรียน
2. เป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญและพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติตามแผนของรัฐบาล
3. เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน
4. เป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษา ในการอำนวยความสะดวกและติดตามประเมินผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล

⁵² วัชราวลี วัชรวิวงศ์ ณ อยุธยา, **การบริหารหลักสูตร**, เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2560, เข้าถึงได้จาก <http://suraphanm.blogspot.com/2010/10/blog-post.html>.

⁵³ กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552), 1.

5. เป็นสิ่งที่กำหนดรูปแบบความเจริญของการศึกษาและสังคม

6. เป็นเครื่องมือในการกำหนดวัดความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ถ้าประเทศชาติใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพก็จะทำให้คนในประเทศมีคุณภาพ⁵⁴

ชวลิต ชูก่าแพง ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจะทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จ โดยจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารหลักสูตรเป็นสำคัญ⁵⁵

วิชัย วงษ์ใหญ่ กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรมีความสำคัญต่อการวางแผนงานวิชาการเป็นการจัดระบบข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควบคุมดูแลเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร⁵⁶

สุนีย์ ภูพันธ์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเป้าหมายของเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา
3. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญของสังคมและการพัฒนาการของเด็กตามจุดหมายของการจัดการศึกษา
4. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่าผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่เป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
5. หลักสูตรเป็นเครื่องมือกำหนดว่าเนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่าวิธีการดำเนินการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
7. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่อยู่ร่วมกันในสังคมและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง⁵⁷

⁵⁴ พิณิจ ทิพย์มณี, รายงานการวิจัยประเมินหลักสูตรคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2554).

⁵⁵ ชวลิต ชูก่าแพง, การพัฒนาหลักสูตร (มหาสารคาม: ทีคิวพี จำกัด, 2551), 65.

⁵⁶ วิชัย วงษ์ใหญ่, การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (กรุงเทพฯ: บริษัท อาร์ แอนด์ ปรินทร์ จำกัด, 2554), 7.

⁵⁷ สุนีย์ ภูพันธ์, แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 16.

หลักการบริหารจัดการหลักสูตร

การทำความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจนและถูกต้องถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ โดยมีหลักและแนวคิดที่สำคัญ 9 ประการ ดังนี้

1. การวางแผนงานหลักสูตร ในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านของการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ทุกโรงเรียนจะมีทั้งหลักสูตรใหม่และหลักสูตรเก่า หลักสำคัญในการบริหารหลักสูตรคือ จะต้องทำให้ผู้เรียนสูญเสียประโยชน์น้อยที่สุด เพราะฉะนั้นจะต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนหลักสูตร ให้น้อยและสั้นที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดี ต้องจัดระบบให้ดี มีข้อมูลที่ชัดเจน และเตรียมทุกอย่างให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. การจัดระบบข้อมูลโรงเรียน นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารหลักสูตร ระบบข้อมูลโรงเรียนประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

- * หลักสูตร - ระบบการสร้างหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการประเมินผล
- * การบริหารจัดการ - มีข้อมูลด้านผู้เรียน ผู้สอน ว่ามีความพร้อมหรือไม่เพียงใด
- * ระบบข้อมูล - ครูอาจารย์ นักเรียน บุคลากร ผู้รู้ในชุมชน อาชีพในพื้นที่
- * การวางแผนกลยุทธ์ 3-5 ปี - แสดงถึงวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย และขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- * ระบบงบประมาณ - การบริหารงบประมาณจะต้องมีความชัดเจนตรวจสอบได้ มุ่งผลงาน และเพื่อพัฒนาการศึกษาเป็นสำคัญ
- * การพัฒนาการเรียนรู้ - สื่อและข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล การศึกษาอบรมของครู
- * ระบบช่วยเหลือ - มีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำแนกเด็กเก่ง เด็กปกติ และเด็กด้อยโอกาส เพื่อให้การสนับสนุนช่วยเหลืออย่างสอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละกลุ่ม
- * บริหารบุคคล - ข้อมูลเกี่ยวกับครูอาจารย์ ทั้งในด้านการศึกษา การอบรม การจัดหาบรรจุ และเลิกจ้าง เพื่อช่วยในการพัฒนาครูให้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรใหม่
- * การประเมินภายใน - จัดเตรียมข้อมูลการพัฒนาหลักสูตร บุคลากร และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กและโรงเรียน

3. เอกสารหลักสูตร จะต้องชี้แนวการสอนอย่างถูกต้อง ชัดเจน และทันสมัย เอกสารประกอบหลักสูตรและรายวิชาที่ละเอียดประณีต จะช่วยให้การบริหารหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถติดตามการทำงานได้อย่างใกล้ชิดและเป็นขั้นเป็นตอน

4. คณาจารย์มีคุณภาพ เข้าใจหลักสูตรอย่างดี เมื่อครูเป็นผู้เขียนหลักสูตรเองแล้ว ย่อมจะทำให้การศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรเป็นไปได้อย่างง่ายดาย สามารถปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในห้องเรียนได้

5. ผู้เรียนมีความพร้อมด้านความรู้พื้นฐานและคุณธรรม ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษาจะต้องจัดเตรียมระบบข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน โดยครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ ด้าน

6. มีทรัพยากรสนับสนุนที่ดีและเพียงพอ การบริหารการศึกษาในอนาคตอันใกล้ เป็นการกระจายอำนาจในหลาย ๆ ด้าน ท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากร ในการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล แหล่งเรียนรู้ และ สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การระดมทรัพยากรจะต้องกระทำอย่างหลากหลายและ กว้างขวางขึ้น

7. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดีและมีประสิทธิภาพ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จุดเน้น อีกเรื่องหนึ่งคือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะมีสอดแทรกอยู่เป็นระยะ ๆ ตลอดเวลา บทบาทในเรื่องนี้ ไม่ใช่ภาระหน้าที่ของครูคนใดคนหนึ่ง แต่ครูทุกคนจะมีบทบาทเป็นครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวได้ โดยเฉพาะครูที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก

8. มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ ทุกจุดทุกมุมของโรงเรียน และชุมชนเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ไม่ใช่จะต้องเรียนจากตำราอย่างเดียว หากครูเข้าใจก็จะสามารถดึง ประสพการณ์ของผู้เรียนเข้ามาสู่กระบวนการศึกษาเรียนรู้ได้ ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องอาศัยความเอาใจใส่อย่างสูงจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น การจัดแสดงนิทรรศการ หรือข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในโรงเรียน หากทำให้เป็นปัจจุบันและให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำ ก็จะเป็น กิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็กได้อีกแห่งหนึ่ง เช่น นำผลงานของเด็กที่ดีเด่นมาแสดง ทั้งด้านศิลปะ หรือในโรงอาหารก็ทำการติดป้ายให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับโภชนาการ เป็นต้น

9. มีระบบการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรายวิชาจะต้องมา พุดคุยกันในแต่ละภาคการศึกษา และทุกสิ้นปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ก็จะต้องจัดการประเมินผล คูภาพรวม และเขียนรายงานออกมา เป็นการประเมินภายในในตัว เป็นการทำงานที่ผลการปฏิรูปการเรียนการสอนจะไปสู่ตัวผู้เรียนโดยตรง และควรเน้นการประเมิน ตามสภาพจริง⁵⁸

ระบบบริหารจัดการหลักสูตรที่ดีจึงต้องเป็นระบบที่มีคุณธรรม อันเป็นคุณสมบัติที่ดี ทางจิตใจมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอนให้ดีที่สุด เมื่อนำไปประพฤติปฏิบัติจริง ถือได้ว่ามีจริยธรรม มีการควบคุมกายวาจา อันเป็นศีลธรรมของผู้สอน ทำให้เกิดความชอบธรรม ในการจัดการเรียนการสอน และทุกคนทุกฝ่ายจะต้องมีความสมานฉันท์ ช่วยกันทำงานเพื่อพัฒนา ผู้เรียน เติมเต็มผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เมื่อประกอบกับโรงเรียนมีโครงสร้างและทำงานอย่างมีคุณภาพ ก็จะทำให้โรงเรียนเป็นระบบที่มีปัญญาเป็นพื้นฐานสามารถเรียนรู้ และปรับตัวได้ต่อเนื่อง

⁵⁸ วิชัย วงษ์ใหญ่, การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (กรุงเทพฯ: บริษัท อาร์ แอนด์ พรินท์ จำกัด, 2554), 61-64.

การวางแผนการใช้หลักสูตร

โดยทั่วไปแล้วการวางแผนพัฒนาหลักสูตร จะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์หลักสูตรเดิมที่ใช้กันก่อนแล้วว่ามีผลต่อการใช้ในปัจจุบันอย่างไร หากหลักสูตรเดิมไม่สนองต่อความต้องการของสังคมและผู้เรียนในปัจจุบัน อันจะส่งผลไปสู่อนาคต เพื่อการผลิตคนสู่อนาคตแล้ว ก็ให้นำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการวางแผนสร้างหลักสูตรใหม่ รวมถึงการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เริ่มจากครูและนักเรียนต้องร่วมกันจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร องค์กรทางสังคม แหล่งการเรียนรู้ทางธรรมชาติและวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นที่สามารถนำมาใช้ในการประกอบการสอน เตรียมเนื้อหาต่าง ๆ ไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อความสะดวกในการใช้งาน ครูอาจจะพาผู้เรียนไปศึกษาและฝึกการทำงานในสถานที่จริง เช่น ที่บ้าน หน่วยงาน หรือสถานประกอบการต่างที่มีในท้องถิ่น หรือครูอาจจะเชิญผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่าง ๆ มาเป็นวิทยากรในโรงเรียน⁵⁹

เอกสารหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรได้จัดทำเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำไปใช้จริงจะต้องทำการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและปรับแก้ตามผลการทดลองใช้ ซึ่งขั้นตอนการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ มีดังต่อไปนี้ :

1. การตรวจสอบเพื่อหาประสิทธิภาพตามหลักการของการพัฒนาหลักสูตร
2. การวางแผนการศึกษานำร่องเพื่อหาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตร
3. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
4. การวางแผนอบรมผู้สอน ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
5. การวางแผนการใช้หลักสูตรเต็มรูปแบบ
6. การวางแผนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร⁶⁰

หลักสูตรแม้จะได้สร้างไว้ดีเพียงใดก็ตาม ก็ยังไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากว่าการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ดีเพียงพอ ความล้มเหลวของหลักสูตรจะบังเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จึงมีความสำคัญที่บุคคลผู้เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องทำความเข้าใจกับวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดสมความมุ่งหมายทุกประการ

⁵⁹ มารุต พัฒผล, การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์, 2561), 490-491.

⁶⁰ วิชัย วงษ์ใหญ่, การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (กรุงเทพฯ: บริษัท อาร์ แอนด์ พรินท์ จำกัด, 2554), 50.

การจัดการศึกษา

ความหมายของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัด การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้⁶¹

- 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ปรัชญา เวสารัชช์ ให้ความหมายการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่า คนที่มีคุณภาพนั้นจะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข ก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถในการประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ การจัดการศึกษามีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา หรือตามอัธยาศัย ย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันไป เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีการดำเนินการอย่างชัดเจน มีทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุน และต้องมีกระบวนการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ด้วย ทั้งนี้ ผลผลิตของการจัดการศึกษา ได้แก่ผู้ที่ได้รับการศึกษา ส่วนผลลัพธ์หรือผลสะท้อนสุดท้าย คือการมีพลเมืองที่มีคุณภาพ และสังคมมีสภาพที่พึงประสงค์⁶²

⁶¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2545).

⁶² ปรัชญา เวสารัชช์, ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร : ประมวลสาระ บทที่ 1 หลักการจัดการศึกษา สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ: บริษัท จุดทอง จำกัด, 2547).

บุช (Bush) ให้ความหมายการจัดการศึกษาเป็นการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือ จุดมุ่งหมายการศึกษาของชาติ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต้องมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็น ระบบมีประสิทธิภาพค้ำประกันถึงแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมภายนอก และสนองตามความต้องการของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย⁶³

มอนโร (Monro อ้างถึงใน สุทธิธรรม ตันติรจนาวงศ์) กล่าวถึงการจัดการศึกษาเป็นการ ดำเนินงานที่เป็นระบบ (system) อย่างมีประสิทธิภาพ ในหน่วยงานการศึกษา มีองค์ประกอบ การดำเนินงานเกี่ยวข้องกับคน และทรัพยากรได้แก่ เด็กนักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรอื่น ๆ คณะกรรมการในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ทรัพยากรการเงิน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายระเบียบข้อบังคับ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเงื่อนไขในการดำเนินงานให้นักเรียนประสบ ความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ ของการจัดการศึกษา⁶⁴

สรุปการจัดการศึกษาเป็นการดำเนินกิจการต่าง ๆ ขององค์กร/หน่วยงานทางการศึกษา ที่ต้องมีการดำเนินงานให้เป็นระบบครบวงจรเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น ดังนั้นการจัดการศึกษาในภาพรวมเป็นเรื่องที่สังคมและ ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และสถานศึกษาต้อง ร่วมมือกัน โดยมีการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการ การจัดการ รูปแบบ กระบวนการ การมอบหมายบุคลากรผู้รับผิดชอบ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี สารสนเทศ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ และ มาตรฐานที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นในองค์กรทางการศึกษา/สถาบันทางการศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็น หลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและ การประกันคุณภาพทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กระบวนการทั้งหมดนี้คือการจัดการศึกษา ซึ่งต้องกระทำอย่างเป็นระบบ มีแผน มีเป้าหมาย มีผู้รับผิดชอบ และมีเครื่องมือกลไกที่นำไปสู่ความสำเร็จได้ ดังนั้นการจัดการศึกษาก็คือกระบวนการ ดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยผลผลิตของการจัด การศึกษาได้แก่ผู้ที่ได้รับการศึกษาหรือผู้เรียน ส่วนผลลัพธ์ที่ตามมาได้แก่ การมีพลเมืองที่มีคุณภาพ และสังคมมีสภาพที่พึงประสงค์⁶⁵

⁶³ Tony Bush, *Theories of educational management*, 3rd ed. (London: Sage, 2003), 209.

⁶⁴ สุทธิธรรม ตันติรจนาวงศ์, *การวัดและประเมินการจัดการศึกษา*, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://edu.stou.ac.th/EDU/UploadedFile/.pdf>, 8.

⁶⁵ เรื่องเดียวกัน, 8-9.

การจัดการศึกษาในองค์การทางการศึกษา/สถาบันทางการศึกษามีลักษณะเหมือนกัน คือเป็น องค์การที่มีระบบ (system) และเป็นระบบแบบเปิด เหมือนองค์การอื่น ๆ ซึ่งระบบประกอบด้วยส่วน ต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ระบบรับเอาปัจจัยนำเข้า จากสภาพแวดล้อมเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงให้เป็นผลผลิต แล้วส่งผลผลิตออกสู่สภาพแวดล้อม เป็นวัฏจักรต่อเนื่องกัน การจัดการศึกษามีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้าขององค์การทางการศึกษา/สถาบันทางการศึกษาได้แก่ (1) ทรัพยากรมนุษย์ เช่น นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ (2) ทรัพยากรการเงิน เช่น เงินงบประมาณ เงินบำรุงการศึกษา เงินบริจาค (3) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ เช่น หลักสูตร สื่ออุปกรณ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อาคารสถานที่ โรงอาหาร โรงฝึกงาน วัสดุ ครุภัณฑ์ (4) สารสนเทศ เช่น ข้อมูลนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน รายงานต่าง ๆ ของ องค์การทางการศึกษา / สถาบันทางการศึกษา เป็นต้น

2. กระบวนการดำเนินงานขององค์การทางการศึกษา/สถาบันทางการศึกษา ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียน การสอน การวัด และประเมินผล การนิเทศ การประกันคุณภาพ การแนะแนว การดูแลระบบนักเรียน เป็นต้น

3. ผลผลิตขององค์การทางการศึกษา/สถาบันทางการศึกษาได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ความพึงพอใจของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น

ดังนั้นการจัดการศึกษามีองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวข้องกับ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตขององค์การทางการศึกษา/สถานศึกษา ซึ่งส่วนต่าง ๆ เหล่านี้เป็นระบบมีความสัมพันธ์กัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และมีการใช้ผลย้อนกลับ (feed back) มาทำให้ระบบปรับตัวเพื่อทำงานให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การทางการศึกษา/สถานศึกษานั้น

จากความหมายของการจัดการศึกษา มาสรุปเป็นการจัดการศึกษาการส่งกระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตขององค์การ/สถาบันทางการศึกษา มีการตัดสินใจคุณค่าโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประกอบการ ตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล⁶⁶

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน, 9.

ขอบข่ายของการประเมินการจัดการศึกษา

การประเมินการจัดการศึกษาเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับให้เห็นผลการดำเนินงานของการจัดการศึกษาขององค์การทางการศึกษา/สถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดเพียงใด ต้องมีขอบข่ายการวัดและประเมินการจัดการศึกษาเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เป็นสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นโยบายทางการศึกษา ความพร้อมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นต้น

2. ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยนำเข้าในการจัดการศึกษา เป็นการตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น ครู ผู้เรียน ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ การเงินหรืองบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หลักสูตร เครื่องคอมพิวเตอร์ อาคารสถานที่ เป็นต้น

3. กระบวนการจัดการศึกษาเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในขณะที่กำลังดำเนินงานอยู่ เพื่อใช้ผลการประเมินไปปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น การดำเนินงานตามนโยบายและแผน กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียน การสอน หลักสูตร สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน การวัดประเมินผล การประกันคุณภาพ ประสิทธิภาพ และนวัตกรรมทางการศึกษา เป็นต้น

4. ผลผลิตของสถานศึกษาหรือผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน รวมถึงความพึงพอใจของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น

5. ผลกระทบการจัดการศึกษา เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ผลกระทบที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม ทรัพยากร การดำเนินการ ผลผลิตของการจัดการศึกษา

6. ความสำเร็จขององค์การทางการศึกษา/หรือสถาบันที่จัดการศึกษา เป็นการประเมินประสิทธิภาพเพื่อรับรองมาตรฐานของสถานศึกษาหรือความสำเร็จขององค์การหรือสถาบันที่จัดการศึกษาจากองค์ประกอบหลายส่วนที่ทำให้สำเร็จ เช่น ภาวะผู้นำ บรรยากาศองค์การ วัฒนธรรม องค์การ การติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

ดังนั้นขอบข่ายการประเมินการจัดการศึกษาเป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับ สภาพแวดล้อม ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา ทรัพยากรการศึกษา กระบวนการจัดการศึกษา ผลผลิต ผลกระทบ และความสำเร็จขององค์การทางการศึกษา/สถานศึกษา ในการจัดการศึกษา เช่น การประเมินนโยบาย แผนงาน โครงการ การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา การประเมินงบประมาณ การประเมินกระบวนการบริหาร การประเมินหลักสูตร การประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหาร การประเมินความพึงพอใจของครู และบุคลากรทางการศึกษา การประเมินผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของผู้เรียน การประเมินลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นต้น⁶⁷

องค์ประกอบของการจัดการศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษามี 9 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สารเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ หลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นได้ด้วย

2. เนื้อหาสาระในการศึกษาควรทันสมัยต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

3. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์คือต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลา บางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้วย อนึ่ง ครูและอาจารย์ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สาระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

4. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ กระดาน เขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดถึงอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่าง เพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับ การสอนของตนด้วย

5. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครู ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้นรูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า "ปฏิรูปการเรียนรู้" ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอน

⁶⁷ เรื่องเดียวกัน, 13-14.

ที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำชมนอกสถานที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือ ประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ นี้ ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

6. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษายังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้ เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานโภชนาการและสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ

7. เงินทุนสนับสนุน ในเรื่องการจัดการศึกษารัฐบาลอาจจะเป็นผู้ที่ลงทุนในฐานะของผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น โดยที่เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลบรรลุได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

8. สถานที่ใช้ในการจัดการศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม ในส่วนของการจัดการศึกษาในระบบ ยังคงต้องอาศัยอาคารชั้นเรียนอยู่ ซึ่งอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ดีที่จะใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้ว่าจะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม แต่ก็ยังคงต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและการถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอนนั้น สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องคำนึงถึงและสนใจแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และการมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนครูผู้สอนก็ต้องรับผิดชอบในด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการต่อไป

9. ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษาอบรม การประเมิน และการส่งเสริม ให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมิได้จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญคือ "ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา และการศึกษาต้องจัดสำหรับคนทุกคน"⁶⁸

⁶⁸ ปรัชญา เวสารัชช, **หลักการจัดการศึกษา : ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร**, เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://suthep.crru.ac.th/book6/1.pdf>.

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ที่ประกอบขึ้นจาก 3 ระบบ คือ การอาชีวศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาวชิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นระบบที่เน้นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและตลาดแรงงาน เป็นการศึกษาวชิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ ทั้งด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา และฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี และการอาชีวศึกษาระบบเทียบโอนประสบการณ์ เป็นกระบวนการการศึกษาวชิชาชีพที่ผู้เรียนได้รับจากประสบการณ์การทำงาน การปฏิบัติงาน การเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส ทั้งนี้โดยจัดให้มีระบบการประเมินสมรรถนะ เพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพ และสามารถเทียบโอนกับคุณวุฒิการอาชีวศึกษาในระบบได้เป็นการส่งเสริมการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งการจัดการอาชีวศึกษาประกอบด้วยขั้นตอนคือ

1. การสร้างเอกภาพเชิงนโยบาย เนื่องจากในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รับผิดชอบการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ จากการศึกษาวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพบว่า เฉพาะหน่วยงานของรัฐมี 22 กรมใน 9 กระทรวง จัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ บางครั้งมีปัญหาด้านความซ้ำซ้อน ความสิ้นเปลือง ขาดการประสานและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ขาดเอกภาพด้านนโยบายและเป้าหมาย คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่เป็นองค์คณะบุคคล ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงเป็นองค์กรหลักในการเสนอนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมเพียงองค์กรเดียว เช่นเดียวกับ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดูแลการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการอุดมศึกษาที่ดูแลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ที่มีลักษณะเฉพาะสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในแต่ละภาคเศรษฐกิจ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพเฉพาะทาง พร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ สามารถนำทักษะความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างผลผลิตและรายได้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยใช้การศึกษาวชิชาชีพเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชน สนองนโยบายของประเทศที่ประกาศสงครามกับความยากจนของรัฐบาล โดยมีกรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาวชิชาชีพ โดยจำแนกระดับตามหลักสูตรการเรียนการสอน คือ ระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ระดับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง และหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน จึงถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจที่สำคัญ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นกรมอาชีวศึกษาที่จะเปลี่ยนเป็นสำนักงานสถาบันการอาชีวศึกษาในเร็ว ๆ นี้จึงจำเป็นต้องกำหนดแผนปฏิรูปเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อสนองตอบแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้บรรลุ เป้าหมายของการพัฒนา คือ “ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย”

3. ในมาตรา 20 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่า “การอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของ เอกชน สถานประกอบการ หรือ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” ประกอบกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุไว้ในมาตรา 32 บัญญัติว่าให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็น 1 ใน 4 องค์กรหลักในการจัดระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ และกำหนดหน้าที่ไว้ใน มาตรา 34 ให้ “คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงาน การศึกษาระดับอุดมศึกษา⁶⁹

การจัดการศึกษาวิชาชีพหรืออาชีวศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและอาชีพ เพื่อไปสู่การประกอบอาชีพหรือใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม อย่างมีความสุข ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (อ้างถึงใน เกษม วงษ์ชัย) ได้ให้หลักการในการจัดการศึกษา ด้านอาชีวศึกษา ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพและทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการอาชีวศึกษา คือมุ่งที่งานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจและสังคมและวุฒิภาวะของนักศึกษา
4. การอาชีวศึกษาจัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้
5. แต่ละบุคคลมีสิทธิจะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
6. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลเมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริงนั้นคือ ใช้ขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือ และเครื่องจักรเช่นเดียวกับที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั้น

⁶⁹ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ครูช่างกับการจัดการ, เข้าถึงเมื่อ 15 พฤษภาคม 2560, เข้าถึงได้จาก http://mte.kmutt.ac.th/elearning/Mte411_Organization/project-www/bont4.html.

7. ประสิทธิภาพของอาชีวศึกษาจะสูงเมื่อได้จัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัดและมันสมองของผู้นั้นอย่างเต็มที่

8. การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการและผู้ต้องการได้ประโยชน์มากที่สุด

9. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันตามวิธีการสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียน จึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มผู้เรียนและผู้สอนด้วย

10. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีความมีประสิทธิภาพต่อเมื่อมีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่นแทน การมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป⁷⁰

นอกจากนี้ เพ็ญจันทร์ ทองปาน (อ้างถึงใน เกษม วงษ์ชัย) ได้กล่าวถึงการจำแนกการจัดการศึกษาได้ตามความมุ่งหมาย ใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การฝึกวิชาชีพเพื่อการจ้างงาน (Jobtraining หรือ Training for employment) การฝึกประเภทนี้ มุ่งที่จะฝึกทักษะให้แก่ประชาชน เพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงานด้านอุตสาหกรรม หรือธุรกิจ

2. การฝึกวิชาอาชีพเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง (Training for self improvement) การฝึกวิชาอาชีพประเภทนี้มีได้มุ่งให้บุคคลไปประกอบอาชีพ แต่ถือว่าเป็นการศึกษาทั่วไป (General Education) ประชาชนที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาอาชีพในลักษณะนี้แล้ว จะสามารถนำไปใช้ปรับปรุง ชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้

3. การจัดการศึกษาวิชาชีพ เป็นการศึกษาที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ ในการประกอบอาชีพตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานหรือการประกอบอาชีพอิสระรวมถึง การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน⁷¹

⁷⁰ เกษม วงษ์ชัย, “การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอน วิชางาน ฝึกฝีมือ สาขาวิชาเทคนิคพื้นฐาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 และภาคกลาง 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2559), 8-9.

⁷¹ เรื่องเดียวกัน, 9.

การอาชีวศึกษา

ความหมายของการอาชีวศึกษา

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 ได้บัญญัติคำว่า การอาชีวศึกษา หมายความว่า กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

อาชีวศึกษา คือการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนเข้าสู่โลกของการทำงานหรือโลกอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะฝีมือในด้านวิชาชีพ ดังนั้นโปรแกรมการศึกษา จึงถูกออกแบบมาเพื่อการพัฒนาทักษะ ความสามารถต่อการทำงาน ตลอดจน สามารถมีส่วนร่วม ในการพัฒนาและดำรง ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

การอาชีวศึกษา (Vocational Education) หมายถึง การเตรียมบุคลากรด้านฝีมือสำหรับ อาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ สาขาหรืองาน ตามปกติจัดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งจะรวมทั้ง การเรียนวิชาสามัญ การฝึกปฏิบัติ และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สัดส่วนของวิชาเหล่านั้นอาจมีได้ หลากหลายแต่ต้องเน้นภาคปฏิบัติ

ความหมายของการอาชีวศึกษาที่ระบุไว้ในกฎหมายอาชีวศึกษาปี ค.ศ. 1963 (Vocational Education Act of 1963) ระบุไว้อย่างครอบคลุมว่า อาชีวศึกษาหมายถึง การจัดการ ศึกษาที่เน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ อาชีพ รวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทางด้านอาชีพที่เหมาะสมกับ ความต้องการของบุคคล เพื่อให้เป็นกำลังคนที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถที่จำเป็นต่อการจ้างงาน ได้แก่ ระดับกึ่งฝีมือ (Semi-skilled workers) ระดับฝีมือ (Skilled workers) และระดับเทคนิค หรือ หัวหน้างาน (Technicians) ภายใต้การออกแบบโปรแกรมการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน โปรแกรมการจัดการอาชีวศึกษาที่นอกจากจะมีการจัดกิจกรรมเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้แล้วยังรวมถึงการแนะแนวและการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ (Vocational Guidance and Counseling)⁷² คำนิยามดังกล่าวสอดคล้องกับกูด (Good) ระบุว่า อาชีวศึกษา คือ โปรแกรม การจัดการศึกษาที่จัดขึ้นโดยเหมาะสมระหว่างคนกับงาน เป็นโปรแกรมที่จัดขึ้นภายใต้การควบคุมดูแล ของสถานศึกษาระดับ วิทยาลัย เน้นการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพและเป็น การยกระดับเพื่อพัฒนาความรู้ของกำลังแรงงานให้เพิ่มสูงขึ้น⁷³ และแฮริส (Harris) ระบุว่า

⁷² พิรพงษ์ ทิพนาค, **ปรัชญากับการอาชีวศึกษา**, เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://grade.rmutr.ac.th/wp-content/uploads/2014/03/C6.pdf>.

⁷³ Carter V. Good, **Dictionary of Education** (New York: Mcgraw-Hill Book Company, 1973.), 645.

อาชีวศึกษา คือการจัดการศึกษาที่เตรียมคนเข้าสู่โลกการทำงาน เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทางด้านอาชีพ (Specialized Education) ที่แตกต่างไปจากการศึกษาทั่วไป (General Education) โปรแกรมดังกล่าวถูกออกแบบมาเพื่อการพัฒนาทักษะ ความสามารถ ทักษะคิดต่อการทำงาน การพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีเพื่อการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม และการพัฒนาทักษะเบื้องต้นในการเพิ่มผลผลิตจากการจ้างงาน⁷⁴

ส่วน ธีรวุฒิ บุญยโสภณ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่ง โดยจัดกระบวนการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วยทักษะความชำนาญ (Psychomotor Domain) ด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Domain) และด้านเจตคติ (Affective Domain) เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁷⁵

จากความหมายของนักวิชาการ พอสรุปได้ว่าอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่ให้ความรู้พื้นฐานด้านวิชาชีพซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความชำนาญโดยมุ่งเน้นให้ผู้ได้รับการศึกษาหรือ ฝึกอบรมได้มีสมรรถภาพในการทำงาน เพื่อเป็นการเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมที่จะไปประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงานของตน หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิม ตลอดจนเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของบุคคลซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจ

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีจัดการอาชีวศึกษา

โดยแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น มีต้นแบบมาจาก Professor Dr. Charles Prosser ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกงานด้านการพัฒนาระบบการอาชีวศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาจนเจริญก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรกำลังคนเพื่ออุตสาหกรรม โดยได้เสนอทฤษฎีจัดการอาชีวศึกษาไว้ 16 ข้อ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดการอาชีวศึกษา จะแปรผันกับสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนได้รับการฝึกซึ่งจำลองสภาพแวดล้อมจริงที่ผู้เรียนต้องประสบก่อนสำเร็จการศึกษาและออกไปประกอบอาชีพ
2. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่อการศึกษากระทำในลักษณะเดียวกันกับการทำงานจริง นั่นคือ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ใช้เครื่องมือเครื่องจักร เช่นเดียวกันกับที่ใช้ในการปฏิบัติงานจริงในอาชีพนั้น

⁷⁴ C. W. Harris, *Encyclopedia of Educational Research* (New York: The Macmillan Company, 1960).

⁷⁵ ธีรวุฒิ บุญยโสภณ, *การบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม*, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2555), 3.

3. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา จะแปรผันกับการฝึกอาชีพรายบุคคลโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มินิสัยในการคิดเป็นและทำเป็นสำหรับอาชีพนั้น
4. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา จะแปรผันกับการจัดให้ผู้ฝึกอาชีพรายบุคคลได้ใช้ความสนใจ ความถนัด และใช้สมองของตนอย่างเต็มที่
5. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิภาพของช่างในแต่ละอาชีพ จะสามารถจัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการ และได้ประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น
6. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิภาพ จะแปรผันกับการฝึกประสบการณ์เฉพาะอย่างหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างพฤติกรรมของผู้เรียนที่ถูกต้องในการฝึกทักษะ รวมทั้งพฤติกรรมที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาขึ้น เพื่อให้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ
7. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิภาพได้ต้องขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพสูงในการประยุกต์ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน
8. ในแต่ละอาชีพ ครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถในการผลิตช่างที่มีมาตรฐานขั้นต่ำได้ในระดับหนึ่งและรักษามาตรฐานของการผลิตไว้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่มีความมีประสิทธิภาพ
9. การจัดการอาชีวศึกษาต้องตระหนักถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และต้องฝึกทักษะบุคคล เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานนั้น
10. การสร้างนิสัยของผู้เรียนในการปฏิบัติงาน จะได้ผลก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ฝึกทำงานจริงในโรงงาน ไม่ใช่ฝึกแต่แบบฝึกหัด หรือฝึกแบบลองผิดลองถูกในสถานศึกษาเท่านั้น
11. แหล่งข้อมูลของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกอบรมทักษะเฉพาะในแต่ละอาชีพ จะมาจากแหล่งเดียวกันเท่านั้น คือจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น
12. ในแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาวิชาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นวิชาปฏิบัติของอาชีพนั้น โดยเฉพาะและไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น
13. การอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อให้บริการ หรือตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยวิธีการที่กลุ่มบุคคลนั้นได้รับประโยชน์มากที่สุด
14. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะแปรผันกับวิธีการสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียน โดยพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มผู้เรียน
15. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อมีการจัดการศึกษาในลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ แทนที่จะใช้มาตรฐานที่ตายตัวเกินไป
16. ในขณะที่รัฐพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัวในการฝึกอบรม แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่งที่พอเพียงในการจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ ดังนั้น ถ้าหากรัฐไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำในการฝึกได้ ก็ไม่ควรให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาขึ้นมา

จากทฤษฎีทั้ง 16 ข้อ ตามที่กล่าวมานี้ จะมุ่งในประเด็นสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา ให้สามารถฝึกทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ความชำนาญขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ดังนั้น สถาบันอาชีวศึกษาจึงต้องพิจารณาถึงความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ครูผู้สอน อุปกรณ์ช่วยสอน วัสดุ ฝึก เครื่องมือเครื่องจักร สถานที่ฝึกงานทั้งภายในและภายนอก เป็นต้น เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมาย⁷⁶

ความสำคัญของการอาชีวศึกษา

การจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพอิสระและอาชีพรับจ้างในภาคเอกชน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญและได้พยายามดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อให้เยาวชนของชาติได้รับการเรียนรู้และมีประสบการณ์ มีการประกอบอาชีพ ตลอดจนมีงานทำและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข โดยให้มีการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเพื่อให้เยาวชนมีโอกาสเสรีที่จะเลือกวิถีชีวิตของตนในการประกอบสัมมาอาชีพตามความต้องการและความถนัดของตนเอง

การพัฒนาอาชีวศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาที่รับผิดชอบการผลิตกำลังคนระดับกลาง ด้านวิชาชีพ เพื่อสนองตอบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง เพิ่มศักยภาพและโอกาสให้คนไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้ ในขณะเดียวกันก็มุ่งผลิตกำลังคนในสาขาวิชาที่ขาดแคลนที่ไม่ได้รับการตอบสนองหลายวิชาชีพ โดยขยายการศึกษาวิชาชีพให้กว้างขวางสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และจัดให้มีรูปแบบการให้การศึกษาฝึกอบรมวิชาชีพท้องถิ่นควบคู่กันไปด้วย⁷⁷ ประเด็นที่กล่าวมาสอดคล้องกับธีรวุฒิ บุญยโสภณ ที่กล่าวว่า ประเด็นสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาคือต้องสามารถฝึกทักษะทางด้านบุคคลให้มีความรู้และความชำนาญขั้นพื้นฐานที่จะใช้ในการประกอบอาชีพ ทางสถาบันอาชีวศึกษาจึงต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ครูผู้ทำการสอน เครื่องมือ เครื่องจักร เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้⁷⁸

⁷⁶ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://lms.rmutsb.ac.th/elearning/claroline/backends/download.php>, 5-6.

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน, 6.

⁷⁸ ธีรวุฒิ บุญยโสภณ, การบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2555), 2.

หลักการจัดการอาชีวศึกษา

ทอมป์สัน (Thomson อ้างอิงจาก ซีรูธ ชมใจ) ได้สรุปด้านการจัดการอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

1. อาชีวศึกษาสามารถพัฒนาคนให้เข้าสู่ตลาดแรงงานด้วยการสร้างคนที่มีฝีมือและทักษะไปทำงานให้มีผลผลิตขึ้น

2. อาชีวศึกษาต้องใช้ความสามารถทางด้านการพัฒนาทักษะเพื่อให้มีการแข่งขันที่สมบูรณ์ในตลาดแรงงาน

3. ไม่ควรจัดให้มีการพัฒนาทางด้านอาชีวศึกษาและสามัญศึกษาให้เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน

4. อาชีวศึกษาเป็นฐานของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชาติ

5. อาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อการผลิต ที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจเข้มแข็งและมีเอกภาพในสังคม

6. อาชีวศึกษาในระดับมัธยมเป็นการเตรียมคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

7. อาชีวศึกษาต้องจัดให้สนองความต้องการกำลังคนของสังคมและประเทศชาติ

8. อาชีวศึกษามีการประเมินผลโดยใช้เศรษฐกิจเป็นพื้นฐานการพิจารณาโดยที่

8.1 อาชีวศึกษาเตรียมคนให้เหมาะกับงานเฉพาะที่สังคมต้องการ

8.2 อาชีวศึกษาประกันภาวะ การขาดแคลนแรงงานในสาขาต่าง ๆ

8.3 เรียนได้งานทำตามสาขาวิชาที่ได้รับการฝึกอาชีพมาและมีการเสนอว่าอาชีวศึกษา

ควรจัดการเรียนที่เน้นกิจกรรมให้ลงมือปฏิบัติอย่างมาก⁷⁹

บาร์โลว์ (Barlow อ้างอิงจาก ซีรูธ ชมใจ) ได้กล่าวถึงหลักการของอาชีวศึกษาว่า

1. อาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาตามความต้องการของชาติ

2. อาชีวศึกษาสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ ตลอดจนช่วยเหลือด้านสวัสดิการของสังคม

ในอนาคต

3. การเตรียมอาชีพให้กับเยาวชน เป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน

4. อาชีวศึกษาต้องการพื้นฐานทางด้านความรู้ทั่วไปหรือสายสามัญเป็นอย่างดี

5. อาชีวศึกษาเป็นโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างแนบแน่น

6. อาชีวศึกษาให้ทักษะ และความรู้ที่ตรงและมีประโยชน์ต่อตลาดแรงงาน

7. อาชีวศึกษาให้โอกาสเยาวชนมีการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีพได้⁸⁰

⁷⁹ ซีรูธ ชมใจ, “การพัฒนาแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี” (ดุชนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554), 18-19.

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน, 19.

เพาเวลล์ (Powell, n.d. อ้างอิงจาก ธีรรุช ชมใจ) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการอาชีวศึกษาไว้ 21 ประการ ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมคนเข้าสู่อาชีพ และทำงานต่อไปในอนาคตโดยประสบความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการอาชีวศึกษาคือมุ่งทำงานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม วุฒิภาวะ ของนักศึกษา
4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาที่สามารถร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคม
5. การอาชีวศึกษาจัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้
6. แต่ละบุคคลที่มีสิทธิ์จะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
7. รัฐ มีหน้าที่ที่จะจัดให้รายบุคคลได้รับการฝึก เพื่อประกอบอาชีพได้ตามที่แต่ละบุคคลตั้งเป้าหมายไว้
8. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกโดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อจะไปทำงานจริง
9. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิภาพ เมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริงนั้นคือ ใช้ขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือและเครื่องจักรเช่นเดียวกับที่ใช้ทำงานจริงในอาชีพนั้น
10. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง เมื่อจัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัด และสติปัญญาของผู้เรียนอย่างเต็มที่
11. การฝึกอาชีพของแต่ละอาชีพช่าง หรืองานจะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น
12. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำและการคิด จนกระทั่งนิสัยที่ถูกต้องได้พัฒนาขึ้นซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ
13. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลยิ่งขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพ ในการประยุกต์ทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงาน กระบวนการทำงานของสิ่งที่ตนสอน
14. สำหรับแต่ละอาชีพ ผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตขั้นต่ำระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้วก็จะไม่มีประสิทธิผลทั้งรายบุคคลและสังคม
15. การสร้างนิสัยการปฏิบัติงาน จะได้ผลต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัดหรือทำงานปลอม

16. แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะของแต่ละอาชีพมาจากแหล่งเดียวเท่านั้น จากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของงานอาชีพนั้น

17. สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นของอาชีพนั้นโดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

18. การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการและผู้ต้องการได้ประโยชน์มากที่สุด

19. การบริหารอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันตามวิธีการสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียน จึงควรพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียนและผู้สอนด้วย

20. การบริหารอาชีวศึกษา จะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่น แทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

21. ควรพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ต้องให้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้ว จะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และถ้าไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำนี้แล้วก็ไม่สมควรที่จะจัดให้มีระบบการอาชีวศึกษา⁸¹

กล่าวโดยสรุป หลักการจัดการอาชีวศึกษา ควรคำนึงถึงความต้องการ 3 ด้าน ได้แก่

1. ความต้องการด้านบุคคล ซึ่งบุคคลมีความต้องการทางกายภาพเป็นปัจจัย 4 ที่เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ยังมีความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความรักความเอาใจใส่ ความปลอดภัย การยกย่องนับถือ ตลอดจนความสำเร็จในชีวิตและบุคคลก็ยังมีความถนัด ความสนใจและความสามารถที่แตกต่างกันอีกด้วย

2. ความต้องการทางสังคม เพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพได้ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ มีประโยชน์และมีส่วนรับผิดชอบในสังคม ตลอดจนรู้จักหน้าที่ตนเอง

3. ความต้องการทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศชาติ ประเทศต้องการแรงงานในด้านใด ต้องการช่างฝีมือด้านใด ช่างเทคนิคหรืออาชีพประเภทใดที่ขาดแคลน และจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อจะได้วางหลักสูตรอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของงานอาชีพและสภาพประกอบการ

ความเป็นมาของอาชีวศึกษา

อาชีวศึกษา เป็นการเตรียมกำลังคน (Manpower) เข้าสู่อาชีพ เพื่อให้มีทักษะขั้นสูงในการทำงาน คำว่า ทักษะขั้นสูงอาจอธิบายได้ว่า หมายถึง การมีความเข้าใจในบทบาทของอาชีพ โดยมีพื้นฐานของทักษะการอ่าน เขียน พูด และการคำนวณ ซึ่งทักษะเหล่านี้ถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญ (Foundation) โดยเฉพาะความสามารถทางด้านภาษา การสื่อสาร การคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์

⁸¹ เรื่องเดียวกัน, 20-21.

และกระบวนการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งนำมาสู่การพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการปฏิบัติงานในขั้นสูงต่อไป เพื่อสามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในขณะทำงานได้ ตลอดจนทำความเข้าใจในบทบาทของงานอาชีพนั้น ๆ โดยนักอาชีวศึกษาสากลเชื่อว่า ผู้เรียนสายอาชีวศึกษา พัฒนามาจากการเรียนรู้ในระบบการศึกษาพื้นฐาน (General Education หรือ Common Education) ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญหนึ่งในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อการเรียนรู้ในสายอาชีวศึกษาให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

ความสำคัญของระบบการศึกษาพื้นฐาน General Education ยังหมายรวมถึงเป็นการศึกษาที่จัดเตรียมกำลังแรงงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไปในอนาคต ให้เป็นผู้ที่พัฒนาความสามารถในการทำงานและสร้างนิสัยการเรียนรู้ขณะที่ยังอยู่ในโลกของการทำงานตลอดชีวิต

บทบาทความรับผิดชอบที่สำคัญของอาชีวศึกษา จะต้องเป็นการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาการเตรียมความพร้อม (Readiness) และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในโลกการทำงานและการเพิ่มการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Relearning) ของผู้เรียนสายอาชีวศึกษานั้นเอง

การอาชีวศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาแบบคู่ขนานไปพร้อมกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เพราะความต้องการกำลังคนในการพัฒนาด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมมีสูงมากในยุคต้นศตวรรษที่ 18 สหรัฐอเมริกาขาดแคลนกำลังแรงงานที่มีความรู้ มีทักษะที่ชำนาญอย่างหนัก ความต้องการกำลังคนมีมากจนไม่สามารถผลิตกำลังคนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมได้ทันตามความต้องการของผู้ประกอบการ สหรัฐฯ จึงต้องเคลื่อนย้ายแรงงานจากทวีปยุโรปเข้ามาทำงานในประเทศจำนวนมาก โดยเน้นงานช่างคอมพิวเตอร์ ช่างเทคนิค จนทำให้สหรัฐฯ ต้องพัฒนาหลักสูตรการฝึกงาน เพื่อลดการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับคนงานเก่า ๆ เพื่อให้มีทักษะที่สูงขึ้นและให้ทันกับความต้องการของธุรกิจงานฟาร์มและอุตสาหกรรม

อาชีวศึกษา (Vocational Education) เกิดขึ้นมานานแล้วในสังคมโลกตะวันตก ศาสตร์และปรัชญาในการเรียนรู้สำหรับการจัดอาชีวศึกษาเป็นสิ่งที่สังคมโลกปัจจุบัน ระบุว่าป็นศาสตร์ที่ใช้ในการพัฒนากำลังคน (Manpower) ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญประการหนึ่งในการที่นำมาสู่การพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง การศึกษาอดีตหรือความเป็นมาของศาสตร์อาชีวศึกษาจะช่วยให้ให้นักการศึกษา นักอาชีวศึกษา หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษา เข้าใจหลักการหรือข้อตกลงเบื้องต้นของศาสตร์และพัฒนาการที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีวศึกษาในปัจจุบันได้ดีขึ้น⁸²

⁸² พิรพงษ์ ทิพนาค, **ปรัชญากับการอาชีวศึกษา**, เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://grade.rmutr.ac.th/wp-content/uploads/2014/03/C6.pdf>.

ความเป็นมาของสถาบันการอาชีวศึกษา

สถาบันการอาชีวศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 16 โดยมีภารกิจที่สำคัญ คือ เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน การวิจัย การถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม สามารถจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ตามมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้น เพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้ และตามมาตราที่ 13 และมาตราที่ 14 ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งการรวมและการแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน คือการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบัน ให้กระทำได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและตามมาตรา 15 กำหนดให้สถาบันเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นายจурินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่าการ จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็นมากต้องมีการเร่งดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งได้เสนอแนวคิดแก่คณะกรรมการการอาชีวศึกษา คือ (1) การปฏิรูปอาชีวศึกษารอบที่ 2 และการกำหนดภารกิจการดำเนินงานให้เกิดรูปธรรมโดยเร็ว (2) การจัดระบบและมาตรการจูงใจให้เยาวชนมาเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ (3) การส่งเสริมความร่วมมือจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับภาคเอกชน เพื่อให้การผลิตกำลังคนมีคุณภาพตอบสนองความต้องการด้านบุคลากรในภาคเศรษฐกิจ (4) การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะฝีมือให้มีมาตรฐานสากล และเพิ่มเงินเดือน และค่าตอบแทนให้แก่ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น (5) การเร่งรัดจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อเปิดสอนปริญญาตรีสายปฏิบัติการ และ (6) การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพและผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว สอดคล้องกับนางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการก็ได้มอบนโยบายแก่ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา คือ การยกระดับ

สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาให้เป็นระดับปริญญาตรี และต่อมามาคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา⁸³

จากกฎกระทรวง การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 13 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 32 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ ให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(1) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา และวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา

(2) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี และวิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง

(3) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์ (ลาดขวาง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคนครนายก วิทยาลัยการอาชีพนครนายก วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน และวิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว

(4) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี และวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม

⁸³ ขวัญชัย พานิชการ และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, “การพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมสำหรับสถาบันการอาชีวศึกษา,” *วารสารครุศาสตร์* 80, 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2556): 135-136.

(5) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยการอาชีพ วังไกลกังวล วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ และวิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน

(6) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช วิทยาลัยเทคนิคสิชล วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือนครศรีธรรมราช วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช วิทยาลัยเทคนิคชุมพร และวิทยาลัยเทคนิคพัทลุง

(7) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคระนอง วิทยาลัยเทคนิคพังงา วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ วิทยาลัยเทคนิคตรัง และวิทยาลัยการอาชีพตรัง

(8) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี วิทยาลัยประมงปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา และวิทยาลัยเทคนิคสตูล

(9) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ดทีบ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (ชลบุรี) วิทยาลัยเทคนิคระยอง วิทยาลัยเทคนิคมาตาพุด วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี และวิทยาลัยเทคนิคตราด

(10) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือหนองคาย วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ วิทยาลัยเทคนิคหนองบัวลำภู วิทยาลัยเทคนิคเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี และวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี

(11) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการนครพนม วิทยาลัยเทคนิคบ้านแพง และวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีมุกดาหาร

(12) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด และวิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด

(13) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ วิทยาลัยเทคนิคยโสธร และวิทยาลัยเทคนิคอำนาจเจริญ

(14) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา วิทยาลัยเทคนิคหลวงพ่อกุณ ปริสุทโธ วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ วิทยาลัยเทคนิคคูเมือง วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์

(15) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคนิคลำพูน วิทยาลัยเทคนิคลำปาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง และวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีแม่ฮ่องสอน

(16) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคพะเยา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา วิทยาลัยเทคนิคน่าน วิทยาลัยเทคนิคแพร่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

(17) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก วิทยาลัยพัฒนวิชาการบึงพระพิษณุโลก วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์

(18) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร และวิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี

(19) สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคดุสิต วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี วิทยาลัยพัฒนวิชาการอินทราชัย วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา วิทยาลัยพัฒนวิชาการเขตพูน วิทยาลัยพัฒนวิชาการธนบุรีกาญจนาภิเษก วิทยาลัยช่างทองหลวง และวิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก⁸⁴

⁸⁴ “กฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่มที่ 129, ตอนที่ 56ก (27 มิถุนายน 2555): 18-21.

สถานะและวัตถุประสงค์ของสถาบันการอาชีวศึกษา

สถาบันการอาชีวศึกษา 19 สถาบัน เกิดจากการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา 161 แห่ง ตามกฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนที่ 56 ก หน้า 18 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2555 เป็นไปตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 สถาบันการอาชีวศึกษามีสถานะตาม มาตรา 15 และ 16 ดังนี้

มาตรา 15 ให้สถาบันการอาชีวศึกษาตามมาตรา 13 และมาตรา 14 เป็นนิติบุคคลและ เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

มาตรา 16 ให้สถาบันตามมาตรา 15 เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ขานาญการปฏิบัติ การสอน การวิจัย การถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

"เมื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาแล้ว จะสามารถจัดการอาชีวศึกษาได้จนถึงระดับปริญญาตรี ที่เรียกว่าระบบ 3-2-2 คือ ปวช. ปวส. ปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)"⁸⁵

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งฝึกอบรมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ในการประกอบอาชีพได้ตามความถนัด และเพื่อผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมทั้งตอบสนองต่อ ความต้องการพัฒนากำลังคนของประเทศ โดยขึ้นอยู่กับกับลักษณะทางการเมืองการปกครอง วัฒนธรรม และสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับ ทศนา แสงศักดิ์ และ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่กล่าวว่าการศึกษาในอดีตมุ่งหวังให้เพียงมีทักษะ ในวิชาชีพพื้นฐานซึ่ง ถ่ายทอดกันมาในระบบครอบครัว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นผู้ทำหน้าที่ฝึกให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความถูกต้องมากยิ่งขึ้น แต่เมื่อเศรษฐกิจมีการขยายตัว มีการแข่งขันทางด้านแรงงานสูงขึ้น นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แรงงานจึงจำเป็นต้องใช้ทักษะฝีมือและความรอบรู้ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้สำเร็จ อาชีวศึกษาจึงต้องมีความรู้ ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและมีความรู้

⁸⁵ สภาสถาบันการอาชีวศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://61.19.85.180/ulib5//_fulltext/fulltext/133787/20130904_171341_.pdf.

กว้างขวางที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน และปรับตัวในการดำรงชีวิต และมีพัฒนาการที่ต่อเนื่องตลอดจนสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ⁸⁶

การอาชีวศึกษาเป็นการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติผสมผสานกันอย่างเหมาะสม เป็นการจัดการศึกษาที่มีส่วนในการนำไปสู่การสร้างกำลังแรงงานที่ยั่งยืน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะที่ถูกต้องเพื่อนำไปประกอบอาชีพ เป็นผู้มีความสามารถและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นองค์กรหลักที่มีหน้าที่ในการผลิต และพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ซึ่งเป็นกำลังคนระดับกลางที่เป็นหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม โดยจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะวิชาชีพ พื้นฐาน ตลอดจนวิชาชีพเฉพาะทาง พร้อมทั้งทักษะประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างผลผลิตและรายได้ เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยกล่าวได้ว่า การอาชีวศึกษาคือ กระบวนการเสริมความรู้ ทักษะ และเจตคติในด้านวิชาชีพแก่เยาวชนและบุคคลทั่วไป โดยต้องเป็นไปตามความต้องการกำลังคนของท้องถิ่นและของประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพ มีรายได้และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างผาสุก⁸⁷

ดังนั้น สรุปได้ว่า การบริหารการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อการฝึกวิชาชีพเพื่อการดำรงชีวิต หรือเตรียมคนเพื่อการอยู่รอดในสังคม โดยการฝึกฝนและพัฒนากำลังคนให้เป็นช่างฝีมือและเทคนิคที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ตลอดจนพยายามให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและพัฒนาของประเทศด้วย⁸⁸

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ได้กล่าวถึงเป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพว่า ต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล

⁸⁶ นิพนธ์ บุรณจันทร์, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารการศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2555), บทคัดย่อ.

⁸⁷ อธิรุจ ชมใจ, “การพัฒนาแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี” (ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554), 1-2.

⁸⁸ อภิชาติ ตีรสวัสดิชัย, “อนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียนระหว่าง พ.ศ. 2558-2567” (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2558), 47.

และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้⁸⁹

สำหรับรูปแบบการจัดอาชีวศึกษาตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 นั้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดได้ 3 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและ ประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขความสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนด จุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จ การศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ⁹⁰

โดยสรุป อาชีวศึกษา เป็นการเตรียมกำลังคนเข้าสู่อาชีพ เพื่อให้มีทักษะขั้นสูง ในการทำงาน คำว่าทักษะขั้นสูงอาจอธิบายได้ว่า หมายถึง การมีความเข้าใจในบทบาทของอาชีพ โดยมีพื้นฐานของทักษะการอ่าน การเขียน การพูด และการคำนวณ ซึ่งทักษะเหล่านี้ถือว่าเป็นพื้นฐาน ที่สำคัญ โดยเฉพาะความสามารถทางด้านภาษา การสื่อสาร การคิดคำนวณ และกระบวนการคิด เชิงวิทยาศาสตร์ นำมาสู่การพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการปฏิบัติงานในขั้นสูง สามารถวิเคราะห์และ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในขณะทำงานได้ ทำความเข้าใจในบทบาทของงานอาชีพนั้น ๆ โดย นักอาชีวศึกษาสากลเชื่อว่า ผู้เรียนสายอาชีวศึกษาพัฒนามาจากการเรียนรู้ในระบบการศึกษาพื้นฐาน ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญหนึ่งในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อการเรียนรู้ในสายอาชีวศึกษา ให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น ดังนั้นโครงสร้างและบทบาทที่สำคัญของอาชีวศึกษา จึงต้องเป็น การศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาการเตรียมความพร้อม และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในโลก การทำงาน และการเพิ่มการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนสายอาชีวศึกษา

⁸⁹ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551, เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2559, เข้าถึงได้จาก www.moe.go.th > moe > nipa > ed_law > p.r.g.edu33.pdf.

⁹⁰ เรื่องเดียวกัน.

หลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักสูตรดังนี้

ธำรง บัวศรี ให้ทัศนะเกี่ยวกับหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรคือประสบการณ์ทางการศึกษาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกฝน รวมทั้งการอบรมต่าง ๆ อย่างดีที่สุดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของตนเองอย่างป็นสุขสามารถประกอบอาชีพได้ตามปรารถนา⁹¹

โอลิวา (Oliva) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนงานหรือโปรแกรมสำหรับประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่ต้องการ⁹² ซึ่งผู้เรียนจะได้รับภายใต้การควบคุมของโรงเรียน ส่วน โบแชมป์ (Beauchamp) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนงานที่อธิบายถึงขอบข่ายของการจัดการเตรียมโปรแกรมการศึกษาในสถาบันการศึกษา โดยที่ในแผนงานอาจประกอบด้วยข้อความที่บอกถึงความต้องการเป็นหลักที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนการสอน วัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษา โครงสร้าง เนื้อหาสาระและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการประเมินคุณค่าประสิทธิภาพของหลักสูตร⁹³

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ในโครงการตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษา จัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์ จุดประสงค์เฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทัศนคติและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

⁹¹ ธำรง บัวศรี, **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2542), 64.

⁹² Peter F. Oliva, **Developing The Curriculum**, 4th ed. (New York: Longman, 2001), 17.

⁹³ George A. Beauchamp, **Curriculum Theory**, 4th ed. (Itasca, Illinois: F.E. peacock Publisher, 1981), 206.

องค์ประกอบของหลักสูตร

นิยามของหลักสูตรนอกจากจะชี้ให้เห็นว่ามีสาระสำคัญอะไรบ้างและมีความหมายอย่างไรแล้วยังชี้ให้เห็นว่าจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นอะไรบ้าง สำหรับหลักสูตรก็เช่นเดียวกันจะต้องมีองค์ประกอบครบครันหาไม่แล้วผู้ใช้หลักสูตรจะไม่สามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างได้ผล องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ตามแนวคิดของทาบ (Taba) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 1) ความมุ่งหมายของหลักสูตร (Objectives) 2) การจัดเนื้อหาวิชา (Contents) 3) กิจกรรมการเรียนการสอนและการนำเสนอไปใช้ (Curriculum Implementation) 4) การประเมินผลและการวัดผล (Evaluation)⁹⁴ ส่วนไทเลอร์ (Tyler) กล่าวว่า ในการจัดทำหลักสูตรมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง 4 ประการ ได้แก่ 1) จุดประสงค์อย่างไร 2) มีเนื้อหาสาระอะไรบ้าง 3) จะจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์อย่างไร 4) จะทำการประเมินอย่างไร⁹⁵

ส่วนอึ้ง บั้วศรี ได้เสนอแนวคิดไว้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากการเรียนจบหลักสูตร
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว
5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

⁹⁴ Hida Taba, **Curriculum Development: Theory and Practice** (New York: Harcourt, Brace and World Inc., 1962), 10.

⁹⁵ R. W. Tyler, **Basic Principles of Curriculum and Instruction** (Chicago: University of Chicago Press, 1968), 1.

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้ง อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน⁹⁶

ส่วน โบแชมพ์ (Beauchamp) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรในเชิงระบบ ว่าเป็น ส่วนที่ป้อนเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และ ผลลัพธ์ที่ได้ (Output)⁹⁷ และงานวิจัยของ สิริพร มีผดุง และน้ำฝน กระทบ สามารถสรุปขององค์ประกอบของหลักสูตรได้ว่า องค์ประกอบของ หลักสูตรควรประกอบด้วย 1. จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน 2. เนื้อหาที่ จัดให้แก่ผู้เรียนตามวุฒิภาวะของผู้เรียน 3. กิจกรรมการเรียนการสอน 4. การวัดและประเมินผล⁹⁸

กล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย ความมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือที่จะ ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริม ความเจริญงอกงามของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิดที่ เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็น สมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของ ตนเอง และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่ช่วยชี้แนะ ให้ผู้บริหารการศึกษา ครู-อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ (ชนันท ชาติทอง)⁹⁹ นอกจากนี้ มาร์ต พัฒนา ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญ

⁹⁶ อ่าง บัวศรี, **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา** (กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว, 2542), 21.

⁹⁷ George A. Beauchamp, **The Curriculum of Elementary School** (Boston: Allyn and acon Inc, 1968), 108.

⁹⁸ สิริพร มีผดุง และน้ำฝน กระทบ, “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พลศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย ปีการศึกษา 2558” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุน การวิจัยจากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย, 2558), 11.

⁹⁹ ชนันท ชาติทอง, **เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์, 2550), 4-5.

ของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของประชากรในอนาคต และมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในฐานะที่เป็นหลักหรือหัวใจของการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีความสำคัญต่อผู้บริหารการศึกษาในฐานะที่เป็นกรอบการกำหนดนโยบายทางการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสำคัญต่อผู้สอนในฐานะที่เป็นเครื่องมือชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน มีความสำคัญต่อผู้เรียนและผู้ปกครอง ในฐานะที่ช่วยทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้ารับการศึกษารวมถึงมีความสำคัญต่อชุมชนในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่งของชุมชน ให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน¹⁰⁰

จากความสำคัญของหลักสูตรจึงสรุปได้ว่า หลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษาเป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ฉะนั้นการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศตามจุดมุ่งหมาย จำเป็นต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบแบบแผนต่อเนื่องกันไป ซึ่งเริ่มจากการวางจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานจะต้องคำนึงถึงจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาหลักสูตรว่าจะเริ่มต้นที่ใดก่อน และดำเนินการอย่างไร จึงจะเป็นการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงผลงานต่าง ๆ ทางด้านหลักสูตรต่าง ๆ ที่ได้สร้างขึ้นมามีใหม่อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าหลักสูตรเดิม รวมทั้งต้องคำนึงถึงการดำเนินงาน วิธีการต่าง ๆ รวมทั้งหลักการและแนวปฏิบัติเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วจะต้องมีการฝึกอบรมครูประจำการให้เข้าใจในหลักสูตรใหม่และฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ และยังต้องคำนึงถึงประโยชน์ในด้านการพัฒนาจิตใจและทัศนคติของนักเรียนด้วย ต้องได้รับความร่วมมือและการประสานงานอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทางด้านหลักสูตรทุก ๆ ด้าน และต้องมีผู้นำที่ชำนาญและมีความสามารถในหน้าที่การงาน เป็นอย่างดี¹⁰¹ นอกจากนี้ รัตนะ บัวสนธ์ ได้กล่าวถึงความหมายว่า

¹⁰⁰ มารุต พัฒผล, *แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร* (กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมการหลักสูตรและการเรียนรู้, 2562), 4-5.

¹⁰¹ สุนีย์ ภูพันธ์, *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 174.

การพัฒนาหลักสูตรจะอาศัยซึ่งกระบวนการวิจัยในการดำเนินงานสร้าง ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุง คุณภาพของหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือหลักสูตรที่ผ่านกระบวนการ สร้างและตรวจสอบในการปรับปรุงคุณภาพ จนสามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนที่สองคือผลของการพัฒนาหลักสูตร เช่น แผนการใช้หลักสูตร คู่มือต่าง ๆ เป็นต้น¹⁰²

ขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง ทดลองใช้ การจัดทำหลักสูตรฉบับจริง การดำเนินการหาแนวทางที่ดีในการใช้หลักสูตร ปรับปรุง กระบวนการใช้หลักสูตรและปรับปรุงตัวหลักสูตร ซึ่งอาจจะต้องหมุนเวียนกระทำซ้ำ ตั้งแต่ขั้นดำเนินการ การใช้อีกหลายครั้งหลายหนต่อเนื่องกันไปจนกว่าจะเปลี่ยนหลักสูตรทั้งหมดให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

โดยรัตนะ บัวสนธิ์ ได้กำหนดขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร แต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในขั้นตอนที่ 1 นี้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การได้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ จำเป็นสำหรับการนำมาใช้เป็นพื้นฐานการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร ในขั้นตอนต่อไป ข้อมูลพื้นฐานดังกล่าว คือ สภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน ปัญหาที่เกิดขึ้น และ ความต้องการที่จะพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้อาจใช้วิธีการสำรวจ การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง ที่จะใช้หลักสูตรหรือใช้การศึกษา จากเอกสารรายงานของหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้เก็บ ข้อมูลก็ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบสอบถาม ประเด็นการสัมภาษณ์ และแบบบันทึกสาระจาก เอกสาร ข้อมูลที่ได้ก็มักวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการบันทึกสรุปพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ในขั้นตอนที่ 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบ คุณภาพหลักสูตร ขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานย่อย ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การออกแบบหลักสูตร การยกร่าง เติมเต็มสาระในหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร (อาจตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ในการใช้หลักสูตร) ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1) การออกแบบหลักสูตร เป็นการวางแผนตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรที่จะ พัฒนา ขึ้นว่าหลักสูตรดังกล่าว มีปรัชญาพื้นฐานความเชื่ออย่างไร มีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนากลุ่มเป้าหมายของการใช้หลักสูตรในด้านใดบ้างและอย่างไร เนื้อหาสาระที่สำคัญจำเป็นจะต้อง มีในหลักสูตรควรประกอบไปด้วยอะไรบ้าง กิจกรรมหรือแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้หรือการจัดการ เรียนการสอนผู้เรียนควรทำอย่างไร และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนควรทำอย่างไร

¹⁰² รัตนะ บัวสนธิ์, *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา* (กรุงเทพฯ: แอลทีเพลส, 2551), 126.

2) ยกร่างเพิ่มเติมสาระในหลักสูตร เป็นการเขียนสาระในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร หลังจากที่ได้ตัดสินใจออกแบบหลักสูตรไว้ สาระที่จะเพิ่มเติมนี้ต้องให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้มาจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1

3) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร คุณภาพของหลักสูตรที่จะตรวจสอบในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ความถูกต้องตามหลักวิชา ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการใช้หลักสูตร ซึ่งมีวิธีการสอดคล้องดังนี้

3.1) ความถูกต้องตามหลักวิชา สามารถตรวจสอบได้โดยตัวผู้ยกร่างหลักสูตรเองหรือทีมยกร่างหลักสูตร และตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ การตรวจสอบทั้งสองลักษณะมีวิธีการแตกต่างกัน กล่าวคือ กรณีตรวจสอบด้วยตนเองของผู้ยกร่างหลักสูตรหรือทีมงาน เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบแต่ละส่วนของหลักสูตรโดยการใช้กรอบความสัมพันธ์เชิงตรรกะ (Logical Framework Relation)

3.2) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการใช้หลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้นั้น ดำเนินการได้โดยกลุ่มผู้ใช้หลักสูตร เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นประการหนึ่งกับอีกประการหนึ่ง ควรนำไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มเป้าหมายผู้รับการใช้หลักสูตร ในการให้ผู้ใช้หลักสูตรเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นนั้น อาจใช้การจัดประชุมเพื่อนำเสนอรายละเอียดของหลักสูตรแต่ละส่วนแล้วให้ผู้ใช้หลักสูตรแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปรับแก้หรืออาจใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับบุคคลกลุ่มนี้ ในกรณีการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยให้กลุ่มผู้ใช้หลักสูตรนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มเป้าหมายนั้นอาจนำเพียงเนื้อหาบางส่วนในหลักสูตรไปทดลองใช้ และเมื่อทดลองใช้แล้วก็เก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ใช้และผู้ถูกใช้หลักสูตรด้วยวิธีการสังเกตกระบวนการใช้หลักสูตร สัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการใช้ ข้อมูลที่ได้ก็จะนำมาสู่การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนการนำหลักสูตรที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นแล้วนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในสถานการณ์จริง ตามแผนการใช้หลักสูตรที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการใช้หลักสูตรจะเกี่ยวข้องกับการเลือกแบบแผนการทดลอง (Experimental Design) เพื่อที่จะศึกษาว่ากลุ่มเป้าหมายที่รับ การใช้หลักสูตรนั้น พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพราะจากการใช้หลักสูตรหรือไม่ ดังนั้นการเลือก แบบแผนการทดลองจึงต้องใช้หลักการ “max min con” ให้ได้มากที่สุด นอกจากนั้นแล้วสิ่งที่พึงเกิดหรือได้รับจากการทดลองใช้หลักสูตรก็คือ ความต้องการ และหรือปัญหาที่เกิดจากการอภิปรายในขั้นตอนที่ 1 ที่พบจากการวิจัยนั้น ได้รับการแก้ไขหรือไม่อย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ภายหลังจากหลักสูตรถูกนำไปใช้ครบตามแผนการใช้ ที่กำหนดแล้วก็ต้องดำเนินการประเมินสรุป (summative evaluations) ภาพรวมการใช้หลักสูตรโดยเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทุกกลุ่มหรือเป็นการประเมินแบบ 360 องศา ทั้งนี้วิธีการเก็บข้อมูลอาจใช้ได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับความเหมาะสม เช่น การจัดประชุมสะท้อนกลับความคิดเห็น หรือใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้มานี้จะนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป¹⁰³

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรได้ดังนี้

1. การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรแต่ละหลักสูตรจำเป็นต้องมีการกำหนดความมุ่งหมายที่แสดงถึงเอกลักษณ์และวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไปด้วย ซึ่งความมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับควรสอดคล้องและเสริมความมุ่งหมายทางการศึกษาในระดับชาติ

2. การจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์

เมื่อได้กำหนดแล้วว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรว่ามีอะไรบ้างแล้ว สิ่งต่อไปก็คือการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักเรียน และลำดับก่อนหลังในการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. การนำหลักสูตรไปใช้

การนำเอาหลักสูตรไปใช้ คือการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลเพื่ออำนวยความสะดวกสามารถสอนและนักเรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

4. การประเมินผลหลักสูตร

การตรวจสอบหลักสูตรที่นำไปใช้ว่าเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใด และสามารถนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่

5. การปรับปรุงหลักสูตร

การนำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรไปปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม และนำไปใช้ต่อไปหรือตัดสินใจต่อหลักสูตรอย่างไร

¹⁰³ รัตนะ บัวสนธ์, วิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน (Research and Development in Curriculum and Instruction), เข้าถึงเมื่อ 16 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.rattanabb.com/html/030962.pdf>.

การนำหลักสูตรไปใช้

ความหมายการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้นั้น มีผู้ให้ทัศนะไว้ดังนี้

โบแชมพ์ (Beauchamp) ได้กล่าวถึงความหมายการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึง การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน¹⁰⁴

ส่วน จันดรา (Chandra) และสังต์ อุทรานันท์ ได้กล่าวถึงความหมายการนำหลักสูตรไปใช้ไว้สอดคล้องกันว่า "การนำหลักสูตรไปใช้ คือ การทดลองใช้เนื้อหาวิชา วิธีการสอน เทคนิคในการประเมินผล การใช้อุปกรณ์การสอน การใช้แบบเรียนและทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน"¹⁰⁵

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปความหมายการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่การสอนในห้องเรียนได้แก่ การใช้เนื้อหาวิชา วิธีการสอน เทคนิคในการประเมินผล การใช้อุปกรณ์การสอน การใช้แบบเรียนและทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

คุณลักษณะของหลักสูตรดี

เบญจวรรณ กีสุขพันธ์ ให้ทัศนะว่า หลักสูตรที่มีลักษณะที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษา ซึ่งหมายถึงเป้าหมายคือความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา โดยการใช้หลักสูตรและการสอนเป็นเครื่องมือช่วยทำให้บรรลุตามเป้าหมายนั้นการที่จะต้องพิจารณาปรัชญาการศึกษา ก็เพื่อที่จะช่วยในการตัดสินใจเลือกหรือพิจารณาจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเพื่อกำหนดความสำคัญก่อนหลังในการจัดการศึกษา

2. หลักสูตรควรกำหนดไว้กว้าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนที่มีความต่างกัน มีรูปแบบในการเรียน ตลอดจนบุคลิกภาพความสนใจ และความสามารถที่ต่างกัน ดังนั้นจึงควรกำหนดหลักสูตรไว้อย่างกว้าง ๆ และยืดหยุ่นพอควร นอกจากนั้นแล้วหลักสูตรยังควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ก้าวหน้าต่อไปเรื่อย ๆ ในรูปของความต่อเนื่องเป็นลำดับก่อนหลังอย่างมีการประสานสัมพันธ์

¹⁰⁴ George A. Beauchamp, *The Curriculum of Elementary School* (Boston: Allyn and acon Inc, 1968), 164.

¹⁰⁵ Arvinda Chandra, *Curriculum development and evaluation in education* (New Delhi: Sterling Publishers Private Ltd, 1977), 10.

3. **คำนึงถึงชีวิตและคุณภาพชีวิตเป็นศูนย์กลาง** โดยพิจารณาความต้องการของแต่ละบุคคลและสังคมในปัจจุบันรวมถึงในอนาคต หรือคำนึงถึงเนื้อหาวิชา หรือผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง และคำนึงถึงชุมชนหรือสังคมเป็นศูนย์กลาง

4. **จัดหลักสูตรให้มีความสมดุลกัน** ซึ่งหมายถึงการจัดเนื้อหาวิชาในหมวดต่าง ๆ ให้สอดคล้องซึ่งกันและกันตามหลักการและเหตุผลที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจากเรื่องเวลา เรื่องงบประมาณ และเรื่องบุคลากรเป็นปัจจัยพื้นฐาน นอกจากนั้นยังต้องจัดให้สมดุลกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนอีกด้วย คือ ควรจัดวิชาทักษะ และวิชาเนื้อหาให้พอเหมาะพอควร

5. **หลักสูตรที่ดีจะต้องยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม** ซึ่งมีแนวทางในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลง และยืดหยุ่นตามสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ เช่น

5.1 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม จำนวนพลเมือง และระบบเศรษฐกิจ

5.2 ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติ

5.3 วัฒนธรรมที่แสดงถึงลักษณะของสังคม เช่น การแต่งกาย การกินอยู่ ความเชื่อถือ และระเบียบประเพณีต่าง ๆ

5.4 ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ

6. **ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องกัน** โดยจะต้องเรียงลำดับความยากง่ายของหลักสูตรตามลำดับก่อนหลังไม่ให้ขาดตอน

7. **จะต้องจัดประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน** เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการแก้ไขปัญหาในชีวิต เพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมนั้น ๆ ควรมีหลายอย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกตามความเหมาะสมและตามความสนใจ ตามความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล

8. **จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นอิสระ** และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยที่ดี

9. **จะต้องมีการประเมินผลตลอดเวลา** เพื่อทราบถึงข้อบกพร่องและจะได้ปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

10. **ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ** ส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตได้¹⁰⁶

¹⁰⁶ เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์, **หลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา** (กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พริ้นท์ (1991) จำกัด, 2558), 18-19.

ส่วน มาเรียม นิลพันธุ์ ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดี ควรจะมีลักษณะดังนี้

1. สอดคล้องต่อความต้องการของสังคม
2. สอดคล้องต่อความต้องการของเด็ก
3. เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันในประเทศ
4. เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก
5. สามารถนำมาใช้ได้สะดวก
6. สามารถยืดหยุ่นได้¹⁰⁷

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถสรุปลักษณะหลักสูตรของหลักสูตรที่ดีคือ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในประเทศสอดคล้องต่อความต้องการของเด็กและสังคมมีความยืดหยุ่น สามารถนำมาใช้ได้สะดวก

¹⁰⁷ มาเรียม นิลพันธุ์, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 14-23.

หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต

พุทธศักราช 2557

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)

(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557)

ชื่อสถาบันการศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

หมวดที่ 1. ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อภาษาไทย หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)
 ชื่อภาษาอังกฤษ Bachelor of Technology Program in Business Computer
 (Continuing Program)

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อภาษาไทย ชื่อเต็ม : เทคโนโลยีบัณฑิต (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ)
 ชื่อย่อ : ทล.บ. (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ)
 ชื่อภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Bachelor of Technology (Business Computer)
 ชื่อย่อ : B.Tech. (Business Computer)

3. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.1 ปรัชญา

มุ่งผลิตบัณฑิตด้านอาชีวศึกษาที่มีความรอบรู้และมีสมรรถนะในการปฏิบัติและพัฒนา
 งานระดับเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สามารถจัดการและควบคุมการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรม
 จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัย ที่เหมาะสมในการทำงานสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
 ชุมชน และสถานประกอบการ สามารถประกอบอาชีพอิสระ พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทาง
 วิชาการและวิชาชีพ

3.2 ความสำคัญ

คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าพร้อมแข่งขัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลก ซึ่งต้องการบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่มีคุณภาพ สามารถประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศกับการดำเนินงานด้านธุรกิจ ในหน่วยงานต่าง ๆ การมีข้อมูลและสารสนเทศที่สมบูรณ์ ทันสมัย ถูกต้อง และทันเหตุการณ์ต่อการวางแผนในการตัดสินใจ ย่อมเป็นองค์ประกอบที่เข้มแข็งในการพัฒนาองค์กรและประเทศชาติ

3.3 วัตถุประสงค์

3.3.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความชำนาญด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจเป็นอย่างดี สามารถจัดการและควบคุมการทำงาน บูรณาการความรู้ ทักษะ และการคิดนอกกรอบ นำไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาทางด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยคำนึงถึงเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ตระหนักถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

3.3.3 เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศในการจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3.3.4 เพื่อสร้างความพร้อมให้กับบัณฑิตในการแสวงหาความรู้ในระดับสูง การศึกษาค้นคว้าวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่องานอาชีพด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

4. โอกาสในสายงานวิชาชีพ

4.1 ในหน่วยงานเอกชน

- 4.1.1 หัวหน้างานพัฒนาระบบงาน ธุรกิจ
- 4.1.2 หัวหน้าหรือผู้ช่วยบริหารโครงการ
- 4.1.3 ผู้ดูแลระบบงานในองค์กร
- 4.1.4 ผู้ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4.1.5 นักออกแบบและพัฒนาโปรแกรม
- 4.1.6 นักออกแบบและพัฒนาเว็บ
- 4.1.7 นักออกแบบกราฟิก
- 4.1.8 เจ้าหน้าที่สนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.2 ในหน่วยงานของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ

- 4.2.1 หัวหน้าหรือผู้ช่วยฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง
- 4.2.2 นักวิชาการคอมพิวเตอร์
- 4.2.3 ผู้ดูแลระบบสารสนเทศ

4.3 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว

- 4.3.1 รับพัฒนาโปรแกรม
- 4.3.2 รับพัฒนางานมัลติมีเดีย
- 4.3.3 ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์
- 4.3.4 ดำเนินธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- 4.3.5 รับวางระบบเครือข่าย
- 4.3.6 รับพัฒนา Application บนมือถือ

5. รูปแบบของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี)

6. จำนวนหน่วยกิตและโครงสร้างหลักสูตร

6.1 จำนวนหน่วยกิตรวม	หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า	75 หน่วยกิต
6.2 โครงสร้างหลักสูตร		
1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ทักษะชีวิต)	ไม่น้อยกว่า	15 หน่วยกิต
1.1) กลุ่มภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (ทักษะภาษาและการสื่อสาร)		9 หน่วยกิต
1.2) กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา)		6 หน่วยกิต
1.3) กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (ทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต)		3 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	51 หน่วยกิต
2.1) กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ		30 หน่วยกิต
2.2) กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก		15 หน่วยกิต
2.3) โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ		6 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
6.3 รายวิชา ประกอบด้วย รหัสวิชา ชื่อวิชา เวลาเรียนและหน่วยกิต ดังนี้		

รับเทียบโอนรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ (ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต) ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มานับรวมในหมวดวิชาทักษะชีวิต

รหัสวิชา ให้ใช้ตัวเลข 8 ตัว ในลักษณะ XXXX-XXXX ตามคำชี้แจงการกำหนดรหัส
วิชาระดับปริญญาตรี

ชื่อวิชา ให้เขียนชื่อวิชาเป็นภาษาไทยในบรรทัดแรก และวงเล็บชื่อวิชาเป็น
ภาษาอังกฤษในบรรทัดต่อไป หากมีรายวิชาที่ต้องเรียนก่อน ให้ระบุรหัสวิชา
และชื่อวิชานั้นด้วย

เวลา-หน่วยกิต ให้ระบุจำนวนหน่วยกิต จำนวนชั่วโมงเรียนภาคทฤษฎีภาคปฏิบัติ และ
จำนวนชั่วโมงศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง น (ท-ป-ศ) โดยคิดค่าหน่วยกิตตามที่
กำหนด

- 1) หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (ทักษะชีวิต) ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต
ให้เลือกเรียนจากกลุ่มวิชาต่อไปนี้ รวมไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต
1.1) กลุ่มภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต)
(ทักษะภาษาและการสื่อสาร)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น (ท-ป-ศ)
18-4000-1101	ภาษาไทยเพื่อปฏิบัติงานอาชีพ (Thai for Careers)	3 (3-0-6)
18-4000-1102	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการนำเสนอ (Thai for Communication and Presentation)	3 (3-0-6)
18-4000-1103	การเขียนรายงานในงานอาชีพ (Report Writing)	3 (3-0-6)
18-4000-1201	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียนรู้ (English for Communication and Study Skills)	3 (2-2-5)
18-4000-1202	การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษในงานอาชีพ (Reading and Writing English in Careers)	3 (2-2-5)
18-4000-1203	ภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอในงานอาชีพ (English for Presentation in Careers)	3 (2-2-5)
18-4000-1204	ภาษาอังกฤษทักษะวิชาชีพ (English for Vocational Skills)	3 (2-2-5)
18-4000-1205	ภาษาอังกฤษโครงการงานอาชีพ (English Project Work for Careers)	3 (2-2-5)
18-4000-1206	ภาษาอังกฤษเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (English for Computer Technology)	3 (2-2-5)

18-4000-1211	ภาษาอังกฤษเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (English for Telecoms and Information Technology)	3 (2-2-5)
18-4000-1216	ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร (Khmer for Communicatiuon)	3 (2-2-5)
18-4000-1217	ภาษาพม่าเพื่อการสื่อสาร (Burmese for Communicatiuon)	3 (2-2-5)
18-4000-1218	ภาษาเวียดนามเพื่อการสื่อสาร (Vietnamese for Communicatiuon)	3 (2-2-5)
18-4000-1219	ภาษาอินโดนีเซียเพื่อการสื่อสาร (Indonesian for Communicatiuon)	3 (2-2-5)
18-4000-1220	ภาษาลาวเพื่อการสื่อสาร (Laos for Communicatiuon)	3 (2-2-5)
18-4000-1221	ภาษามลายูเพื่อการสื่อสาร (Malay for Communicatiuon)	3 (2-2-5)
18-4000-1222	ภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร (Russian for Communicatiuon)	3 (2-2-5)
18-4000*92...	รวมวิชาภาษาต่างประเทศอื่นที่สถาบันพัฒนาเพิ่มเติม ตามความต้องการของสถานประกอบการ	3 (2-2-5)

1.2) กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)
(ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น (ท-ป-ศ)
18-4000-1302	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีประยุกต์ (Science for Applied Technology)	3 (2-2-5)
18-4000-1403	คณิตศาสตร์เพื่อการตัดสินใจ (Mathematical for Decision Making)	3 (3-0-6)
18-4000-1404	สถิติเพื่อการวิจัย (Statistics for Research)	3 (3-0-6)
18-4000-1405	สถิติเพื่องานอาชีพ (Statistics for Careers)	3 (3-0-6)

1.3) กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
(ทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต)

(ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น (ท-ป-ศ)
18-4000-1501	ประชาคมอาเซียนศึกษา (Asian Community Study)	3 (3-0-6)
18-4000-1502	ชีวิตและสังคม (Life and society)	3 (3-0-6)
18-4000-1503	การพัฒนาจริยธรรมในงานอาชีพ (Vocational Moral Development)	3 (3-0-6)
18-4000-1504	การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในงานอาชีพ (Environmental Development in Careers)	3 (3-0-6)
18-4000-1507	การรู้สารสนเทศ (Information Literacy)	3 (3-0-6)
18-4000-1508	การบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ (Modern Management and Leadership)	3 (3-0-6)
18-4000-1509	หลักจริยศาสตร์ในการประกอบอาชีพ (Ethics in Work)	3 (3-0-6)
18-4000-1604	กีฬาเพื่อสุขภาพ (Sports for Health)	3 (3-0-6)
18-4000-1605	กายใจที่เป็นสุขในการทำงาน (Health and Happiness for Work)	3 (3-0-6)
18-4000-1608	108 กีฬาพัฒนาคุณภาพในการประกอบอาชีพ (Sport Varieties for Careers)	3 (3-0-6)
18-4000-1609	ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว (Martial Arts)	3 (3-0-6)
18-4000-1610	การเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมพิเศษทางการตลาด (Leader of Marketing Events)	3 (3-0-6)
18-4000-1611	การส่งเสริมสุขภาพในการทำงาน (Health Promotion for Work)	3 (3-0-6)
18-4000-1612	การจัดการความรู้ (Knowledge Management)	3 (3-0-6)

18-4000-1613	มนุษยสัมพันธ์ในองค์กร (Human Relations in Organization)	3 (3-0-6)

2) หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ

ไม่น้อยกว่า 51 หน่วยกิต

2.1) กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ

(30 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น (ท-ป-ศ)
18-4204-2001	การพัฒนาเว็บไซต์เพื่องานธุรกิจ (Web Development for Business)	3 (2-2-5)
18-4204-2002	การบริหารจัดการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Management of Internet Network)	3 (2-2-5)
18-4204-2003	การประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์สำเร็จรูปในงานธุรกิจ (Software Packages in Business)	3 (2-2-5)
18-4204-2004	การพัฒนาสื่อประสมปฏิสัมพันธ์ (Interactive Multimedia Development)	3 (1-4-4)
18-4204-2005	การจัดการสารสนเทศกระบวนการทางธุรกิจ (Business Process Information Management)	3 (2-2-5)
18-4204-2006	ความปลอดภัยและการบริหารความเสี่ยงของระบบสารสนเทศ (Information Technology Security and Risk of System)	3 (2-2-5)
18-4204-2007	เทคโนโลยีสำหรับการบริหารจัดการความรู้ (Technology for Knowledge Management)	3 (2-2-5)
18-4204-2008	การสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศในงานธุรกิจ (Business Data Exchange)	3 (2-2-5)
18-4204-2009	การประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing)	3 (2-2-5)
18-4204-2010	การพัฒนาโปรแกรมในระบบงานธุรกิจด้วยภาษาเชิงวัตถุ (Business Application Development Using OOP)	3 (1-4-4)

2.2) กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก

(ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต)

ให้เลือกเรียนรายวิชา ในกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก รวมแล้วไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น (ท-ป-ศ)
18-4204-2101	เทคโนโลยีการพาณิชย์บนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Commerce Technology)	3 (2-2-5)
18-4204-2102	ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลลูกค้า (Information System for Customer Management)	3 (2-2-5)
18-4204-2103	โปรแกรมประยุกต์ทางด้านการผลิตและการจัดส่ง (Applications in Manufacturing and Logistics)	3 (2-2-5)
18-4204-2104	ธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ (E-Business)	3 (1-4-4)
18-4204-2105	การตัดต่อวิดีโอทัศนดิจิทัล (Digital Video Edition)	3 (1-4-4)
18-4204-2106	โปรแกรมประยุกต์ด้านการเงินและบัญชี (Applications for Finance and Accounting)	3 (2-2-5)
18-4204-2107	จริยธรรมในวิชาชีพคอมพิวเตอร์ (Computer Professional Ethics)	1 (1-0-2)
18-4204-2108	การวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศทางธุรกิจ (Information Systems Analysis and Design)	3 (2-2-5)
18-4204-2109	หลักและวิธีการเชิงวัตถุ (Object Orientation and Methodology)	3 (2-2-5)
18-4204-2110	การเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุ (Object – Oriented Programming)	3 (2-2-5)
18-4204-2111	กฎหมายเกี่ยวกับสารสนเทศ (Information Law)	2 (2-0-4)
18-4204-2112	การออกแบบและพัฒนาส่วนต่อประสาน (User Interface Design and Development)	3 (2-2-5)
18-4204-2113	การเปรียบเทียบระบบปฏิบัติการ (Comparison of Operating Systems)	3 (2-2-5)
18-4204-2114	เหมืองข้อมูล (Data Mining)	3 (2-2-5)

18-4204-2115	เครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Computer Network)	3 (2-2-5)
18-4204-2116	คลังข้อมูล (Data Warehouse)	3 (2-2-5)
18-4204-2117	ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System)	3 (2-2-5)
18-4204-2118	หลักการบัญชี (Principle of Accounting)	2 (1-2-3)
18-4204-2119	การบัญชีเพื่อการจัดการ (Accounting for Management)	2 (1-2-3)
18-4204-2120	โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อใช้ในการวิจัย (Statistical Package for Research)	3 (2-2-5)
18-4204-2121	เทคโนโลยีระบบฐานข้อมูล (Database System Technology)	3 (2-2-5)
18-4204-2122	การจัดการธุรกิจ (Business Management)	3 (2-2-5)
18-4204-2123	สัมมนาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (Seminar in Business Computer)	3 (2-2-5)
18-4204-2124	การใช้โปรแกรมประยุกต์พัฒนางานสำนักงานธุรกิจ (Business Applications for Office Development)	3 (2-2-5)

2.3) โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

(6 หน่วยกิต)

รหัสวิชา

ชื่อวิชา

น (ท-ป-ศ)

18-4204 - 8501	โครงการวิชาชีพคอมพิวเตอร์ธุรกิจ 1 (Business Computer Project 1)	3 (1-4-4)
18-4204 - 8502	โครงการวิชาชีพคอมพิวเตอร์ธุรกิจ 2 (Business Computer Project 2)	3 (1-4-4)

3) หมวดวิชาเลือกเสรี

ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนจากรายวิชาที่กำหนด หรือรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรสถาบัน และ/หรือรายวิชาที่พัฒนาร่วมกับสถานประกอบการโดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว และต้องไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรนี้

รับเทียบโอนรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ (ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต) ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มานับรวมในหมวดวิชาทักษะชีวิต

7. ระบบการจัดการศึกษา

7.1 การจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาในระบบทวิภาคีใช้ระยะเวลา 2 ปีการศึกษาโดยกำหนดให้ 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน และ 1 ภาคเรียนปกติ มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 18 สัปดาห์ สำหรับภาคเรียนฤดูร้อน การกำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตให้มีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับภาคเรียนปกติ หรือตามที่คณะกรรมการประจำหลักสูตรพิจารณา

7.2 การจัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อน

จัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อน จำนวน 1 ภาคการศึกษา ภาคการศึกษาละ 9 สัปดาห์

7.2.1 รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปราย ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

7.2.2 รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการทดลองหรือฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

7.2.3 รายวิชาปฏิบัติใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงานหรือภาคสนามไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

7.2.4 การฝึกอาชีพในการศึกษาระบบทวิภาคี ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

7.2.5 การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

7.2.6 การทำโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

7.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาคี

ไม่มี

7.4 การกำหนดจำนวนหน่วยกิตและจำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์

7.4.1 การระบุจำนวนหน่วยกิตให้ระบุตามความหมายของ น (ท-ป-ศ)

น หมายถึง จำนวนหน่วยกิต

ท หมายถึง จำนวนชั่วโมงทฤษฎีต่อสัปดาห์

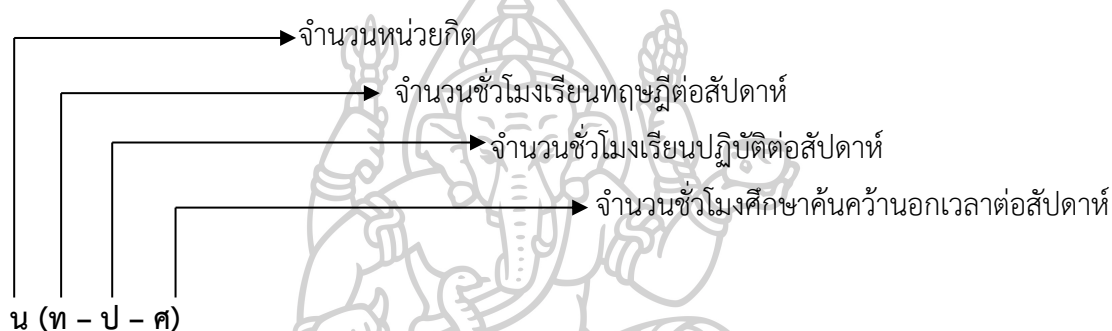
ป หมายถึง จำนวนชั่วโมงปฏิบัติต่อสัปดาห์

ศ หมายถึง จำนวนชั่วโมงศึกษาค้นคว้านอกเวลาต่อสัปดาห์

7.4.2 การจัดชั่วโมงเรียน

ในการจัดชั่วโมงเรียนนั้น ให้พิจารณาถึงลักษณะการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดังนั้นจึงควรจัดชั่วโมงให้ได้ศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกเวลาเรียน โดยจำแนกการจัดเวลาเรียนรู้ประจำรายวิชา รูปแบบและวิธีการคำนวณชั่วโมงศึกษาค้นคว้านอกเวลาต่อสัปดาห์ ดังนี้

- 1) ชั่วโมงเรียนทฤษฎี
- 2) ชั่วโมงเรียนปฏิบัติ
- 3) ชั่วโมงศึกษาค้นคว้านอกเวลา

วิธีคำนวณ

$$\text{ชั่วโมงศึกษาค้นคว้านอกเวลา} = \text{ชั่วโมงเรียนทฤษฎี} \times 2 + \text{ชั่วโมงเรียนปฏิบัติ}$$

2.5

หมายเหตุ หากนำผลหารคำนวณที่ได้มีจุดทศนิยม ให้ปัดเศษดังนี้

- น้อยกว่า 0.5 ให้ตัดทิ้ง
- ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปให้ปัดเป็น 1

ทั้งนี้ ในการกำหนดชั่วโมงศึกษาค้นคว้านอกเวลาดังกล่าวข้างต้น บางรายวิชาอาจไม่มีการศึกษาค้นคว้านอกเวลา เช่น วิชาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์อาชีพ วิชาโครงการ เป็นต้น โดยให้ใช้เลข 0 แทนชั่วโมงศึกษาค้นคว้านอกเวลา

8. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
2. มีความประพฤติเรียบร้อย
3. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน
4. มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่งหรือมีหลักฐานของทางราชการในลักษณะเดียวกันมาแสดง
5. มีความเคารพเลื่อมใส ศรัทธาต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
6. มีเจตคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
7. เป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือสถานประกอบการและได้รับค้ายินยอมเข้าศึกษาต่อจากหน่วยงานหรือสถานประกอบการ
8. เป็นผู้ผ่านการประเมินความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อจากคณะกรรมการสอบคัดเลือกของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

9. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

9.1 การบริหารงบประมาณ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี จัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์ และวัสดุคอมพิวเตอร์อย่างพอเพียง เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

9.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี มีความพร้อมด้านหนังสือ ตำราและการสืบค้นผ่านฐานข้อมูล โดยมีสำนักหอสมุดกลางที่มีหนังสือด้านการบริหารจัดการและด้านอื่น ๆ รวมถึงฐานข้อมูลที่จะให้สืบค้น ส่วนระดับคณะก็มีหนังสือตำราเฉพาะทาง นอกจากนี้คณะฯ มีอุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง

9.3 ห้องสมุด

ห้องสมุดของวิทยาลัยในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ภาคอุดมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตวิทยาเขตสุพรรณบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตสุพรรณภูมิ เป็นต้น ที่มีเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ที่ให้บริการอาจารย์และนักศึกษาในกลุ่มที่เป็นสมาชิกร่วมกัน รวมถึงฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ Online เพื่ออ้างอิงงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

9.4 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

ประสานงานกับสำนักหอสมุดกลางในการจัดซื้อหนังสือและตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริการให้อาจารย์และนักศึกษาได้ค้นคว้า และใช้ประกอบการเรียนการสอน ในการประสานการจัดซื้อหนังสือ นั้น อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาจะมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรายชื่อบริการ หนังสือ ตลอดจนสื่ออื่น ๆ ที่จำเป็น นอกจากนี้ อาจารย์พิเศษที่เชิญมาสอนบางรายวิชาและบางหัวข้อ ก็มีส่วนในการเสนอแนะรายชื่อบริการหนังสือสำหรับให้หอสมุดกลางจัดซื้อหนังสือด้วย

ในส่วนของภาควิชาฯ จะมีห้องสมุดย่อย เพื่อบริการหนังสือ ตำรา หรือวารสารเฉพาะทาง และคณะฯ จะต้องจัดสื่อการสอนอื่นเพื่อใช้ประกอบการสอนของอาจารย์ เช่น เครื่องมัลติมีเดีย โปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายทอดภาพ 3 มิติ และเครื่องฉายสไลด์

10. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

การบริหารหลักสูตร

ในการบริหารหลักสูตรจะมีคณะกรรมการประจำหลักสูตร อันประกอบด้วยรองคณบดีฝ่ายวิชาการ ประธานหลักสูตร หรือหัวหน้าภาค และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรับผิดชอบ โดยมีคณบดีเป็นผู้กำกับดูแล และคอยให้คำแนะนำ ตลอดจนกำหนดนโยบายปฏิบัติให้แก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับผู้บริหารของคณะและอาจารย์ผู้สอน ติดตามและรวบรวมข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยกระทำทุกปีอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย

1. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยอาจารย์และนักศึกษาสามารถก้าวทันหรือเป็นผู้นำในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความใฝ่รู้ มีแนวทางการเรียนที่สร้างทั้งความรู้ ความสามารถในวิชาการ วิชาชีพที่ทันสมัย
3. ตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน
4. มีการประเมินมาตรฐานของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

การดำเนินการ

1. จัดให้หลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพด้านเทคโนโลยีในระดับสากลหรือระดับชาติ (ถ้ามี)
2. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 3 ปี
3. จัดแนวทางการเรียนในวิชาเรียนให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และมีแนวทางการเรียนหรือกิจกรรมประจำวิชาให้นักศึกษาได้ศึกษาความรู้ทันสมัยด้วยตนเอง

4. จัดให้มีผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และหรือผู้ช่วยสอน เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความ ใฝ่รู้
 5. กำหนดให้อาจารย์ที่สอนมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเป็นผู้มีประสบการณ์หลายปี มีจำนวนคณาจารย์ประจำไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
 6. สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้นำในทางวิชาการ และหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือในด้านที่เกี่ยวข้อง
 7. ส่งเสริมอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ไปปฏิบัติงานในหลักสูตรหรือวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งในและ ต่างประเทศ
 8. มีการประเมินหลักสูตรโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในทุกปี และภายนอกอย่างน้อย ทุก 4 ปี
 9. จัดทำฐานข้อมูลทางด้านนักศึกษา อาจารย์ อุปกรณ์ เครื่องมือวิจัย งบประมาณ ความร่วมมือ กับต่างประเทศ ผลงานทางวิชาการทุกภาคการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินของคณะกรรมการ
 10. ประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา
- การประเมินผล**
1. หลักสูตรที่สามารถอ้างอิงกับมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานวิชาชีพด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ มีความทันสมัยและมีการปรับปรุงสม่ำเสมอ
 2. จำนวนวิชาเรียนที่มีภาคปฏิบัติ และวิชาเรียนที่มีแนวทางให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ ใหม่ได้ด้วยตนเอง
 3. จำนวนและรายชื่อคณาจารย์ประจำ ประวัติอาจารย์ด้านคุณวุฒิ ประสบการณ์และการพัฒนา อบรมของอาจารย์
 4. จำนวนบุคลากรผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และบันทึกกิจกรรมในการสนับสนุนการเรียนรู้
 5. ผลการประเมินการเรียนการสอนอาจารย์ผู้สอน และการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้สนับสนุน การเรียนรู้โดนนักศึกษา
 6. ประเมินผลโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยอาจารย์ภายในคณะฯ ทุก 2 ปี
 7. ประเมินผลโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกทุก 4 ปี
 8. ประเมินผลโดยบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาทุก ๆ 2 ปี¹⁰⁸

¹⁰⁸ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี, เข้าถึงเมื่อ 22 พฤษภาคม 2560, เข้าถึงได้จาก www.ivec4.ac.th/contact.php.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นั้น พบว่า นพดล สุตันตวิณชัยกุล ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจาก 3 ระดับ คือ มาก น้อย ไม่พร้อมหรือไม่เปิดสอนนั้น ส่วนใหญ่ในด้านหลักสูตรต่าง ๆ จะอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จะอยู่ในระดับมาก หรือในส่วนของความพร้อมในด้านการกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย ในการเตรียมความพร้อมการผลิตช่างฝีมือส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน¹⁰⁹

ดวงนภา มกรานุรักษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2554-2564) ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาแนวโน้มการอาชีวศึกษาไทยภายใน 10 ปีข้างหน้า ทั้ง 8 ด้านควรมีแนวโน้มในการพัฒนาดังต่อไปนี้ 1) ด้านคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางทักษะวิชาชีพ มีความรู้ ทักษะชีวิต นิสัยอุตสาหกรรม และทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรต้องสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน มีความหลากหลายทั้งในและนอกระบบ ทวิภาคี เทียบโอนประสบการณ์ และระบบทางไกล วิธีการเรียนการสอนต้องยืดหยุ่นตามเทคโนโลยี ผู้เรียน สถานประกอบการ รวมไปถึงบริษัทที่เปลี่ยนแปลง 3) ด้านครูผู้สอนต้องรู้ศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีประสบการณ์วิชาชีพ เก่งปฏิบัติ รู้ลักษณะงานและอาชีพในสาขาวิชาที่สอนอย่างแท้จริง สามารถผลิตตำราเอง 4) ด้านความร่วมมือต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกับสถานประกอบการ รวมถึงการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค 5) ด้านมาตรฐาน ต้องมีการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อกำหนดมาตรฐานวิชาชีพที่จะเป็นบันไดความก้าวหน้า ในแต่ละสาขาอาชีพให้มีความสอดคล้องของค่าจ้างและทักษะฝีมือ 6) ด้านการสนับสนุนของรัฐบาล รัฐต้องให้ความสำคัญการอาชีวศึกษาอย่างจริงจังมีนโยบายที่แน่นอนชัดเจน 7) ด้านค่านิยม ในการเรียนอาชีวศึกษา สื่อมวลชน รัฐบาล สถานประกอบการต้องร่วมกันสร้างและผลักดันให้เกิดค่านิยมการเรียนอาชีวศึกษา

¹⁰⁹ นพดล สุตันตวิณชัยกุล, “การศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, พฤศจิกายน 2554), 43-53.

8) ด้านการบริหารจัดการต้องมีความเป็นอิสระและต้องมีการจัดตั้งสถาบันอาชีวศึกษาในการผลิตระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ¹¹⁰

มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของหลักสูตรเพื่อการปรับปรุง การกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ 3) เพื่อศึกษาคุณภาพดุษฎีบัณฑิต ซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรซีบี (CIPP Model) ประชากร ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์พิเศษ อาจารย์ภาควิชาอื่นและกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์ จำนวน 57 คน นักศึกษาปัจจุบันในรุ่นปีการศึกษา 2547-2549 ที่ได้รับอนุมัติหัวข้อดุษฎีนิพนธ์จำนวน 36 คน ดุษฎีบัณฑิต จำนวน 19 คน และผู้บังคับบัญชาของดุษฎีบัณฑิต จำนวน 19 คน ผลการประเมินหลักสูตรพบว่า

ด้านบริบทในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธาน ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธานของคณะศึกษาศาสตร์ ความสัมพันธ์ ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประเทศ โครงสร้างและเนื้อหาสาระหลักสูตร ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์โครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตรและรายวิชา

ด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งประกอบด้วย ด้านโครงสร้างและเนื้อหาพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านอาจารย์ด้านบุคลากรของภาควิชาและด้านนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง และด้านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการวัดและประเมินผล และกระบวนการจัดกิจกรรมของหลักสูตร

ด้านผลลัพธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการพบว่าดุษฎีบัณฑิตมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลสัมฤทธิ์นอกเหนือด้านวิชาการพบว่าผู้เรียนมีความเหมาะสม

¹¹⁰ ดวงนภา มกรานุรักษ์, “อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2564)” (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554), ก-ข.

ในระดับมาก และด้านความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคณาจารย์บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด¹¹¹

ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินสภาพแวดล้อม/บริบท ปัจจัยนำเข้า 2) เพื่อประเมินกระบวนการผลิตบัณฑิต 3) เพื่อประเมินผลผลิตของการดำเนินการ 4) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตร โดยมีผู้ให้ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มกรรมการบริหารหลักสูตร 2) กลุ่มนักศึกษาปัจจุบัน 3) กลุ่มอาจารย์ผู้สอนและ 4) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้เป็นการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินสภาพแวดล้อม/บริบท ด้านวัตถุประสงค์ พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้ง 5 ข้อ มีความชัดเจน เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนด้านปรัชญาและวัตถุประสงค์หลักสูตร ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านโครงสร้างของหลักสูตรพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า ด้านปัจจัยสนับสนุนของหลักสูตร ได้แก่ ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ สื่อ ตำรา และสถานที่ มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านสิ่งที่เกี่ยวข้องในหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะผู้สอนพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

3. การประเมินกระบวนการ ประกอบไปด้วย 2 ด้าน ได้แก่ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผลพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

4. การประเมินผลผลิต กรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนศึกษาสอดคล้องกัน โดยเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลางถึงมากที่สุด

¹¹¹ มัทนา วัฒนอมศักดิ์, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,” *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย* 3, 1,2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2554): 45-47.

5. การศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางพัฒนศึกษากับสถาบันทางการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้หลักสูตรมีความเข้มแข็ง¹¹²

สุรียะ เหล็กขำ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยทำการประเมินใน 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และตอนที่ 2 เป็นการจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 คน ผู้บริหารจัดการหลักสูตร จำนวน 15 คน อาจารย์พยาบาล จำนวน 219 คน นักศึกษาพยาบาล จำนวน 459 คน บัณฑิตพยาบาลจำนวน 789 คน ผู้บังคับบัญชา จำนวน 797 คน เพื่อนร่วมงาน จำนวน 826 คน และประชาชนหรือผู้ป่วย จำนวน 810 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย และการทดสอบที่ (t-test) ส่วนการจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 ได้มาจากการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

ด้านบริบทและด้านปัจจัยนำเข้า :

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 เป็นหลักสูตรบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมุ่งผลิตและพัฒนาบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณลักษณะพยาบาลวิชาชีพสอดคล้องกับลักษณะของสังคม และนโยบายทางสาธารณสุขที่เป็นการพยาบาลแบบเชิงรุกมากกว่าการตั้งรับแบบเดิม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ บทบาทของพยาบาลวิชาชีพตามมาตรฐานสภาการพยาบาล และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีโครงสร้างและเนื้อหาสาระที่ทันสมัยครอบคลุมทักษะและสาระที่จำเป็นต้องรู้ สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคมส่วนรวม แต่การจัดจำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนภาคปฏิบัติที่ใช้ตามเกณฑ์ขั้นต่ำนั้น ทำให้การฝึกภาคปฏิบัติน้อยเกินไปและคุณลักษณะเรกรับของนักศึกษา และอาจารย์พยาบาลมีการกำหนดคุณสมบัติและวิธีการคัดเลือกจา

¹¹² ชีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศ, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” (งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559), ช.

หลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ทำให้ได้บุคลากรที่มีคุณสมบัติตามเป้าหมายพอควร แต่จำนวนอาจารย์ไม่เพียงพอ ทำให้สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของสภาการพยาบาลและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่วนทรัพยากรสนับสนุนในแต่ละวิทยาลัยฯ สามารถจัดเตรียมความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ด้านกระบวนการ :

การบริหารหลักสูตร ทางสถาบันพระบรมราชชนกได้มีการกระจายอำนาจ และการมอบอำนาจให้แต่ละวิทยาลัยฯ มีอิสระในการบริหารจัดการหลักสูตรได้ตามบริบทของแต่ละวิทยาลัยฯ และได้ดำเนินการจัดให้มีการปฐมนิเทศ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษาและรายวิชาในแต่ละภาคเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และในการจัดการเรียนการสอน มีการใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนสถานการณ์จริงและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติเหมาะสมกับศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการนิเทศและติดตามให้การดูแลและแนะนำอย่างใกล้ชิด มีการประเมินผล การจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม

ด้านผลผลิต :

บัณฑิตพยาบาลมีสมรรถนะเชิงวิชาชีพพยาบาล และมีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลและผดุงครรภ์แบบองค์รวมด้วยความเอื้ออาทรตามหลักคุณธรรมจริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถประยุกต์ทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชนมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการและสังคม¹¹³

พรทิพย์ ไชยโสและคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิธีการวิจัยใช้การรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร คือ บัณฑิต ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต อาจารย์ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้สอน นิสิตปัจจุบัน และอาจารย์ผู้ประสานงานจากมหาวิทยาลัย Waikato ประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความร่วมมือในการรับนิสิตไปศึกษาเป็นเวลา 1 ปี วิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละของคำตอบ ผลการวิจัย พบว่า 1) วัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป 2) การดำเนินการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมทั้งในเรื่องของคุณสมบัติของนิสิตที่รับเข้ามาเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

¹¹³ สุรีย์ เหล็กขำ, “การประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข” (ดุชนิพนธ์ สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553), บทคัดย่อ.

การจัดปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ประโยชน์ของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัด และการดำเนินงานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Waikato 3) บัณฑิตมีความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอนและ การทำวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับตั้งแต่มากขึ้นไป ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากที่สุด¹¹⁴

พรทิพย์ ไชยโสและคณะ ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 และพัฒนาหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงประเมิน ตามองค์ประกอบของหลักสูตรในด้านบริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องจำนวน 125 คน นิสิตปัจจุบัน 4 คน บัณฑิต 5 คน และการสัมภาษณ์วิทยากรหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้ การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา พิจารณาประเมินด้วยเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป และผู้ให้ข้อมูลเห็นถึงความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมินผลการวิจัย พบว่า 1) หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะดำเนินการต่อไปเนื่องจากร้อยละ 94.4 ของผู้บริหารและบุคลากรทางการ ศึกษาที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเป็นหลักสูตรที่จำเป็นและมีความต้องการให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับการพัฒนา หลักสูตรมีปัจจัยที่เหมาะสมทั้งโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา การรับนิสิต แผนการจัดการเรียนและอาจารย์ที่สอนกระบวนการใช้หลักสูตร ต้องจัดหาแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตจบการศึกษาได้ตามแผนการเรียน บัณฑิตได้รับการพัฒนาสมรรถนะทางการประเมินและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอาจารย์และนักวิจัยและประเมินทางการศึกษา สามารถผลิตผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่ได้ 2) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ซึ่งผ่านกระบวนการวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิและพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทั้งด้านบริบท ปัจจัย กระบวนการและผลผลิตที่สมควรจะทำวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรนี้ต่อไป¹¹⁵

¹¹⁴ พรทิพย์ ไชยโสและคณะ, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,” **การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 46** (29 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2008): 89-96.

¹¹⁵ พรทิพย์ ไชยโสและคณะ, “การประเมินและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,” **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี** 10, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2559): 22-23.

ทิพย์เกสร บุญอำไพ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรฯ ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยใช้วิธีการประเมินแบบ CIPP ของ Daniel L. Stufflebeam เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร บัณฑิต นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยภาพรวมพบว่า อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรบัณฑิต นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายด้าน พบว่า มี 3 ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดตามลำดับ ส่วนด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยระดับมาก¹¹⁶

พิรัช บัญศิริ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบประเมินซีพี (CIPP model) ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการศึกษาพบว่า 1. ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขา นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการประเมินหลักสูตรฯ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก 2. ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นต่อการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลผลิตเกี่ยวกับประสิทธิผลของผู้เรียนที่เข้าฝึกงาน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปได้ดังต่อไปนี้ 3.1 ด้านบริบท ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขา นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าควรจัดเนื้อหารายวิชาให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถนำไปใช้ได้จริง 3.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขา นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีความทันสมัย โดยมีความคุณภาพและสภาพที่พร้อมใช้งาน 3.3 ด้านกระบวนการ ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขา

¹¹⁶ ทิพย์เกสร บุญอำไพ, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554,” วารสารศึกษาศาสตร์ 27, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2559): 162-171.

นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและความต้องการของผู้เรียน 3.4 ด้านผลผลิต ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขา มีความคิดเห็นว่าการจัดให้มีการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมกับอาชีพ ส่วนนักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ประกอบการ มีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสำนึกในความเป็นไทยเสียสละเพื่อส่วนรวมด้วยการจัดให้มีกิจกรรมร่วมกับสังคมอย่างสม่ำเสมอ¹¹⁷

อุไร อภิชาติบันลือ และวรวพจน์ ศรีวงษ์กุล ได้ศึกษาการประเมินผลหลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินการใช้หลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยศึกษาความคิดเห็นของ อาจารย์และนักศึกษาของสาขาวิชา โดยประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น และ ด้านกระบวนการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร จำนวน 10 คน และ นักศึกษาที่เข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแยกเป็น 2 ชุด คือ ชุดสำหรับอาจารย์ผู้สอนและชุดของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยจากแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับอาจารย์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่า ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ ง่ายต่อความเข้าใจ สอดคล้องกับสภาพความต้องการและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลจริง อยู่ในระดับมากทุกวัตถุประสงค์ ในด้านโครงสร้างหลักสูตรทั้งแผน ก. และ แผน ข. อาจารย์ผู้สอน เห็นว่ามีความเพียงพอและเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตอยู่ในระดับมาก ทั้งของหลักสูตรและของหมวดวิชา สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนในแต่ละรายวิชา พบว่า เนื้อหามีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และควรจัดไว้ในหลักสูตรทุกรายวิชา ผลการวิจัย จากแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนักศึกษาเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา และสถานที่เรียน ในด้านปริมาณเพียงพอ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีปริมาณเพียงพออยู่ในระดับมาก มีเพียงรายการเดียวคือ บอร์ด ประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลของภาควิชา มีปริมาณเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ในด้านคุณภาพทันสมัย และอยู่ในสภาพดี ส่วนใหญ่เห็นว่าอยู่ในระดับมาก ในด้านความสะดวกในการใช้บริการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ

¹¹⁷ พริกษ์ บุญศิริ, “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาการท่องเที่ยว และการโรงแรมวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศึกษาปริญญาโท มหวิทยาลัยรามคำแหง, 2554), บทคัดย่อ.

ที่ได้ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ความเหมาะสม และความทันสมัยของเนื้อหาวิชาทั้งหมดวิชา บังคับ และหมวดวิชาเลือก นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกรายวิชา¹¹⁸

เพียงแชน ฎุฬายาง ได้ศึกษาการประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น ให้ได้สารสนเทศในการตัดสินใจ การตัดสินใจคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ในด้านต่อไปนี้ (1) ด้านบริบท (2) ด้านปัจจัยป้อนเข้า (3) ด้านกระบวนการ (4) ด้านผลลัพธ์ และ (5) ด้านผลกระทบ 2) เพื่อ เสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษา โดยใช้แนวทางการประเมินเชิงระบบและรวมพลังเครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือคู่มือการประเมิน ซึ่งรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการตรวจสอบเอกสาร นอกจากนี้ ยังมีเครื่องมือตรวจสอบยืนยันความสอดคล้องของข้อมูลได้แก่ แบบบันทึกกลุ่มสนทนา โดยจัดกลุ่มสนทนากับหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์ใช้สัมภาษณ์กลุ่มครูผู้สอน ส่วนแบบสอบถามใช้กับ คณะครู ฝ่ายบริหาร รวม 20 คน ครูผู้สอน 80 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 357 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ ผลการประเมินตามมิติของการประเมิน 1.1) ด้านบริบท พบว่า การดำเนินงานในโรงเรียนมีสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา ที่กำหนดไว้เดิม โดยโรงเรียนไม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนปรัชญา นโยบาย และวิสัยทัศน์ทางการศึกษา โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้ตามสภาพและความสอดคล้องทางสังคมทั้ง นโยบายการจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับทิศทาง และแผนการจัดการศึกษาของชาติ และมีความสอดคล้องตามปทัสถานและแนวทางของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีความสอดคล้องเหมาะสมในระดับดีมาก 1.2) ด้านปัจจัยป้อนเข้า พบว่า โครงสร้างองค์การ และระบบการบริหาร มีความสอดคล้องและสนับสนุนการจัดการศึกษา ทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา แต่ควรมีมาตรการ และการจูงใจให้บุคลากรรักโรงเรียนและอยู่ในโรงเรียนต่อไป ทั้งนี้ทรัพยากรด้านงบประมาณ สื่อ และอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สถานที่ศึกษา และบรรยากาศแวดล้อม มีความสอดคล้องและเหมาะสมในระดับดีมาก 1.3) ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับดีมาก แต่โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายควรใช้สื่อเทคโนโลยีโดยเฉพาะคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น ควรมีเกณฑ์มาตรฐานในการคัดเลือกครูผู้สอนโดยเฉพาะครูชาวต่างชาติในโครงการการใช้ภาษาอังกฤษเป็น

¹¹⁸ อุไร อภิชาติบันลือ และวรวพจน์ ศรีวงษ์ชล, “การประเมินผลหลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,” 2548.

สื่อการเรียนการสอน ส่วนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาใน 4 กลุ่มงานนั้น พบว่าสถานศึกษาจะต้องเพิ่มการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยจัดให้มีแผนกลยุทธ์ที่มีตัวบ่งชี้ความสำเร็จในทุกกลุ่มงาน 1.4) ด้านผลลัพธ์ผลลัพธ์หลักที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษาคือ ผู้เรียน พบว่า สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี รวมถึง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ในขณะที่ผลการประเมินด้านผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรอยู่ในระดับพอใช้ โรงเรียนควรพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ส่วนผลลัพธ์อันเกิดจากการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งรางวัลและ เกียรติบัตรที่เคยได้รับ พบว่าทุกโรงเรียนได้รับรางวัลในระดับจังหวัด แต่ยังมีข้อเสนอแนะว่าควรส่งเสริมด้านการประกวดแข่งขันต่าง ๆ ในนามของสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น 1.5) ด้านผลกระทบ ซึ่งประเมินระดับความพึงพอใจผลของการจัดการศึกษาด้านผู้เรียน พบว่า ผู้ปกครองให้การยอมรับและมีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนครูและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประเมิน คุณลักษณะตามจรรยาวิชาชีพ และพฤติกรรมการทำงาน พบว่า ชุมชนและสังคมให้การยอมรับด้านความขยัน ความรับผิดชอบ และความเอาใจใส่ต่อนักเรียน ส่วนการให้บริหารและการบริการการจัดการศึกษา พบว่า ชุมชนและสังคมให้การยอมรับ และมีความพึงพอใจในระดับมาก¹¹⁹

นางนภัส บุญเหลือ ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนประทุมอนุสรณ์ โดยใช้ CIPP Model โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนประทุมอนุสรณ์ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ และด้านประสิทธิผล โดยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP Model กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 190 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 14 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 82 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามผู้เรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา แบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสารวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1. หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนประทุมอนุสรณ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการด้านผลผลิตและด้านประสิทธิผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านผลกระทบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ด้านบริบทหลักสูตร พบว่า ปรัชญา

¹¹⁹ เพียงแข ภูผายาง, “การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554), ก.

วิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร สารการเรียนรู้ และ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความเหมาะสมในระดับมาก 3. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า คุณสมบัติของผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้บริหาร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ อาคารสถานที่และเวลาเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก แต่ควรปรับปรุงจำนวนเวลาเรียน 4. ด้านกระบวนการ พบว่า การบริหารหลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษาและการนิเทศติดตามผล มีความเหมาะสมในระดับมากแต่ควรปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล 5. ด้านผลผลิต พบว่า ผลการเรียนรู้ สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจต่อผลงานทางวิทยาศาสตร์ มีความเหมาะสมในระดับมาก แต่ควรปรับปรุงความสามารถในการนำทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในชีวิตประจำวัน 6. ด้านผลกระทบ พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนและความต้องการของชุมชน มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง แต่ควรปรับปรุงนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในชุมชน และการพัฒนาชิ้นงานวิทยาศาสตร์ 7. ด้านประสิทธิผล พบว่า ความคงทนต่อพฤติกรรมของผู้เรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก แต่ควรปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียนให้มีจิตวิทยาศาสตร์มากขึ้น¹²⁰

ดุสิต วิพรรณธนะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สถาบัน การพลศึกษา ตามแนวทางการประเมินเชิงระบบและรวมพลัง มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อประเมิน การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549-2553 ตามแนวทางการประเมินเชิงระบบและรวมพลังขององค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ เครื่องมือและเทคนิควิธีที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบตรวจสอบรายการ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถามความคิดเห็น ทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ด้านบริบท เกี่ยวกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและแผนการดำเนินงานมีความสอดคล้อง พระราชบัญญัติ การพลศึกษา พ.ศ.2548 แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาชาติ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) 2. ด้านปัจจัยนำเข้า มีประเด็นเกี่ยวกับปริมาณนักศึกษาที่ต้องเร่งหาวิธีการและแนวทางแก้ไข ให้สอดคล้องกับความคุ้มค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ ส่วนประเด็นอื่น ๆ มีความพร้อมและเหมาะสม ในการบริหารจัดการ 3. ด้านกระบวนการ พบว่าทุกประเด็นมีความพร้อมและสามารถที่จะบริหารจัดการได้ 4. ด้านผลผลิต ในประเด็นเกี่ยวกับจำนวนผู้ที่ไม่สำเร็จการศึกษาทั้งหมดชั้นปีสุดท้าย จึงเป็น

¹²⁰ นงนภัศ บัญเหลือ, “การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนประทุมอนุสรณ์ โดยใช้ CIPP Model” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), ง.

เรื่องที่ถูกฝ่ายโดยเฉพาะผู้บริหารจำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน และต้องคำนึงถึงคุณภาพของบัณฑิต 5. ด้านผลกระทบ โดยมีผลกระทบทางด้านบวก ได้แก่ การมีชื่อเสียงได้รับการยอมรับเกี่ยวกับการพลศึกษา การบริการวิชาการ การกีฬา การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย ส่วนผลกระทบทางด้านลบเนื่องจากการวางแผนการบริหารที่มีความซับซ้อนในองค์กรและการเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของบุคลากรเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติที่ส่งผลต่อบุคลากรโดยตรง¹²¹

กานตยुथ ตริบุญนิธิ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู ของนักศึกษาครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การวิเคราะห์สมรรถนะ การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม นำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1.) สมรรถนะวิชาชีพครูที่ต้องเสริมสร้างให้แก่ นักศึกษาครุศาสตร์อุตสาหกรรม มี 3 ด้าน คือ การสอนงานปฏิบัติ การแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการนิเทศนักศึกษา 2.) หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับตามเกณฑ์ 80/80 3.) ภายหลังจากผ่านการอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูแล้ว 3.1) นักศึกษามีความรู้ ความสามารถในการสอนงานปฏิบัติ โดยมีระดับค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.458 3.2) นักศึกษามีความรู้ ความสามารถในการแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมีระดับค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.507 4.) นักศึกษาครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูช่วยให้ความรู้ความสามารถในการสอนงานปฏิบัติ การแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการนิเทศนักศึกษา โดยระดับคะแนนความพึงพอใจต่อหลักสูตรเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.37 ในกลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงระดับค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.62 กลุ่มอาจารย์นิเทศระดับค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.70¹²²

กรภัสสร อินทรบำรุง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยประเมินผลโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบยึดการตัดสินใจซีพีไอ (CIPPI Model) ของ Daniel L.

¹²¹ ดุสิต วิพรรณณะ, “การประเมินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สถาบันการพลศึกษา ตามแนวทางการประเมินเชิงระบบและรวมพลัง” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554), ก.

¹²² กานตยुथ ตริบุญนิธิ, “การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครูของนักศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), ง.

Stufflebeam ประชากรผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ บัณฑิต นักศึกษาปัจจุบัน ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) ค่าความแปรปรวนของประชากร (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา มีผลการวิจัยจำแนกตามองค์ประกอบการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) สภาวะแวดล้อมในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องแผนการดำเนินงานของสาขาวิชา อาจารย์ในสาขาวิชาและภาควิชาควรมีการแผนงานพัฒนาอาจารย์โดยการเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอ จุดแข็งของสาขา คือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ส่วนจุดอ่อนของสาขาคือสาขามีจำนวนอาจารย์น้อย ไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นสาขาที่เปิดใหม่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยนำเข้าในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์ประกอบย่อยได้รับคะแนนประเมินระดับมาก เช่น คุณสมบัติของผู้เรียนและการสอบคัดเลือก คุณสมบัติของอาจารย์/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มีข้อเสนอแนะสำหรับบางองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ควรเพิ่มจำนวนวัสดุอุปกรณ์สำหรับการค้นคว้า เช่น คอมพิวเตอร์ และระบบงานอินเทอร์เน็ต 3) ด้านกระบวนการ (Process) กระบวนการในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกองค์ประกอบย่อยของการประเมิน ได้รับคะแนนประเมินระดับมาก ได้แก่ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน และการให้บริการและการสนับสนุน มีข้อเสนอแนะคือ ควรจัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตั้งแต่ภาคการศึกษาต้น 4) ด้านผลผลิต (Product) ผลผลิตในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและคุณลักษณะของบัณฑิต แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นอย่างดี เห็นได้จากภาวการณ์งานทำของบัณฑิต นอกจากนี้ ผู้ใช้บัณฑิตยังแสดงระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากทุกด้าน 5) ด้านผลกระทบ (Impact) กระทบในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก มีข้อเสนอแนะ คือ บัณฑิตควรประเมินผลงานของตนเองและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง¹²³

¹²³ กรรภัสสร อินทรบำรุง, “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวชิราวุฒย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,” วารสาร Veridian E-Journal, Slipakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ 8, 1 (มกราคม – เมษายน 2558): 700-713.

มาลี จำรัส ได้ศึกษาการประเมินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม (โครงการสำหรับผู้บริหาร) ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรและเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP model เป็นกรอบในการประเมิน และนำผลเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอน ศิษย์เก่า และ นักศึกษา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey method) เพื่อการประเมินการจัดการเรียนการสอน ใช้เครื่องมือวิจัยเป็น แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์หาค่าทางสถิติของ แบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา เปรียบเทียบผลประเมินโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ผลการวิจัยสรุปได้ว่าระดับการประเมินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยที่อาจารย์และศิษย์เก่ามีระดับการประเมินใกล้เคียงกัน ระดับการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาปัจจุบัน ข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถาม เช่น ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน ควรนำระบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่น การใช้ iPad และ e-books โดย นักศึกษาควรได้รับสิ่งเหล่านี้จากหลักสูตร การสอบทุกชนิดควรสอบในมหาวิทยาลัย การเยี่ยมชมศึกษางานในโรงงานอุตสาหกรรมควรมีไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง และนักศึกษาภาค ปกติควรถูกเชิญเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการเพื่อจะได้รับทราบความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในภาควิชา¹²⁴

ดวงใจ เขมวีรัตน์ และคณะ ได้ประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยใช้แบบจำลอง CIPP model เป็นรูปแบบในการประเมิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาจำนวน 125 คน คณาจารย์ จำนวน 14 คน บัณฑิต จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนี้

- 1) ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการประเมินบริษัท พบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของ

¹²⁴ มาลี จำรัส, “การประเมินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม (โครงการสำหรับผู้บริหาร) ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2553), บทคัดย่อ.

หลักสูตร ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านโครงสร้างของหลักสูตร และด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง 2) ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการประเมิน ปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา มีความเหมาะสม ในระดับมาก ส่วนด้านสิ่งสนับสนุนทางการศึกษามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง 3) ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการ พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการฝึกประสบการณ์มีความเหมาะสมในระดับมาก และ 4) ระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการประเมินผลผลิต พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ ทางวิชาชีพและด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงานมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ส่วนด้านคุณธรรมจริยธรรมมีความพึงพอใจในระดับมาก¹²⁵

ราณี แก้วไพโร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจสาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการประเมินพบว่า 1. ด้านบริบท ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่า จุดประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นหมวดวิชาชีพ หมวดวิชาเลือกเสรี ฝึกงานและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเนื้อหาวิชาของหลักสูตร มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่า คุณลักษณะของครู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นจำนวนผู้สอน การยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะของผู้เรียนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ยกเว้นพื้นฐานความรู้ที่อยู่ในเกณฑ์ดี และการซักถามครูผู้สอน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นห้องสมุด มีหนังสือทันสมัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง สถานที่เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3. ด้านกระบวนการ ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การนำผลจากการวัดผลที่ได้มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและการแจ้งผลการวัดและประเมินผล ให้ผู้เรียนทราบเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องอยู่ในระดับปานกลาง 4. ด้านผลผลิต หัวหน้าสถานประกอบการ

¹²⁵ ดวงใจ เขมวีรัตน์ และคณะ, การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขา เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (กรุงเทพฯ: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2555), 1.

ของผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่า พฤติกรรมการทำงานและคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก¹²⁶

การตี อนันต์นาวิ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยได้แก่ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาศูนย์นวัตกรรมบริหารและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการทดสอบรากุโดยวิธี LSD ซึ่งผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2554 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตและด้านผลลัพธ์ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อหลักสูตรจำแนกตามเพศ อายุ สถานที่ปฏิบัติงานและอาชีพไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามแผนการศึกษาโดยรวมและด้านปัจจัยนำเข้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริบท ด้านกระบวนการด้านผลผลิตและด้านผลลัพธ์ไม่แตกต่างกัน¹²⁷

สุนันทา แก้วสุข ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ใช้ประชากร 3 กลุ่มคือ 1) นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 47 คน 2) ผู้บังคับบัญชาจำนวน 47 คน 3) อาจารย์ผู้สอน จำนวน 10 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์แบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามองเห็นว่า โดยภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านบริบทของหลักสูตร ส่วนผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษามีความเหมาะสม

¹²⁶ ราณี แก้วไพร, “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจสาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2556), บทคัดย่อ.

¹²⁷ การตี อนันต์นาวิ, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยบูรพา,” *วารสารบริหารการศึกษา มศว.* 12, 23 (กรกฎาคม - ธันวาคม) 2558: 98-107.

ในระดับมาก โดยกิจกรรมการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อ การค้นคว้าและกระบวนการเรียนการสอน และการทำวิทยานิพนธ์ช่วยให้นักศึกษาเกิดความเชื่อมั่น และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาและการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสม และเสนอแนะว่า นักศึกษาควรเรียนแผน ก คือ แผนการเรียนที่ทำวิทยานิพนธ์ และจากการสนทนากลุ่มพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มเห็นด้วยกับ หลักสูตร แต่เสนอแนะให้มีการปรับแก้วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาแก้ไข คำอธิบายรายวิชาและเพิ่มเติมรายวิชาใหม่ ๆ ¹²⁸

สิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บัญชีได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมิน หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาปรับปรุง หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมิน หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม ผลการประเมิน แผนการดำเนินงานของภาควิชา / สาขาวิชา มีความเหมาะสมในระดับมากทั้งในภาพรวมและราย ด้าน สาขาวิชา มีจุดแข็งในทุกด้านระดับมาก วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน และโครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในภาพรวม ระดับมาก ส่วนรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินคุณสมบัติของผู้เรียน คุณสมบัติอาจารย์ที่สอน / อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และงบประมาณ ในการผลิตบัณฑิต มีความเหมาะสมในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน คณะศึกษาศาสตร์ ให้การสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในด้านการจัดงบประมาณ การสำรวจ ห้องเรียน มีการ กำหนดขั้นตอนการใช้งานคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต การพัฒนาระบบ Wi-fi ให้มีความเสถียรมาก ขึ้น รวมถึงมีการให้สาขาวิชาได้จัดซื้อหนังสือ ตำรา มีการสนับสนุนงบประมาณให้อาจารย์จัดซื้อ เอกสาร หนังสือ และตำรา รวมทั้งมีการจัดทำวารสารศึกษาศาสตร์วิจัย มีการดำเนินการสำรวจ การปรับปรุงห้องเรียน ห้องประชุมสัมมนา สถานที่จัดกิจกรรมเพื่อให้สามารถใช้งานได้ต่อเนื่อง มีการจัดงบประมาณสนับสนุนในทุก ๆ ส่วนและดำเนินการผลิตบัณฑิตตามคำอธิบายรายวิชา มีการจัดงบประมาณในการสนับสนุนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในการผลิตสื่อการเรียนการสอน 3) ด้านกระบวนการ ผลการประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน มีความเหมาะสม

¹²⁸ สุนันทา แก้วสุข, “การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี,” *DRU Journal* 3, 2 (2009-2010): 16-30.

ทั้งภาพรวมและรายด้านในระดับมากถึงมากที่สุด พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมทั้งภาพรวมและรายด้านในระดับมาก และการให้บริการและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสม การบริหารจัดการหลักสูตร มีการวางแผนและเปิดหลักสูตรโดยพิจารณาจากความต้องการของตลาดและความต้องการของผู้เรียน เป็นหลักและมีการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร และมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในหลักสูตรประจำปีการศึกษา 2558 ระดับดี (4) ด้านผลผลิต ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ในภาพรวมและรายบุคคลอยู่ในระดับสูง โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.27 – 3.84 และผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของนักศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาพรวม และรายบุคคลอยู่ในระดับสูง นักศึกษามีความตั้งใจในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายทั้งในด้านสังเกตการสอน การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่สถานศึกษาที่เป็นแหล่งฝึก ทดลอง และสังเกตการจัดประสบการณ์ 2. แนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัยประกอบด้วย การกำหนดเนื้อหาสาระที่ทันสมัยและเป็นสากล การกำหนดรายวิชาที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา การปรับปรุงรายวิชาให้เชื่อมโยงกับรอยต่อของเด็กปฐมวัยในทุกช่วงวัย และความเป็นพลโลก¹²⁹

จรรยาเกียรติ พงศ์กุลศร และคณะ ได้ศึกษาวิจัยประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการใช้หลักสูตร และด้านผลผลิต โดยใช้การประเมินแบบ CIPP Model ของ Daniel L. Stuffle Beam กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย อาจารย์จำนวน 17 คน นักศึกษาจำนวน 90 คน บัณฑิต จำนวน 87 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 244 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล พบว่า ด้านบริบทของหลักสูตร อาจารย์มีความเห็นว่าเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.60) นักศึกษามีความเห็นว่าเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.64) บัณฑิตมีความเห็นว่าเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$,

¹²⁹ สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู, “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,” *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ* 9, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2559): 557-572.

S.D. = 0.60) ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร อาจารย์มีความเห็นว่าเหมาะสมระดับมาก (\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.60) นักศึกษามีความเห็นว่าเหมาะสมระดับมาก (\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.64) บัณฑิตมีความเห็นว่าเหมาะสมระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.52, S.D. = 0.58) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ อาจารย์มีความเห็นว่าเหมาะสมระดับมาก (\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.60) นักศึกษามีความเห็นว่าเหมาะสมระดับมาก (\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.71) ส่วนบัณฑิตมีความเห็นว่าเหมาะสมระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.60) และด้านคุณลักษณะ นักศึกษามีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก (\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.60) บัณฑิตมีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.55) และผู้ใช้บัณฑิตมีความเห็นในคุณลักษณะด้านวิชาชีพของบัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.57)¹³⁰

เชษฐภูมิ วรรณไพศาล ได้ศึกษาวิจัย การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตร และศึกษาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินผลโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPI Model กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา นักศึกษาปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรด้านการประเมินบริบท ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า ด้านการประเมินกระบวนการ ด้านการประเมินผลผลิต และด้านการประเมินผลกระทบ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ มีความทันสมัยและยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ รวมทั้งควรมีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตนำความรู้ ประสบการณ์ และกระบวนการวิจัยที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ปฏิบัติงานในวิชาชีพและองค์กรของตนอย่างต่อเนื่อง และมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล¹³¹

¹³⁰ จรุงเกียรติ พงศ์กุลศร, “ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล,” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม 7, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2560): 106-114.

¹³¹ เชษฐภูมิ วรรณไพศาล, “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 13, 2 (เมษายน - มิถุนายน 2562): 122-135.

งานวิจัยต่างประเทศ

เคนเนท วิลเลียม กอร์ดอน (Kenneth William Gordon) ได้ศึกษา กรณีศึกษาโครงการฝึกอบรมทางเทคนิคแบบมีอาชีพที่ออกแบบมาสำหรับหน่วยงานบริหารของหน่วยงานรัฐบาลที่สำคัญ จุดประสงค์คือการสำรวจโครงสร้างจุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการและเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุง บุคลากรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคที่มีประสบการณ์ซึ่งมักจะเคยชินกับการใช้ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่มาก่อนหน้านั้น ในสายงานอาชีพของตน โปรแกรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมอบทักษะพิเศษที่จำเป็นสำหรับบทบาทหน้าที่ใหม่ของพวกเขา โดยเน้นย้ำในเรื่องของการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลหลักสูตร ปัญหาของผลลัพธ์และความสามารถในการตัดสินใจของผู้เข้ารับการศึกษาคือการใช้การพิจารณาตัดสินใจ รวมถึงรูปแบบการเรียนรู้เนื้อหาและสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอน การรวมข้อมูลการวิจัยรวบรวมจากแหล่งข้อมูลหลัก 3 แหล่งและแหล่งข้อมูลสำรอง 1 แหล่ง แหล่งข้อมูลหลักประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 แบบ แบบประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนและแบบอื่น ๆ ในการประเมินหลักสูตร ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้ได้ถูกนำมาวิเคราะห์ และจากข้อมูลนี้ได้มีการพัฒนาคำถามสำหรับตารางสัมภาษณ์ที่ถูกออกแบบมาเพื่อให้ความกระจ่างหรือข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่เป็น ตารางสัมภาษณ์นี้จะถูกจัดโครงสร้างเป็นชุดคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งช่วยให้สามารถตรวจสอบต่อได้ตามความจำเป็น¹³²

เฟอร์ดา ทัง (Ferda Tung) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยของรัฐโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP MODEL การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยอังการาผ่านมุมมองของอาจารย์และนักเรียน ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ที่พัฒนาโดย Stufflebeam (1971) โดยมีนักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยอังการาในปีการศึกษา 2551-2552 จำนวน 406 คน และมีครูผู้สอน 12 คนเข้าร่วมในโครงการ ข้อมูลถูกรวบรวมผ่านแบบสอบถามในส่วนของนักเรียน และการใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งได้รับการออกแบบมาสำหรับอาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้เพื่อที่จะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยอังการาได้มีการตรวจสอบเอกสารและการวิเคราะห์เนื้อหา ในขณะที่ข้อมูลที่ใช้แบบสอบถามได้รับการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน ส่วนการวิเคราะห์เนื้อหาได้ดำเนินการเพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์

¹³² Kenneth William Gordon, "Curriculum Evaluation of Technical Vocational Training A Case Study" (Thesis For the degree of Doctor of Education, Lifelong Education, University of Nottingham, August 2008), i.

ความแปรปรวนพหุตัวแปรด้วยวิธีการทดสอบการติดตามของ Pillai (Pillai's Trace test) เพื่อตรวจสอบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรตามที่ส่งผลต่อตัวแปรอิสระหรือไม่¹³³

ชายัยคาร์ อาลี อับดุลล์ อัลล์ คาร์บี (Shaikha Ali Abdulla Al Kaabi) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาโรงเรียนอัลล์เออนันน์ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้คือ เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการโรงเรียน (School-Based Management: SBM) ในโรงเรียน วัตถุประสงค์ข้อ 2 คือการตรวจสอบอิทธิพลของตำแหน่งเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของ SBM และวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือการระบุประเด็นหลักของแนวทางปฏิบัติ SBM ที่ต้องมีการปรับปรุงโดยยึดตามการรับรู้ของผู้เข้าร่วมประชุม ใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบของแบบสอบถามเพื่อรับรู้ความรู้สึกของเจ้าหน้าที่โรงเรียนจำนวน 351 คน กรอบแนวคิดสำหรับแนวทาง SBM ที่เป็นแนวทางในการศึกษานี้เป็นการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ SBM และคุณลักษณะของโรงเรียนในรูปแบบใหม่ กรอบแนวคิดดังกล่าวระบุถึงประเด็นสำคัญหกประการในการปฏิบัติ ดังนี้ (1) ความเป็นผู้นำของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล (2) การจัดสรรงบประมาณ (3) กลยุทธ์การจัดการ (4) การพัฒนาบุคลากร (5) หลักสูตรและการสอนและ (6) ทรัพยากร ผลการวิจัยพบว่าด้านกลยุทธ์การจัดการการพัฒนาบุคลากร หลักสูตรและการสอน และทรัพยากรอยู่ในระดับมาก ด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและการจัดสรรงบประมาณอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นอกจากนี้ความต้องการของพนักงานและการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นจริงมีความเข้มแข็งขึ้นในสาขาที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการสอนมากกว่างานด้านการบริหาร ตัวแปรของตำแหน่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับการปฏิบัติในด้านหลักสูตร กลยุทธ์การจัดการและด้านทรัพยากร สุตท้ายการศึกษาพบว่าทุกพื้นที่ของ SBM จำเป็นต้องปรับปรุงยกเว้นการเตรียมแผนการพัฒนาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ยอมรับได้¹³⁴

¹³³ Ferda Tung, "Evaluation of An English Language Teaching Program at A Public University Using Cipp Model" (Thesis for The Degree of Master of Science in The Department of Educational Sciences, Middle East Technical University, January 2010), Abstract.

¹³⁴ Shaikha Ali Abdulla Al Kaabi, "An Evaluation of The School-Based Management Practices in The New School Model: A Study on Al Ain School" (Thesis for the degree of Master of Education, Educational Leadership, Department of Foundations of Education, United Arab Emirates University, may 2015), vi-vii.

ฟาทีเมส ฮาวาส ไบจี และคณะ (Fatemeh Havas Beigi et al.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินคุณภาพหลักสูตรในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการและวางแผนด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในเมืองเตหะราน ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการพิจารณาเกณฑ์ 6 ข้อในการประเมินคุณภาพหลักสูตร 5 ข้อ คือ (วัตถุประสงค์, เนื้อหา, พื้นที่ทางกายภาพ, สิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานตามหลักสูตรคุณลักษณะทางวิชาชีพของอาจารย์ในการทำหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน) ตามมุมมองของนักเรียนค่อนข้างเป็นที่น่าพอใจ, ยกเว้นเสรีภาพของนักเรียนในเกณฑ์การปฏิบัติตามหลักสูตรไม่เป็นที่พึงปรารถนา, ตามมุมมองของอาจารย์วัตถุประสงค์เฉพาะและเนื้อหาเป็นที่น่าพอใจ และเกณฑ์อื่น ๆ เป็นที่น่าพอใจมากนอกจากนี้ตามมุมมองของนักเรียนเกี่ยวกับชนิดของมหาวิทยาลัย, ควรจะกล่าวว่านักเรียนของสองมหาวิทยาลัยมีมุมมองที่แตกต่างกันเกี่ยวกับเกณฑ์ของเวลาที่ถูกนำมาใช้สำหรับการดำเนินงานหลักสูตร ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่อยู่ใน Allameh Tabatabaee มีสถานะที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเตหะราน เกณฑ์การให้นักศึกษามีอิสระในการจัดหลักสูตรตามมุมมองของนักศึกษามหาวิทยาลัยสองแห่งไม่เป็นที่ต้องการและเกี่ยวกับเกณฑ์เหล่านี้นักเรียนที่เป็นสมาชิกของมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งมีความเห็นเช่นเดียวกัน แต่มีเกณฑ์ 4 ข้อ คือ วัตถุประสงค์และเนื้อหาพื้นที่ทางกายภาพ, สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการใช้หลักสูตร, ลักษณะทางวิชาชีพของคณาจารย์และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นที่น่าพอใจมาก เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพหลักสูตรตามมุมมองของนักศึกษามหาวิทยาลัยสองแห่งที่พิจารณาถึงสถานะทางเพศและการจ้างงานมีความคิดเห็นแบบเดียวกันและไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับมุมมองของคณาจารย์ของทั้งสองมหาวิทยาลัยจะต้องมีการกล่าวมาจาก 6 เกณฑ์ที่พิจารณาสำหรับการประเมินคุณภาพหลักสูตร อาจารย์จาก 3 เกณฑ์ คือวัตถุประสงค์และเนื้อหาพื้นที่ทางกายภาพ, สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการใช้หลักสูตรและตัวแปรของคุณภาพหลักสูตรมีมุมมองที่แตกต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเตหะรานมีมุมมองที่เห็นด้วยมากกว่าเมื่อเทียบกับอาจารย์ของ Allameh Tabatabaee และไม่มีความแตกต่างเกี่ยวกับเกณฑ์อื่น ๆ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรพบว่าคุณภาพหลักสูตรของการศึกษาวางแผนการศึกษาตามมุมมองของนักศึกษาและคณาจารย์โดยทั่วไปเป็นที่น่าพอใจมาก¹³⁵

¹³⁵ Fatemeh Havas Beigi, Mohammad Reza Keramatib, Azam Ahmadi, "The quality curriculum evaluation in postgraduate studies of Educational Management and Planning in the public Universities of Tehran City," *Procedia Social and Behavioral Sciences* 15, (2011): 3723-3730.

ซามูเอล อาดาโบห์ (Samuel Adaboh) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการบัญชีในมหาวิทยาลัยเอกชนของประเทศกานา การศึกษาครั้งนี้ใช้การออกแบบเชิงสำรวจที่ไม่ใช่เชิงทดลองเชิงปริมาณ แบบสอบถาม 4 แบบได้รับการพัฒนาเพื่อประเมินการรับรู้ของนักศึกษา ปัจจุบัน, บัณฑิต,คณาจารย์และผู้บริหารของโปรแกรมบัญชีระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเอกชนของประเทศกานา การศึกษานี้ได้ดำเนินการภายใต้กรอบการทำงานที่ครอบคลุมของรูปแบบการประเมิน CIPP MODEL นำคำถามการวิจัย ,การเชื่อมโยงคำถามการวิจัยและสมมติฐานมาวิเคราะห์และอภิปรายในรูปแบบของกรอบการวิจัย และสถิติอนุมานถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์คำถามการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ การหาการรับรู้ของนักเรียน , อาจารย์, ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บริหารของบัณฑิตวิทยาลัยในโปรแกรมบัญชี โปรแกรมได้รับการตอบรับจากกลุ่มเหล่านี้ว่ามีผลในทางบวกในด้านบริบทและผลิตภัณฑ์ แต่มีผลน้อยลงในมิติข้อมูลการป้อนข้อมูลและกระบวนการ ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการรับรู้ของนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยและผู้บริหารของโปรแกรมบัญชี ผลการดำเนินงานในเชิงบวก, มีประเด็นเฉพาะที่เกี่ยวกับการจัดหาเพิ่มเติมทรัพยากรที่จะต้องมีการปรับปรุงบางอย่าง ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงห้องสมุด ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก, การปรับปรุงในห้องเรียน, จัดหาวัสดุการเรียนการสอนมากขึ้น, การให้โอกาสมากขึ้นในการปรับปรุงและพัฒนาอาจารย์และการปรับปรุงการสนับสนุนด้านการบริหาร¹³⁶

จอยซ์ แอนน์ คิงค์ (Joyce Ann King) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลหลักสูตร การศึกษาแบบตัวต่อตัวของโรงเรียนประถมศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ คือ การประเมินหลักสูตรการเรียนรู้ที่โรงเรียนประถมศึกษาเขตตะวันออกเฉียงใต้ โดยการให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบวินัยในการทำงานและทีมผู้บริหารของโรงเรียนพยายามหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ทีมผู้บริหารค้นพบว่า เขตโรงเรียนได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐเพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้หลักสูตรการศึกษาตัวต่อตัวได้ กลยุทธ์ที่ใช้ดำเนินการคือการใช้โปรแกรม Second Step หลังจากที่ใช้โปรแกรม Second Step ได้ถูกนำมาใช้เป็นเวลาหลายเดือนแล้วทีมผู้บริหารได้ตัดสินใจว่าจะต้องประเมินโปรแกรมนี้ โดยนำผลการใช้งานโปรแกรมมาเป็นแนวทางเพื่อให้คำแนะนำในการปรับปรุงโปรแกรม ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam (2003) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา การได้มาซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ข้อมูลระบุว่าจำนวนการอ้างอิงลดลงในช่วงปีที่ทำการประเมินเมื่อเทียบกับจำนวนปีที่แล้ว ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมดังกล่าวได้รับการออกแบบตามความต้องการแต่ยังชี้ให้เห็นว่าอาจารย์จำนวนมากรู้สึกว่าการประเมินเป็นการบีบบังคับ

¹³⁶ Samuel Adaboh, “An Evaluation of the Bachelor Degree in Accounting Program in a Ghanaian Private University” (Thesis of the Degree Doctor of Philosophy, Curriculum and Instruction PhD, Andrews University, July 2014), Abstract.

พวกเขา เมื่อโปรแกรมสิ้นสุดลงในระยะเวลา 1 ปี ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมที่คล้ายกันนี้เริ่มต้นและหยุดลงเมื่อปีที่แล้ว ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ามีรูปแบบของการเริ่มต้นและหยุดโปรแกรมในช่วงเวลาสั้น ๆ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อผลกระทบของโครงการ ดังนั้นจึงขอแนะนำให้ครูและครูใหญ่ควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือกการพัฒนาและการวางแผนโครงการในอนาคต การยอมรับอย่างเต็มที่ที่มีโอกาสน้อยที่จะเกิดขึ้นหากเจ้าหน้าที่ทั้งโรงเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลง¹³⁷

ฮากัน คาราทาส (Hakan KARATAS) ได้ศึกษาวิจัยการประเมินหลักสูตรเตรียมความพร้อมภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยเทคนิค Yildiz โดยใช้แบบจำลอง CIPP การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัย YTU โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP) ประชากรของงานวิจัยนี้ประกอบด้วยอาจารย์ 35 คนและนักเรียน 415 คน ผู้ให้ข้อมูลได้รับจากแบบสอบถามสองฉบับสำหรับครูและนักเรียนซึ่งประกอบด้วยคำถาม 46 ข้อ ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ t-test วิเคราะห์องค์ประกอบ เช่น ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สรุปได้ว่าส่วนใหญ่ครูและนักเรียนมักจะสนับสนุนองค์ประกอบหลักสูตรทั้ง 4 ด้านนี้ อย่างไรก็ตามจากการค้นพบของการศึกษาวิจัย พบว่าความแตกต่างที่สำคัญระหว่างความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร ผลลัพธ์นี้บ่งชี้ว่าในขณะที่การรับรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับสูง ความคาดหวังของครูก็จะมีค่าอยู่ในระดับที่สูงขึ้นเช่นกัน สำหรับรายการที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักสูตร จากการค้นพบที่ได้จากความคิดเห็นของครูด้านสื่อวัสดุทัศนและภาพจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและนำไปใช้อย่างเหมาะสมในกิจกรรม ตามความคิดเห็นของนักเรียนนักเรียนต้องการมีความรู้ภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับชีวิตและการทำธุรกิจ¹³⁸

อเดโซจิ และอัยันเดล (F. A. Adesoji, A. A. Ayandele) ได้ศึกษาวิจัย การประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยการศึกษาทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของไนจีเรีย เนื่องจากมีความกังวลเกี่ยวกับการไม่ตอบสนองของโปรแกรมการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของไนจีเรียเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมอย่างเพียงพอ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของปัจจัยพื้นฐานของหลักสูตรสังคมศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครู เช่น คุณสมบัตินิสัยและสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้

¹³⁷ Joyce Ann King, "An Evaluation of a Character Education Program at an Elementary School" (Thesis for the Degree of Doctor of Education, Nova Southeastern University, 2008), Abstract.

¹³⁸ Hakan Karatas, "Evaluation of English Curriculum at Yildiz Technical University Using CIPP Model," *Education and Science* 34, 153 (2009): 47-60.

หลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เพื่อเลือกนักเรียนสังคมศึกษา 455 คนและอาจารย์สังคมศึกษา 47 คน การรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรสังคมศึกษา ($r = 0.86$), ขนาดทรัพยากรหลักสูตรสังคมศึกษา ($r = 0.78$) และการทดสอบแนวคิดพื้นฐานสังคมศึกษา ($r = 0.78$) ถูกนำมาใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาการถดถอยพหุคูณและการทดสอบทีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ครูและนักเรียนของ COE จัดอันดับองค์ประกอบของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพด้วยคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 3.02$ และ $\bar{X} = 2.80$ ตามลำดับ $\bar{X} = 5.00$ และ $\bar{X} = 2.50$ เป็นคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด ผลการวิจัยพบว่าระดับความพร้อมโดยเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.60$) ความเพียงพอ ($\bar{X} = 1.55$) และการใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 1.64$) สื่อการสอน $\bar{X} = 3.00$ และ $\bar{X} = 1.50$ เป็นคะแนนสูงสุดและต่ำสุดตามลำดับตามลำดับผลการเรียนของนักเรียนโดยเฉลี่ยมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 51.4775$ จากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ $\bar{X} = 100$ TRV และอุปกรณ์การสอนมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญต่อ IOC ($F(6,45) = 3.92$; $R^2 = 0.26$) โดยมีส่วนร่วม 39% ในการแปรปรวนของ IOC พื้นที่ของความเชื่อวชาญ ($\beta = 29$, $t = 2.05$) และสิ่งอำนวยความสะดวกการสอน ($\beta = -25$, $t = 1.181$) มีส่วนสำคัญ การใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรีทางสังคมศึกษามีประสิทธิภาพในวิทยาลัยการศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อปรับปรุงการใช้หลักสูตร¹³⁹

อาลีโมฮามาดี, เรซาเอียน, บาคส์ชิ, วาซิริเนจาด (T. Alimohammadi, M. Rezaeian, H. Bakhshi, R. VaziriNejad) ได้ศึกษาวิจัยการประเมินผลคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัย Rafsanjan วิทยาศาสตร์การแพทย์ตามแบบจำลอง CIPP ในปี 2010 การศึกษาครั้งนี้มีพื้นฐานมาจากแบบ CIPP ในปี 2010 โดยมีวัตถุประสงค์ในการประเมินคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยราฟาซานของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ วิธีการ: การศึกษาครั้งนี้เป็นการบรรยายแบบภาคตัดขวางและการศึกษาประกอบด้วยนักเรียน 63 คน คณาจารย์ 28 คน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ข้อมูลด้านประชากรและคำถาม คะแนน 0 - 1.5 (สถานะที่ไม่เอื้ออำนวย), 1.51 ถึง 3.50 (ค่อนข้างดี), และ 3.51 ถึง 5 ถือว่าเป็นสถานะที่ต้องการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน ผลการวิจัย พบว่าจากมุมมองของผู้เข้าร่วมประเมิน สถานะของบริบท การป้อนข้อมูล กระบวนการ และโรงเรียนแพทย์

¹³⁹ F. A. Adesoji and A. A. Ayandele, "Evaluation of Social Studies Curriculum Implementation of Bachelor of Education Degree in Colleges of Education in Southwestern Nigeria," *World Academy of Science, Engineering and Technology International Journal of Educational and Pedagogical Sciences* 11, 10 (October 2017): 245-252.

ทั้งหมดได้รับการพิจารณาว่าค่อนข้างดี ผลการวิจัยพบว่าโดยทั่วไปในด้านบริบท กระบวนการ และ ผลผลิตของโรงเรียนแพทย์มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผู้สอนและนักเรียน ($p \leq 0.05$) นักเรียนประเมินด้านบริบทดีกว่าผู้สอน และผู้สอนประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิตของโรงเรียนแพทย์ทั้งหมดดีกว่านักเรียน ผลลัพธ์สุดท้ายของการประเมินโรงเรียนแพทย์ แสดงให้เห็นว่าสถานะเป็นที่พึงปรารถนา เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยแห่งนี้จะปรับปรุงปัจจัยที่สำคัญ เช่น การตรวจสอบเนื้อหาและเนื้อหา การศึกษามีการสอนตามปกติ สำหรับวิธีการสอนแบบใหม่จะมีการประเมินและสอนทักษะการสื่อสาร กับผู้สอนของพวกเขา¹⁴⁰

ชามา เอซิส, มูนาซซา มัมมูส, ซาฮา เรมานซ์ (Shamsa Aziz, Munazza Mahmood, Zahra Rehman) ได้ศึกษาวิจัย การใช้แบบจำลอง CIPP สำหรับการประเมินคุณภาพที่โรงเรียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ของ Stufflebeam (1983) ประชากรประกอบด้วยอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชา และอาจารย์ ของสาขาวิชาต่าง ๆ ของระบบโรงเรียนสวัสดิการในราวาลปีนดี การเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านรายการ ตรวจสอบการประเมิน CIPP (2002) การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์เอกสาร และการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและใจความ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนสวัสดิการกลุ่มนี้ เน้นการศึกษาที่มีคุณภาพโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยีขั้นสูง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หลักสูตรที่เกี่ยวข้องของตลอดจนกลยุทธ์การสอนและการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามพบว่าครูให้ความสำคัญกับ งานทางทฤษฎีและการเรียนรู้การท่องจำมากขึ้น ซึ่งสร้างแรงกดดันต่อนักเรียนและมีผลเสียต่อ ความสามารถทางปัญญาของพวกเขา นอกจากนี้ยังขาดพื้นที่ที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมที่มี ประสิทธิภาพ เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในอาคารให้เช่า¹⁴¹

ฮาร์ตีเวย์ ซานก้า โทมาร์ค, เฮช เมล์เท็ม บาทูเรย์ และ ปีเตอร์ เฟรด (Hatice Sancar Tokmak, H. Meltem Baturay, and Peter Fadde) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้แบบจำลอง การประเมินผลด้าน บริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตสำหรับการประเมิน

¹⁴⁰ T. Alimohammadi, M. Rezaeian, H. Bakhshi and R. VaziriNejad, "The Evaluation of the Medical School Faculty of Rafsanjan University of Medical Sciences Based on the CIPP Model in 2010," *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences* 12, 3 (2013): 205

¹⁴¹ Shamsa Aziz, Munazza Mahmood, Zahra Rehman, "Implementation of CIPP Model for Quality Evaluation at School," *Journal of Education and Educational Development* 5, 1 (June 2018): 189-206.

ผลการวิจัยและการออกแบบใหม่ของโปรแกรมปริญญาโทออนไลน์ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและออกแบบหลักสูตรปริญญาโทออนไลน์ซึ่งประกอบด้วย 12 หลักสูตรจากสาขาวิชาสารสนเทศโดยใช้การประเมินแบบ CIPP การวิจัยดำเนินการในระหว่างการออกแบบโปรแกรมออนไลน์ใหม่ตามวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งข้อมูลถูกรวบรวมจากการสำรวจ CIPP การสัมภาษณ์กลุ่มสนทนาและแบบสอบถามปลายเปิด คำถามสำรวจความคิดเห็นมุ่งเน้นไปที่ห้าประเด็นหลักคือเนื้อหาของหลักสูตร การฝึกอบรม การปฏิบัติงานของผู้สอน ข้อเสนอแนะ และประเด็นทั่วไป ในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรนักเรียนส่วนใหญ่ (n = 19) รายงานว่าหลักสูตรนั้นมีข้อมูลที่ทันสมัย อย่างไรก็ตามนักเรียน 27 คน ชี้ให้เห็นว่าเนื้อหาของหลักสูตรไม่ได้ให้ความสำคัญกับทฤษฎีและการปฏิบัติเท่ากัน และนักเรียน 16 คนก็ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของหลักสูตรเน้นที่นิสัยการทำงานส่วนตัวหรือไม่ ด้านการฝึกอบรมภาคปฏิบัตินักเรียนส่วนใหญ่ (n = 31) ชี้ให้เห็นว่าแบบฝึกหัดการเตรียมการปฏิบัติช่วยให้พวกเขาได้รับความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพเฉพาะ และนักเรียน 18 คนระบุว่ากิจกรรมการฝึกอบรมการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับลักษณะส่วนบุคคล ความสนใจและความถนัด อย่างไรก็ตามนักเรียน 30 คน ระบุว่าแบบฝึกหัดการเตรียมงานจริงไม่เพียงพอ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ผู้สอนนักเรียนส่วนใหญ่ (n = 33) รายงานว่าผู้สอนมีประโยชน์ให้ร่วมมือและมีความสนใจในการทำให้หลักสูตรเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประโยชน์ อย่างไรก็ตามนักเรียนส่วนใหญ่ (n = 31) รายงานว่าผู้สอนไม่ได้ใช้กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมที่สุดและนักเรียนส่วนใหญ่ (n = 31) ยังระบุว่าเมื่อพวกเขาประสบปัญหาเกี่ยวกับโปรแกรมพวกเขาไม่ได้รับความช่วยเหลือทันทีจากอาจารย์และผู้ช่วยหลักสูตร เมื่อพิจารณาถึงข้อเสนอแนะนักเรียนส่วนใหญ่ (n = 15) ไม่แน่ใจเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ได้รับจากอาจารย์และผู้ช่วยสอน และนักเรียน 13 คนชี้ให้เห็นว่าพวกเขาไม่แน่ใจว่าพวกเขาได้รับความรู้และทักษะเพียงพอผ่านหลักสูตรหรือไม่ ในแง่มุมทั่วไปของหลักสูตร (เช่น เนื้อหาของหลักสูตรความยาวของหลักสูตร ความพึงพอใจของนักเรียน) นักเรียน 28 คน รายงานว่าเนื้อหาของหลักสูตรมีความสนใจเพียงพอ อย่างไรก็ตามนักเรียน 25 คน พบว่าหลักสูตรสั้นเกินไป และ 14 คนไม่แน่ใจว่าพวกเขาพอใจกับคุณภาพของหลักสูตรหรือไม่¹⁴²

นุคชานาร์, อาหมัด โซฟาน, ฮาซิม อาลี (Nurkhasanah, Ahmad Sofyan, Hasyim Asy'ari) ได้ทำการประเมินเรื่อง การประเมินการรับรองการศึกษาที่เท่าเทียมกันสำหรับการศึกษาในระบบอินโดนีเซียโดยใช้รูปแบบ CIPP ผลการประเมินพบว่า Paket C เป็นโครงการของรัฐบาล

¹⁴² Hatice Sancar Tokmak, H. Meltem Baturay and Peter Fadde, "Applying the context, input, process, product evaluation model for evaluation, research, and redesign of an online Master's Program," *The International Review of Research in Open and Distance Learning* 14, 3 (July 2013): 274-292.

มีเป้าหมายเพื่อให้การรับรองการศึกษาที่เท่าเทียมกันสำหรับชาวอินโดนีเซียที่ไม่สามารถจบการศึกษาอย่างเป็นทางการ การประเมินผลโปรแกรม Paket C โดยใช้แบบจำลอง CIPP ประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ ผลการประเมินด้านบริบทอยู่ในระดับสูงพอในด้านการบริหารที่ต้องการ แต่ยังไม่ละเอียดมากพอสำหรับแนวทางการใช้ Paket C ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับต่ำเทียบกับกับความสามารถของผู้สอนหกคน ประกอบด้วยผู้สอนสองคนที่มีความเกี่ยวข้องทางการศึกษา ในขณะที่ตัวเตอรหนึ่งคนที่ไม่มีความรู้ทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านกระบวนการมีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำในระบบการจัดการและมีขั้นตอนที่ไม่เหมาะสม เช่น ข้อจำกัดของคลาส พื้นที่ของที่ดิน และผู้สอนเวลารวมถึงหลักสูตรที่ใช้ตามความต้องการของการสอบระดับชาติ ผลการประเมินด้านผลผลิตค่อนข้างสูงแม้ว่าจะคะแนนสอบระดับชาติเมื่อ 3 ปีที่ผ่านมาลดลง แต่ผู้สำเร็จการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงการทำงานที่ดีขึ้น และการมีอยู่ของ Paket C สำหรับชุมชนได้รับการตอบรับเชิงบวก จากผลการวิจัยแนะนำให้โปรแกรม Paket C ต้องดำเนินการต่อไป ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโปรแกรมกลยุทธ์ใหม่จำเป็นต้องสร้างขึ้นบนพื้นฐานของการวิจัยที่แข็งแกร่งและบริบทที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลจำเป็นต้องให้คำแนะนำอย่างละเอียดเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ การฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอในระบบการจัดการและผู้สอนในระบบการศึกษา มูลนิธิมีการดำเนินการประชุมปกติและการประเมินผลระหว่างผู้จัดการ อาจารย์ผู้สอน และวิทยากรด้านเทคนิคก็มีความจำเป็นเช่นเดียวกับการปรับปรุงการจัดการ ผู้สอนจะต้องใช้การสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้ประเมินควรให้ความสนใจกับแง่มุมของบริบท เช่น การวิเคราะห์ความต้องการและความรวดเร็ว ดังนั้นอุดมคติสามารถปรากฏในการศึกษา¹⁴³

¹⁴³ Nurkhasanah, Ahmad Sofyan and Hasyim Asy'ari, "Evaluating Equal Education Certification for Indonesian Formal Education by Using CIPP Model," *Advances in Social Science, Education and Humanities Research* 115 (2017): 6-10.

สรุป

ในการศึกษาการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ประกอบด้วยวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1) การประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย ความหมายของการประเมินหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร รูปแบบการประเมินหลักสูตร รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตีฟเฟิลปิม (CIPP Model) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ระยะเวลาในการประเมินหลักสูตร 2) หลักสูตร ประกอบด้วย ความหมายของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร ความสำคัญของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ โดยจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยใช้วิธีการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ อาจารย์ ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งได้กำหนดแนวทางการประเมินดังนี้

1. การวิเคราะห์บริบทของหลักสูตรเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับ นโยบายและแผน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร
2. การวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับ บุคลากร ความพร้อมของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน ตำรา อาคารสถานที่
3. การวิเคราะห์กระบวนการเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. การวิเคราะห์ผลผลิตเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และการศึกษา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษา คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาผู้สำเร็จการศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ 3) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และใช้รูปแบบการวิจัยแบบพร้อมกัน (Convergent Parallel Design) แล้ววิเคราะห์ผลและแปลผลเพื่อการยืนยัน และขยายความซึ่งกันละกัน ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) และทัศนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นแนวทางประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวิธีวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัย โดยการศึกษา วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ ผลงานวิจัย บทความวิชาการ วารสาร และฐานข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อจัดทำโครงการวิจัย โดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Framework) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และขออนุมัติบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อดำเนินการทำวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) และทัศนะของผู้เชี่ยวชาญไปพร้อม ๆ กัน โดยกำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร

1.2 ออกแบบการประเมินหลักสูตร และกำหนดรูปแบบการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model)

1.3 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน (แบบสอบถาม)

ขั้นที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย มีวิธีดำเนินการดังนี้

2.1 ทำการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม (questionnaire)

2.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- แบบสอบถาม : ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of Items Objective Congruence : IOC) ซึ่งพิจารณาค่า IOC ที่มากกว่า 0.6 ขึ้นไป

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับจริงไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง รองผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง อาจารย์ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 2 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.1 ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี บทความทางวิชาการ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.2 ออกแบบการประเมินและกำหนดรูปแบบการประเมิน พร้อมทั้งกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน (การสัมภาษณ์)

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์สรุปผลและนำเสนอในรูปของการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการประเมินแบบซิปปี้ (CIPP Model)

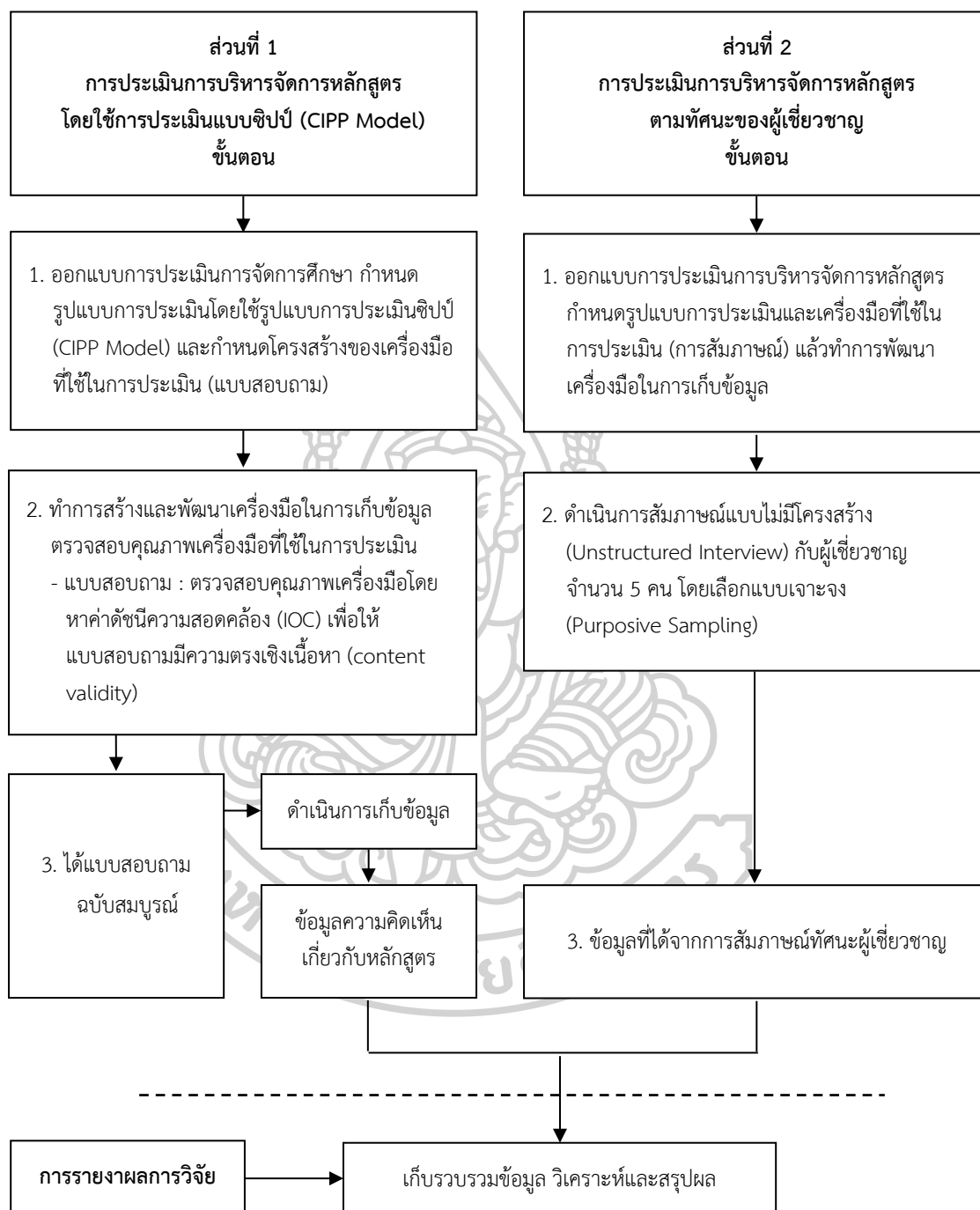
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัย นำเสนอร่างรายงานผลการวิจัยต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ จัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอรายงานผลการวิจัยต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

จากรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 5

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

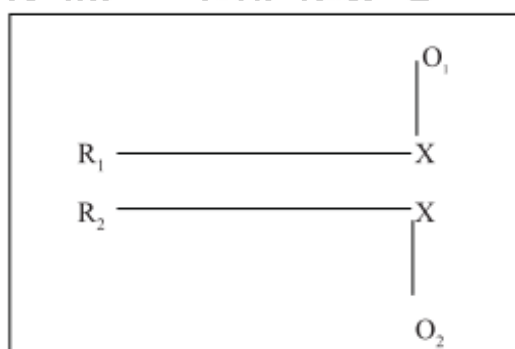
ภาพที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีการศึกษา กลุ่มตัวแปรเดียว โดยศึกษาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์และสอบถามระดับความคิดเห็น แบบสองกลุ่มตัวอย่างที่เปรียบเทียบสถานการณ์ไม่มีการทดลอง (The two groups, non-experimental comparison design) สามารถเขียนแสดงเป็นแผนผัง (Diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ	R ₁	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างจากผู้เชี่ยวชาญ
	R ₂	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง
	X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
	O ₁	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ
	O ₂	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

ภาพที่ 6 แผนแบบการวิจัย

ประชากร

1. ประชากรที่ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในสถานศึกษาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการจากหลักสูตรไปแล้ว คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 32 คน ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 คน และผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 78 คน

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรที่ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (คน)
ผู้อำนวยการ	1
รองผู้อำนวยการ	4
อาจารย์ประจำหลักสูตร	5
* นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่	32
**ผู้สำเร็จการศึกษา	18
ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	18
รวม	78

*นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ คือ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 16 คน , ชั้นปีที่ 2 จำนวน 16 คน

**ผู้สำเร็จการศึกษา คือ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 1 รุ่น จำนวน 18 คน

2. ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยมีการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิต หรือหัวหน้าแผนกหลักสูตร หรือเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือเป็นคณะกรรมการวิชาการของสถาบัน โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางเป็นตัวแปรที่ได้จากการสรุปการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และผลสรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วนด้วยกัน เพื่อใช้สำหรับเก็บข้อมูลการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaires)** เป็นแบบสอบถามใช้สำหรับสอบถามผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา โดยแบ่ง ออกเป็น 3 ฉบับ ดังนี้

1.1 **แบบสอบถามฉบับที่ 1** เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร เกี่ยวกับการประเมินแบบซีพีพี (CIPP Model) ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และจำนวนชั่วโมงที่สอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context) ได้แก่ นโยบายและแผน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชา
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ บุคลากร สื่อการเรียนการสอน ตำรา และอาคารสถานที่
3. ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และการศึกษา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษา บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questions)

1.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา เกี่ยวกับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และคะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินการบริหารจัดการ หลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ บุคลากร สื่อการเรียนการสอน ตำรา และอาคารสถานที่
2. ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ที่ศึกษาต่อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questions)

1.3 แบบสอบถามฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและการศึกษา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษา บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรด้านผลผลิต เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questions)

โดยที่แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

2. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นการสัมภาษณ์ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ เพื่อนำไปศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับและแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ Stufflebeam ตลอดจนเอกสารทางวิชาการ วรรณกรรม หลักฐาน ที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือวิจัยภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสมตามขอบเขตที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งด้านความตรงเชิงเนื้อหาและสำนวนภาษา(Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตฤประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) และพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.6-1.0 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรหรือไม่

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง มาใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) และนำไปใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ผู้วิจัยประสานกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์ นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ที่จะเข้าสัมภาษณ์

1.2 ผู้วิจัยขอหนังสือนำจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1.3 ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตามที่นัดหมาย แนะนำตัว และมอบหนังสือนำจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร แก่ผู้ถูกสัมภาษณ์

1.4 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และจัดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือนำจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความร่วมมือจากการเก็บข้อมูลจากสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประสานงานกับผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและรับคืนด้วยตัวเอง

2.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลเชิงพรรณนาที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ผู้ประเมินใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีเกณฑ์การประเมินซึ่งพิจารณาความสอดคล้องของความคิดเห็น และเสนอในลักษณะของความเรียง

2. ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ที่ได้จากข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)¹⁴⁴ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50-5.00 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50-4.49 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50-3.49 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50-2.49 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00-1.49 หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

¹⁴⁴ John W. Best, **Research in Education** (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall inc., 1970), 190.

ตารางที่ 4 กรอบการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร ด้าน	ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	เกณฑ์ / ตัวชี้วัดในการประเมิน	การวิเคราะห์ ข้อมูล
ด้านบริบท (Context)	นโยบายและแผนพัฒนา หลักสูตร	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
	จุดประสงค์รายวิชา	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
	โครงสร้างหลักสูตร	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
	เนื้อหาหลักสูตร	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4 กรอบการประเมินหลักสูตร (ต่อ)

การประเมินหลักสูตร ด้าน	ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	เกณฑ์ / ตัวชี้วัดในการประเมิน	การวิเคราะห์ ข้อมูล	
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	บุคลากร	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน	
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	สื่อการเรียนการสอน	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร	1. นักศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ตำราเรียนและเอกสาร ประกอบการสอน	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร	1. นักศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
	อาคารสถานที่	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร	1. นักศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4 กรอบการประเมินหลักสูตร (ต่อ)

การประเมินหลักสูตร ด้าน	ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	เกณฑ์ / ตัวชี้วัดในการประเมิน	การวิเคราะห์ ข้อมูล	
ด้านกระบวนการ (Process)	การจัดการเรียนการสอน	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน	
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	1. นักศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	การวัดและประเมินผล	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน	
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	1. นักศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	กิจกรรมเสริมหลักสูตร		แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
			แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	1. นักศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50$, $\sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4 กรอบการประเมินหลักสูตร (ต่อ)

การประเมินหลักสูตรด้าน	ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	เกณฑ์ / ตัวชี้วัดในการประเมิน	การวิเคราะห์ข้อมูล	
ด้านผลผลิต (Product)	ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	1. นักศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 3	1. ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	1. นักศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 3	1. ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ	แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	1. นักศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	1. นักศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 3	1. ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	1. ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 2	1. นักศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	1. นักศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		แบบสอบถาม ฉบับที่ 3	1. ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	1. ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 2. ผู้สำเร็จการศึกษา	$\mu > 3.50, \sigma < 1.00$	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุป

การวิจัยครั้งนี้จัดทำเพื่อ ประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ 3) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยกำหนดการวิจัยออกเป็น 3 ตอน คือ 1. การจัดเตรียมโครงการวิจัย 2. การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์การประเมินที่เกี่ยวข้องในการวิจัย การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลและ 3. การรายงานผลการวิจัย ประชากรและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. การสัมภาษณ์ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) 2. การสอบถามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี โดยใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 78 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 32 คน ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 18 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ 3) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาบูรณาการเข้าด้วยกันและนำมาจัดสร้างเป็นกระทงคำถาม และเมื่อนำมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจนกระทั่งได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้จำนวนทั้งสิ้น 107 ข้อคำถาม สำหรับนำไปสร้างเครื่องมือในการหาการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยใช้ตารางประกอบผลการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง โดยใช้รูปแบบการประเมินซีพี (CIPP Model) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางโดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model)

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จำนวน 1 แห่ง มีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 4 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 32 คน ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 คน รวมทั้งสิ้น 78 คน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับที่ 1 ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นกลับคืนมาจำนวน 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และส่งแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับที่ 1 ไปยังอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นกลับคืนมาจำนวน 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับที่ 2 ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ได้แก่ นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 32 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นกลับคืนมาจำนวน 32 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และส่งแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับที่ 2 ไปยังผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นกลับคืนมาจำนวน 12 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 66.67 และผู้วิจัยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับที่ 3 ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นกลับคืนมาจำนวน 12 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นมาวิเคราะห์ผล ดังนี้

สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาปัจจุบัน ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา โดยแยกพิจารณาตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนชั่วโมงสอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์ สถานภาพทางการศึกษา สาขา / สายวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คะแนนเฉลี่ยสะสม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5 ถึงตารางที่ 7

ตารางที่ 5 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	3	60.00
- หญิง	2	40.00
รวม	5	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 26 ปี	-	-
- 26 – 35 ปี	-	-
- 36 – 45 ปี	3	60.00
- 45 ปีขึ้นไป	2	40.00
รวม	5	100.00
3. ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาโท	5	100.00
- ปริญญาเอก	-	-
รวม	5	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
- 1 – 10 ปี	-	-
- 11 – 20 ปี	-	-
- 21 – 30 ปี	3	60.00
- มากกว่า 30 ปี	2	40.00
รวม	5	100.00
5. จำนวนชั่วโมงสอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์		
- ต่ำกว่า 10 ชั่วโมง	1	20.00
- 11 – 20 ชั่วโมง	-	-
- 21 - 30 ชั่วโมง	3	60.00
- มากกว่า 30 ชั่วโมง	1	20.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหารของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เป็นเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เป็นเพศหญิง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่ มีอายุ 36 – 45 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมามีอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ระดับการศึกษาทั้งหมดจบปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มากกว่า 30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 จำนวนชั่วโมงสอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์ส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 21 - 30 ชั่วโมง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือมากกว่า 30 ชั่วโมง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และต่ำกว่า 10 ชั่วโมง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 6 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ประจำหลักสูตร

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	3	60.00
- หญิง	2	40.00
รวม	5	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 26 ปี	-	-
- 26 – 35 ปี	1	20.00
- 36 – 45 ปี	3	60.00
- 45 ปีขึ้นไป	1	20.00
รวม	5	100.00
3. ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาโท	5	100.00
- ปริญญาเอก	-	-
รวม	5	100.00

ตารางที่ 6 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ประจำหลักสูตร (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
- 1 – 10 ปี	2	40.00
- 11 – 20 ปี	2	40.00
- 21 – 30 ปี	1	20.00
- มากกว่า 30 ปี	-	-
รวม	5	100.00
5. จำนวนชั่วโมงสอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์		
- ต่ำกว่า 10 ชั่วโมง	-	-
- 11 – 20 ชั่วโมง	-	-
- 21 - 30 ชั่วโมง	2	40.00
- มากกว่า 30 ชั่วโมง	3	60.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เป็นเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เป็นเพศหญิง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่มีอายุ 36 – 45 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา มีอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีอายุ 26 – 35 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ระดับการศึกษาทั้งหมดจบปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 11 – 20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ระหว่าง 1 – 10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 จำนวนชั่วโมงสอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์ส่วนใหญ่มากกว่า 30 ชั่วโมง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ระหว่าง 21 – 30 ชั่วโมง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตารางที่ 7 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปัจจุบัน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	10	31.25
- หญิง	22	68.75
รวม	32	100.00

ตารางที่ 7 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปัจจุบัน (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
- 18 - 20 ปี	6	18.75
- 21 - 23 ปี	19	59.37
- 24 - 26 ปี	5	15.63
- มากกว่า 26 ปี	2	6.25
รวม	32	100.00
3. สถานภาพการศึกษา		
- นักศึกษาปัจจุบัน	32	100.00
- ผู้สำเร็จการศึกษา	-	-
รวม	32	100.00
4. สาขาที่สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)		
- คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	29	90.63
- เทคโนโลยีสารสนเทศ	2	6.25
- เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	1	3.12
รวม	32	100.00
5. คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)		
- 1.51 - 2.00	-	-
- 2.01 - 2.50	4	12.50
- 2.51 - 3.00	8	25.00
- 3.01 - 3.50	17	53.13
- มากกว่า 3.50	3	9.37
รวม	32	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาปัจจุบันของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 เป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 23 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 59.37 รองลงมา มีอายุ ระหว่าง 18 – 20 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 อายุระหว่าง 24 – 26 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.63 และอายุมากกว่า 26 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 สถานภาพ การศึกษาเป็นนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สาขาที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ส่วนใหญ่จบจากสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 90.63 รองลงมาเป็นสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และสาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.12 คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จ การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3.01 – 3.50 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 53.13 ระหว่าง 2.51 – 3.00 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ระหว่าง 2.01 – 2.50 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และมากกว่า 3.50 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.37

ตารางที่ 8 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	4	33.33
- หญิง	8	66.67
รวม	12	100.00
2. อายุ		
- 18 - 20 ปี	-	-
- 21 - 23 ปี	-	-
- 24 - 26 ปี	4	33.33
- มากกว่า 26 ปี	8	66.67
รวม	12	100.00
3. สถานภาพการศึกษา		
- นักศึกษาปัจจุบัน	-	-
- ผู้สำเร็จการศึกษา	12	100.00
รวม	12	100.00

ตารางที่ 8 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. สาขาที่สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)		
- คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	10	83.33
- เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-
- เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	2	16.67
รวม	12	100.00
5. คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)		
- 1.51 – 2.00	-	-
- 2.01 – 2.50	2	16.67
- 2.51 – 3.00	7	58.33
- 3.01 – 3.50	3	25.00
- มากกว่า 3.50	-	-
รวม	12	100.00
6. คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)		
- 2.00 – 2.50	1	8.33
- 2.51 – 3.00	5	41.67
- 3.01 – 3.50	6	50.00
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เป็นเพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 26 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีอายุระหว่าง 24 – 26 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 สถานภาพการศึกษาเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สาขาที่สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

(ปวส.) ส่วนใหญ่จบจากสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาเป็นสาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมาระหว่าง 3.01 – 3.50 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ระหว่าง 2.01 – 2.50 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3.01 – 3.50 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาระหว่าง 2.51 – 3.00 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 และระหว่าง 2.00 – 2.50 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตารางที่ 9 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	7	58.33
- หญิง	5	41.67
รวม	12	100.00
2. อายุ		
- 26 – 35 ปี	2	16.67
- 36 – 45 ปี	4	33.33
- มากกว่า 45 ปี	6	50.00
รวม	12	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
- อนุปริญญา	-	-
- ปริญญาตรี	10	83.33
- ปริญญาโท	2	16.67
- ปริญญาเอก	-	-
รวม	12	100.00

ตารางที่ 9 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
- 5 – 10 ปี	4	33.33
- 11 – 15 ปี	5	41.67
- มากกว่า 15 ปี	3	25.00
รวม	12	100.00
5. หน่วยงานในสังกัดของ		
- รัฐบาล	3	25.00
- รัฐวิสาหกิจ	-	-
- บริษัท / หน่วยงานเอกชน	9	75.00
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 เป็นเพศหญิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 อายุส่วนใหญ่ มากกว่า 45 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา มีอายุ ระหว่าง 36 -45 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอายุระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 วุฒิการศึกษา สูงสุดส่วนใหญ่ จบปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และจบปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ด้านประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ มากกว่า 15 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 หน่วยงานในสังกัดส่วนใหญ่เป็นบริษัทเอกชน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และหน่วยงานรัฐบาล จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามจากผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาปัจจุบัน ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลเป็นรายประเด็นดังปรากฏผลตามรายละเอียดในตารางที่ 9 ถึงตารางที่ 12

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง : ด้านบริบท

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง : ด้านปัจจัยนำเข้า

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง : ด้านกระบวนการ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นจากจากผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง : ด้านผลผลิต

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านบริบท

ข้อ	นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหาร (N = 5)		อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)	
		μ	σ	μ	σ
การประเมิน : ด้านบริบท					
นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร					
1	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.80	.447	4.40	.548
2	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	4.80	.447	4.40	.548
3	มีแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดทำหาแหล่งการเรียนรู้ แหล่งฝึกประสบการณ์ ตามที่หลักสูตรกำหนด	4.80	.447	4.80	.447
4	มีการกำหนดแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด	4.80	.447	4.40	.548
5	มีแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจและเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.80	.447	4.20	.447
6	มีแผนงานการสนับสนุนงบประมาณและโครงการในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)	4.80	.447	4.40	.548

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านบริบท (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านบริบท	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร							
7	จำนวนรายวิชาและหน่วยกิตของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) มีโครงสร้างและเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
8	เนื้อหาของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.80	.447	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
9	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) สามารถตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศได้	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
	รวม	4.76	.469	มากที่สุด	4.42	.526	มาก
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร							
1	มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและตรงกับความต้องการของนักศึกษา	4.80	.447	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
2	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ และมีทักษะต่อการประกอบวิชาชีพ	4.80	.447	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด
3	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์	4.80	.447	มากที่สุด	4.40	.548	มาก

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านบริษัท (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านบริษัท	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร							
4	หลักสูตรส่งเสริมให้นำความรู้อื่นๆไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้จริง	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
5	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ในอาชีพที่ศึกษา	4.60	.548	มากที่สุด	4.00	.000	มาก
6	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนมีความรัก รักรับผิดชอบ	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
7	ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปต่อยอดในระดับที่สูงขึ้น	4.40	.548	มาก	4.80	.447	มากที่สุด
8	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี	4.80	.447	มากที่สุด	4.20	.447	มาก
รวม		4.68	.498	มากที่สุด	4.40	.454	มาก
จุดประสงค์รายวิชา							
1	จุดประสงค์รายวิชามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก
2	จุดประสงค์รายวิชาชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน	4.80	.447	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
3	จุดประสงค์รายวิชาครอบคลุมเนื้อหาและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านบริบท (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านบริบท	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
จุดประสงค์รายวิชา							
4	จุดประสงค์รายวิชามีความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.837	มาก
5	จุดประสงค์รายวิชาส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนางานด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้อย่างเหมาะสม	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก
	รวม	4.52	.528	มากที่สุด	4.36	.606	มาก
โครงสร้างหลักสูตร							
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ทักษะชีวิต) ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต						
	1.1 กลุ่มภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	5.00	.000	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด
	1.2 กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	4.80	.447	มากที่สุด	4.00	.707	มาก
	1.3 กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	5.00	.000	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
2	หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 51 หน่วยกิต						
	2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	5.00	.000	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด
	2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก	4.40	.548	มาก	4.60	.548	มากที่สุด

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านบริษัท (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านบริษัท	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
โครงสร้างหลักสูตร							
	2.3 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	5.00	.000	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด
3	หมวดวิชาเลือกเสรี	4.80	.447	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด
4	หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 2 ปี ไม่น้อยกว่า 75 หน่วยกิต	4.80	.447	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด
	รวม	4.85	.236	มากที่สุด	4.50	.568	มากที่สุด
เนื้อหาหลักสูตร							
1	เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก
2	เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดของหลักสูตร	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
3	เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของนักศึกษา	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
4	เนื้อหาที่มีความทันสมัยน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ	4.60	.548	มากที่สุด	4.80	.447	มากที่สุด
5	เนื้อหาสะท้อนความรู้ทางคอมพิวเตอร์ธุรกิจและนำไปปฏิบัติงานได้จริง	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก
6	เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา	4.40	.548	มาก	4.20	.447	มาก
7	จัดลำดับเนื้อหาในการเรียนได้เหมาะสม	4.20	.447	มาก	4.40	.548	มาก

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านบริบท (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านบริบท	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
เนื้อหาหลักสูตร							
8	เนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.20	.447	มาก	4.40	.548	มาก
9	เนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.447	มาก
	รวม	4.44	.526	มาก	4.40	.514	มาก
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ด้านบริบทโดยภาพรวม	4.65	.451	มากที่สุด	4.42	.534	มาก

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านบริบทโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$, $\sigma = .451$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 4 ประเด็น เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ โครงสร้างหลักสูตร ($\mu = 4.85$, $\sigma = .236$) นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร ($\mu = 4.76$, $\sigma = .469$) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\mu = 4.68$, $\sigma = .498$) และจุดประสงค์รายวิชา ($\mu = 4.52$, $\sigma = .528$) ตามลำดับ และมีความเหมาะสมในระดับมาก 1 ประเด็นคือ เนื้อหาหลักสูตร ($\mu = 4.44$, $\sigma = .526$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านโครงสร้างหลักสูตร พบว่า กลุ่มภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ และโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 5.00$, $\sigma = .000$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$, $\sigma = .548$)

- ด้านนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดซึ่งมีระดับค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากันมีจำนวน 2 ข้อคือ จำนวนรายวิชาและหน่วยกิตของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) มีโครงสร้างและเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด และหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) สามารถตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศได้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\mu = 4.60$, $\sigma = .548$)

- ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและตรงกับความต้องการของนักศึกษา มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ และมีทักษะต่อการประกอบวิชาชีพ ส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปต่อยอดในระดับที่สูงขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$, $\sigma = .548$)

- ด้านจุดประสงค์รายวิชา พบว่า จุดประสงค์รายวิชาที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดซึ่งมีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากันมีจำนวน 3 ข้อ คือ จุดประสงค์รายวิชาที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร , จุดประสงค์รายวิชาครอบคลุมเนื้อหาและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน และจุดประสงค์รายวิชาส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนางานด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้อย่างเหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด ($\mu = 4.40$, $\sigma = .548$)

- ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดของหลักสูตร , เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของนักศึกษา , เนื้อหาที่มีความทันสมัย น่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ และเนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ จัดลำดับเนื้อหาในการเรียน ได้เหมาะสมและเนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด ($\mu = 4.20$, $\sigma = .447$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านบริบทโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.42$, $\sigma = .534$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ประเด็นคือ โครงสร้างหลักสูตร ($\mu = 4.60$, $\sigma = .548$) และมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 4 ประเด็นเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร ($\mu = 4.42$, $\sigma = .526$) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\mu = 4.40$, $\sigma = .454$) เนื้อหาหลักสูตร ($\mu = 4.40$, $\sigma = .514$) และจุดประสงค์รายวิชา ($\mu = 4.36$, $\sigma = .606$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านโครงสร้างหลักสูตร พบว่า กลุ่มภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ หมวดวิชาเลือกเสรี และหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.00$, $\sigma = .707$)

- ด้านนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร พบว่า มีแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดหาแหล่งการเรียนรู้ แหล่งฝึกประสบการณ์ตามที่หลักสูตรกำหนดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือมีแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = .447$)

- ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปต่อยอดในระดับที่สูงขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรักในอาชีพที่ศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00$, $\sigma = .000$)

- ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า เนื้อหามีความทันสมัยน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ เนื้อหาความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา และเนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด ($\mu = 4.20$, $\sigma = .447$)

- ด้านจุดประสงค์รายวิชา พบว่า จุดประสงค์รายวิชา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร, มีความชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน, ครอบคลุมเนื้อหาและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันและพัฒนางานด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้อย่างเหมาะสมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.40$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ จุดประสงค์รายวิชา มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด ($\mu = 4.20$, $\sigma = .837$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า

ข้อ	การประเมิน : ด้านปัจจัยนำเข้า	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
บุคลากร													
1	อาจารย์มีวุฒิการศึกษาตรงตามรายวิชาที่ทำการสอน	4.80	.447	มากที่สุด	4.80	.447	มากที่สุด	4.66	.483	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด
2	จำนวนอาจารย์มีเพียงพอกับรายวิชาที่เปิดการสอน	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.447	มาก	4.44	.619	มาก	4.58	.515	มากที่สุด
3	มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่ นักศึกษาทุกคน	4.20	.447	มาก	4.40	.548	มาก	4.59	.499	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด
4	มีการสนับสนุนอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.53	.671	มากที่สุด	4.83	.389	มากที่สุด
5	มีการสนับสนุนอาจารย์ในด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนการประชุมทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ	4.80	.447	มากที่สุด	4.20	.447	มาก	4.47	.507	มาก	4.67	.492	มากที่สุด

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเคตเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านปัจจัยนำเข้า	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
บุคลากร													
6	มีการกระตุ้นให้อาจารย์ทำผลงานทางวิชาการ สายตรงในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	4.40	.548	มาก	4.20	.447	มาก	4.53	.507	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด
7	มีอาจารย์พิเศษหรือวิทยากรจากภายนอก เข้า มาร่วมในการพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.50	.568	มากที่สุด	4.83	.389	มากที่สุด
	รวม	4.57	.505	มากที่สุด	4.37	.490	มาก	4.53	.551	มากที่สุด	4.70	.463	มากที่สุด
สื่อการเรียนการสอน													
1	มีสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยและ มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.447	มาก	4.41	.560	มาก	4.58	.515	มากที่สุด
2	จัดให้มีห้องเรียนมีสื่อมีเดียที่มีความพร้อมใช้ งานอย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อมต่อ การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.60	.548	มากที่สุด	3.80	.447	มาก	4.47	.621	มาก	4.67	.492	มากที่สุด
3	มีห้องปฏิบัติการทดลองที่มีเครื่องมือทันสมัย	4.60	.548	มากที่สุด	3.60	.548	มาก	4.41	.756	มาก	4.42	.515	มาก

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านปัจจัยนำเข้า	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
สื่อการเรียนการสอน													
4	มีห้องสมุดบริการทั้งหนังสือ ตำรา และสื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการสืบค้นความรู้	4.40	.548	มาก	4.00	.000	มาก	4.47	.671	มาก	4.75	.452	มากที่สุด
5	มีความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประกอบการเรียนรู้ภายในห้องเรียน	4.40	.548	มาก	4.20	.447	มาก	4.38	.660	มาก	4.58	.515	มากที่สุด
6	มีองค์กร หรือหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.40	.548	มาก	4.20	.447	มาก	4.41	.665	มาก	4.75	.452	มากที่สุด
รวม		4.50	.548	มากที่สุด	4.00	.389	มาก	4.43	.656	มาก	4.63	.490	มากที่สุด

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านปัจจัยนำเข้า	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน													
1	ตำราเรียนมีความทันสมัยและเหมาะสมกับรายวิชา	4.40	.548	มาก	4.00	.707	มาก	4.41	.665	มาก	4.50	.522	มากที่สุด
2	ตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในท้องถิ่นเพียงพอละเอียด	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.447	มาก	4.34	.602	มาก	4.50	.522	มากที่สุด
3	การสืบค้นตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในท้องถิ่นมีระบบ การสืบค้นที่รวดเร็วและทันสมัย	4.40	.894	มาก	4.40	.548	มาก	4.34	.602	มาก	4.42	.515	มาก
รวม		4.47	.663	มาก	4.20	.567	มาก	4.36	.623	มาก	4.47	.520	มาก

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านปัจจัยนำเข้า	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
อาคารสถานที่													
1	ห้องเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และมีสภาพที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.41	.615	มาก	4.50	.522	มากที่สุด
2	ห้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีโต๊ะ เก้าอี้ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.00	.000	มาก	4.20	.447	มาก	4.47	.621	มาก	4.50	.522	มากที่สุด
3	มีห้องปฏิบัติการและจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.47	.671	มาก	4.33	.492	มาก
4	มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมที่เหมาะสม และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.44	.669	มาก	4.58	.515	มากที่สุด
รวม		4.35	.411	มาก	4.35	.523	มาก	4.45	.644	มาก	4.48	.513	มาก
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน		4.47	.488	มาก	4.23	.492	มาก	4.44	.619	มาก	4.57	.497	มากที่สุด
ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวม													

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.47, \sigma = .488$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ประเด็น เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ บุคลากร ($\mu = 4.57, \sigma = .505$) และสื่อการเรียนการสอน ($\mu = 4.50, \sigma = .548$) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ประเด็น เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน ($\mu = 4.47, \sigma = .663$) และอาคารสถานที่ ($\mu = 4.35, \sigma = .411$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านบุคลากร พบว่า อาจารย์มีวุฒิการศึกษาตรงตามรายวิชาที่ทำการสอน และมีการสนับสนุนอาจารย์ในด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ทุนทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนการประชุมทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80, \sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้นักศึกษาทุกคนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20, \sigma = .447$)

- ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า มีสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีห้องเรียนมัลติมีเดียที่มีความพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีห้องปฏิบัติการทดลองที่มีเครื่องมือทันสมัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60, \sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ห้องสมุดบริการทั้งหนังสือ ตำรา มีความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประกอบการเรียนรู้ภายในห้องเรียน และมีองค์กร หรือหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40, \sigma = .548$)

- ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน พบว่า ตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีเพียงพอและทันสมัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60, \sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ การสืบค้นตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีระบบการสืบค้นที่รวดเร็วและทันสมัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40, \sigma = .894$)

- ด้านอาคารสถานที่ พบว่า มีห้องปฏิบัติการและจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ มีห้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีโต๊ะ เก้าอี้ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00$, $\sigma = .000$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\sigma = .492$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ที่ระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ บุคลากร ($\mu = 4.37$, $\sigma = .490$) อาคารสถานที่ ($\mu = 4.35$, $\sigma = .523$) ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน ($\mu = 4.20$, $\sigma = .567$) และสื่อการเรียนการสอน ($\mu = 4.00$, $\sigma = .389$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านบุคลากร พบว่า อาจารย์มีวุฒิการศึกษาตรงตามรายวิชาที่ทำการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ จำนวนอาจารย์มีเพียงพอกับรายวิชาที่เปิดการสอน มีการสนับสนุนอาจารย์ในด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนการประชุมทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ และมีการกระตุ้นให้อาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$, $\sigma = .548$)

- ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ห้องเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีห้องปฏิบัติการและจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และมีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.40$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ห้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีโต๊ะ เก้าอี้ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = .447$)

- ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน พบว่า การสืบค้นตำราเรียน หนังสือวารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีระบบการสืบค้นที่รวดเร็วและทันสมัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.40$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ตำราเรียนมีความทันสมัยและเหมาะสมกับรายวิชาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00$, $\sigma = .707$)

- ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า มีสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประกอบการเรียนรู้ภายในห้องเรียน และมีองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.20$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ มีห้องปฏิบัติการทดลองที่มีเครื่องมือทันสมัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.60$, $\sigma = .548$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.44$, $\sigma = .619$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ประเด็นคือ บุคลากร ($\mu = 4.53$, $\sigma = .551$) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 3 ประเด็น เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ อาคารสถานที่ ($\mu = 4.45$, $\sigma = .644$) สื่อการเรียนการสอน ($\mu = 4.43$, $\sigma = .656$) และตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน ($\mu = 4.36$, $\sigma = .623$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านบุคลากร พบว่า อาจารย์มีวุฒิการศึกษาตรงตามรายวิชาที่ทำการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.66$, $\sigma = .483$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ จำนวนอาจารย์มีเพียงพอกับรายวิชาที่เปิดการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$, $\sigma = .619$)

- ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ห้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีโต๊ะ เก้าอี้ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีห้องปฏิบัติการและจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพียงพอกับจำนวนนักศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.47$, $\sigma = .621$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ห้องเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และมีสภาพที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$, $\sigma = .615$)

- ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า จัดให้มีห้องเรียนมัลติมีเดียที่มีความพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีห้องสมุดบริการทั้งหนังสือ ตำรา และสื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการสืบค้นความรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.47$, $\sigma = .621$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ มีความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประกอบการเรียนรู้ภายในห้องเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = .660$)

- ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน พบว่า ตำราเรียนมีความทันสมัยและเหมาะสมกับรายวิชาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.41$, $\sigma = .665$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีเพียงพอและทันสมัย ตลอดจนการสืบค้น ตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีระบบการสืบค้นที่รวดเร็วและทันสมัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$, $\sigma = .602$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57$, $\sigma = .497$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ประเด็นคือ บุคลากร ($\mu = 4.70$, $\sigma = .463$) สื่อการเรียนการสอน ($\mu = 4.63$, $\sigma = .490$) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ประเด็น เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ อาคารสถานที่ ($\mu = 4.48$, $\sigma = .513$) และตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน ($\mu = 4.47$, $\sigma = .520$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านบุคลากร พบว่า มีกระบวนการส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และมีอาจารย์พิเศษหรือวิทยากรจากภายนอกเข้ามาร่วมในการพัฒนาความรู้และกระบวนการคิดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = .389$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ จำนวนอาจารย์มีเพียงพอกับรายวิชาที่เปิดการสอน และมีการกระตุ้นให้อาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = .515$)

- ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า มีห้องสมุดบริการทั้งหนังสือ ตำรา และสื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการสืบค้นความรู้ และมีองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.75$, $\sigma = .452$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ มีห้องปฏิบัติการทดลองที่มีเครื่องมือทันสมัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = .515$)

- ด้านอาคารสถานที่ พบว่า มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = .515$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ มีห้องปฏิบัติการและจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพียงพอกับจำนวนนักศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$, $\sigma = .492$)

- ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน พบว่า ตำราเรียนมีความทันสมัยและเหมาะสมกับรายวิชา และตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีเพียงพอและทันสมัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.50$, $\sigma = .522$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือการสืบค้นตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีระบบการสืบค้นที่รวดเร็วและทันสมัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = .515$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านกระบวนการ

ข้อ	การประเมิน : ด้านกระบวนการ	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
การจัดการเรียนการสอน													
1	มีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม	4.20	.447	มาก	4.60	.548	มากที่สุด	4.56	.504	มากที่สุด	4.17	.835	มาก
2	มีการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนตามความรู้ความสามารถและคุณวุฒิ	4.40	.548	มาก	4.60	.548	มากที่สุด	4.59	.560	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด
3	มีการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	4.80	.447	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด	4.50	.568	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด
4	มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบเขต กิจกรรม การเรียนการสอนและการประเมินผลได้อย่างชัดเจน	4.60	.548	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด	4.50	.568	มากที่สุด	4.42	.515	มาก
5	การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.80	.447	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด	4.50	.622	มากที่สุด	4.50	.522	มากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านกระบวนการ (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านกระบวนการ	ผู้บริหาร (N = 5)		อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)		นักศึกษา (N = 32)		ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)	
		μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
6	การจัดการเรียนการสอนเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก	4.40	.548	4.40	.548	4.63	.554	4.50	.522
7	อาจารย์มีการเตรียมแผนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีความหลากหลาย	4.60	.548	4.40	.548	4.38	.660	4.67	.492
8	ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	4.40	.548	4.40	.548	4.47	.567	4.42	.515
9	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะในวิชาชีพ	4.60	.548	4.60	.548	4.63	.492	4.50	.522
10	การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเวลา	4.60	.548	4.60	.548	4.41	.756	4.50	.522
	รวม	4.54	.518	4.54	.548	4.52	.585	4.48	.548

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านกระบวนการ (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านกระบวนการ	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
การวัดและประเมินผล													
1	มีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้แบบตรวจสอบได้	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.447	มาก	4.53	.567	มากที่สุด	4.83	.389	มากที่สุด
2	มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.447	มาก	4.56	.504	มากที่สุด	4.42	.515	มาก
3	มีการประเมินในรูปแบบของคณะทำงาน	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.447	มาก	4.44	.619	มาก	4.83	.389	มากที่สุด
4	การวัดและประเมินผลการเรียนมีมาตรฐานและมีความยุติธรรม	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.38	.609	มาก	4.83	.389	มากที่สุด
5	ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.50	.622	มากที่สุด	4.50	.522	มากที่สุด
6	มีการนำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.47	.621	มาก	4.92	.289	มากที่สุด
	รวม	4.53	.548	มากที่สุด	4.30	.498	มาก	4.48	.590	มาก	4.72	.416	มากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร
อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านกระบวนการ (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านกระบวนการ	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
กิจกรรมเสริมหลักสูตร													
1	จัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและ ปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ	4.60	.548	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด	4.59	.615	มากที่สุด	5.00	.000	มากที่สุด
2	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความสอดคล้อง กับสาขาวิชาที่เรียน	4.20	.447	มาก	4.60	.548	มากที่สุด	4.41	.665	มาก	4.58	.515	มากที่สุด
3	กิจกรรมเสริมหลักสูตรตรงกับความต้องการ ของนักศึกษาและสถานประกอบการ	4.40	.548	มาก	4.20	.447	มาก	4.28	.772	มาก	4.58	.515	มากที่สุด
4	กิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษา มีประสบการณ์ในวิชาชีพก่อนเข้าสู่การทำงาน จริง	4.20	.447	มาก	4.20	.447	มาก	4.59	.712	มากที่สุด	4.83	.389	มากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านกระบวนการ (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านกระบวนการ	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
กิจกรรมเสริมหลักสูตร													
5	กิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	4.40	.548	มาก	4.20	.447	มาก	4.38	.833	มาก	4.83	.389	มากที่สุด
	รวม	4.36	.508	มาก	4.36	.487	มาก	4.45	.719	มาก	4.76	.362	มากที่สุด.
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินด้านกระบวนการโดยภาพรวม	4.48	.525	มาก	4.40	.511	มาก	4.48	.631	มาก	4.65	.442	มากที่สุด.

ตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.48$, $\sigma = .525$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ประเด็นเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.54$, $\sigma = .518$) การวัดและประเมินผล ($\mu = 4.53$, $\sigma = .548$) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 1 ประเด็นคือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 4.36$, $\sigma = .508$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา และการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ มีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = .447$)

- ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4 ข้อคือ มีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้แบบตรวจสอบได้, มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้, มีการประเมินในรูปแบบของคณะทำงาน และให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากับ 2 ข้อคือ การวัดและประเมินผลการเรียนมีมาตรฐานและมีความยุติธรรม มีการนำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$, $\sigma = .548$)

- ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า จัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากับ 2 ข้อ คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์ในวิชาชีพก่อนเข้าสู่การทำงานจริงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = .447$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.40$, $\sigma = .511$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ประเด็นคือ การจัดการเรียน

การสอน ($\mu = 4.54, \sigma = .548$) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ประเด็นเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 4.36, \sigma = .487$) การวัดและประเมินผล ($\mu = 4.30, \sigma = .498$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากับ 7 ข้อคือ มีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม, มีการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนตามความรู้ความสามารถและคุณวุฒิ, มีการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา, มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบเขต กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน, การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร, มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะในวิชาชีพ และการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเวลาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60, \sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3 ข้อคือ การจัดการเรียนการสอนเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก, อาจารย์มีการเตรียมแผนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีความหลากหลาย และให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40, \sigma = .548$)

- ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า จัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60, \sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสถานประกอบการ กิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20, \sigma = .447$)

- ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3 ข้อคือ การวัดและประเมินผลการเรียนมีมาตรฐานและมีความยุติธรรม, ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน, มีการนำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.40, \sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3 ข้อคือ มีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้แบบตรวจสอบได้, มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ และมีการประเมินในรูปแบบของคณะทำงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20, \sigma = .447$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.48$, $\sigma = .631$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ประเด็นคือ การจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.52$, $\sigma = .585$) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ประเด็นเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การวัดและประเมินผล ($\mu = 4.48$, $\sigma = .590$) กิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 4.45$, $\sigma = .719$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะในวิชาชีพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = .492$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ อาจารย์มีการเตรียมแผนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีความหลากหลายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = .660$)

- ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = .504$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ การวัดและประเมินผลการเรียนมีมาตรฐานและมีความยุติธรรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = .609$)

- ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า จัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์ในวิชาชีพก่อนเข้าสู่การทำงานจริงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.59$, $\sigma = .712$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสถานประกอบการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = .772$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$, $\sigma = .442$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ประเด็นเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu = 4.76$, $\sigma = .362$) การวัดและประเมินผล ($\mu = 4.72$, $\sigma = .416$) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 1 ประเด็นคือ การจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.48$, $\sigma = .548$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า จัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 5.00$, $\sigma = .000$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสถานประกอบการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = .515$)

- ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีการนำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.92$, $\sigma = .289$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = .515$)

- ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์มีการเตรียมแผนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีความหลากหลายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = .492$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ มีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาอย่างเหมาะสมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$, $\sigma = .835$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิต

ข้อ	การประเมิน : ด้านผลผลิต	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)			ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จ (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1	บัณฑิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหา	4.20	.447	มาก	4.60	.548	มากที่สุด	4.47	.842	มาก	4.92	.289	มากที่สุด	4.33	.492	มาก
2	บัณฑิตมีความรู้ในการออกแบบซอฟต์แวร์ในระบบธุรกิจ	4.60	.548	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด	4.59	.499	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด
3	บัณฑิตมีความสามารถในการพัฒนาเว็บไซต์ทางธุรกิจ	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.38	.609	มาก	4.83	.389	มากที่สุด	4.33	.492	มาก
4	บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ปัญหา ความเข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหา	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.447	มาก	4.50	.622	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด
5	บัณฑิตมีความสนใจในการพัฒนาความรู้และความชำนาญอย่างต่อเนื่อง	4.20	.447	มาก	4.20	.447	มาก	4.44	.564	มาก	4.75	.452	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด
6	บัณฑิตมีการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพ ต่อการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้	4.60	.548	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด	4.41	.712	มาก	4.75	.452	มากที่สุด	4.42	.515	มาก

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิต

ข้อ	การประเมิน : ด้านผลผลิต	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)			ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จ (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
7	บัณฑิตสามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.62	.609	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด	4.50	.522	มากที่สุด
8	บัณฑิตสามารถนำความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการพัฒนางานและศึกษาต่อได้	4.60	.548	มากที่สุด	4.80	.447	มากที่สุด	4.50	.672	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด
	รวม	4.45	.523	มาก	4.48	.510	มาก	4.49	.641	มาก	4.76	.434	มากที่สุด	4.49	.510	มาก
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา																
1	บัณฑิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	4.20	.447	มาก	4.60	.548	มากที่สุด	4.66	.545	มากที่สุด	4.50	.522	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด
2	บัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย	4.60	.548	มากที่สุด	4.80	.447	มากที่สุด	4.53	.507	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิต (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านผลผลิต	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)			ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
3	บัณฑิตสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ไปปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี	4.20	.447	มาก	4.60	.548	มากที่สุด	4.59	.499	มากที่สุด	4.42	.515	มาก	4.67	.492	มากที่สุด
4	บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.69	.471	มากที่สุด	4.92	.289	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด
5	บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการสำนักงานในหลากหลายสถานการณ์	4.20	.447	มาก	4.60	.548	มากที่สุด	4.66	.602	มากที่สุด	4.50	.522	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด
6	บัณฑิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการประเมินผล และงานวิจัยขององค์กร	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.63	.492	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด
7	บัณฑิตได้คำปรึกษาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร	4.20	.447	มาก	4.40	.548	มาก	4.50	.672	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด	4.83	.389	มากที่สุด

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิต (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านผลผลิต	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)			ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จ (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
8	บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้คอมพิวเตอร์ต่อบุคคล องค์กร และสังคม	4.60	.548	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด	4.47	.718	มาก	4.50	.522	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด
9	บัณฑิตเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.62	.609	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด
10	บัณฑิตมีจิตอาสาและอุทิศเวลาให้กับ การปฏิบัติงานขององค์กร	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.69	.471	มากที่สุด	4.50	.522	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด
11	บัณฑิตศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ให้แก่ตนเองอยู่เสมอ	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.62	.554	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด
	รวม	4.42	.511	มาก	4.51	.539	มากที่สุด	4.61	.558	มากที่สุด	4.59	.489	มากที่สุด	4.71	.467	มากที่สุด

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานประกอบการอาชีพศึกษาศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร และผู้ที่จะศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิต (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านผลผลิต	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)			ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1	บัณฑิตเคารพสิทธิและรับผิดชอบต่อสังคม	4.80	.447	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.69	.535	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด
2	บัณฑิตมีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีม โดยสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญได้	4.20	.447	มาก	4.60	.548	มากที่สุด	4.66	.483	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด
3	บัณฑิตมีความรับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.59	.560	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด	4.75	.452	มากที่สุด
4	บัณฑิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนางานอยู่เสมอ	4.40	.548	มาก	4.20	.447	มาก	4.62	.609	มากที่สุด	4.25	.452	มาก	4.75	.452	มากที่สุด
5	บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการ	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.56	.504	มากที่สุด	4.50	.522	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด
6	บัณฑิตมีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองในด้านวิชาชีพ และสังคม	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.69	.471	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด	4.42	.515	มาก

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานประกอบการอาชีพศึกษาภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหาร
อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิต (ต่อ)

ข้อ	การประเมิน : ด้านผลผลิต	ผู้บริหาร (N = 5)			อาจารย์ประจำหลักสูตร (N = 5)			นักศึกษา (N = 32)			ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)			ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา (N = 12)		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
7	บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ	4.40	.548	มาก	4.40	.548	มาก	4.66	.545	มากที่สุด	4.58	.515	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด
8	บัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และความซื่อสัตย์สุจริต	4.60	.548	มากที่สุด	4.40	.548	มาก	4.69	.535	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด	4.67	.492	มากที่สุด
	บัณฑิตมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	4.48	.523	มาก	4.40	.535	มาก	4.65	.530	มากที่สุด	4.56	.499	มากที่สุด	4.65	.488	มากที่สุด
	รวม	4.45	.519	มาก	4.46	.528	มาก	4.58	.576	มากที่สุด	4.64	.474	มากที่สุด	4.62	.488	มากที่สุด
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินด้านผลผลิตโดยภาพรวม															

ตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = .519$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ที่ระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ ($\mu = 4.48$, $\sigma = .523$) ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.45$, $\sigma = .523$) และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา ($\mu = 4.42$, $\sigma = .511$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ บัณฑิตมีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีม โดยสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = .447$)

- ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่า ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากัน 4 ข้อคือ บัณฑิตมีความรู้ในการออกแบบซอฟต์แวร์ในระบบธุรกิจ , บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ปัญหา ความเข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหา , บัณฑิตมีการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพต่อการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้ และบัณฑิตสามารถนำความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการพัฒนางานและศึกษาต่อได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตมีความสนใจในการพัฒนาความรู้และความชำนาญอย่างต่อเนื่องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = .447$)

- ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากัน 5 ข้อคือ บัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย, บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป, บัณฑิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการประเมินผล และงานวิจัยขององค์กร, บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้คอมพิวเตอร์ต่อบุคคล องค์กร และสังคม, บัณฑิตมีจิตอาสาและอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานขององค์กรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากัน 4 ข้อ คือ บัณฑิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี, บัณฑิตสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ไปปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี, บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการจัดการ

สำนักงานในหลากหลายสถานการณ์, บัณฑิตให้คำปรึกษาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20, \sigma = .447$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\mu = 4.46, \sigma = .528$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ประเด็นคือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา ($\mu = 4.51, \sigma = .539$) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ประเด็นเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.48, \sigma = .510$) และบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ ($\mu = 4.40, \sigma = .535$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา พบว่า บัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80, \sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดมีระดับความคิดเห็นเท่ากับ 6 ข้อคือ บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป, บัณฑิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการประเมินผล และงานวิจัยขององค์กร, บัณฑิตให้คำปรึกษาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร, บัณฑิตเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม, บัณฑิตมีจิตอาสาและอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานขององค์กร, บัณฑิตศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองอยู่เสมอมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40, \sigma = .548$)

- ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่า บัณฑิตสามารถนำความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการพัฒนางานและศึกษาต่อได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.80, \sigma = .447$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ปัญหา ความเข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและความสนใจในการพัฒนาความรู้และความชำนาญอย่างต่อเนื่องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20, \sigma = .447$)

- ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตมีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีม โดยสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.60, \sigma = .548$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ บัณฑิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนางานอยู่เสมอมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20, \sigma = .447$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = .576$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ประเด็น เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ ($\mu = 4.65$, $\sigma = .530$) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา ($\mu = 4.61$, $\sigma = .558$) และมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดคือ ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.49$, $\sigma = .641$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองในด้านวิชาชีพและสังคมรวมทั้งมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = .535$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = .504$)

- ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา พบว่า บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป ตลอดจนมีจิตอาสาและอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานขององค์กรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = .471$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้คอมพิวเตอร์ต่อบุคคล องค์กรและสังคมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.47$, $\sigma = .718$)

- ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่า บัณฑิตสามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = .609$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตมีความสามารถในการพัฒนาเว็บไซต์ทางธุรกิจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.38$, $\sigma = .609$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = .474$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับ

ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.76$, $\sigma = .434$) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา ($\mu = 4.59$, $\sigma = .489$) และบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ ($\mu = 4.56$, $\sigma = .499$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่า บัณฑิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.92$, $\sigma = .289$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตมีความรู้ในการออกแบบซอฟต์แวร์ในระบบธุรกิจ และสามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = .492$)

- ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา พบว่า บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไปมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.92$, $\sigma = .289$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ไปปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = .515$)

- ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนมีความรับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = .492$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ บัณฑิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนางานอยู่เสมอมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$, $\sigma = .452$)

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = .488$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ประเด็นเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา ($\mu = 4.71$, $\sigma = .467$) บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ ($\mu = 4.65$, $\sigma = .488$) และมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดคือ ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.49$, $\sigma = .510$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

- ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา พบว่า บัณฑิตให้คำปรึกษาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = .389$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = .515$)

- ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตมีความรับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนางานอยู่เสมอมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.75$, $\sigma = .452$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตมีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองในด้านวิชาชีพและสังคมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = .515$)

- ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่า บัณฑิตมีความรู้ในการออกแบบซอฟต์แวร์ในระบบธุรกิจ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและมีทักษะในการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหา ตลอดจนมีความสนใจในการพัฒนาความรู้และความชำนาญอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถนำความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการพัฒนางานและศึกษาต่อได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = .515$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ บัณฑิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหา ตลอดจนความสามารถในการพัฒนาเว็บไซต์ทางธุรกิจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$, $\sigma = .492$)

ตอนที่ 2 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางตามทัศนะ
ของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 14 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะ
ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริบท

การประเมิน : ด้านบริบท	ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร	1. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นตรงกันว่านโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตรของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง มีความเหมาะสมชัดเจนดี เพราะเป็นการจัดทำให้รูปแบบของคณะกรรมการระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการและผ่านความเห็นชอบของอนุกรรมการฝ่ายวิชาการและสภาสถาบันจึงสามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้เป็นอย่างดี 2. ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่คิดเห็นว่าการกำหนดแนวทางปรับปรุงหลักสูตรให้มีมาตรฐาน มีโครงสร้างและเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด 3. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ทันสมัยต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตเป็นการศึกษาในระบบทวิภาคี จึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการ และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพ สามารถผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้อย่างมีคุณภาพ

ตารางที่ 14 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะ
ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริบท (ต่อ)

การประเมิน : ด้านบริบท	ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1. ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่คิดเห็นตรงกันว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมและชัดเจน เหมาะกับสภาพความต้องการในสังคมปัจจุบัน และมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาไปประกอบอาชีพมากกว่าที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้น 2. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ความเห็นว่า ขณะนี้เราเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สิ่งที่เป็นที่วิตกควรได้รับจากหลักสูตรนี้จึงไม่ใช่เพียงแค่การรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แต่น่าจะเป็นการพัฒนาประเทศและสังคมให้อยู่ในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือการสร้างบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความคิดสร้างสรรค์สามารถให้บริการช่วยเหลือแก่สังคมและชุมชนได้
จุดประสงค์รายวิชา	1. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นว่าจุดประสงค์รายวิชามีความชัดเจนเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ตลอดจนมีการปรับแก้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ในการปรับแก้จะได้อาจจากการนิเทศนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในสถานประกอบการจริง โดยสถานประกอบการจะเขียนข้อเสนอแนะและแนะนำมาให้สาขาวิชา ซึ่งทางสาขาวิชาก็นำไปพัฒนาปรับแก้ให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของสถานประกอบการต่อไป 2. ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าจุดประสงค์รายวิชามีความชัดเจน เข้าใจง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม มีความเหมาะสมกับสาขาวิชานำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาหน่วยงาน องค์กร โดยนำหลักการและความรู้ ความเข้าใจ ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงาน

ตารางที่ 14 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริบท (ต่อ)

การประเมิน : ด้านบริบท	ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
โครงสร้างหลักสูตร	1. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรวมถึงความสามารถของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตเพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก 2. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า การกำหนดสัดส่วนหมวดวิชา / รายวิชา / ลักษณะวิชา / จำนวน หน่วยกิต และเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับนักศึกษา แต่ในหมวดวิชาเลือกควรมีการจัดรายวิชาเลือกให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการนำความรู้ไปใช้ 3. ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ต้องคำนึงถึงบริบทของสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก โดยมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถสามารถเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
เนื้อหาหลักสูตร	1. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ความสามารถไปใช้ในการทำงานได้ ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ตรงตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป โดยที่เนื้อหาของหลักสูตรจะขึ้นอยู่กับความต้องการของสถานประกอบการและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นหลัก โดยเนื้อหาหลักสูตรจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาเพื่อนำไปประกอบอาชีพต่อไป 2. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ข้อคิดเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตอาจมีการปรับในรายวิชากลุ่มทักษะวิชาชีพเพิ่มขึ้น เพื่อให้ นักศึกษามีการประยุกต์ใช้ความรู้ได้เพิ่มขึ้น และการจัดเรียงเนื้อหาอาจเปิดกว้างให้ผู้สอนได้จัดลำดับตามความต้องการของนักศึกษา

ตารางที่ 15 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านปัจจัยนำเข้า

การประเมิน : ด้านปัจจัยนำเข้า	ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
บุคลากร	1. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ความรู้ความสามารถของอาจารย์ในหลักสูตรมีความเหมาะสม มีความรู้และความชำนาญในเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบ อาจารย์มีจรรยาบรรณในวิชาชีพสูง ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา มีความเอื้ออาทร ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแก่นักศึกษา ในทุก ๆ ด้าน 2. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ข้อคิดเห็นว่าบุคลากรอาจจะยังมีจำนวนไม่เพียงพอ แต่ได้มีการเชิญอาจารย์พิเศษและวิทยากรจากภายนอกมาร่วมพัฒนาจึงเป็นอาจารย์จากภายนอกที่มีวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาและเป็นผู้เชี่ยวชาญในสายอาชีพ มาสอนโดยตรง ทำให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้และทักษะที่หลากหลายตลอดจนมีมุมมองที่แตกต่างไป 3. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ข้อคิดเห็นด้านการสนับสนุนอาจารย์ในด้านการศึกษาต่อว่า เนื่องจากเป็นระบบราชการทุนการศึกษาต่อมีน้อยจึงทำให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ ทำให้อาจารย์ต้องใช้ทุนส่วนตัว ซึ่งยังมีจำนวนน้อยที่พร้อมจะพัฒนาตนเอง ในส่วนของการจัดทำผลงานทางวิชาการทางสถาบันมีการสนับสนุนให้อาจารย์จัดทำผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว
สื่อการเรียนการสอน	1. จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านสามารถสรุปได้ว่า อุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของสถาบันการอาชีวศึกษา เป็นในรูปแบบทวิภาคีซึ่งได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการเป็นอย่างดีในการสนับสนุนด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 15 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านปัจจัยนำเข้า (ต่อ)

การประเมิน : ด้านปัจจัยนำเข้า	ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
สื่อการเรียนการสอน	2. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีความเพียงพอและมีคุณภาพเหมาะสมตามมาตรฐานของสถานศึกษาของรัฐ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต เครื่องเสียง เครื่องฉายภาพ เป็นต้น
ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน	1. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ความเห็นว่าเอกสารประกอบต่าง ๆ ส่วนใหญ่นักศึกษาจะดาวน์โหลดจากเว็บต่าง ๆ มากกว่าซึ่งรวดเร็วและทันสมัยกว่าตำรา ดังนั้นตำราเรียนส่วนใหญ่จะใช้ศึกษาในห้องสมุดกลางที่มีหนังสือ ตำรา วารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
อาคารสถานที่	1. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นว่า จำนวนห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีจำนวนมากเกินพอและมีความเหมาะสม เพราะมีจำนวนนักศึกษาจำกัดรุ่นละไม่เกิน 20 คน จึงเป็นการสะดวกและเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนนอเวลาวิชาการ 2. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ความเห็นว่า ควรจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตารางที่ 16 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านกระบวนการ

การประเมิน : ด้านกระบวนการ	ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
การจัดการเรียนการสอน	1. จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมดี เนื่องด้วยอาจารย์ผู้สอนมีความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่นักศึกษา ตลอดจนมีการใช้เทคนิควิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย 2. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรจัดให้นักศึกษาได้ค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าการเรียนเฉพาะในห้องเรียน การจัดการเรียนการสอนควรเน้นวิธีการสืบเสาะหาความรู้ ต้องสอนให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อให้ศึกษามีโอกาสศึกษาในเรื่องที่ตนเองสนใจได้อย่างเต็มที่ และนำเรื่องที่ศึกษานั้นมาอภิปรายแลกเปลี่ยนในห้องเรียน 3. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม เพราะอาจารย์มีความรู้ความชำนาญตรงกับวิชาที่สอน มีการเตรียมการเรียนการสอนล่วงหน้า 4. ด้านการจัดตารางเรียนและเวลาเรียนของหลักสูตรมีความเหมาะสมดีแล้ว บางครั้งต้องมีการปรับเปลี่ยนเวลาเรียนตามสถานการณ์ด้วย ส่วนความรู้ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในเอกสารหลักสูตร ซึ่งมีการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในการเรียนการสอนผ่านกิจกรรม

ตารางที่ 16 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านกระบวนการ (ต่อ)

การประเมิน : ด้านกระบวนการ	ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
การจัดการเรียนการสอน	5. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนคือ การใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการสื่อสารภาษาอังกฤษซึ่งถือเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารในสังคมปัจจุบัน
การวัดและประเมินผล	1. ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสมดี มีเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน ตลอดจนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบ ตรวจสอบโครงการวิชาชีพ และประเมินมาตรฐานวิชาชีพให้เป็นไปตามสมรรถนะรายวิชา โดยการวัดและประเมินผลจะยึดตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีคณาจารย์ที่เป็นผู้ฝึกในสถานประกอบการเข้ามามีส่วนในการวัดและประเมินผล ทำให้เกิดประสบการณ์จริงสำหรับการวัดผลผู้เรียน 2. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องการวัดและประเมินผลไว้ว่า ควรมีการเพิ่มรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายวิธี และควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าก่อน
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	1. ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมดี เนื่องจากต้องร่วมมือกับสถานประกอบการ ทั้งนี้นักศึกษาต้องอยู่ในสถานประกอบการจริง ดังนั้นกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงเป็นวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพราะผู้เรียนต้องฝึกอาชีพจริงอยู่ในสถานประกอบการจริง 2. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจะเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรมเพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของหน่วยงานและของสังคม ตลอดจนเป็นกิจกรรมในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ เป็นต้น

ตารางที่ 17 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านผลผลิต

การประเมิน : ด้านผลผลิต	ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
ความรู้จากการศึกษาและ ความสามารถในการปฏิบัติงาน	1. ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า บัณฑิตมีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และสามารถใช้ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี จากสถิติที่ผ่านมา และมีการนำผลจากการสอบถามความพึงพอใจของสถานประกอบการที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นต่อไป 2. ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า บัณฑิตมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ได้รับการยอมรับจากหน่วยงาน และควรส่งเสริมการพัฒนาด้านการใช้ทักษะการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งการพูด การฟัง การเขียน 3. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรสร้างความเชื่อมั่นทางวิชาการให้แก่บัณฑิตมากขึ้น ให้บัณฑิตมีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเอง สามารถใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง สามารถประยุกต์และบูรณาการองค์ความรู้กับศาสตร์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 17 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านผลผลิต (ต่อ)

การประเมิน : ด้านผลผลิต	ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และจากการศึกษา	1. ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า ควรจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจและคุณภาพในการทำงานจากสถานประกอบการ และจากการติดตามผลพบว่า สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตที่เรียนและสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2. ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ข้อเสนอแนะว่า ควรพัฒนาให้บัณฑิตสามารถใช้ทักษะ และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม 3. ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นตรงกันว่า บัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานเสร็จลุล่วงตามเวลา สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ
บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ที่จะศึกษาต่อ	1. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่า ควรปลูกฝังเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ และส่งเสริมให้บัณฑิตเป็นผู้รักการค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างงาน และส่งเสริมให้บัณฑิตรักษาระเบียบวินัยของสถานที่ทำงาน 2. ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นตรงกันว่า ควรมีการสอดแทรกพัฒนาภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และสร้างระเบียบวินัยให้บัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตมีวินัยในตนเอง มีความเคารพในกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กรและสังคม รวมถึงการเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3. ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า บัณฑิตมีความซื่อสัตย์สุจริตและกิริยามารยาทที่ดี มีน้ำใจช่วยเหลือบุคคลอื่นและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลทั่วไปและเพื่อนร่วมงาน รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารประเมินการจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตฟเฟิลบีม (CIPP Model)					ความคิดเห็นที่ได้จากทัศนะ
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	
1. ด้านบริบท						
1.1 นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารทุกท่านมีความคิดเห็นด้านนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่านโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	-	-	-	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่านโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมชัดเจนดี
1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	-	-	-	ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่คิดเห็นตรงกันว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมดี

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม (ต่อ)

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตีเฟลปิม (CIPP Model)						ความคิดเห็นที่ได้จากทัศนะ
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ	
1. ด้านบริบท							
1.3 จุดประสงค์รายวิชา	ผู้บริหารทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าจุดประสงค์รายวิชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าจุดประสงค์รายวิชาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	-	-	-	-	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นว่าจุดประสงค์รายวิชาที่มีความชัดเจนเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
1.4 โครงสร้างหลักสูตร	ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	-	-	-	-	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม (ต่อ)

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตีฟเฟิลิม (CIPP Model)						ความคิดเห็นที่ได้จากทัศนะ
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ	
1. ด้านบริบท							
1.5 เนื้อหาหลักสูตร	ผู้บริหารทุกท่านมีความคิดเห็นด้านเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ทุกท่านมีความคิดเห็นด้านเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	-	-	-	-	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมและความน่าสนใจ
2. ด้านปัจจัยนำเข้า							
2.1 บุคลากร	ผู้บริหารทุกท่านมีความคิดเห็นด้านบุคลากรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ทุกท่านมีความคิดเห็นด้านบุคลากรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านบุคลากรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้สำเร็จการศึกษามีส่วนใหญ่มองว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	-	-	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าความรู้ความสามารถของอาจารย์ในหลักสูตรมีความเหมาะสมดี

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม (ต่อ)

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตีเฟิลิม (CIPP Model)						ความคิดเห็นที่ได้จากทัศนะ
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ	
2. ด้านปัจจัยนำเข้า							
2.2 สื่อการเรียนการสอน	ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าด้านสื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าด้านสื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านสื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้สำเร็จการศึกษามีส่วนใหญ่มองว่าด้านสื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	-	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน
2.3 ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน	ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้สำเร็จการศึกษามีส่วนใหญ่มองว่าด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	-	ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ความเห็นว่าเอกสารประกอบต่าง ๆ มีความเพียงพอและเหมาะสม และมีห้องสมุดกลางให้นักศึกษาได้ค้นคว้า	ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ความเห็นว่าเอกสารประกอบต่าง ๆ มีความเพียงพอและเหมาะสม และมีห้องสมุดกลางให้นักศึกษาได้ค้นคว้า

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม (ต่อ)

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตีเฟลิม (CIPP Model)						ความคิดเห็นที่ได้จากทัศนะ
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ	
2. ด้านปัจจัยนำเข้า							
2.4 อาคารสถานที่	ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	-	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นว่าจำนวนห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีจำนวนมากเกินไปพอและมีความเหมาะสม	
3. ด้านกระบวนการ							
3.1 การจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหารทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	-	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมดีเนื่องด้วยอาจารย์ผู้สอนมีความรู้และความชำนาญตรงกับวิชาที่สอน	

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม (ต่อ)

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตีเฟลิม (CIPP Model)						ความคิดเห็นที่ได้จากทัศนะ
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ	
3. ด้านกระบวนการ							
3.2 การวัดและประเมินผล	ผู้บริหารทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าด้านการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	-		ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า การวัดและประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสมดี มีเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน และควรเพิ่มรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายวิธี

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม (ต่อ)

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตีเฟิลบีม (CIPP Model)						ความคิดเห็นที่ได้จากทัศนะ
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ	
3. ด้านกระบวนการ							
3.3 กิจกรรมเสริมหลักสูตร	ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	ผู้สำเร็จการศึกษามีส่วนใหญ่มองว่าด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	-	ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมดี เนื่องจากเป็นนวัตกรรมที่ดีในการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพราะ ผู้เรียนต้องฝึกอาชีพจริงอยู่ในสถานประกอบการจริง	

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม (ต่อ)

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตัฟเฟิลบีม (CIPP Model)						ความคิดเห็นที่ได้จากทัศนนะ
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ	
4. ด้านผลผลิต							
4.1 ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน	ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	ผู้สำเร็จการศึกษามีส่วนใหญ่มองว่าความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มมีความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าบัณฑิตมีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และสามารถประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี	

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม (ต่อ)

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตีเฟลิม (CIPP Model)						ความคิดเห็นที่ได้จากทัศนะ
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ	
4. ด้านผลผลิต							
4.2 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษา	ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	อาจารย์ทุกท่านมีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้สำเร็จการศึกษามีส่วนใหญ่มองว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการศึกษา เนื่องจากบัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล	

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในภาพรวม (ต่อ)

การประเมิน	ความคิดเห็นที่ได้จากประเมินโดยวิธีของสตีฟเฟิลบีม (CIPP Model)						ความคิดเห็นที่ได้จากที่คณะ		
	ผู้บริหาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	นักศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้เกี่ยวข้อง	
4. ด้านผลผลิต	ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก	นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด	ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านบริบท

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านบริบทโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านบริบทโดยภาพรวมมีความเหมาะสมชัดเจนดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า

- ด้านนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีเหมาะสมชัดเจน เนื่องจากหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตเป็นการศึกษาในระบบทวิภาคี จึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการ และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพ สามารถผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้อย่างมีคุณภาพ

- ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่คิดเห็นตรงกันว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมดี เหมาะกับสภาพความต้องการในสังคมปัจจุบัน และมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาไปประกอบอาชีพ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

- ด้านจุดประสงค์รายวิชา ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นว่าจุดประสงค์รายวิชามีความชัดเจนเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปพัฒนาหน่วยงาน องค์กร โดยนำหลักการและความรู้ ความเข้าใจ ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงาน

- ด้านโครงสร้างหลักสูตร ผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร มีระดับความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรวมถึงความสามารถของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตเพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก

- ด้านเนื้อหาหลักสูตร ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ส่วนผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ทัศนะตรงกันว่าเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมและความน่าสนใจ และสอดคล้องกับ

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ความสามารถไปใช้ในการทำงานได้ แต่ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ตรงตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

ด้านปัจจัยนำเข้า

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า

- ด้านบุคลากร ผู้บริหาร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าความรู้ความสามารถของอาจารย์ในหลักสูตรมีความเหมาะสม มีความรู้และความชำนาญในเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบ อาจารย์มีจรรยาบรรณในวิชาชีพสูง ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแก่นักศึกษาในทุก ๆ ด้าน

- ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษา พบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ซึ่งให้ความเห็นตรงกันว่าสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการเป็นอย่างดีในการสนับสนุนด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

- ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีเหมาะสมระดับมาก ซึ่งผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ความเห็นว่าเอกสารประกอบต่าง ๆ มีความเพียงพอและเหมาะสม

- ด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีเหมาะสมระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ซึ่งให้ความเห็นว่าจำนวนห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีจำนวนมากเกินพอและมีความเหมาะสม เพราะมีจำนวนนักศึกษาจำกัดรุ่นละไม่เกิน 20 คน จึงเป็นการสะดวกและเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน

ด้านกระบวนการ

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า

- ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมดี เนื่องด้วยอาจารย์ผู้สอนมีความรู้และความชำนาญตรงกับวิชาที่สอน

- ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษา พบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าการวัดและประเมินผล การศึกษามีความเหมาะสมดี มีเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน และควรเพิ่มรูปแบบการวัดและ ประเมินผลที่หลากหลายวิธี

- ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมาก ส่วนผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมดี เนื่องจากเป็นวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพราะผู้เรียนต้องฝึกอาชีพจริงอยู่ในสถานประกอบการจริง

ด้านผลผลิต

จากตารางที่ 18 พบว่า นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า

- ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนผู้เชี่ยวชาญให้ทัศนะว่าด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่น่าพอใจ โดยบัณฑิตมีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและสามารถใช้ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี

- ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ซึ่งผู้บริหาร พบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านผู้เชี่ยวชาญ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา เนื่องจากบัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบหน้าที่ มีคุณธรรม และจริยธรรม ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล

- ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่ศึกษาต่อ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากที่สุด ซึ่งผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่ศึกษาต่อ โดยบัณฑิตมีความขยัน อดทน อดกลั้น และตั้งใจทำงาน มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในการทำงาน มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ รวมถึงมีคุณลักษณะในการใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ ตลอดจนทักษะการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ 3) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยอาศัยกรอบแนวคิดในการประเมิน CIPP model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นและการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) โดยประชากร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 32 คน ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 18 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น จำนวน 78 คน ซึ่งผู้ประเมินได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 66 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.62 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2) เพื่อทราบผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ 3) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สามารถสรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านบริบท

จากแบบสอบถามผู้บริหาร พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านบริบทโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 4 ด้าน เรียงลำดับค่ามัธยิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านจุดประสงค์รายวิชา และมีความเหมาะสมในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร

จากแบบสอบถามอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านบริบทโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ด้านคือ ด้านโครงสร้างหลักสูตร และมีความเหมาะสมในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับค่ามัธยิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และด้านจุดประสงค์รายวิชา

2. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า

จากแบบสอบถามผู้บริหาร พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัธยิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านบุคลากรและด้านสื่อการเรียนการสอน และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัธยิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน ด้านอาคารสถานที่

จากแบบสอบถามอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัธยิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน

จากแบบสอบถามนักศึกษา พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านบุคลากร และมีความเหมาะสมในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่ามัธยิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน

จากแบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านบุคลากร และด้านสื่อการเรียนการสอน และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านอาคารสถานที่ และด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน

3. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านกระบวนการ

จากแบบสอบถามผู้บริหาร พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และมีความเหมาะสมในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากแบบสอบถามอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล

จากแบบสอบถามนักศึกษา พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากแบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านกระบวนการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล และมีความเหมาะสมในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

4. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านผลผลิต

จากแบบสอบถามผู้บริหาร พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมาก

ไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ ด้านความรู้จากการศึกษา และความสามารถในการปฏิบัติงานและด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา

จากแบบสอบถามอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 1 ด้านคือ ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา และมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน และด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ

จากแบบสอบถามนักศึกษา พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา และมีความเหมาะสมในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน

จากแบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา และด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ

จากแบบสอบถามผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา และด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ และมีความเหมาะสมในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สามารถสรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านบริบท

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านบริบทในประเด็นที่เกี่ยวกับความชัดเจนและเหมาะสมของนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมและชัดเจน ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ได้ในเชิงสหวิทยาการ โครงสร้างและเนื้อหารายวิชาของหลักสูตรมีการบูรณาการศาสตร์ ซึ่งโครงสร้างของหลักสูตร มีการกำหนดสัดส่วนหมวดวิชา/รายวิชา/ลักษณะวิชา มีความเหมาะสม และความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและภาคธุรกิจ ตลอดจนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาไปประกอบอาชีพมากกว่าที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ

2. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านปัจจัยนำเข้า ในประเด็นที่เกี่ยวกับความชัดเจน ความเหมาะสม ความทันสมัยและความเป็นประโยชน์ของเนื้อหาสาระในรายวิชา ตำราเรียน และหนังสือ ความทันสมัยของสื่อการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แหล่งศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ความรู้ความสามารถของอาจารย์ มีความเหมาะสมดี

3. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านกระบวนการ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านกระบวนการ ในประเด็นที่เกี่ยวกับความเหมาะสมของการดำเนินการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การคัดเลือกนักศึกษาและอาจารย์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปฏิบัติงานจริง ในสถานประกอบการ รวมถึงระบบการดูแลให้คำปรึกษาด้านวิชาการ มีความเหมาะสมดี

4. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านผลผลิต

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ด้านผลผลิตในประเด็นที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ คุณลักษณะ ความรู้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา รวมถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการนำความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการพัฒนางานและศึกษาต่อ รวมถึงความพึงพอใจต่อหลักสูตรของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความเหมาะสมและเป็นที่น่าพอใจ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

1. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านบริบท

จากแบบสอบถามผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตรโดยภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก โดยผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านบริบทโดยภาพรวมมีความเหมาะสม ชัดเจนดี

2. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า

จากแบบสอบถามผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา โดยภาพรวม พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก โดยสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ ซึ่งมีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมดี

3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านกระบวนการ

จากแบบสอบถามผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา โดยภาพรวม พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก โดยผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับดี

4. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านผลผลิต

จากแบบสอบถามผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาโดยภาพรวม พบว่าระดับความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก โดยผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านผลผลิตโดยภาพรวม มีความเหมาะสมดี

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จากความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

1. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านบริบท

1.1 ด้านนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร จากผลแบบสอบถาม พบว่า ผู้บริหาร ประเมินนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรจะสามารถพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสถาบันมีการกำหนดแนวทางปรับปรุงหลักสูตรให้มีมาตรฐาน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดและสอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนสามารถตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศได้ ดังที่ สุนีย์ ภูพันธ์ ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ฉะนั้น การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศตามจุดมุ่งหมาย

1.2 ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตร ประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากหลักสูตรได้รับการพัฒนาและปรับปรุง เป็นอย่างดี ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้จริง รวมถึงส่งเสริมทักษะต่อการประกอบวิชาชีพ และตรงกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงณา มกรานุรักษ์ ที่พบว่า หลักสูตรต้องสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน มีความหลากหลายทั้งในและนอกระบบ

1.3 ด้านจุดประสงค์รายวิชา จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารประเมินจุดประสงค์รายวิชาของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจุดประสงค์รายวิชามีความชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนางานด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับเบญจวรรณ กี่สุขพันธ์

ให้ทัศนะว่า หลักสูตรที่ดีจะต้องยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับความต้องการทางสังคมและสามารถเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม และระบบเศรษฐกิจ

1.4 ด้านโครงสร้างหลักสูตร จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารประเมินโครงสร้างหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับอาจารย์ประจำหลักสูตรซึ่งประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ตลอดจนจำนวนหน่วยกิตที่ออกแบบไว้ก็เหมาะสม ทั้งนี้พิจารณาได้จากโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดให้ผู้เรียนเรียนด้านทฤษฎี และเน้นปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ ไชยโสและคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป และสอดคล้องกับ ธีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่า ด้านโครงสร้างของหลักสูตรพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด

1.5 ด้านเนื้อหาหลักสูตร จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าเนื้อหาหลักสูตรมีความทันสมัยน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ และช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ อารัง บัวศรี ได้กล่าวว่า เนื้อหา คือสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มีและนำไปใช้ได้ รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์ เหล็กขำ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรต้องมีความทันสมัยครอบคลุมทักษะและสาระที่จำเป็นต้องรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของราณี แก้วไพร ได้ศึกษาวิจัยการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจสาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า

2.1 ด้านบุคลากร จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหาร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินบุคลากรของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะอาจารย์ผู้สอน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวุฒิการศึกษาตรงตามรายวิชาที่สอน มีกระบวนการส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีอาจารย์พิเศษหรือวิทยากรจาก

ภายนอก เข้ามาร่วมในการพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา เวสารัชช ที่กล่าวว่า ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็น ผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการ ถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญ ประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์คือต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้ เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอน ตลอดเวลา บางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆด้วย อนึ่ง ครูและอาจารย์ต้องพัฒนาความสามารถในการ ประยุกต์สาระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้ เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัย ของฟาทีเมส ฮาวาส ไบจี และคณะได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณภาพหลักสูตรในการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการและวางแผนด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในเมืองเตหะราน ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า คุณลักษณะทางวิชาชีพของอาจารย์ในการทำหลักสูตรเป็นที่น่าพอใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ เขมวิรัตน์ และคณะ ได้ประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลการประเมินพบว่า ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารและผู้สำเร็จ การศึกษาประเมินสื่อการเรียนการสอนของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะมีสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ตลอดจน มีองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา เวสารัชช ที่กล่าวว่า สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ กระดาน เขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดถึงอุปกรณ์ ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหาร สถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่าง เพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อ เหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มี คุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย สอดคล้อง กับงานวิจัยของชายย์คาร์ อาลี อับดุลล์ อัลล์ คาร์ปี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนในรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาโรงเรียนอัลล์เอนนน์ ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า กลยุทธ์ การจัดการด้านทรัพยากรอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิรภักษ์ บุญศิริ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม วิทยาลัย อาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขา

นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นว่าควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีความทันสมัย โดยมีคุณภาพและสภาพที่พร้อมใช้งาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางนภัส บุญเหลือ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนประทุมอนุสรณ์ โดยใช้ CIPP Model ผลการศึกษาวิจัยพบว่า วัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.3 ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันประเมินว่าตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอนของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุด มีเพียงพอและทันสมัย ตลอดจนมีระบบการสืบค้นที่รวดเร็วและทันสมัย ซึ่งเอกสารประกอบต่าง ๆ ส่วนใหญ่นักศึกษาจะดาวน์โหลดจากเว็บต่าง ๆ มากกว่า ซึ่งรวดเร็วและทันสมัยกว่าตำรา ดังนั้นตำราเรียนส่วนใหญ่จะใช้ศึกษาในห้องสมุดกลาง และทางสถาบันได้ตกลงความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย ศิลปากร มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเพื่อช่วยในการสืบค้นข้อมูล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรศักดิ์ อุณอารย์เลิศ ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยสนับสนุนของหลักสูตร ได้แก่ ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ สื่อ ตำรา และสถานที่ มีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร อภิชาติบันลือ และ วรพจน์ ศรีวงษ์กุล ได้ศึกษาการประเมินผลหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร อาชีววะและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการวิจัยพบว่า อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา และสถานที่เรียน ในด้านปริมาณเพียงพอ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีปริมาณเพียงพออยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านอาคารสถานที่ จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันโดยประเมินว่าอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจำนวนห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีจำนวนมากเกินพอ เพราะมีจำนวนนักศึกษาจำกัดรุ่นละไม่เกิน 20 คน ทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการศึกษวิจัยพบว่า ด้านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับปรัชญา เวสารัชช์ ได้กล่าวว่า สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยังต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของ

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับ จัดการเรียนการสอน สิ่งที่ผู้บริหาร และผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และการมีบรรยากาศ แวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ สอดคล้องกับเพียงแฏ ฎุบาย่าง ได้ศึกษาการประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อมมีความสอดคล้องและเหมาะสมในระดับดีมาก

3. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านกระบวนการ

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ประจำ หลักสูตรและนักศึกษาประเมินการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา การจัดการเรียนการสอนมีความ เหมาะสมกับเวลา อาจารย์มีการเตรียมแผนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีความ หลากหลาย โดยการจัดการเรียนการสอนเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์ เหล็กขำ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการเรียน การสอน มีการใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนสถานการณ์จริงและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิรักษ์ บุญศิริ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับ เนื้อหาวิชาและความต้องการของผู้เรียน

3.2 ด้านการวัดและประเมินผล จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหาร และผู้สำเร็จ การศึกษาประเมินการวัดและประเมินผลของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะมีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผล มีความยุติธรรม มีการนำผลการวัดและประเมินผล มาปรับปรุงการเรียนการสอน ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุรีย์ เหล็กขำ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัย พบว่า มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามสภาพจริงได้อย่าง เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของฟาทีเมส ฮาวาส ไบจี และคณะ (Fatemeh Havas Beigi et al.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณภาพหลักสูตรในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการและ

วางแผนด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในเมือง تهران ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ลักษณะทางวิชาชีพของคณาจารย์และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นที่น่าพอใจมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราณี แก้วไพโร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจสาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการประเมินพบว่า การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3.3 ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษาประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ จัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตรตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสถานประกอบการ ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรัช บัญศิริ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขา มีความเห็นว่าควรจัดให้มีการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมกับอาชีพ ส่วนนักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ประกอบการ มีความเห็นว่า ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสำนึกในความเป็นไทยเสียสละเพื่อส่วนรวมด้วยการจัดให้มีกิจกรรมร่วมกับสังคมอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ เหล็กขำ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ เหมาะสมกับศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการนิเทศและติดตามให้การดูแลและแนะนำอย่างใกล้ชิด มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรผลการวิจัยพบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมทั้งภาพรวมและรายด้านในระดับมาก

4. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านผลผลิต

4.1 ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน จากผลแบบสอบถามพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงานของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ที่มุ่งเน้น พัฒนาความสามารถ

ทักษะปฏิบัติและสร้างประสบการณ์อาชีพของผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปด้วย ซึ่งสถานศึกษาได้รับคำชมเชยจากสถานประกอบการ โดยพบว่า บัณฑิตสามารถ ออกแบบซอฟต์แวร์ในระบบธุรกิจ และสามารถนำความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการพัฒนางาน และศึกษาต่อได้ บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ปัญหา ความเข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้และทักษะ ในการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหา และสามารถนำความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ ในการพัฒนางานและศึกษาต่อได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ไชยโสและคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า บัณฑิตได้รับการพัฒนา สมรรถนะทางการประเมินและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอาจารย์และนักวิจัยและ ประเมินทางการศึกษาสามารถผลิตผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการศึกษาวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษา ในภาพรวมและรายบุคคลอยู่ในระดับสูง

4.2 ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา จากผลแบบสอบถามพบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันโดยประเมินว่าด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษาของ หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย ยอมรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ไป ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีรวมถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัย ของพรทิพย์ ไชยโสและคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า บัณฑิตมีความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอนและการทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับตั้งแต่มากขึ้นไป ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของราณี แก้วไพร ได้ศึกษาวิจัย การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการประเมินพบว่า หัวหน้าสถานประกอบการของผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่า พฤติกรรมการทำงานและคุณภาพ การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นูคาซานาร์, อาหมัด โซฟาน, ฮาร์ยิม อาลี (Nurkhasanah, Ahmad Sofyan, Hasyim Asy'ari) ได้ทำการประเมินเรื่อง การประเมินการรับรองการศึกษาที่เท่าเทียมกันสำหรับการศึกษาในระบบ

อินโดนีเซียโดยใช้รูปแบบ CIPP ผลการประเมินพบว่า การประเมินด้านผลผลิตค่อนข้างสูงและผู้สำเร็จการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงการทำงานที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการศึกษวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของบัณฑิตกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาพรวมและรายบุคคลอยู่ในระดับสูง และบัณฑิตกับมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

4.3 ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่ศึกษาต่อ จากผลแบบสอบถามพบว่า นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันโดยประเมินว่าด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่ศึกษาต่อของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบัณฑิตมีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่องานในด้านวิชาชีพและสังคม ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม ความเสียสละ และความซื่อสัตย์สุจริต การเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การมีความรับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนางานอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนา วังถนอมศักดิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการศึกษวิจัยพบว่า ด้านความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณูปการบัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ไชยโสและคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ เขมวีรัตน์ และคณะ ได้ประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลการประเมินพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความพึงพอใจในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ราณี แก้วไพโร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจสาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการประเมินพบว่า หัวหน้าสถานประกอบการของผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่า พฤติกรรมการทำงานและคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรภัตสร อินทรบำรุง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการศึกษวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและคุณลักษณะของบัณฑิต แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้บัณฑิตแสดงระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

1. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านบริบท

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านบริบท พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตรมีความเหมาะสมชัดเจนดี มีการกำหนดแนวทางปรับปรุงหลักสูตรให้มีมาตรฐาน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด นอกจากนี้หลักสูตรยังสามารถตอบสนองความต้องการของสังคม ผู้เรียนและหน่วยงานของผู้เรียนได้ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการพัฒนาหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างไรก็ตามผลการประเมินหลักสูตรด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญมองว่าต้องสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและของผู้เรียนได้ แม้ว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จะเห็นว่าจุดประสงค์รายวิชามีความชัดเจนเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย แต่มีบางท่านแสดงความคิดเห็นว่า จุดประสงค์รายวิชาควรมีการปรับแก้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ในการปรับแก้จะได้มาจากการนิเทศนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในสถานประกอบการจริง โดยสถานประกอบการจะเขียนข้อเสนอแนะและนำมาให้สาขาวิชา ซึ่งทางสาขาวิชาจะนำไปพัฒนาปรับแก้ให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของสถานประกอบการต่อไป ด้านโครงสร้างหลักสูตรผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรวมถึงความสามารถของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตเพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ความสามารถไปใช้ในการทำงานได้ ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ตรงตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป โดยที่เนื้อหาของหลักสูตรจะขึ้นอยู่กับความต้องการของสถานประกอบการและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นหลัก โดยเนื้อหาหลักสูตรจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาเพื่อนำไปประกอบอาชีพต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยประเมินหลักสูตรของมัทนา วัณณอมศักดิ์ ที่ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า บริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงนภา มกรานุกฤษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2554-2564) ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรต้องสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน มีความหลากหลายทั้งในและนอกระบบ ทวิภาคี เทียบโอนประสบการณ์ และระบบทางไกล วิธีการเรียนการสอนต้องยืดหยุ่นตามเทคโนโลยี ผู้เรียน สถานประกอบการ รวมไปถึงบริบทที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรของพิรักษ์ บุญศิริ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบประเมินซีบีบี (CIPP model) ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ที่พบว่าด้านบริบท ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสภานักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นว่าควรจัดเนื้อหารายวิชาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรและสามารถนำไปใช้ได้จริง และสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรของอเดโซจิ และอัยนเดล (F. A. Adesoji, A. A. Ayandele) ได้ศึกษาวิจัย การประเมินผลการใช้หลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยการศึกษาทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของไนจีเรีย ที่พบว่า ครูและนักเรียนจัดอันดับองค์ประกอบของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพด้วยคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรของฮาร์ติเวย์ ซานก้า โทมาร์ค, เฮช เมล์เท็ม บาทูเรย์ และ ปีเตอร์ เฟรด (Hatice Sancar Tokmak, H. Meltem Baturay, and Peter Fadde) ที่พบว่าในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรนักเรียนส่วนใหญ่ รายงานว่าหลักสูตรนั้นมีข้อมูลที่ทันสมัยและในแง่มุมมองทั่วไปของหลักสูตร เช่น เนื้อหาของหลักสูตร ความยาวของหลักสูตร และความพึงพอใจของนักเรียน รายงานว่าเนื้อหาของหลักสูตรมีความสนใจเพียงพอ

2. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า คุณสมบัติและความรู้ความสามารถของอาจารย์ในหลักสูตรมีความเหมาะสม มีความรู้และความชำนาญในเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบ อาจารย์มีจรรยาบรรณในวิชาชีพสูง ให้ความสำคัญแก่นักศึกษา มีความเอื้ออารี ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแก่นักศึกษาในทุก ๆ ด้าน ผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ข้อคิดเห็นว่าบุคลากรอาจจะมีจำนวนไม่เพียงพอ แต่ได้มีการเชิญอาจารย์พิเศษและวิทยากรจากภายนอกมาร่วมพัฒนาจึงเป็นอาจารย์จากภายนอกที่มีวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาและเป็นผู้เชี่ยวชาญในสายอาชีพมาสอนโดยตรงทำให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้และทักษะที่หลากหลายตลอดจนมีมุมมองที่แตกต่างไป ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีความเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน และมีคุณภาพเหมาะสม เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของสถาบันการอาชีวศึกษา เป็นในรูปแบบทวิภาคีซึ่งได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการเป็นอย่างดีในการสนับสนุนด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ ส่วนใหญ่นักศึกษาจะดาวน์โหลดจากเว็บต่าง ๆ มากกว่า ซึ่งรวดเร็วและทันสมัย ดังนั้นตำราเรียนส่วนใหญ่จะใช้ศึกษาในห้องสมุดกลางที่มีหนังสือ ตำรา วารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ประเด็นต่อมาคือ จำนวนห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีความเหมาะสมเพราะมีจำนวนนักศึกษาจำกัดรุ่นละไม่เกิน 20 คน จึงเป็นการสะดวกและเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนนอกเวลาราชการ สอดคล้องกับผลการวิจัยประเมินหลักสูตรของมัทนา วัฒนอมศักดิ์ ที่พบว่าปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรมีความเหมาะสม

ในระดับมาก โดยอาจารย์มีความรู้ความสามารถในการสอนและการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรศักดิ์ อุ่ณอารมย์เลิศ ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่า การประเมินปัจจัยนำเข้าด้านปัจจัยสนับสนุนของหลักสูตร ได้แก่ ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ สื่อ ตำรา และอาคารสถานที่ มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านสิ่งที่เกี่ยวข้องในหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะผู้สอนพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของนางนภัส บุญเหลือ ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนประทุมอนุสรณ์ โดยใช้ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า คุณสมบัติของผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้บริหาร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ อาคารสถานที่ และเวลาเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก แต่ควรปรับปรุงจำนวนเวลาเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรของสิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู ที่ทำการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินคุณสมบัติของผู้เรียน คุณสมบัติอาจารย์ที่สอน / อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตบัณฑิต มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน และสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรของอเดโซจิ และอัยันเดล (F. A. Adesoji, A. A. Ayandele) ที่พบว่า อุปกรณ์การสอนมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ และสิ่งอำนวยความสะดวกการสอนมีส่วนร่วมสำคัญต่อการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรีทางสังคมศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพในวิทยาลัยการศึกษา โดยมีความจำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อปรับปรุงการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรของ ฮาร์ดีเวย์ ซานก้า โทมาร์ค, เฮช เมล์เท็ม บาตูเรย์ และ ปีเตอร์ เฟรด (Hatice Sancar Tokmak, H. Meltem Baturay, and Peter Fadde) ที่พบว่า ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ผู้สอนนักเรียนส่วนใหญ่ รายงานว่าผู้สอนมีประโยชน์ให้ร่วมมือและมีความสนใจในการทำให้หลักสูตรเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประโยชน์

3. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านกระบวนการ

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางด้านกระบวนการโดยรวมมีความเหมาะสมดี อาจารย์มีความรู้ความชำนาญตรงกับวิชาที่สอน มีการเตรียมการเรียนการสอนล่วงหน้า มีการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนตามความรู้ความสามารถและคุณวุฒิ และมีการส่งเสริมให้อาจารย์ใช้เทคนิควิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย สอดแทรกคุณธรรม ศีลธรรมและมารยาทในสังคมในการเรียนการสอนผ่านกิจกรรม การวัดแลประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะในวิชาชีพ การดำเนินการประเมินหลักสูตรและการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

หลักสูตร มีการจัดตารางเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นกับความต้องการของผู้เรียน มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอนควรจัดให้นักศึกษาได้ค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าการเรียนเฉพาะในห้องเรียน การจัดการเรียนการสอนควรเน้นวิธีการสืบเสาะหาความรู้และนำเรื่องที่ศึกษานั้นมาอภิปรายแลกเปลี่ยนในห้องเรียน โดยควรเพิ่มการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการสื่อสารภาษาอังกฤษซึ่งถือเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารในสังคมปัจจุบัน ด้านการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม มีเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน ตลอดจนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบ ตรวจสอบโครงกาวิชาซีพี และประเมินมาตรฐานวิชาซีพีให้เป็นไปตามสมรรถนะรายวิชา โดยการวัดและประเมินผลจะยึดตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อย่างไรก็ตามในการวัดและประเมินผลควรมีการเพิ่มรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายวิธี และควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าก่อน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสม เนื่องจากต้องร่วมมือกับสถานประกอบการ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องอยู่ในสถานประกอบการจริง ดังนั้นกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงเป็นวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพราะผู้เรียนต้องฝึกอาชีพจริงอยู่ในสถานประกอบการจริง ซึ่งผลการประเมินหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางครั้งนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยประเมินหลักสูตรของจรรยาเกียรติ พงศ์กุลศร และคณะ ได้ศึกษาวิจัยประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาซีพีครุ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล พบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ อาจารย์มีความเห็นเหมาะสมระดับมาก นักศึกษามีความเห็นระดับมาก ส่วนบัณฑิตมีความเห็นระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่สอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู ที่พบว่าด้านกระบวนการผลการประเมินพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของผู้สอน มีความเหมาะสมทั้งภาพรวมและรายด้านในระดับมากที่สุด พฤติกรรมเรียนของผู้เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครุ และการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมทั้งภาพรวมและรายด้านในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงใจ เขมวิรัตน์ และคณะ ที่พบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการ พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการฝึกประสบการณ์มีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพิรภัช บุญศิริ ที่พบว่าด้านกระบวนการ ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขา นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์ เหล็กขำ ที่พบว่า ในการจัดการเรียนการสอน มีการใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนสถานการณ์จริงและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ เหมาะสมกับศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการนิเทศและติดตามให้การดูแลและแนะนำอย่างใกล้ชิด มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรศักดิ์ อุ่ณอรรณย์เลิศ ที่พบว่า การประเมินกระบวนการ ประกอบไปด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรม การเรียนการสอนพบว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผลพบว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ผลการประเมินครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรของฮาร์ดีเวย์ ซานก้า โทมาร์ค , เฮซ เมล์เท็ม บาตูเรย์ และ ปีเตอร์ เฟรด (Hatice Sancar Tokmak, H. Meltem Baturay, and Peter Fadde) ที่พบว่า ด้านการฝึกอบรมภาคปฏิบัติให้นักเรียนส่วนใหญ่ ชี้ให้เห็นว่าแบบฝึกหัด การเตรียมการปฏิบัติช่วยให้พวกเขาได้รับความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพเฉพาะ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ T. Alimohammadi, M. Rezaeian, H. Bakhshi, R. VaziriNejad ได้ศึกษาวิจัย การประเมินผลคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัย Rafsanjan วิทยาศาสตร์การแพทย์ตามแบบจำลอง CIPP ที่พบว่า โดยทั่วไปในด้านบริบท กระบวนการ และผลผลิตของโรงเรียนแพทย์ได้รับการพิจารณาว่าค่อนข้างดี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผู้สอนและนักเรียน ($p \leq 0.05$) โดยที่นักเรียน ประเมินด้านบริบทดีกว่าผู้สอน และผู้สอนประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโรงเรียนแพทย์ทั้งหมดดีกว่านักเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของฟาทีเมส ฮาวาส ไบจี และคณะ (Fatemeh Havas Beigi et al.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณภาพหลักสูตรในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการและวางแผนด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในเมืองเตหะราน พบว่า ลักษณะทางวิชาชีพของคณาจารย์และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นที่น่าพอใจมาก

4. ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านผลผลิต

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลางด้านผลผลิต พบว่า ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในผลการดำเนินงานของ หลักสูตร ทั้งนี้เพราะหลักสูตรสามารถสร้างบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ และสามารถใช้ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคมและหน่วยงานของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามควรสร้างความเชื่อมั่นทางวิชาการให้แก่บัณฑิตมากขึ้น ให้บัณฑิตมีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเอง สามารถใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง สามารถประยุกต์และบูรณาการองค์ความรู้กับศาสตร์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา ควรจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจและคุณภาพในการทำงานจากสถานประกอบการ นอกจากนี้ควรพัฒนาให้บัณฑิตสามารถใช้ทักษะ และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้บัณฑิตยังได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานเสร็จลุล่วงตามเวลา สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและ

มีคุณภาพ ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ ควรปลูกฝังเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ และส่งเสริมให้บัณฑิตเป็นผู้รักการค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการสร้างงาน และส่งเสริมให้บัณฑิตรักษาระเบียบวินัยของสถานที่ทำงาน และควรมีการสอดแทรก พัฒนาภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และสร้างระเบียบวินัยให้บัณฑิต เพื่อให้บัณฑิต มีวินัยในตนเอง มีความเคารพในกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กรและสังคม รวมถึงการเคารพสิทธิและ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้บัณฑิตยังเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและกริยามารยาทที่ดี มีน้ำใจช่วยเหลือบุคคลอื่นและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลทั่วไปและเพื่อนร่วมงาน รู้จักใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ และตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้ผลงานการผลิตบัณฑิตของ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจึงได้รับการยอมรับ บุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่อาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จึงมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการผลิต บัณฑิตของสถาบันฯ อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ให้มีความสำคัญตั้งแต่กระบวนการพัฒนาหลักสูตร การคำนึงถึงบริบทแวดล้อมซึ่งเป็นความเปลี่ยนแปลง ของสังคม ความต้องการของสังคมและสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมัทนา ว่างนอมศักดิ์ ซึ่งได้ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ด้านคุณลักษณะของผู้เรียนมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการพบว่า คุณลักษณะของผู้เรียนมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการพบว่าผู้เรียนมีความเหมาะสมในระดับมาก และด้านความ พึงพอใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยประเมินหลักสูตรของธีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศ ซึ่งพบว่า กรรมการบริหารหลักสูตรและ อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนศึกษา สอดคล้องกัน โดยเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลางถึงมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัย ประเมินหลักสูตรของพรทิพย์ ไชยโสและคณะ พบว่า บัณฑิตมีความสามารถและทักษะในการจัดการ เรียนการสอนและ การทำวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับตั้งแต่มากขึ้นไป ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยประเมิน หลักสูตรของพิริกษ์ บุญศิริ พบว่า ด้านผลผลิต ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขา มีความเห็นว่า ควรจัดให้มีการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมกับอาชีพ ส่วนนักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ประกอบการ มีความเห็นว่า ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสำนึกในความเป็นไทยเสียสละเพื่อ ส่วนรวมด้วยการจัดให้มีกิจกรรมร่วมกับสังคมอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยประเมิน หลักสูตรของกรภัสสร อินทรบำรุง พบว่า ด้านผลผลิตในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและคุณลักษณะของบัณฑิต แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นอย่างดี เห็นได้จากภาวการณ์งานทำของบัณฑิต นอกจากนี้ ผู้ใช้บัณฑิตยังแสดงระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัย

ประเมินหลักสูตรของราณี แก้วไพโร พบว่า ด้านผลผลิต หัวหน้าสถานประกอบการของผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่า พฤติกรรมการทำงานและคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา แก้วสุข พบว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษาที่มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยกิจกรรมการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีงานวิจัยของอาลีโมฮาเหม็ด, เรซาเอียน, บาร์สซี, วาซีรีเนจด์ (T. Alimohammadi, M. Rezaeian, H. Bakhshi, R. VaziriNejad) ที่ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนและพบความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยนักเรียนประเมินด้านบริบทดีกว่าผู้สอน และผู้สอนประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโรงเรียนแพทย์ทั้งหมดดีกว่านักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฮากัน คาราทัส (Hakan KARATAS) ได้ศึกษาวิจัยการประเมินหลักสูตรเตรียมความพร้อมภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยเทคนิค Yildiz โดยใช้แบบจำลอง CIPP การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัย YTU โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีบีพี (CIPP) จากการศึกษาวิจัย พบว่าความแตกต่างที่สำคัญระหว่างความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร ผลลัพธ์นี้บ่งชี้ว่าในขณะที่การรับรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับสูง ความคาดหวังของครูก็จะมีค่าอยู่ในระดับที่สูงขึ้นเช่นกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง กับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

1. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านบริบท

ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในด้านบริบทของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหารประเมินนโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันว่านโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมชัดเจนดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงนภาพกรานุกรักษ์ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรต้องสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน มีความหลากหลายทั้งในและนอกระบบ ทวิภาคี เทียบโอนประสบการณ์ และระบบทางไกล วิธีการเรียนการสอนต้องยืดหยุ่นตามเทคโนโลยี ผู้เรียน สถานประกอบการ รวมไปถึงบริบทที่เปลี่ยนแปลง

1.2 ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหารประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ที่คิดเห็นตรงกันว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู ที่พบว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน

1.3 ด้านจุดประสงค์รายวิชา พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหารประเมินจุดประสงค์รายวิชาของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นว่าจุดประสงค์รายวิชามีความชัดเจนเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของราณี แก้วไพโร ผลการประเมินพบว่า ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่า จุดประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านโครงสร้างหลักสูตร พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหารประเมินโครงสร้างหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ด้านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของ กรณ์สสร อินทรบำรุง ผลการประเมินพบว่า โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร

1.5 ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมและความน่าสนใจ สอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของอุไร อภิชาติบัณฑิต และวรวจน์ ศรีวงษ์กุล ผลการประเมินพบว่า เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และควรจัดไว้ในหลักสูตรทุกรายวิชา

2. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านบุคลากร พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหาร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินบุคลากรของหลักสูตรว่ามีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าความรู้ความสามารถของอาจารย์ในหลักสูตรมีความเหมาะสมดี สอดคล้องกับงานวิจัยของฮาร์ตีเวย์ ซานก้า โทมาร์ค, เฮซ เมล์เท็ม บาทูเรย์ และ ปีเตอร์ เฟรด (Hatice Sancar Tokmak, H. Meltem Baturay, and Peter Fadde) ผลการวิจัยพบว่า ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ผู้สอน นักเรียนส่วนใหญ่รายงานว่าผู้สอนมีประโยชน์ให้ร่วมมือและมีความสนใจในการทำให้หลักสูตรเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประโยชน์ และสอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของ มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ผลการประเมินพบว่า ด้านอาจารย์ด้านบุคลากรของภาควิชาและด้านนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหารและผู้สำเร็จการศึกษาประเมินสื่อการเรียนการสอนของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนสอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของ สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู ผลการประเมินพบว่า วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตบัณฑิต มีความเหมาะสมในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน และสอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของราณี แก้วไพโร ผลการประเมินพบว่า สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นห้องสมุดมีหนังสือทันสมัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง สถานที่เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอนของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ความเห็นว่าเอกสารประกอบต่าง ๆ มีความเพียงพอและเหมาะสม และมีห้องสมุดกลางให้นักศึกษาได้ค้นคว้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู ผลการวิจัยพบว่า มีการให้สาขาวิชาได้จัดซื้อหนังสือ ตำรา มีการสนับสนุนงบประมาณให้อาจารย์จัดซื้อเอกสาร หนังสือ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไร อภิชาติบันลือ และ วรพจน์ ศรีวงษ์กุล ผลการวิจัยพบว่า จากแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนักศึกษาเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนการสอนและตำราในด้านปริมาณเพียงพอ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีปริมาณเพียงพออยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันโดยประเมินว่าอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า จำนวนห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีจำนวนมากเกินพอและมีความ

เหมาะสม สอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของนางนภัส บุญเหลือ ผลการประเมินพบว่า ประเมินอาคารสถานที่และเวลาเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของราณี แก้วไพโร ผลการประเมินพบว่า สถานที่เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู ผลการวิจัยพบว่า มีการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต และระบบ Wi-fi ให้มีความเสถียรมากขึ้น มีการดำเนินการสำรวจการปรับปรุงห้องเรียน ห้องประชุมสัมมนา สถานที่จัดกิจกรรมเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านกระบวนการ

ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในด้านกระบวนการของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาประเมินการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมดี สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ เขมวีรัตน์ และคณะ พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมาลี จำรัส ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ควรนำระบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่น การใช้ iPad และ e-books มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับนักศึกษา และสอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของมัทนา วังณอมศักดิ์ ผลการประเมินพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี

3.2 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้บริหาร และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินการวัดและประเมินผลของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสมดี มีเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน และควรเพิ่มรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายวิธี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรศักดิ์ อุ่ณอารมย์เลิศ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดและประเมินผล พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนุศานันท์, อาหมัด โซฟาน, ฮาร์ยิม อาลี พบว่า การประเมินผลระหว่างผู้จัดการ อาจารย์ผู้สอน และวิทยากรด้านเทคนิคก็มีความจำเป็นเช่นเดียวกับการปรับปรุงการจัดการ ผู้สอนจะต้องใช้การสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้ประเมินควรให้ความสนใจกับแง่มุมของบริบท เช่น การวิเคราะห์ความต้องการ

3.3 ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้สำเร็จการศึกษาประเมินกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญทุกท่านซึ่งให้ความเห็นว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมดี เนื่องจากเป็นวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพราะผู้เรียนต้องฝึกอาชีพจริงอยู่ในสถานประกอบการจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮาร์ตเวย์ ซานก้า โทมาร์ค , เฮช เมล์เท็ม บาทุเรย์ และ ปีเตอร์ เฟรด พบว่า ด้านการฝึกอบรมภาคปฏิบัตินักเรียนส่วนใหญ่ ซึ่งให้เห็นว่าแบบฝึกหัดการเตรียมการปฏิบัติช่วยให้พวกเขาได้รับความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพเฉพาะ พร้อมทั้งระบุว่ากิจกรรมการฝึกอบรมการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับลักษณะความสนใจและความถนัดส่วนบุคคล

4. ผลการเปรียบเทียบการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านผลผลิต

ผลการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในด้านผลผลิตของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

4.1 ด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยผู้สำเร็จการศึกษาประเมินด้านความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงานของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า บัณฑิตมีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและสามารถใช้ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของ มัทนา วังถนอมศักดิ์ ผลการประเมินพบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการพบว่าดัชนีบัณฑิตมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลสัมฤทธิ์นอกเหนือด้านวิชาการพบว่าผู้เรียนมีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกรภัสสร อินทรบำรุง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและคุณลักษณะของบัณฑิตได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นอย่างดี เห็นได้จากภาวการณ์งานทำของบัณฑิต นอกจากนี้ ผู้ใช้บัณฑิตยังแสดงระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากทุกด้าน

4.2 ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยอาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษาของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อ

หลักสูตรในด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา เนื่องจากบัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรของ กรรภัสสร อินทรบำรุง ผลการประเมินพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก มีข้อเสนอแนะ คือ บัณฑิตควรประเมินผลงานของตนเองและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ ไชยโสและคณะ พบว่า บัณฑิตได้รับการพัฒนาสมรรถนะทางการประเมิน และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอาจารย์และนักวิจัยและประเมินทางการศึกษา สามารถผลิตผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่ได้

4.3 ด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ พบว่า ผู้ประเมินทุกกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม โดยนักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ เนื่องจากบัณฑิตมีความขยัน อดทน อดกลั้น และตั้งใจทำงาน มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในการทำงาน ตลอดจนทักษะการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรูญเกียรติ พงศ์กุลศร และคณะ ผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณลักษณะ นักศึกษามีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก บัณฑิตมีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุด และผู้ใช้บัณฑิตมีความเห็นในคุณลักษณะด้านวิชาชีพของบัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของนักศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาพรวมและรายบุคคลอยู่ในระดับสูง นักศึกษามีความตั้งใจในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บัญญัติชู พบว่า ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของนักศึกษา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาพรวมและรายบุคคลอยู่ในระดับสูง นักศึกษามีความตั้งใจในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ในด้านบริบท (context) ด้านปัจจัยนำเข้า (input) ด้านกระบวนการ (process) และด้านผลผลิต (product) โดยอาศัยกรอบแนวคิด CIPP ในการประเมิน ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ควรนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรนี้ไปเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาผลประเมินรายด้าน ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) หลักสูตรใหม่ให้เกิดประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน กรรมการบริหารหลักสูตรและผู้ใช้บัณฑิตอย่างแท้จริง

2. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ควรศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาจากสภาพจริง ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพของบัณฑิต และความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม ในการปรับปรุงหลักสูตรให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

3. จากผลการวิจัยพบว่าคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด แต่มีข้อจำกัดด้านคุณวุฒิการศึกษาและตำแหน่งทางวิชาการ จึงควรส่งเสริมการพัฒนา อาจารย์ของหลักสูตรด้านการศึกษาต่อ และการทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ธุรกิจ อย่างจริงจัง

4. ควรจัดให้มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และองค์ความรู้สำหรับนักศึกษาและคณาจารย์ ให้มากขึ้น เช่น อุปกรณ์เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งหนังสือ ตำรา และควรมี สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป

ในการทบทวนครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพของบัณฑิตสาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางที่พึงประสงค์ เพื่อให้การผลิต บัณฑิตมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การศึกษา และเทคโนโลยีที่มีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. เนื่องจากการประเมินผลคุณภาพบัณฑิตของการวิจัยในครั้งนี้ ได้ข้อมูลมาจากบัณฑิต ที่จบการศึกษาในช่วงระยะเวลาที่มีการประเมินและติดตามผลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร ควรได้มีการวิจัยเพื่อติดตามผลบัณฑิตในรุ่นต่อไป พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิตเพื่อที่จะได้ข้อมูล ที่มีความตรงสูงชันนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

3. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางและสถาบันการอาชีวศึกษาแห่งอื่น ที่เปิดทำการสอนในหลักสูตรเดียวกัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

“กฎกระทรวงการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555.”

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 129, ตอนที่ 56ก (27 มิถุนายน 2555): 18-21.

กรภัสสร อินทรบำรุง. “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Slipakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ** 8, 1 (มกราคม – เมษายน 2558): 700-713.

กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.

กระบวนการค้นของการพัฒนาการเรียนรู้ด้านอาชีวศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/231714>.

กานตยุทธ ตริบุญนิธิ. “การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพครู ของนักศึกษาครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 2556.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. **วิสัยทัศน์อาชีวศึกษาควมมุ่งสู่ “อาชีวะเฉพาะทาง” ระดับโลก**. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://professorkriengsak.blogspot.com>.

เกษม วงษ์ชัย. “การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอน วิชางานฝึกฝีมือ สาขาวิชาเทคนิคพื้นฐาน สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 และภาคกลาง 2.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี**, 2559. 8-9.

ขวัญชัย พานิชการ และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. “การพัฒนาแบบการบริหารที่เหมาะสมสำหรับสถาบันการอาชีวศึกษา.” **วารสารครุศาสตร์** 80, 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2556): 135-136.

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีวะและเทคนิคศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://lms.rmutsb.ac.th/elearning/claroline/backends/download.php>, 5-6.

ฉันท ชาติทอง. **เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์, 2550.

- จรูญเกียรติ พงศ์กุลศร. “ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล.” **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม** 7, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2560): 106-114.
- ชวลิต ชูกำแพง. **การพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม: ทีคิวพี จำกัด, 2551.
- ชัยยศ ดำรงกิจโกศล. “การพัฒนาระบบการประเมินหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนโดยสถานศึกษา.” **วารสารวิชาการศิลปะศาสตร์ประยุกต์** (มกราคม – มิถุนายน 2558): 82.
- เชษฐภูมิ วรรณไพศาล. “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิชาเอก สังคมศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** 13, 2 (เมษายน - มิถุนายน พ.ศ. 2562): 122-135.
- ดวงใจ เขมวิรัตน์ และคณะ. **การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร**. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2555.
- ดวงนภา มกรานุรักษ์. “อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2554-2564).” **ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 2554.
- ดุสิต วิพรรณ. “การประเมินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สถาบันการพลศึกษา ตามแนวทางการประเมินเชิงระบบและรวมพลัง.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 2554.
- ทิพย์เกสร บุญอำไพ. “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554.” **วารสารศึกษาศาสตร์** 27, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2559): 161-171.
- ธำรง บัวศรี. **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว, 2542.
- ธำรง บัวศรี. **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ พัฒนาศึกษา, 2542.
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ. **การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2555.
- ธีรวุธ ชมใจ. “การพัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี.” **ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**, 2554.

- ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมณฺ์เลิศ. “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559.
- นงนภัส บุญเหลือ. “การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียน ประถมอนุสรณ์ โดยใช้ CIPP Model.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- นพดล สุตันตวิณิชย์กุล. “การศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.” งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, พฤศจิกายน 2554.
- นิพนธ์ บุรณจันทร. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารการศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2555.
- เบญจวรรณ กีสุขพันธ์. **หลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พี.พี. (1991) จำกัด, 2558.
- ปรัชญา เวสารัชช. **ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร : ประมวลสาระ บทที่ 1 หลักการจัดการศึกษา สำนักงาน ปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัท จุดทอง จำกัด, 2547.
- ปรัชญา เวสารัชช. **หลักการจัดการศึกษา : ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร**. เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://suthep.cru.ac.th/book6/1.pdf>
- พรทิพย์ ไชยโส และคณะ. “การประเมินและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา วิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.” **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี** 10, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2559): 22-23.
- พรทิพย์ ไชยโส และคณะ. “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.” การประชุม ทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 46 (29 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2008): 89-96.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551**. เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2559. เข้าถึงได้จาก www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu33.pdf.
- พิชิต ฤทธิจรรณ. “การประเมินหลักสูตร : แนวคิด กระบวนการและการใช้ ผลการประเมิน.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.** 8, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2558): 13-28.
- พินิจ ทิพย์มณี. **รายงานการวิจัยประเมินหลักสูตรคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2554.

- พิริกษ์ บุญศิริ. “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศึกษาการมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554.
- พิรพงษ์ ทิพนาค. **ปรัชญากับการอาชีวศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://grade.rmutr.ac.th/wp-content/uploads/2014/03/C6.pdf>.
- เพียงแข ภูผายาง. “การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- ภารดี อนันต์นาวิ. “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยบูรพา.” **วารสารบริหารการศึกษา มศว.** 12, 23 (กรกฎาคม - ธันวาคม) 2558): 98-107.
- มัทนา วัฒนอมศักดิ์. “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย** 3, 1,2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2554): 38-49.
- มารุต พัฒนาผล. **การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จรัสสนิทวงศ์การพิมพ์, 2561.
- มารุต พัฒนาผล. **แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, 2562.
- มาเรียม นิลพันธุ์. “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัยจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- มาเรียม นิลพันธุ์. “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Slipakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)** 4 , 2 (September - December 2011): 248-262.
- มาลี จำรัส. “การประเมินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา วิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม (โครงการสำหรับผู้บริหาร) ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2553.
- รัตนะ บัวสนธ์. “รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องในการใช้.” **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย** 5, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2556): 10-21.

รัตน์ะ บัวสนธ์. **วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: แอลทีเพลส, 2551.

รัตน์ะ บัวสนธ์. **วิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน (Research and Development in Curriculum and Instruction)**. เข้าถึงเมื่อ 16 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.rattanabb.com/html/030962.pdf>.

ราณี แก้วไพโร. “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546 ประเภทวิชา บริหารธุรกิจสาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2556.

วัชราวลี วัชรวิงศ์ ณ อยุธยา. **การบริหารหลักสูตร**. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2560. เข้าถึงได้จาก <http://suraphanm.blogspot.com/2010/10/blog-post.html>.

วิชัย วงษ์ใหญ่. **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัท อาร์ แอนด์ ปรินท์ จำกัด, 2554.

วีรวัฒน์ วรรณศิริ. **เร่งปฏิรูปอาชีวศึกษาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสนองตลาดแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ**. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก www.moe.go.th.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. **เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

ศิริชัย กาญจนวาสี. **การประเมินหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก www.edu.tsu.ac.th/major/eva/files/journal/scan1.pdf.

ศิริชัย กาญจนวาสี. **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี. เข้าถึงเมื่อ 22 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก www.ivec4.ac.th/contact.php.

สภาสถาบันการอาชีวศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2559. เข้าถึงได้จาก http://61.19.85.180/ulib5//_fulltext/fulltext/133787/20130904_171341_.pdf.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2545.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**, 5.

สิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู. “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ** 9, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2559): 557-572.

- สิริพร มีผดุง และน้ำฝน กระทบ. “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย ปีการศึกษา 2558.” งานวิจัยที่ได้ทุนอุดหนุนการวิจัย จากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย, 2558.
- สุชาติ พิมพ์พันธ์, วุฒิไกร ไชยมาลี และโยธิน มาหา. “การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา พ.ศ. 2555 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.” งานวิจัยที่ไต้งงบประมาณในแผนงานวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2559.
- สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์. **การวัดและประเมินการจัดการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://edu.stou.ac.th/EDU/UploadedFile/.pdf>, 8-9, 13-14.
- สุนันทา แก้วสุข. “การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.” *DRU Journal* 3, 2 (2009-2010): 16-30.
- สุนีย์ ภูพันธ์. **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2546.
- สุรีย์ เหล็กขำ. “การประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.” ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.
- หน่วยการเรียนรู้ 4 ครูช่างกับการจัดการ**. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก http://mte.kmutt.ac.th/elearning/Mte411_Organization/project-www/bont4.html.
- องอาจ นัยพัฒน์. **รูปแบบการประเมินและการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgment)**. เข้าถึงเมื่อ 14 พฤษภาคม 2560. เข้าถึงได้จาก <http://www.bdh5.com/download/multimedia/SAR2559/05.pdf>.
- อภิชาติ ตีรสวัสดิชัย. “อนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558-2567.” ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนากการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2558.
- อุไร อภิชาติบันลือ และวรพจน์ ศรีวงษ์ชล. “การประเมินผลหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวะและเทคโนโลยีศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,” 2548.

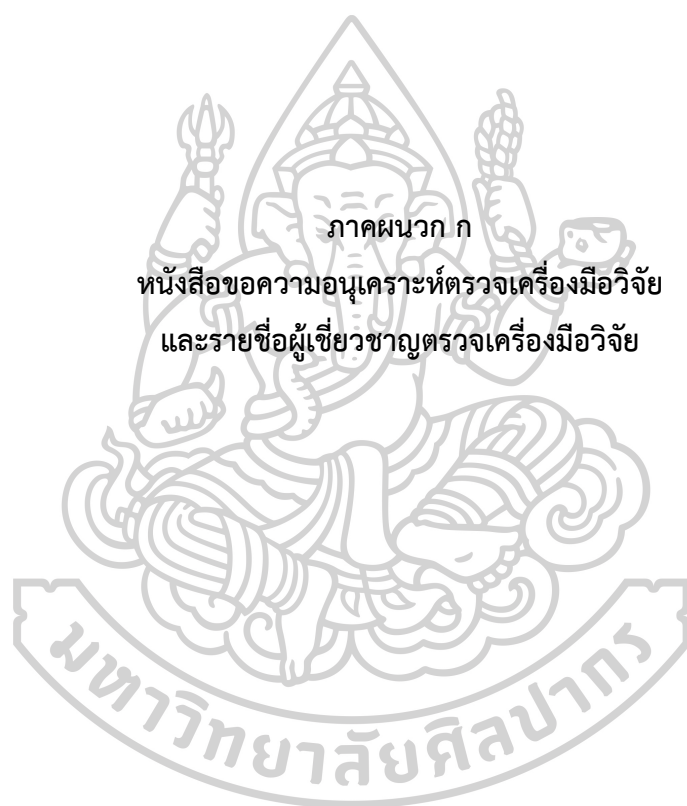
ภาษาอังกฤษ

- Adaboh, S. "An Evaluation of the Bachelor Degree in Accounting Program in a Ghanaian Private University." Thesis of the Degree Doctor of Philosophy, Curriculum and Instruction PhD, Andrews University, July 2014.
- Adesoji, F. A., & Ayandele, A. A. "Evaluation of Social Studies Curriculum Implementation of Bachelor of Education Degree in Colleges of Education in Southwestern Nigeria." **World Academy of Science, Engineering and Technology International Journal of Educational and Pedagogical Sciences** 11, 10 (October 2017): 245-252.
- Aziz, S., Mahmood, M., & Rehman, Z. "Implementation of CIPP Model for Quality Evaluation at School." **Journal of Education and Educational Development** 5, 1 (June 2018): 189-206.
- Beauchamp, G. A. **The Curriculum of Elementary School**. Boston: Allyn and acon Inc, 1968.
- Beauchamp, G. A. **Curriculum Theory**. 4th ed. Itasca, Illinois: F.E. peacock Publisher, 1981.
- Best, J. W. **Research in Education**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall inc., 1970.
- Beigi, F. H., Keramatib, M. R., & Ahmadi, A. "The quality curriculum evaluation in postgraduate studies of Educational Management and Planning in the public Universities of Tehran City." **Procedia Social and Behavioral Sciences** 15 (2011): 3723-3730.
- Bush, T. **Theories of educational management**. 3^d ed. London: Sage, 2003, 209.
- Chandra, A. **Curriculum development and evaluation in education**. New Delhi: Sterling Publishers Private Ltd, 1977.
- Ferda Tung. "Evaluation of An English Language Teaching Program at A Public University Using Cipp Model." Thesis for The Degree of Master of Science in The Department of Educational Sciences, Middle East Technical University, January 2010.
- Good, C. V. **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book Company, 1959.
- Good, C. V. **Dictionary of Education**. New York: Mcgraw-Hill Book Company, 1973.
- Gordon, K. W. "Curriculum Evaluation of Technical Vocational Training A Case Study." Thesis For the degree of Doctor of Education, Lifelong Education, University of Nottingham, August 2008.

- Harris, C. W. **Encyclopedia of Educational Research**. New York: The Macmillan Company, 1960.
- Karatas, H. "Evaluation of English Curriculum at Yildiz Technical University Using CIPP Model." **Education and Science** 34, 153 (2009): 47-60.
- King, J. A. "An Evaluation of a Character Education Program at an Elementary School." Thesis for the Degree of Doctor of Education, Nova Southeastern University, 2008.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. "Determining Sampling Size for Research Activities." **Journal for Education and Psychological Management** 30, 30 (November 1970): 608.
- Nurkhasanah, N., Sofyan, A., & Asy'ari, H. "Evaluating Equal Education Certification for Indonesian Formal Education by Using CIPP Model." **Advances in Social Science, Education and Humanities Research** 115 (2017): 6-10.
- Oliva, P. F. **Developing The Curriculum**. 4th ed. New York: Longman, 2001.
- Shaikha Ali Abdulla Al Kaabi. "An Evaluation of The School-Based Management Practices in The New School Model: A Study on Al Ain School." Thesis for the degree of Master of Education, Educational Leadership, Department of Foundations of Education, United Arab Emirates University, may 2015.
- Stufflebeam, D. L. **Evaluation Model**. San Francisco: Jossey-Bass, 2001.
- Stufflebeam, D. L. et al. **Education Evaluation and Decision Making**. Itasca, Illinois: Peacock Publisher, 1971.
- Taba, H. **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace and World Inc., 1962.
- Tokmak, H. S., Baturay, H. M., & Fadde, P. "Applying the context, input, process, product evaluation model for evaluation, research, and redesign of an online Master's Program." **The International Review of Research in Open and Distance Learning** 14, 3 (July 2013): 274-292.
- Tyler, R. W. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: University of Chicago Press, 1968.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย
และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 6812.2/668

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

1 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายอนุวัตร อินทนชิตจ้อย รหัสนักศึกษา 57252804 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นิตด. 08 1616 8471

“องค์กรแห่งการสร้างสรรค์”
“Creative Organization”

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

1. รศ.ดร.สักรินทร์ อยู่ผ่อง
คณบดีคณะพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. ผศ.ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
3. ผศ.ดร.เยาวภา บัวเวช
อาจารย์ประจำสาขาวิชาניתศศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม
4. ดร.ภัทรภร ปุยสุวรรณ
ประธานหลักสูตรธุรกิจศึกษา
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม
5. ดร.ณรินทร์ ชำนาญดู
ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี

1. ด้านบริบท (Context)

1.1 นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	มีแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดหาแหล่งการเรียนรู้ แหล่งฝึกประสบการณ์ตามที่หลักสูตรกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	มีการกำหนดแนวทางปรับปรุงหลักสูตรให้มีมาตรฐานตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	มีแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	มีแผนงานการสนับสนุนงบประมาณและโครงการในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	จำนวนรายวิชาและหน่วยกิตของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) มีโครงสร้างและเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	เนื้อหาของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
9	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) สามารถตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศได้	+1	0	+1	+1	+1	0.80

1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและตรงกับความต้องการของนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ และมีทักษะต่อการประกอบวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	หลักสูตรส่งเสริมให้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรักในอาชีพที่ศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนมีความรู้จักรับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปต่อยอดในระดับที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี	+1	0	+1	+1	+1	0.80

1.3 จุดประสงค์รายวิชา

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	จุดประสงค์รายวิชามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	จุดประสงค์รายวิชามีความชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	จุดประสงค์รายวิชาครอบคลุมเนื้อหาและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	จุดประสงค์รายวิชามีความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	0.80
5	จุดประสงค์รายวิชาส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันและพัฒนางานด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	0	+1	+1	0.80

1.4 โครงสร้างหลักสูตร

1.4.1 จำนวนหน่วยกิต

ข้อ	รายการประเมิน	จำนวน หน่วยกิต	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
			1	2	3	4	5	
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ทักษะชีวิต) ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต							
	1.1 กลุ่มภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	1.2 กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	1.3 กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 51 หน่วยกิต							
	2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก	15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
	2.3 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	หมวดวิชาเลือกเสรี	6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 2 ปี ไม่น้อยกว่า	75	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

1.5 เนื้อหาหลักสูตร

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	เนื้อหา มีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	เนื้อหา มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	เนื้อหา มีความทันสมัย น่าสนใจ และสอดคล้องกับความต้องการ ของธุรกิจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	เนื้อหา สะท้อนความรู้ทางคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และนำไปปฏิบัติงาน ได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	0.80
7	จัดลำดับเนื้อหาในการเรียนได้เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	เนื้อหา ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
9	เนื้อหา ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

2.1 บุคลากร

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	อาจารย์มีวุฒิการศึกษาตรงตามรายวิชาที่ทำการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	จำนวนอาจารย์มีเพียงพอกับรายวิชาที่เปิดการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่ นักศึกษาทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	มีกระบวนการส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	มีการสนับสนุนอาจารย์ในด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนการประชุมทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	มีการกระตุ้นให้อาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	มีอาจารย์พิเศษหรือวิทยากรจากภายนอก เข้ามาร่วมในการพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

2.2 สื่อการเรียนการสอน

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	มีสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	จัดให้มีห้องเรียนมัลติมีเดียที่มีความพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	มีห้องปฏิบัติการทดลองที่มีเครื่องมือทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	มีห้องสมุดบริการทั้งหนังสือ ตำรา และสื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการสืบค้นความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	มีความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประกอบการเรียนรู้ภายในห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	มีองค์กร หรือหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

2.3 ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	ตำราเรียนมีความทันสมัยและเหมาะสมกับรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	ตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีเพียงพอและทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	การสืบค้นตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีระบบการสืบค้นที่รวดเร็วและทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

2.4 อาคารสถานที่

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	ห้องเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และมีสภาพที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	ห้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีโต๊ะ เก้าอี้ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	มีห้องปฏิบัติการและจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	0.80

3. ด้านกระบวนการ (Process)

3.1 การจัดการเรียนการสอน

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	มีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	0.80
2	มีการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนตามความรู้ความสามารถและคุณวุฒิ	+1	+1	+0	+1	+1	0.80
3	มีการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบเขต กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	การจัดการเรียนการสอนเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นหลัก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	อาจารย์มีการเตรียมแผนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีความหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
9	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะในวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
10	การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

3.2 การวัดและประเมินผล

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	มีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้แบบตรวจสอบได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	มีการประเมินในรูปแบบของคณะทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	การวัดและประเมินผลการเรียนมีมาตรฐานและมีความยุติธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	มีการนำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

3.3 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	จัดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	กิจกรรมเสริมหลักสูตรตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	กิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์ในวิชาชีพก่อนเข้าสู่การทำงานจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	กิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

4. ด้านผลผลิต (Product)

4.1 ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	บัณฑิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	บัณฑิตมีความรู้ในการออกแบบซอฟต์แวร์ในระบบธุรกิจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	บัณฑิตมีความสามารถในการพัฒนาเว็บไซต์ทางธุรกิจ	+1	+1	0	+1	+1	0.80
4	บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ปัญหา ความเข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	บัณฑิตมีความสนใจในการพัฒนาความรู้และความชำนาญอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	บัณฑิตมีการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพต่อการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	บัณฑิตสามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้	+1	0	+1	+1	+1	0.80
8	บัณฑิตสามารถนำความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการพัฒนางานและศึกษาต่อได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

4.2 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	บัณฑิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	บัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	บัณฑิตสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ไปปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการจัดการสำนักงานในหลากหลายสถานการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	บัณฑิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการประเมินผลและงานวิจัยขององค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	บัณฑิตให้คำปรึกษาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้คอมพิวเตอร์ต่อบุคคล องค์กร และสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
9	บัณฑิตเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
10	บัณฑิตมีจิตอาสาและอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานขององค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
11	บัณฑิตศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

4.3 บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
		1	2	3	4	5	
1	บัณฑิตเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	บัณฑิตมีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีม โดยสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	บัณฑิตมีความรับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	บัณฑิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนางานอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6	บัณฑิตมีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองในด้านวิชาชีพ และสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	บัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	บัณฑิตมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ที่ อว 8606 (๙๙๗) / 142
คห

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

6 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

ด้วย นายอนุวัตร อินทนจิตจ้อย รหัสประจำตัว 57252804 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การประเมิน การจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง " มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ อาจารย์ และนักศึกษา ในวิทยาลัยของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อริกมาส มากจ้อย)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลสัมภาษณ์
และรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ที่ อว 8612.2/1๗

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

9 มกราคม 2563

เรื่อง ขอสัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน

ด้วย นายอนุวัตร อินทนचितจ้อย รหัสนักศึกษา 57252804 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิให้ นักศึกษาสัมภาษณ์เกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบการพัฒนางานวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

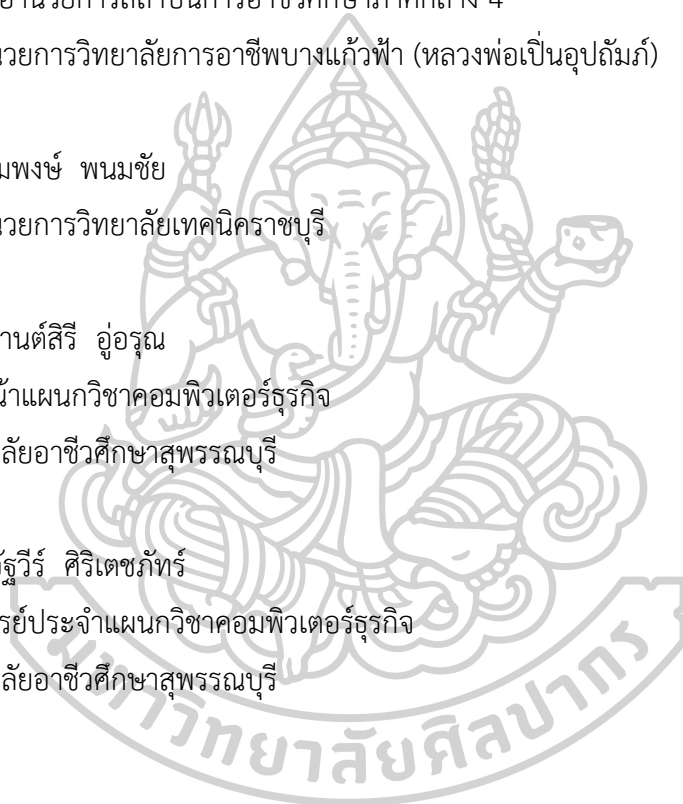
ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

นักศึกษา โทร. 08 1616 8471

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์

1. ดร.อินดา แต่งอ่อน
ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
ผู้อำนวยการสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
2. ดร.วีระ ทองประสิทธิ์
รองผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพบางแก้วฟ้า (หลวงพ่อบึงเป็นอุปถัมภ์)
3. ดร.สมพงษ์ พนมชัย
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
4. นางกานต์สิรี อู่อรุณ
หัวหน้าแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี
5. นายอัฐวีร์ ศิริเดชภัทร์
อาจารย์ประจำแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 1
สำหรับผู้บริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตร
เรื่อง การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามมี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านบริบท (Context) ได้แก่ นโยบายและแผน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ รายวิชา โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาหลักสูตร

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ บุคลากร สื่อการเรียนการสอน ตำรา และอาคารสถานที่
 ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามขอเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร ทั้ง 4 ด้าน

3. ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามจะนำไปพิจารณาในลักษณะภาพรวมและคำตอบที่ได้รับจะเป็น ข้อมูลในการปรับปรุงและแก้ไขการพัฒนาหลักสูตรใหม่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

นายอนุวัตร อินทนชิตจ้อย

นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง**1. เพศ** ชาย หญิง**2. อายุ** ต่ำกว่า 26 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี มากกว่า 45 ปี**3. ระดับการศึกษา** ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก**4. ประสบการณ์ในการทำงาน** 1 - 10 ปี 11 - 20 ปี 21 - 30 ปี มากกว่า 30 ปี**5. จำนวนชั่วโมงสอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์** ต่ำกว่า 10 ชั่วโมง 11 - 20 ชั่วโมง 21 - 30 ชั่วโมง มากกว่า 30 ชั่วโมง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)
ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชา
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ว่ามีความเหมาะสม
หรือเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของค่าระดับความ
เหมาะสม ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมากที่สุด
4 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมาก
3 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับปานกลาง
2 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับน้อย
1 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ	✓				

คำอธิบาย ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดว่านักศึกษามีความรู้ความสามารถ

1. ด้านบริบท (Context)

1.1 นโยบายและแผนพัฒนาหลักสูตร

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
2	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน					
3	มีแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดหาแหล่งการเรียนรู้ แหล่งฝึกประสบการณ์ตามที่หลักสูตรกำหนด					
4	มีการกำหนดแนวทางปรับปรุงหลักสูตรให้มีมาตรฐาน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด					
5	มีแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ					
6	มีแผนงานการสนับสนุนงบประมาณและโครงการในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)					
7	จำนวนรายวิชาและหน่วยกิตของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) มีโครงสร้างและเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนด					
8	เนื้อหาของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง					
9	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) สามารถตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศได้					

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงนโยบายและแผน

.....

.....

.....

.....

โครงสร้างหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 75 หน่วยกิต ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ทักษะชีวิต)	ไม่น้อยกว่า	15	หน่วยกิต
1.1 กลุ่มภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ		9	หน่วยกิต
1.2 กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์		6	หน่วยกิต
1.3 กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์		3	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	51	หน่วยกิต
2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ		30	หน่วยกิต
2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก		15	หน่วยกิต
2.3 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ		6	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน เพื่อแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตร และหากท่านมีความคิดเห็นว่าหมวดวิชาใดมีจำนวนมากเกินไป หรือน้อยเกินไป โปรดระบุความคิดเห็นลงในช่องหน่วยกิตที่เหมาะสมว่าควรเป็นเท่าไร

1.4 โครงสร้างหลักสูตร

1.4.1 จำนวนหน่วยกิต

ข้อ	รายการประเมิน	จำนวน หน่วยกิต	ระดับความคิดเห็น				
			5	4	3	2	1
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ทักษะชีวิต) ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต						
	1.1 กลุ่มภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	9					
	1.2 กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	6					
	1.3 กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	3					
2	หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 51 หน่วยกิต						
	2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	30					
	2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก	15					
	2.3 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	6					
3	หมวดวิชาเลือกเสรี	6					
4	หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 2 ปี ไม่น้อยกว่า	75					

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงจำนวนหน่วยกิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	บัณฑิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี					
2	บัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และงานที่ได้รับมอบหมาย					
3	บัณฑิตสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ไปปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี					
4	บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป					
5	บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการจัดการสำนักงานในหลากหลายสถานการณ์					
6	บัณฑิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการประเมินผล และงานวิจัยขององค์กร					
7	บัณฑิตให้คำปรึกษาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร					
8	บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้คอมพิวเตอร์ต่อบุคคล องค์กร และสังคม					
9	บัณฑิตเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม					
10	บัณฑิตมีจิตอาสาและอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานขององค์กร					
11	บัณฑิตศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองอยู่เสมอ					

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 2
สำหรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา
เรื่อง การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามมี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ บุคลากร สื่อการเรียนการสอน ตำรา และอาคารสถานที่

ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามขอเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน

3. ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามจะนำไปพิจารณาในลักษณะภาพรวมและคำตอบที่ได้รับจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและแก้ไขการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

นายอนวัตร อินทนชิตจ้อย

นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

18 - 20 ปี

21 - 23 ปี

24 - 26 ปี

มากกว่า 26 ปี

3. สถานภาพทางการศึกษา

นักศึกษาปัจจุบัน

ผู้สำเร็จการศึกษา

4. สาขา / สายวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

เทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

1.00 - 1.50

1.51 - 2.00

2.01 - 2.50

2.51 - 3.00

3.01 - 3.50

มากกว่า 3.50

6. คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)

2.00 - 2.50

2.51 - 3.00

3.01 - 3.50

มากกว่า 3.50

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)
ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชา
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ว่ามีความเหมาะสม
หรือเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของค่าระดับความ
เหมาะสม ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
มากที่สุด
- 4 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
มาก
- 3 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
ปานกลาง
- 2 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
น้อย
- 1 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ	✓				

คำอธิบาย ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดว่านักศึกษามีความรู้ความสามารถ

1.3 ตำราเรียนและเอกสารประกอบการสอน

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ตำราเรียนมีความทันสมัยและเหมาะสมกับรายวิชา					
2	ตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีเพียงพอและทันสมัย					
3	การสืบค้นตำราเรียน หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีระบบการสืบค้นที่รวดเร็วและทันสมัย					

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงด้านตำรา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 อาคารสถานที่

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ห้องเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และมีสภาพที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					
2	ห้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีโต๊ะ เก้าอี้ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					
3	มีห้องปฏิบัติการและจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
4	มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงด้านอาคารสถานที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

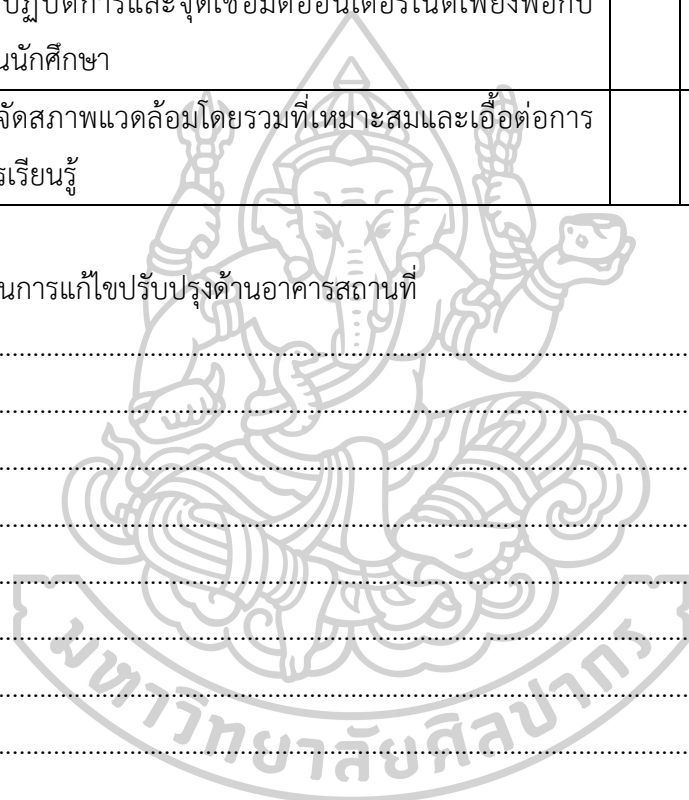
.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 3
สำหรับผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา
เรื่อง การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรด้านผลผลิตของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามมี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ในด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ ความรู้จากการศึกษาและความสามารถในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา บุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่จะศึกษาต่อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร

3. ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามจะนำไปพิจารณาในลักษณะภาพรวมและคำตอบที่ได้รับจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและแก้ไขการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด

นายอนุวัตร อินทนชิตจ้อย

นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 26 ปี

26 - 35 ปี

36 - 45 ปี

มากกว่า 45 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

อนุปริญญา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี

5 - 10 ปี

11 - 15 ปี

มากกว่า 15 ปี

5. หน่วยงานในสังกัดของ

รัฐบาล

รัฐวิสาหกิจ

บริษัท / หน่วยงานเอกชน

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง)
ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชา
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ต่อเนื่อง) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ว่ามีความเหมาะสม
หรือเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของค่าระดับความ
เหมาะสม ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
มากที่สุด
- 4 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
มาก
- 3 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
ปานกลาง
- 2 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
น้อย
- 1 หมายความว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับ
น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ	✓				

คำอธิบาย ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดว่านักศึกษามีความรู้ความสามารถ

1.2 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	บัณฑิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี					
2	บัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และงานที่ได้รับมอบหมาย					
3	บัณฑิตสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ไปปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี					
4	บัณฑิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป					
5	บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการจัดการสำนักงานในหลากหลายสถานการณ์					
6	บัณฑิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการประเมินผล และงานวิจัยขององค์กร					
7	บัณฑิตให้คำปรึกษาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร					
8	บัณฑิตสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้คอมพิวเตอร์ต่อบุคคล องค์กร และสังคม					
9	บัณฑิตเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม					
10	บัณฑิตมีจิตอาสาและอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานขององค์กร					
11	บัณฑิตศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองอยู่เสมอ					

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและจากการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายอนุวัตร อินทนชิตจ้อย
วัน เดือน ปี เกิด	3 มิถุนายน 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2547 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อธุรกิจอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2557 ศึกษาต่อระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	23 ซ.กุ่มกิล 3 ถ.กุ่มกิล ต.ห้วยจรเข้ม อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

